

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

84'üncü Birleşim
7 Mayıs 2025 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- ÖLÜM, SAYGI DURUŞU VE TAZİYELER

1.- TBMM Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatı nedeniyle bir dakikalık saygı duruşu

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, TBMM Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin konuşması

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, siyasi parti gruplarının ve grubu olmayan siyasi partilerin temsilcilerinin ortaya koydukları görüşlere ilişkin konuşması

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Divan olarak, CHP Genel Başkanı Özgür Özel ile İYİ Parti Adana Milletvekili Ayyüce Türkeş Taş'a yönelik saldırıları kınadıklarına ilişkin konuşması

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, TBMM Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin açıklaması

2.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, TBMM Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin açıklaması

3.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, TBMM Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin açıklaması

4.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, TBMM Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin açıklaması

5.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, TBMM Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin açıklaması

6.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, TBMM Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin açıklaması

7.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil'in, TBMM Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin açıklaması

8.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, TBMM Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin açıklaması

9.- İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in, TBMM Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin açıklaması

10.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, TBMM Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin açıklaması

11.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, TBMM Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin açıklaması

12.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, TBMM Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin açıklaması

13.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ve Vakıflar Haftası'na ilişkin açıklaması

14.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, çiğ süt yem paritesine ilişkin açıklaması

15.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, Genel Başkanlarına yapılan saldırıların ortak özelliğine ilişkin açıklaması

- 16.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Reyhanlı'daki soğan üreticilerine ve Reyhanlı Barajı'na ilişkin açıklaması
- 17.- Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'nın, TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ve dün Denizli'nin Çivril ilçesinden Meclisi ziyarete gelen muhtarlar ile belediye meclis üyelerinin taleplerine ilişkin açıklaması
- 18.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, sağlık emekçilerinin mağduriyetlerine ilişkin açıklaması
- 19.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin açıklaması
- 20.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıl'nın, çözümün adaletten geçtiğine ilişkin açıklaması
- 21.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin açıklaması
- 22.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, nisan ayı enflasyon ve kira artış oranlarına ilişkin açıklaması
- 23.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, gerçek enflasyona ilişkin açıklaması
- 24.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ve Genel Başkanları Özgür Özel'e yapılan saldırıya ilişkin açıklaması
- 25.- İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya'nın, Mattia Ahmet Minguzzi'nin yarın görülecek ikinci duruşmasına ilişkin açıklaması
- 26.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin açıklaması
- 27.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin açıklaması
- 28.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, emekli Tümgeneral Rafet Kılıç ile emekli Askeri Hâkim Ahmet Zeki Üçok'a ilişkin açıklaması
- 29.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Reyhanlı'daki soğan üreticilerine ve Reyhanlı Barajı'na ilişkin açıklaması
- 30.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, 6 Mayısın yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 31.- Siirt Milletvekili Mervan Gül'ün, TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in ve bütün ölmüşlerin ruhuna taziye duası okuduğuna ilişkin açıklaması
- 32.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Gaziantep'in sağlık sorunlarına ilişkin açıklaması
- 33.- Muğla Milletvekili Gizem Özcan'ın, Fethiye'deki, Seydikemer'deki ve Kaş'taki villa işletmecilerine ilişkin açıklaması
- 34.- İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, İstanbul'un yeniden güvenli bir kent olabilmesi için yapılması gerekenlere ilişkin açıklaması
- 35.- Ankara Milletvekili Semra Dinçer'in, Akbelen Ormanı'ndaki kömür madenine ilişkin açıklaması
- 36.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, bir enerji şirketinin işçilerinin taleplerine ilişkin açıklaması
- 37.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin açıklaması
- 38.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, Genel Başkanları Özgür Özel'e yapılan saldırıya ilişkin açıklaması
- 39.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, küçük esnaf için talep ettiklerine ilişkin açıklaması
- 40.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, Çiğli Belediyesinde işten çıkarılan kadın işçilere ilişkin açıklaması
- 41.- Düzce Milletvekili Talih Özcan'ın, TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ve Genel Başkanları Özgür Özel'e yapılan saldırıya ilişkin açıklaması
- 42.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ve Hatay'daki kamulaştırma vakalarına ilişkin açıklaması
- 43.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Kandıra ilçesinde yapılması planlanan çöp tesisine ilişkin açıklaması
- 44.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, CHP Genel Başkanı Özgür Özel'e yapılan saldırıya, Meclisin gündeminde yer alan Başkanlık Divanına, RTÜK'e, Hâkim ve Savcılar Kuruluna üye seçimlerine ilişkin açıklaması
- 45.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Kuzey Irak'ta şehit olan Önder Özen'e, siyasette şiddet ve şiddetin sebepleriyle ilgili verdikleri araştırma önergesine, ülkedeki şiddetin bitmesi için atılması gereken adımlara ilişkin açıklaması
- 46.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, CHP Genel Başkanı Özgür Özel'e yapılan saldırıya, Hıdırellez'e ve 5 Mayıs Dünya Ebeler Günü'ne ilişkin açıklaması
- 47.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, CHP Genel Başkanı Özgür Özel'e yapılan saldırıya, ülkenin güvenlik sorununa, toplumsal barışın nasıl sağlanacağına ve TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin açıklaması
- 48.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Anayasa Mahkemesinin Hayvanları Koruma Kanunu'na ilişkin kararına, Genel Başkanlarına yapılan saldırıya, Cumhurbaşkanının söylemlerine, enflasyona ve eski Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'ya ilişkin açıklaması
- 49.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına, CHP Genel Başkanı Özgür Özel'e yapılan saldırıya ve cumartesi günü Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne yaptıkları ziyarete ilişkin açıklaması
- 50.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 51.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 52.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

- 1.- Başkanlıkça, TBMM Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili merhum Sırrı Süreyya Önder'i anma konuşmalarını izlemek üzere Genel Kurulda bulunan kardeşi Ali Önder ve arkadaşlarına "Hoş geldiniz." denilmesi
- 2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Sakarya'dan gelen Hendek ilçesi Turanlar Mahallesi Muhtarı ve mahalle sakinlerine "Hoş geldiniz." denilmesi
- 3.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Ankara, Hacettepe, Ankara Yıldırım Beyazıt, Ankara Hacı Bayram Veli, Orta Doğu Teknik, Gazi ve Başkent Üniversitelerinden gelen öğrencilere "Hoş geldiniz." denilmesi

B) Tezkereler

- 1.- Bolu Kartalkaya Mevkiinde Bulunan Bir Otelde Meydana Gelen Yangın Faciasının Tüm Boyutlarıyla Araştırılarak İlgili Kurum ve Kuruluşların Sorumluluklarının Tespit Edilmesi ve Benzeri Olayların Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Başkanlığının, Komisyonun görev süresinin uzatılmasına ilişkin tezkeresi (3/1112)

VII.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, ülkenin ve Sakarya'nın kentsel dönüşüm ihtiyacına ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Giresun'un sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Bingöl Milletvekili Zeki Korkutata'nın, Türkiye'nin göç politikalarına ilişkin gündem dışı konuşması

VIII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

- 1.- YENİ YOL Grubunun, Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ tarafından, son yirmi yılda neredeyse yarı yarıya düşen doğum hızının gerçek sebeplerinin araştırılması ve alınacak tedbirlerin tespit edilerek gerekli çalışmaların yapılması amacıyla 7/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 7 Mayıs 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi
- 2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu tarafından, toplumsal kutuplaşma ile siyasi figürlere yönelik hakaret, şiddet, tehdit ve saldırı olaylarının sebeplerinin araştırılması ve bu şiddet içeren sorunlara karşı alınabilecek önlemlerin tespit edilmesi amacıyla 6/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 7 Mayıs 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi
- 3.- CHP Grubunun, İzmir Milletvekili Murat Bakan ve arkadaşları tarafından, Genel Başkanları Özgür Özel'e 4 Mayıs 2025 tarihinde yapılan fiziki saldırının her yönüyle araştırılması amacıyla 7/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 7 Mayıs 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

- 1.- Sakarya Milletvekili Ertuğrul Kocacık ve Tokat Milletvekili Cüneyt Aldemir ile 45 Milletvekilinin Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3046) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 200)
- 2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Malta Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1648) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 96)
- 3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Romanya Hükümeti Arasında Uygun Görülen Alanlarda Gerçekleştirilecek Projelerin Finansmanı Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/70) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 43)

X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

- 1.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, cezaevlerinde bulunan mâhkum sayısına ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/26624)
- 2.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, son üç yılda pasaportuna tahdit konulan kişilere ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/26739)

7 Mayıs 2025 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.06

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

----- 0 -----

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 84'üncü Birleşimini açıyorum. Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

III.- ÖLÜM, SAYGI DURUŞU VE TAZİYELER

1.- TBMM Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatı nedeniyle bir dakikalık saygı duruşu

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, vefat eden Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi İstanbul Milletvekili ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in aziz hatırası önünde Genel Kurulu bir dakikalık saygı duruşuna davet ediyorum. (Saygı duruşunda bulunuldu)

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, TBMM Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin konuşması

BAŞKAN - Saygıdeğer milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekilimiz, DEM PARTİ İstanbul Milletvekili merhum Sırrı Süreyya Önder 15 Nisan günü geçirdiği kalp krizi neticesinde hastaneye kaldırılmış, doktorların gösterdiği olağanüstü çabaya rağmen on sekiz gün sonra 3 Mayıs 2025 Cumartesi günü Hakk'ın rahmetine kavuşmuştur. Merhum Sırrı Süreyya Önder'e öncelikle Allah'tan rahmet diliyorum, Rabb'im taksiratını affeyesin, rahmetiyle, merhametiyle, cenneti ve cemaliyle ikramda bulunsun. Ailesine, sevenlerine ve DEM PARTİ Grubu başta olmak üzere Türkiye Büyük Millet Meclisimize başsağlığı dileklerimi bir kez de buradan yineliyorum.

Geçirdiği rahatsızlıktan sonra büyük bir yaşam mücadelesi veren merhum Önder'in vefatı, ailesi ve yakınları başta olmak üzere tüm sevenlerini ve Gazi Meclisimizde görev yapan bütün milletvekillerimizi de derin bir üzüntüye gark etmiştir. Merhum Önder uzlaşmacı siyaset anlayışını kendine şiar edinen kişiliğiyle sadece kendi partisine gönül verenlerin değil birbirinden çok farklı siyasi kesimlerin de takdirini kazanmış müstesna bir insandı. Özellikle son dönemde terörsüz Türkiye hedefi doğrultusunda yürütmüş olduğu çalışmaları ülkemizin huzuruna, millî birlik ve kardeşliğine olan katkıları açısından Türk toplumunun hafızasında unutulmaz yeri olacaktır. Eminim ki kendisinin hayattayken görmek istediği terörsüz Türkiye idealinin gerçekleşmesi hâlinde merhum Sırrı Süreyya Önder'in ruhu şad olacaktır.

Merhum Önder'in mütevazı kişiliğini bu çatı altında görev yapan bütün milletvekili arkadaşlarımız çok iyi bilmektedir. O, esasında bir pirifâniydi, fâni olduğunu ölümüyle de göstermiş oldu. Sanatçı kişiliği de ona büyük bir espri yeteneği kazandırmıştı. Meclis Genel Kurulumuzdaki en gerilimli oturumlarda bile yaptığı esprilerle iktidar ve muhalefet dâhil tüm milletvekillerimizde tebessüm ettirmeyi ve gerilimi azaltmayı başarmış bir insandı.

Bu yüce çatı altında birlikte mesai yapmaktan büyük onur duyduğum merhum Sırrı Süreyya Önder'i bir kez daha rahmet ve minnetle anıyorum. Ailesi ve sevenleri başta olmak üzere tüm DEM PARTİ camiasına ve yüce Meclisimize bir kez daha başsağlığı dileklerimi iletiyorum. Ruhü şad olsun, mekânı cennet olsun, makamı ali olsun diyor ve ruhu için El Fatiha diyor, bir Fatiha okumaya davet ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi taziyelerini iletmek üzere Grup Başkan Vekillerine ve istemleri hâlinde de Mecliste grubu olmayan siyasi partilerimizin temsilcilerine yerlerinden söz vereceğim.

İlk söz, Yeni Yol Partisi Grup Başkan Vekili Mehmet Emin Ekmen'e ait.

Sayın Ekmen, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, TBMM Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin açıklaması

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Ben de bir kere daha Büyük Millet Meclisimizin ve milletimizin başı sağ olsun diyorum.

Sadece yaşamıyla değil ölümüyle de büyük izler bıraktı geride Sırrı Süreyya Önder. Kendi varlığıyla bir ortamdaki sıcaklığın, iletişimin, neşenin, zekânın ve cesaretin mücessem hâli olurdu. En kritik zamanlarda dahi bırakınız bir espriyi, bir gülümsemesiyle ortamı bir anda değiştirebilirdi. Şüphesiz, Sırrı Süreyya Önder bugün değil yirmi yıl sonra da hayatını kaybetmiş olsaydı bu, bizde yine böyle bir derin acı ve hüznü yaratırdı. Ancak belki de bu hasta hâliyle ömrünün son demlerini adadığı, içinde bulunduğumuz barış sürecinin tamamlanmamasından, daha doğrusu tamamlanmasını Sırrı Süreyya'nın görmemesinden kaynaklanan ayrı bir acı ve hüznümüz var. Ümit ediyoruz ki onun bir mirası olarak bu süreç bir an önce tamamlansın ve Türkiye, gerçek anlamda demokratik, çağdaş, katılımcı, özgürlükçü bir demokrasiye geçiş sağlar. Rahmetli Başkanımız Sırrı Süreyya Önder, marifet ve hikmet sahibiydi, aynı zamanda ilim ve irfan sahibiydi, bu memleketin bütün mahalleleriyle doğal, kendiliğinden ve müktesebatına dayalı bir iletişim içerisindeydi. Siyasetin bu kadar bölündüğü, ayrıştığı bir dönemde bütün mahallelerle bu kadar doğal bir ilişki kuran arkadaşımız, arkadaş sayımız maalesef kalmadı. 2012'de ilk kez dâhil olduğu barış süreçleri ise âdeta onun fitratının birer eseriymiş yani taşıdığı özellikler itibarıyla âdeta böyle barış süreçleri için yaratılmış bir insandı diyebiliriz. Yaratıcı neredeyse bütün hünerini onun şahsında bize göstermişti, bütün sanatını onun şahsında bize göstermişti. Onun yokluğu şüphesiz zor zamanlar için, kriz zamanlar için çok daha fazla hissedilecek. Hastalık dönemi de âdeta onun hayatının bir özeti olduğu gibi,

aynı zamanda barışa duyulan özlem, destek ve hasretliğin de bir tezahürü oldu ve hastane koridorları Sırrı Bey'in şahsında barışın zuhur ettiği, tecelli ettiği günlere, tecelli ettiği koridorlara döndü. Şüphesiz, sağlığının ve sağlık sorunlarının farkındaydı ve kendi bedenini, kendi sağlığını âdeta bu sürece adanmıştı.

Sırrı Başkan kürsüden zaman zaman yarım bıraktığımız şiirleri tamamlardı, biz de şimdi onun eksik kalan şiirinin bu süreç olduğunu ve bu süreci tamamlama sorumluluğumuz olduğunu ifade ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Evet, lütfen, tamamlayın.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Tamamlıyorum efendim.

Kendisinin ifadesiyle şimdi onun çabalarını yeşertme ve ona borcumuzu ödeme zamanıdır diyorum.

Tekrardan başsağlığı ve rahmet diliyorum.

BAŞKAN - Diğer söz talebi, İYİ Parti İstanbul Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Sayın Buğra Kavuncu'ya ait.

Sayın Kavuncu, buyurun.

2.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, TBMM Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sırrı Süreyya Önder Meclis Başkan Vekiliydi ve ayda bir bu Meclisi yönetiyordu. Bundan ötürü de kendisiyle bizim hem Genel Kurulda hem de arkada, Danışma Kurulunda çok yoğun mesailerimiz oldu. En netameli, en sıkıntılı, en zorlu konuları bile, o sanatçı kimliğinden ve nüktedan yapısından kaynaklanan tarzıyla yumuşatırdı ve "çözülemeyecek" dediğimiz birçok tartışmanın da çözülebilmesine çok ciddi katkıları olmuştur.

Kendisine Allah'tan rahmet, ailesine ve sevenlerine de sabır diliyorum. Allah rahmet eylesin.

BAŞKAN - Âmin.

Diğer söz, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili ve Manisa Milletvekili Erkan Akçay'a ait.

Sayın Akçay, buyurun.

3.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, TBMM Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekili arkadaşlarım; Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekilimiz, DEM PARTİ İstanbul Milletvekili muhterem ve merhum Sırrı Süreyya Önder'in vefatı nedeniyle büyük bir üzüntü yaşıyoruz.

Kendisi ülkemizin barış, huzur ve kardeşliği için verdiği mücadeleleriyle hafızalarımızda her zaman yaşayacak bir siyaset, kültür ve sanat insanı olarak tarihe geçmiştir. Sırrı Süreyya Önder siyasi görüş farklılıklarının ötesinde, ülkemizin, milletimizin birlik ve beraberliği için çaba gösteren aziz vatanımızın çok değerli bir evladıydı. Sırrı Süreyya Önder çok özgün bir şahsiyet ve konuma sahipti. Diyebilirim ki yüreğiyle yaşayan bir insandı. 85 milyon insanımıza aynı nazarla bakabilen bir siyasetçi, entelektüel, sanatçı ve kültür insanıydı. O, yeteneği ve fedakârca oluşturduğu şahsiyetiyle sevginin ve zarafetin insanıydı. Toplumdan kopuk ve millî değerlere bigâne olmadığı gibi, hâkim ve yaşayan bir insandı. Sanat ve kültür dünyamızın derviş meşrep bir çelebisiydi. Özellikle terörün son bulması ve silahların susması için gösterdiği gayret ve adanmışlık gelecek nesillere bırakacağımız barış ve huzur dolu bir Türkiye'nin en somut göstergesidir. Bu uğurda attığı her adım, verdiği mücadele ülkemizin huzuru, kardeşliği, barışı ve güvenliği için atılmış değerli adımlardır. Kendisiyle tarih, kültür, sanat, edebiyat ve siyaset üzerine yaptığımız çok sayıdaki sohbetler daima hafızamda ve kalbimde yaşayacaktır. Sırrı Süreyya Önder sağlık sorunlarını kamuoyuyla paylaşırken dahi "Barış için çalışmaya devam edeceğim." demesiyle milletimizin gönlünde yer edinmiştir. Bir açıklamasında -12 Ocak 2025- şöyle demişti: "Yerine konulması imkânsız olan iki şey vardır: Yitip giden canlar ve zaman. Bu çatışmalı süreçte hayatını ve sağlığını kaybeden tüm şehitlerimiz ve gazilerimiz ülkemizin onurudur, onlara ağır bir sorumluluğumuz ve borcumuz var. Bu borcun altını çizdikten sonra söylemeliyim ki barış, çocuklarımızın gözlerine bakarak kurmak zorunda olduğumuz bir şeydir çünkü bu ülkenin çocukları hiçbir dahli olmayan bir çatışmalı mirası hak etmiyorlar. Onlara hem sorumluluğumuzun hem vicdanımızın hem de insanlığımızın gereği olarak barış içinde bir ülke bırakmak zorundayız." Bu sözleri onun siyasi bir mirası olarak terörsüz Türkiye sürecinin simgelerinden biridir. Merhum Sırrı Süreyya Önder'in ailesine, muhterem annesine, kıymetli evladına ve torununa, kardeşine, tüm sevenlerine ve Türkiye Büyük Millet Meclisine başsağlığı diliyorum. Allah rahmet eylesin, mekânı cennet olsun ve ruhu şad olsun.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Akçay.

Diğer söz talebi Cumhuriyet Halk Partisi Ankara Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Sayın Murat Emir'e ait.

Sayın Emir, buyurun.

4.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, TBMM Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gerçekten hüznü bir gün yaşıyoruz. Meclis Başkan Vekilimiz Sayın Sırrı Süreyya Önder'in ebediyete göçü dolayısıyla tüm halklar olarak derin üzüntü içerisindeyiz, derin acı içerisindeyiz. Kendisini birçok yönden anlatabiliriz ama ben öncelikle Meclis Başkan Vekili olarak Sırrı Süreyya Önder'i nasıl

bildiğimizi ifade etmek isterim. Kendisinin özellikle demokratik kişiliği çok ön plandaydı, İç Tüzük'ü adaletli uygulardı, adaletten sapmadığından asla şüphe etmezsiniz ama eğer bir tercihte bulunacaksa bunu milletvekillerinin daha geniş konuşması, daha uzun konuşması, her konunun daha ayrıntılı, derinlemesine konuşulması lehine kullandığına defalarca tanık olduk. Kriz zamanlarında, gerginlik zamanlarında görevli olmasa dahi arka odaya gelip zaman zaman bir şakayla, bir fıkrayla, bir beyitle ama o bilge kişiliğiyle o sorunları çözdüğünün, çözüme katkı verdiğinin de hep birlikte şahidi olduk. Biz kendisinden razıyız. Tabii, Türkiye, Sırrı Süreyya Önder gibi bir değerini kaybetmekle gerçekten boşluğu doldurulamayacak bir acı içerisinde çünkü sanatçı kimliği var, siyasetçi kimliği var; ömrü boyunca barışa adanmış bir yaşam söz konusu. Kendisini rahmetle anıyoruz, ışıklar içerisinde uyusun ve kendisinin bıraktığı boşluğun dolmayacağını bilerek anısı önünde saygıyla eğiliyoruz.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Emir.

Diğer söz, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili ve Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'na ait. Sayın Akbaşoğlu, buyurun.

5.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, TBMM Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum ve Sırrı Süreyya Önder Başkanımıza AK PARTİ Grubumuz adına Allah'tan rahmet diliyorum. Ailesine, yakınlarına, sevenlerine, DEM PARTİ Grubuna, Meclisimize ve milletimize başsağlığı diliyorum.

Tabii, Sırrı Süreyya Önder Bey bir çalışma arkadaşımız, Meclis Başkan Vekilimiz olarak büyük bir hatırayı, güzel bir anı yumağını her birimizin gönlünde, zihninde hatıra olarak bıraktı. Gerçekten zaman zaman Meclis Başkan Vekillerimizin odasında yaptığımız o entelektüel birikimin gerçekten kuşatıcı, kucaklayıcı, kapsayıcı ve diyaloga açık, her kesimin hak ve hukukunu özellikle terörsüz Türkiye bağlamında bir ideale dönüştürerek ahir zamanında bu konunun üzerinde de gerçekten yoğun bir çabayla Türkiye'nin birlik ve beraberliğine, bütünlüğüne, kardeşliğine ve terörsüz Türkiye hedefine ulaşması yönündeki samimi çabalarıyla bize en büyük mirası bırakmış ve hep birlikte ortak sorumluluk paydası içerisinde bu mirasa sahip çıkma mesuliyetini bizlere hatırlatmıştır. Hepimizin ortak paydası, bu ortak mirasa ve ortak geleceğe Sırrı Süreyya Önder Bey'in de ruhunu rahatlatarak şekilde sahip çıkmamız gerektiğidir.

Ben bu çerçevede, kamuoyuna da yansıdığı şekliyle, merhum Sırrı Süreyya Önder Bey'in "Cenazemin arkasından Şeyh Galip'in naatının okunmasını arzu ederim, isterim." şeklindeki talebine mebni olarak müsaadenizle hatıralarını canlandırmak, bu vasiyetini yerine getirmek ve Meclisin tutanaklarında da bu güzelliğin, bu vasiyetin yer almasını sağlamak üzere, Meclisimiz adına bu vasiyeti yerine getirmek istiyorum.

"Sultan-ı rûsûl şâh-ı mümeccedsin efendim
Bî-çârelere devlet-i sermedsin efendim
Divân-ı ilâhîde ser-âmedsin efendim
Menşûr-ı 'le 'amrûk'le mü'eyyedsin efendim.

Sen Ahmed ü Mahmûd u Muhammed'sin efendim
Hak'dan bize sultân-ı mü'eyyedsin efendim.

Tâbişgeh-i ervâh-ı mücerred güherindir
Mâlîşgeh-i ruhsâr-ı melek hâk-i derindir
Âyîne-i dîdâr-ı tecellî nazarındır
Bû Bekr ü Ömer Osman ü Ali yârlerindir.

Sen Ahmed ü Mahmûd u Muhammed'sin efendim
Hak'dan bize Sultân-ı mü'eyyedsin efendim.
Hutben okunur minber-i iklim-i bekâda
Hükmün tutulur mahkeme-i rûz-ı cezâda
Gül-bang-ı kudûmün çekilir arş-ı Hüdâ'da
Esmâ-ı şerifin anılır arz ü semâda.

Sen Ahmed ü Mahmûd u Muhammed'sin efendim
Hak'dan bize Sultân-ı mü'eyyedsin efendim.

Ol dem ki velilerle nebîler kala hayrân
Nefsi deyü dehşetle kopa cümleden efgân
Ye's ile usâtın ola ahvâli perîşân
Destur-ı şefâatla senindir yine meydân.

Sen Ahmed ü Mahmûd u Muhammed'sin efendim
Hak'dan bize Sultân-ı mü'eyyedsin efendim.

Bir gün ki dalup bahr-ı gam-a fikrete gittim
İlden yitürüp kendümi bî-hodlığa yitdim
İsyânım anıp âkıbetimden hazer etdim
Bu matlaı yâd eyledi bir seyyîd işittim.

Sen Ahmed ü Mahmûd u Muhammed'sin efendim
Hak'dan bize Sultân-ı mü'eyyedsin efendim.

Ümmideyiz ye's ile âh eylemeyiz biz
Sermaye-i îmanı tebâh eylemeyiz biz
Babın koyup ağyâre penâh eylemeyiz biz
Bir kimseye sâyende nigâh eylemeyiz biz.

Sen Ahmed ü Mahmûd u Muhammed'sin efendim
Hak'dan bize Sultân-ı mü'eyyedsin efendim.

Bîçâredir ümmetlerin isyânına bakma
Dest-i red urup hasret ile dûzaha yakma
Rahm eyle aman âteş-i hicrânına yakma
Ezcümle kulun Gâlib-i pür-cürmü bırakma.

Sen Ahmed ü Mahmûd u Muhammed'sin efendim
Hak'dan bize Sultân-ı mü'eyyedsin efendim."

Evet, Şeyh Galib'in âlemlere rahmet olarak gönderilen ve kendisinde en güzel örnekler bulunan Efendimiz (AS)'in şahsı manevisine yazmış olduğu bu güzel naatta dediği gibi, biz de şöyle bitiriyoruz sözlerimizi: Ezcümle, kulun Sırrı'yı pür-cürmü bırakma. Ruhü için El-Fatiha.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, TBMM Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili merhum Sırrı Süreyya Önder'i anma konuşmalarını izlemek üzere Genel Kurulda bulunan kardeşi Ali Önder ve arkadaşlarına "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, merhum Önder'in kardeşi Ali Önder Beyefendi ve arkadaşları Meclis Genel Kurulumuz locasında bu anmayı izlemektedirler; kendilerine tekrar hoş geldiniz diyor ve başsağlığı dileklerimizi saygıyla iletiyoruz.

Değerli milletvekilleri, şimdi, izninizle, Mecliste grubu olmayan ancak temsil olunan siyasi partilerden söz talebi bulunanlara söz vereceğim, en son DEM Grubunun söz taleplerini karşılayacağım.

Demokratik Sol Parti adına İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'a söz veriyorum.
Sayın Aksakal, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

6.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, TBMM Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin açıklaması

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Geçirdiği büyük rahatsızlık neticesinde doktorlarımızın tüm çabalarına rağmen yaşama veda ederek aramızdan ayrılan Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekilimiz merhum Sırrı Süreyya Önder'e Demokratik Sol Parti ve şahsım adına bir kez daha Allah'tan rahmet diliyorum. Terörsüz Türkiye sürecinde ülkemizin ve asil milletimizin birliği ve dirliği için ortaya koyduğu çabaların boşa çıkmaması temennisiyle, başta kederli ailesi olmak üzere DEM PARTİ Grubuna ve sevenlerine başsağlığı, sabır ve metanet diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Aksakal.

Türkiye İşçi Partisi adına İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil'e söz veriyorum.
Sayın Kadıgil, buyurun.

7.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil'in, TBMM Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin açıklaması

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Zor bir gün. Yakamızda Sırrı ağabeyin fotoğrafı olmasını hakikaten kaldıramıyor insan. Bu vesileyle, başta DEM PARTİ olmak üzere arkamızda bizi dinleyen Ali ağabey, Ceren olmak üzere tüm sevenlerine, Türkiye'nin hemen hepsine başsağlığı diliyorum. Çünkü çok kişi geçti bu Meclisten. Saçma geliyor dedim ama siyasetin sahnesinden, bu Meclisten çok kişi geçti. En iyi -sanırım- Meclis emekçilerimiz bilir, neler gördü bu sıralar, ne cakalı insanlar, ne mühim kimseler girip çıktı bu salona ama pek azı efsane oldu. Ne mutlu ki biz o efsanelerden birisiyle görev yaptık, olurken şahit olduk kürsü konuşmalarına, şakalarına ve nice kapaklarına. Gidene "Rahat uyu." demek değil, ardından "Rahat yaşadı." diyebilmek galiba mesele. Milyonlar yaşayamazken sen de hiç rahat yaşayamadın Sırrı ağabey, yaşatmadılar. Ne yaptıysan canın pahasına yaptın, eşit ve özgür bir ülkede çok çabaladığın barış içinde yaşadığımızı görmeden göçüp gitmen bil ki çok dokunuyor hepimize. Topraklarında huzurla yaşayıp huzur içinde yatacağımız bir memleket hakkımız ve ağabey, sana söz olsun, hakkımızı alacağız.

Güle güle Sırrı ağabey.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Kadıgil.

Emek Partisi adına Gaziantep Milletvekili Sevdâ Karaca Demir'e söz veriyorum.

Sayın Karaca Demir, buyurun.

8.- Gaziantep Milletvekili Sevdâ Karaca Demir'in, TBMM Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin açıklaması

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Sırrı Süreyya Önder'in kaybı bu memleketin vicdanından, neşesinden, kadirşinaslığından bir parçayı, gerçekten çok büyük bir parçayı eksiltti. Barışı, halkların kardeşliğini, emeğin onurunu savunurken bir sözü bin söze bedel oldu, tam da bu yüzden çok bedel ödedi. Onun sesi, eylemi, sanatı bu topraklarda zulme boyun eğmeyenlerle birleşti hep. Her koşulda verdiği barış mücadelesi mücadelemizin yoluna ışık tutmaya devam edecek. Başta ailesi olmak üzere tüm halkımıza başsağlığı diliyoruz.

Güle güle Sırrı ağabey; güle güle ağacın, kuşun kurdun, ezilenin, garibanın, yoksulun, yaralının vekili! Memleketin tüm gariban evlerinde senin için ortak yas tutuluyor. İşte, böyle bir ortak acı oldun sen bu topraklarda. Bu topraklarda tüm garibanların, yoksulların, ezilenlerin ortak neşesinin yeşermesi için mücadele ederken senin sesin, sözün hep çınlayacak, ödediğin bedeller boşa gitmeyecek. Bu ülke, bu halk seni unutmayacak.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Karaca Demir.

Diğer söz talebi, Yeniden Refah Partisi adına İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'e ait.

Sayın Bekin, buyurun.

9.- İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in, TBMM Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin açıklaması

DOĞAN BEKİN (İstanbul) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili, DEM PARTİ İstanbul Milletvekili, saygıdeğer, Kıymetli Sırrı Süreyya Önder Beyefendi, kişiliği, sanat dolu bir ruh ve yiğit bir yürek sahibi olarak mütevazı ve kibirden uzak duruşuyla salt DEM PARTİ'nin değil, hepimizin Sırrı Süreyya Önder'i olarak içimizde yer edinmiş bir değerdir. O, herkesin gıpta ettiği birçok manevi hasleti içinde taşıyan müstesna bir şahsiyet ve Anadolu irfanının mümtaz bir temsilcisi olarak hep içimizde yer edinecektir. Bu vesileyle, başta ailesi olmak üzere akrabaları, yakınları ve kıymetli DEM PARTİ temsilcileri başta olmak üzere tüm Türkiye halkına başsağlığı diliyor, inşallah bundan böyle de kendisinin açmış olduğu bu barış dolu yolda Türkiye huzur, sükûn ve istikrarı yakalayacaktır.

Çok teşekkürler efendim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Bekin.

Diğer söz talebi, Gelecek Partisi adına İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'e ait.

Sayın Şahin, buyurun.

10.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, TBMM Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tabii, İstanbul Milletvekili, TBMM Meclis Başkan Vekilimiz Değerli Sırrı Süreyya Önder'e ben de Allah'tan rahmet diliyorum. Ailesine, DEM PARTİ Grubuna ve Türkiye Büyük Millet Meclisimize de başsağlığı diliyorum.

Tabii, Sırrı Süreyya Önder'le burada iki yıllık bir mesaimiz var. Öncelikle şunu ifade edeyim: İyi bir insan olduğuna şahidiz. Kaldı ki yediden yetmişe herkesin de bir haftadır yazdıklarıyla, yorumlarıyla bunu da hep beraber görüyoruz. Ayrıca, bu ülkede, bu topraklarda kardeşlik için çırpındığına da şahidiz ve bu kardeşlik için terörsüz Türkiye adına yaptığı mücadeleye de şahidiz. Onun

aziz hatırası adına da bu ülkenin geleceği adına da bu mücadeleler yarım kalmamalı. Edirne'den Hakkâri'ye kadar barış ve kardeşlik içinde herkesin kardeşçe yaşadığı bir Türkiye için mücadele etmeye de devam etmemiz gerekir diyorum.

Bu duygularla tekrar Allah'tan rahmet diliyorum. Ailesine, DEM PARTİ Grubuna, Meclisimize başsağlığı diliyorum.

Başkanım, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Şahin, teşekkür ediyorum.

Şimdi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grup Başkan Vekili ve Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'e söz veriyorum. Sayın Kılıç Koçyiğit, buyurun.

11.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, TBMM Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, söz alarak taziye dileklerini ifade eden bütün siyasi parti gruplarına partimiz adına çok teşekkür ettiğimizi ifade etmek isterim.

Evet, Sırrı Süreyya Önder yaklaşık on sekiz günlük bir yaşam mücadelesini ne yazık ki kaybetti. Ailesi, bizler ve milyonlarca yürek onun on sekiz gün boyunca orada direnmesini ve bu mücadeleyi kazanmasını bütün kalbimizle diledik, bütün Türkiye halkları bunun için dua etti; Türkiye'nin dört bir yanından insanlar hastaneye geldi ve gerçekten, bir kez daha gördük ki bir insan bir ülkeyi, bir insan milyonlarca insanı, bir insan halkları, bir insan inançları aslında buluşturabiliyormuş, aslında onların kardeşliğini pekiştirebiliyormuş. Evet, bunu yaşarken yaptı Sırrı Süreyya Önder; mücadelesiyle yaptı, herkese dokunarak yaptı, herkesin derdiyle dertlenerek yaptı, herkese kulak vererek yaptı ve ne olursa olsun bu ülkeye, bu ülke halklarına inandığı için yaptı.

Biz özellikle hem hastalığı sürecinde hem de taziye sürecinde cenazeye gelen başta Meclis Başkanımız olmak üzere bütün siyasi partilerin Genel Başkanlarına, milletvekillerine, bütün STK'lere ve taziye dileğinde bulunan, geçmişte geçmiş olsun dileğinde bulunan herkese DEM PARTİ adına minnettar olduğumuzu, teşekkür ettiğimizi ifade etmek istiyorum.

Bugün burada gerçekten cümle kurmak çok zor bizim için. Ben de burada çok konuşma yaptım, çok söz söyledim ama hiç Sırrı Süreyya Önder'in arkasından konuşacağım aklıma gelmezdi, söz kuracağım aklıma gelmezdi. Ona inanıyorduk, onun mücadelesine inanıyoruz ve o gerçek anlamda halkların barışı için çalıştı, çırpındı. Anadolu'nun ve Türkmen halkının yiğit bir evladiydi, bir Kürt dostuydu her şeyden önce. Kürtlerin ve Türklerin barışı ve kardeşliği için, Türkiye halklarının barışı ve kardeşliği için kendi sağlığını ihmal etme pahasına 7/24 çalıştı ve ne olursa olsun "Bu sefer başaracağız." diyordu, her seferinde "Bu sefer başaracağız." deyip yola devam ediyordu. Bizim de ona sözümüz: Bu ülkeye illaki barışı getireceğiz, demokratik bir Türkiye'yi inşa edeceğiz. Halkların, inançların eşit, özgür yaşadığı; bütün kimliklerin eşit, özgür yaşadığı bir ülkeyi var edeceğiz. O, bunu bize miras bıraktı. Bizim ona sözümüzdür; yarım bıraktığı bu barış türküsünü tamamlamak, bu barış yolunu yürümek, sonuna ulaştırmak bizim boynumuzun borcudur.

Evet, bizim yoldaşımızdı, ağabeyimizdi, mücadele arkadaşımızdı. Ona çok şey borçluyuz, ondan çok şey öğrendik ve bundan sonra da anısını mücadelemizde yaşatacağız.

Ben, bir kez daha, başta ailesi olmak üzere bütün Türkiye halklarına başsağlığı dileklerimi ifade etmek istiyorum ve onun mücadelesi bizim mücadelemizdir diyerek teşekkür etmek istiyorum Sayın Başkan.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Kılıç Koçyiğit, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grup Başkan Vekili ve Muş Milletvekili Sezai Temelli'ye ait.

Sayın Temelli, buyurun.

12.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, TBMM Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de herkesi saygıyla selamlıyorum.

Bu Meclisten bir Sırrı Süreyya Önder geçti, bu ülkeden bir Sırrı Süreyya Önder geçti. Evet, geçti ama çok derin izler bıraktı, o izleri barış mücadelesiyle var etti; o izlerin silinmeyeceğini çok iyi biliyoruz, o izlerin bu ülkede barış mücadelesi veren herkese yol gösterici olacağını da biliyoruz.

Evet, Nazım "Büyük İnsanlık" şiirinde der ki: "Toprağında gölgesi olmayanların umudu olmak." Sırrı Süreyya Önder, toprağında gölgesi olmayanların umududur; Sırrı Süreyya Önder, atık işçilerinin Sırrı ağabeyidir; Sırrı Süreyya Önder, sokak çocuklarının güvencesidir; velhasıl Sırrı Süreyya Önder, toprağında gölgesi olmayanların, gerçekten o büyük insanlığın büyük sesidir, gür sesidir. Onu hep saygıyla anacağız, anacağız ve siyasetimizde de her zaman onun vermiş olduğu bu mücadeleyi önemli bir yere yerleştireceğiz.

Bakın, 27 Şubat günü Türkiye o büyük tarihî açıklamayla buluştuğunda belki de o sürece giderken, heyetimizle beraber o süreci inşa ederken vermiş olduğu emek o kadar kıymetli, o kadar önemliydi ki o gün o açıklama sonrasında Türkiye'de, Orta Doğu'da, belki de dünyada birçok şeyin artık değişip dönüştüğünü hissetmeye başladık; en çok da o hissediyordu, yorgun kalbiyle o hissediyordu; sağlığından tavizler, ödünler vererek o hissediyordu ama onun da mutluluğunu yaşıyordu. Keşke bu sürecin sonlandığına, gerçekten Türk ve Kürt halklarının bir arada demokratik bir cumhuriyette var olacak bir geleceği inşa ettiğine tanıklık edebilseydi ama maalesef yorgun bedeni buna izin vermedi çünkü o bedenleri yoruyoruz. Sırrı Süreyya Önder bu Meclise geldiğinde

sene 2011'di. Geride bıraktığımız bu on dört yıla dönüp baksak, şu Meclisin tutanaklarını okusak, burada barış üzerine kurulan sözlerle baksak ve neleri aslında ihmal ettiğimizi, nelere karşı aslında burada yapmamız gerekenler yerine yapmamamız gerekenleri yaptığımızı bir görsək aslında onun yitip giden bedeninin nasıl yorulduğunu, nasıl bu barış karşıtı meseleye teslim olduğunu görürüz.

Evet, bu konuda eksikliklerimiz oldu ama o on dört yıl boyunca bu Meclisin yaşadıkları ve onun kürsüden kurduğu sözler hepimizde birer hoş seda. Hep onun o mizahi kimliğiyle, onun hepimizi güldüren, yan yana getiren kimliğiyle anılacağını biliyoruz ama ondan daha güçlüsü, onun yan yana gelmezleri yan yana getirebilecek olan siyasi mücadelesidir; bunu da unutmayalım.

Bu vesileyle, on sekiz gün boyunca hastaneye gelen, gelemeyip de yüreği orada olan ve vefatında cenazeye katılan, katılamayıp ama bütün yüreğiyle orada olan, o duygudaşlığı yaratan bu Meclisteki tüm arkadaşlar olmak üzere herkese ben de bir kez daha teşekkür etmek istiyorum ve ona, hani dilimiz varmıyor ama Allah'tan rahmet diliyorum. "Hızır yâr ve yardımcısı olur." derler; devri daim olsun diyorum, yıldızlar yoldaşı olsun diyorum. "...¹ Sırrı ağabey diyorum.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, siyasi parti gruplarının ve grubu olmayan siyasi partilerin temsilcilerinin ortaya koydukları görüşlere ilişkin konuşması

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, hepimizin bildiği, halkımızın da söylediği gibi, önemli olan, şu gök kubbede hoş bir sada bırakabilmektir. Siyasi parti gruplarımızın ve grubu olmayan partilerimizin değerli temsilcilerinin ortaya koyduğu görüşler gösteriyor ki merhum Sırrı Süreyya Önder gök kubbede hoş bir sada bırakarak aramızdan ayrıldı, gitti. Allah tekrar kendisine rahmet eylesin, mekânı cennet, makamı ali olsun diyorum.

İnşallah, terörsüz Türkiye hedefi gerçekleştiği zaman, bu hedefin temeline konulan ilk taşlardan biri Sırrı Süreyya Önder'e ait olacak ve hepimiz onu bu önemli temele verdiği destekten ve sürece verdiği destekten dolayı da belki de nice yıllar, yüzyıllar hayırla yâd edeceğiz.

Rabb'im rahmetiyle, mağfiretiyle muamele eylesin diyorum. Allah sizlere sabır ve sıhhatli ömürler versin diyorum.

Şimdi, değerli milletvekilleri, gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Beş dakika ara versek...

BAŞKAN - Peki, birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.45

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

----- 0 -----

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 84'üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, ülkemizde ve Sakarya'da kentsel dönüşüm ihtiyacı hakkında söz isteyen Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'e aittir.

Sayın Bülbul, buyurun. (MHP, AK PARTİ, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

VII.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'ün, ülkenin ve Sakarya'nın kentsel dönüşüm ihtiyacına ilişkin gündem dışı konuşması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde ve Sakarya'da kentsel dönüşüm ihtiyacı üzerine gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama geçtiğimiz hafta vefat eden Meclis Başkan Vekilimiz Sayın Sırrı Süreyya Önder'e Allah'tan rahmet; yakınlarına, ailesine, sevenlerine ve DEM PARTİ Grubuna başsağlığı dileyerek başlamak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, ülkemiz, tektonik oluşumu, jeolojik yapısı, topoğrafyası ve meteorolojik özellikleriyle çeşitli doğal afet tehlikelerine maruz kalma potansiyeline sahip bir ülke konumundadır. Yakın geçmişte Marmara Bölgemizde yıkıcı nitelikte meydana gelen ve on binlerce vatandaşımızı kaybettiğimiz 17 Ağustos Gölçük Arifiye ile 12 Kasım 1999 Düzce depremleri ve yaşanan acılar hafızamızdaki yerini korumaktadır.

Değerli milletvekilleri, ülkemiz bir deprem ülkesi olduğundan deprem öncesi, deprem anı ve deprem sonrası afetle mücadele aşamalarının niteliğini ve kapasitesini artırmak en önemli millî güvenlik meselelerinden biri olarak kabul edilmektedir. Afete hazırlık kapsamında depremin etkisini azaltmak amacıyla şehirlerimizin depreme dirençli hâle getirilmesi büyük önem arz etmektedir. Bu minvalde, kentsel dönüşüm çalışmaları, depreme dirençli ve güvenli şehirler oluşturma'nın en önemli unsurlarından biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Türkiye genelinde kentsel dönüşüm kapsamında 2025 yılı itibarıyla toplam 2 milyon 200 binden

¹ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

fazla bağımsız birim dönüştürülmüş, riskli yapı envanteri çıkarılmış, 70 ilde rezerv alanı belirlenmiş ve yeni sosyal konut projeleri TOKİ vasıtasıyla hızlandırılmıştır.

17 Ağustos 1999 depreminde Marmara Bölgesi'nde 17 binden fazla vatandaşımız hayatını kaybetmiş, resmi verilere göre 3.890 vatandaşımız yani vefat edenlerin yüzde 22'si Sakarya'da vefat etmiştir.

17 Ağustos depremi olduktan sonra uzmanlar tarafından önemli saha çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bu araştırmalar neticesinde, otuz yıla kadar aynı fay üzerinde Sakarya-Gölcük hattında büyük bir deprem olmayacağı söylenmiştir. 99 yılında yapılan bu açıklamalar neticesinde "Otuz seneye kim öle kim kala?" diye düşünenlerimiz olmuştu ancak zaman su gibi akıp geçti. 99 depreminin üzerinden bugün itibarıyla yirmi altı yıl geçmiş oldu. Üstüne üstlük bu zaman zarfında ülkemizde çok acı kayıplar yaşadığımız büyük depremler meydana geldi. Mevcut şartlar altında depremleri engelleyemeyeceğimize göre dirençli konutların üretimine behemehâl hız vermek durumundayız. Bu, Türkiye'miz için ve özelde Sakarya'mız için bir zarurettir. Korkularımızın yeniden tetiklendiği bugünlerde mevzuatın ve devletimizin sunduğu önemli imkânlar dairesinde hızlıca hareket etmek durumundayız. Sakarya'da bu hususta farklı düşünen hiçbir şahsın ve kurumun bulunmadığı ortadadır. Bakanlığımız, Valiliğimiz, Büyükşehir Belediyemiz ve ilçe belediyelerimizin sevk ve idaresinde STK'lerin etkin katılımıyla 99 depremi öncesinde yapılmış ve deprem geçirmiş yapılar acilen kentsel dönüşüme tabi tutulmalıdır. Deprem öyle bir şey ki kimin hangi anda, nerede depreme yakalanacağı belli değildir. Çok sağlam bir konutta yaşıyor olabilirsiniz fakat deprem sizi eski bir binanın, eski bir pasajın içinde yakalayabilir, bu riski herkes göz önünde bulundurulmalıdır. Kentsel dönüşüm çalışmaları kapsamında Sakarya'mızda şimdiye kadar yapılan analizler neticesinde yapı stokunun bütüncül ve bilimsel yöntemlerle ele alınması sağlanmıştır. Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamında 20 hektarlık riskli alanın dönüşümü gerçekleştirilmiştir. Sakarya Büyükşehir Belediyemizce hazırlanan 2025-2029 Stratejik Planı doğrultusunda afetlere dirençli şehir modeli merkeze alınmıştır, Adapazarı Tıgırcılar Mahallesi pilot dönüşüm bölgesi olarak belirlenmiştir. Başlangıç niteliğinde olan bu çalışmalar artarak devam etmelidir; özellikle Adapazarı ilçemizde merkezde bulunan mahallelerde 100 bini aşan vatandaşımızın yaşadığı eski konutlar sırasıyla kentsel dönüşüme tabi tutulmalıdır. Bunu yaparken kamuoyunun sürece dâhil edilmesinin, etkili bir iletişim stratejisinin belirlenmesinin elzem olduğu kanaatindeyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bülbul, lütfen tamamlayın.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) - Bu çerçevede yapılan bütün çalışmaları yakın takip etmekte ve desteklemekteyiz.

Değerli milletvekilleri, kentsel dönüşüm süreci siyasetüstü, insani ve millî bir mesele olup rant ve menfaatten uzak, memleket ve millet sevgisiyle yürütülmesi gereken bir süreçtir. Kentsel dönüşüm ihtiyacının karşılanması için yerel ve merkezî yönetim, eş güdüm ve iş birliği hâlinde çalışmaları ivedilikle sürdürmelidir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak şehirlerimizin tarihî ve kültürel dokusunu koruyan, yatay mimari esaslı, afetlere dayanıklı kentsel dönüşüm süreçlerimizi desteklediğimizi belirtiyor, aziz milletimizi ve Gazi Meclisimizi saygılarımla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bülbul, teşekkür ediyorum.

Gündem dışı ikinci talep, Giresun'un sorunları hakkında söz isteyen Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'e ait.

Sayın Işık Gezmiş, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Giresun'un sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Giresun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, bizleri ekranları başında izleyen kıymetli yurttaşlarımız; sizleri Ata'mın Meclisinden sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Bugün, memleketim Giresun'un sorunları üzerine söz almış bulunuyorum.

Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren bir kültür beşiği olan, limanından dünyanın her yerine fındık ihraç edilen bu renkli ve kadim şehir yirmi üç yıllık AKP iktidarı döneminde her geçen gün kan kaybetti. 2024 yılında toplam nüfus 6 bin kişi azaldı. 2008'de 3,6 olan hane halkı büyüklüğü 2024'te 2,5'a düştü. Hane halkı büyüklüğünde Türkiye'de 81'inci il yani son sırada. Nüfus azaldıkça 2007 yılına kadar 5 olan milletvekili sayısı 4'e düştü. Gençler işsizlik nedeniyle göç etti. Emekli nüfusun çalışan nüfustan fazla olduğu bir emekli şehrine dönüştü. Defalarca söyledim, binbir emekle yapılan SEKA'mız, suntamız, kalem fabrikamız kapandı. Yerine küçük işletmeler dışında yeni istihdam alanları yaratılmadı. TÜİK verilerine göre Giresun'umuzda 26 bin işsiz vatandaşımız var.

"FİSKOBİRLİK" deseniz, Atatürk'ün "Fındık başta olmak üzere diğer belli başlı ürünlerimizi ilgilendiren birlikler kurulmalıdır." sözüyle kurulan, üreticinin birliği FİSKOBİRLİK arazilerini satmakla meşgul. Belli ki yönetilemiyor, belli ki Giresun'dan uzaklaştırılma niyetinde. Yönetemiyorsanız bırakın. Fındık üreticilerinin dedesinin malı olan FİSKOBİRLİK kendi babanızın malı değildir, satamazsınız.

Bitmek bilmeyen ulaşım sorunlarımız var Giresun'da. Karadeniz'in diğer illerine çoktan yapılan çevre yolu Giresun'a gelince yılan hikâyesine döndü. Yağlıdere-Alucra yolu için 10 bin lira ödenek ayrıldı. Ayrılan ödenekler kendine güldürüyor. Köy ve yayla yollarımız mayın tarlası gibi. Giresun'da daha yeni 3 heyelan yaşadık. Espiye-Ericek yolunda, Tirebolu-Torul yolunda ulaşım maalesef artık can pazarına döndü. Acilen sorunların çözümü için Giresun'a Karayolları müdürlüğü açılmalı, ödenekler artırılmalıdır.

Şehir girişine yapılacak olan dal-çık hikâyesi ayrı bir muamma. "7 Haziran 2023'te ihale var, hayırlı olsun." denildi. 8 Mart 2024'te 2 Bakanla Giresun'da temel atma töreni yapıldı. 2025 yılının ortasına geldik, hâlâ ortada dal-çık yok.

Köylerimizin çoğunda internet erişimi yok. Hâlâ elektriği olmayan yaylalarımız, suyu olmayan köylerimiz var.

Gelelim serbest bölgeye. Ekonomik rekabet için önemli olan serbest bölge Karadeniz'in tüm illerine verildi; yine Giresun'a çok görüldü.

Bir kültür ve sanat şehri olan Giresun'uma yıllardır eksikliğini hissettiğimiz kültür merkezi için sadece bin TL ödenek ayrıldı. Yirmi üç yıllık AKP iktidarı Giresun'umuzu görmezden geldi.

Plansız ve denetimsiz HES'ler ekolojik dengeyi bozdu, su kaynakları azaldı, Çanakçı Dere'mizde artık su samuru yok; şimdi de Giresun'un yüz ölçümünün yüzde 85'i maden sahalarına ruhsatlandırıldı. Denetim yok, sorunlar ufak para cezalarıyla geçiştiriliyor. Şimdi de turizm potansiyeli yüksek olan Dereli'de alelacele "ÇED Gerekli Değildir" denilerek maden arama çalışmaları başlatıldı. Tekrar, Giresun Milletvekili olarak söylüyorum: Vatandaş ayakta; elinizi suyumuzdan, havamızdan, toprağımızdan çekin.

Sayın milletvekilleri, fındığın başkenti Giresun'da fındık üreticisi mağdur. TMO'nun düşük alım fiyatları, tekelleşen serbest piyasa, artan girdi maliyetleri üreticiyi eziyor. Kokarca zararlısına karşı alınan önlemler son derece yetersiz. Geçen gün Giresun'da da don olayı yaşandı, bölge acilen afet kapsamına alınmalı, çiftçinin zararı karşılanmalı, borçları faizsiz ertelenmelidir. Evet, sorunlarıyla baş başa bırakılan şehrimiz oysaki geçmişten gelen gelenekleriyle bir kültür hazinesi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Işık Gezmiş, lütfen tamamlayın.

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Devamla) - Her yıl mayıs ayında geleneksel olarak kutlanan "Mayıs Yedisi" şenliklerimiz 20 Mayıs'ta Aksu havzasında kutlanacaktır. İşimiz dileklere kalmasın desek de biz yine de yedi çift bir tek taşımayı Aksu Deresi'ne atacağız, sacayağından geçip memleketimiz için huzur, bereket, bolluk, ülkemiz için adalet dileyeceğiz. Tüm Türkiye'yi Uluslararası Aksu Festivali'mize davet ediyor, Giresunlu hemşehrilerime yüce Meclisten sevgi ve saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Işık Gezmiş, teşekkür ediyorum.

Gündem dışı üçüncü talep, Türkiye'nin göç politikaları hakkında söz isteyen Bingöl Milletvekili Zeki Korkutata'ya ait.

Sayın Korkutata, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Bingöl Milletvekili Zeki Korkutata'nın, Türkiye'nin göç politikalarına ilişkin gündem dışı konuşması

ZEKİ KORKUTATA (Bingöl) - Sözlerime başlarken Meclis Başkan Vekilimiz Sırrı Süreyya Önder Bey'e rahmet; ailesine, sevenlerine sabır dileyerek başlamak istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye, göç yönetiminde hukuk, insan hakları ve millî menfaatlerimiz çerçevesinde, medeniyet değerlerimizden ilham alan ve kamu düzeni, güvenliği ile sağlığını ön planda tutan, dengeli ve stratejik bir politika izlemektedir. Tarih boyunca farklı kültürlerle ve milletlere kucak açan bir ülke olarak bugün de göç yönetimimizi insani, vicdani, hukuki ve ahlaki sorumluluklarımız çerçevesinde yürütüyoruz. Ancak göç meselesi sadece insani boyutuyla değil, ekonomik, sosyal, kültürel ve güvenlik boyutlarıyla da ele alınması gereken bir konudur. Bu nedenle, Türkiye bir yandan zorunlu göçmenlere güvenli bir liman sunarken diğer yandan, düzensiz göçle ve göçmen kaçakçılığıyla da etkin bir mücadele yürütmektedir.

Türkiye'deki göçmenlerin güncel durumuna bakacak olursak, 1/5/2025 tarihi itibarıyla ülkemizde 4 milyon 21 bin 211 yabancı yasal olarak ikamet etmektedir. 2 milyon 758 bin 39 kişi geçici koruma altındaki Suriyeliler, 1 milyon 88 bin 128 kişi ikamet izni olan yabancılar, 175.044 kişi ise uluslararası koruma statüsündeki kişilerden oluşmaktadır.

2024 yılında Türkiye göç yönetimi konusunda çok önemli adımlar atmıştır. En kritik çalışmalardan biri yasal kalış hakkına sahip tüm yabancıların adres tahkikatlarının tamamlanmasıdır. Bu süreç bire bir adreslere gidilerek gerçekleştirilmiş ve kamuoyuyla şeffaf bir şekilde paylaşılmıştır. Ülkemiz göç konusunda hiçbir kayıtsızlığa ve düzensizliğe izin vermemekte, yabancı sayıları her hafta Göç İdaresi Başkanlığı tarafından güncellenerek kamuoyuna duyurulmaktadır. Düzenli göç politikaları ve yeni uygulamalar açısından Türkiye ekonomik kalkınmaya ve sosyal dengeye katkı sağlayacak düzenli göç politikalarını hayata geçirmiştir. Bu kapsamda ticaret, turizm, çalışma, bilim, sağlık ve eğitim gibi nedenlerle Türkiye'ye gelen yabancıların ikamet süreçleri kolaylaştırılmıştır. Bu çerçevede YÖK ve İçişleri Bakanlığı iş birliğiyle uluslararası öğrencilerin ikamet başvuruları artık üniversiteler üzerinden yapılmaktadır. Türkiye Noterler Birliğiyle yapılan protokol sayesinde yabancılar ikamet izni başvuru dosyalarını noter aracılığıyla teslim edebilmektedir. Tek vize ve dijital göçebe vizesi uygulamaya konularak nitelikli yabancı göçmenlerin Türkiye'ye çekilmesi hedeflenmiştir. Bu reformlar Türkiye'yi bölgesinde düzenli göç politikaları açısından lider ülkelerden biri hâline getirmiştir.

Kayıtlı istihdamın önemi ve yeni adımlara gelirse hem yabancıların iş güvenliği hem de ülkemizin ekonomik düzeni için kayıtlı istihdam büyük önem taşımaktadır. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Göç İdaresi Başkanlığı arasında sağlanan sistem entegrasyonu sayesinde kayıt dışı istihdamla mücadelede önemli adımlar atılmıştır. Türkiye'de çalışma izni alan yabancıların istihdam süreçleri sıkı bir şekilde denetlenmekte, yasal olmayan çalıştırmalara karşı ciddi yaptırımlar uygulanmaktadır.

Düzensiz göçle mücadele stratejisinde Türkiye, düzensiz göçü engellemek amacıyla beş temel stratejik ilkeye dayalı bir mücadele yürütmektedir: Kaynak ülkelerde önleyici çözümler geliştirmek, sınır güvenliğini artırarak yasa dışı geçişleri engellemek, ülke içinde düzensiz göçmenleri tespit ve kontrol altına almak, düzensiz iş gücü göçünü engelleyerek kaçak çalıştırmayı engellemek, etkili ve hızlı sınır dışı mekanizmaları oluşturmak. Bu çerçevede mobil göç noktası araçları 81 ilde 270 araca çıkarılarak göç kontrolü güçlendirilmiştir. Geri gönderme merkezlerinin kapasitesi artırılmış, İstanbul Havalimanı'ndaki aktarma merkezi faaliyete geçirilmiştir. Bu kararlı mücadelenin sonunda düzensiz göç rotası değişmiş ve Türkiye düzensiz göçte transit ülke olmaktan çıkmıştır.

Teknoloji destekli göç yönetiminde Türkiye, göç yönetimini en ileri teknolojiyle destekleyen ülkelerden biri hâline gelmiştir. GöçBil uygulaması GöçNet sistemiyle entegre edilmiş, böylece göç verileri daha etkin yönetilmeye başlamıştır. Yapay zekâ destekli analizlerle düzensiz göç hareketleri önceden tahmin edilerek bununla ilgili tedbirler alınmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Korkutata, lütfen tamamlayın.

ZEKİ KORKUTATA (Devamla) - Gönüllü geri dönüş ve öncü göçmen uygulamasıyla son dönemde Suriye'deki gelişmelerle birlikte Suriyelilerin gönüllü, güvenli, onurlu ve düzenli geri dönüş süreçleri hızlanmıştır. Bu kapsamda, öncü göçmen uygulaması uluslararası alanda örnek gösterilen bir model hâline gelmiştir. 1 Ocak-1 Temmuz 2025 tarihleri arasında gönüllü geri dönüş yapmak isteyen Suriyelilere izinli çıkış-giriş hakkı tanınmıştır. Türkiye bu süreci insan haklarına ve insani diploması anlayışına uygun şekilde yönetmeye devam edecektir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye, göçü sadece bir güvenlik meselesi olarak değil insani, ekonomik ve sosyal bir mesele olarak görmektedir. Göç yönetimimiz insan odaklı, millî menfaatleri gözeten, medeniyet değerlerine dayalı, kamu düzeni ve güvenliğinden taviz vermeyen bu anlayışla yürütülmektedir. Bu kapsamda, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde İçişleri Bakanlığımızın ortaya koyduğu başarılı göç yönetimi politikalarını takdir ediyor, başta Sayın Bakanımız Ali Yerlikaya olmak üzere emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Korkutata, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi sisteme giren ilk 30 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

İlk söz Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'e ait.

Sayın Özer, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

13.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ve Vakıflar Haftası'na ilişkin açıklaması

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Öncelikle, Meclis Başkan Vekilimiz Sırrı Süreyya Önder'in vefatından dolayı son derece üzgünüz. Kendisine Allah'tan rahmet, ailesine, yakınlarına ve tüm sevenlerine sabır ve başsağlığı diliyorum.

Bu yıl vakıf ve aile temasıyla kutlanan Vakıflar Haftası'nı hatırlatmak istiyorum. "Hayırdan yarışınız." emri mucibince ecdadımız vakıflar kurmak suretiyle hayrı sürekli kılarak yardımlaşmanın ve dayanışmanın en güzel örneğini bizlere miras bırakmıştır. Bizler de bu mirası yani vakıf eserlerimizi hem ülkemizde hem de dünyanın birçok noktasında amacına uygun olarak restore etmekte ve eserlerin yeniden ihyasına katkı sağlamaktayız. Toplum yararına hizmet eden bu kutlu yapının taşıyıcısı olan tüm vakıflarımıza teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Konya Milletvekili Barış Bektaş...

14.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, çiğ süt yem paritesine ilişkin açıklaması

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; süt üreticimiz artan maliyet karşısında ayakta durmaya çalışıyor ama maalesef kaderlerine terk edilmiş durumdadır. Ocak ayında belirlenen 17 lira 15 kuruşluk çiğ süt fiyatı hâlen güncellenmedi. Bu süreçte üretim maliyeti en az yüzde 10 arttı. Öte yandan market raflarında süt fiyatı günden güne artmakta yani tüketici daha pahalıya süt almakta ama üreticiye hâlâ aynı fiyat verilmekte. Ulusal Süt Konseyinin son fiyatlandırmasından bu yana Türkiye genelinde süt üretimi yaklaşık yüzde 10 düştü. Bu tablo üretimin sürdürülemez hâle geldiğini açıkça göstermektedir. Tarım Bakanlığını göreve çağırıyorum. Çiğ süt yem paritesinde uluslararası standartlar yakalanmalı yani 1 litre süttan elde edilen gelirle 1,5 kilo yem alınabilmeli ve süt üreticilerimizin üretime devam edebilmesi sağlanmalıdır.

Saygılarımla.

BAŞKAN - Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar...

15.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, Genel Başkanlarına yapılan saldırıların ortak özelliğine ilişkin açıklaması

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, Millî Şef İsmet İnönü'ye yapılan taşlı saldırı, Kıbrıs fatihi Bülent Ecevit'e yapılan silahlı saldırı, bir önceki Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu'na yapılan linç girişimi, Genel Başkanımız Özgür Özel'e yapılan yumruklu saldırı; Genel Başkanlarımıza yapılan bu saldırıların ortak özelliği toplumsal hareketlerin yükseldiği ve iktidar sahiplerinin koltuklarının sallandığı zamanlar olarak görünüyor. Bu saldırılar, toplumsal desteğini kaybeden iktidarın hukuku araç olarak kullanarak, medyayı kontrol altında tutarak ve halkın gücünü görmezden gelerek ömrünü uzatma çabasıdır.

Toplumu kutuplaştırmaktan ve muhalefeti düşman gibi göstermekten bir türlü vazgeçemediniz. Ülkemizin ve yöneticilerinin bu nefret dilinden ve linç kültüründen bir an önce kurtulmasını ve kimsenin hedef gösterilmemesini diliyorum.

BAŞKAN - Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur...

16.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Reyhanlı'daki soğan üreticilerine ve Reyhanlı Barajı'na ilişkin açıklaması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Reyhanlı'da soğan üreticileri mahsullerini düşük fiyat gerekçesiyle döküyor; iktidar görmüyor, bakanlıklar ise suspus. Çiftçi soğanını 6 liraya satıyor, sadece tarladan toplama maliyeti 3,5 lira; gübresi, mazotu, ilacı, suyu, elektriği hariç. Bu fiyatlarla soğan eken çiftçi zarar ediyor. Tarla boşta, çiftçi borçta; iktidarın umurunda mı?

Reyhanlı Barajı'nı on dört yıldır bitirmediniz, çiftçiye desteği kestiniz, bari soğan ihracatı için teşvik veriniz. Bakın, buradan uyarıyorum: Çiftçi zarar ediyor; traktörünü, tarlasını yok pahasına satmak zorunda kalıyor. Buradan iktidara sesleniyorum: Çiftçiye mazot ve gübre desteğini artırın, borçlarını faizsiz erteleyin, Reyhanlı Barajı'nı da bir an önce bitirin, soğan ihracatı için de teşvik verin.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Denizli Milletvekili Şeref Arpacı...

17.- Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'nın, TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ve dün Denizli'nin Çivril ilçesinden Meclisi ziyarete gelen muhtarlar ile belediye meclis üyelerinin taleplerine ilişkin açıklaması

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Hayatını sanata ve barışa adanmış Meclis Başkan Vekilimiz Sayın Sırrı Süreyya Önder'e Allah'tan rahmet, yüce Meclisimize, DEM PARTİ'sine ailesine ve sevenlerine başsağlığı dilerim.

Sayın Başkanım, dün seçim bölgem Denizli'den, Çivril ilçemizden Meclisimize ziyarete gelen muhtarlarımız ve belediye Meclis üyelerimizin Meclisten taleplerini ileteceğim. Yaklaşık bir ay önce tüm yurttaki etkili olan don felaketinden en çok etkilenen illerden bir tanesi Denizli'dir; özellikle Çivril ilçemizdeki tüm meyve ağaçları donmuş, ürün kaybı yüzde 90'ın üzerindedir. Bölge acilen afet bölgesi ilan edilmeli, çiftçilerin kredi borcu ertelenmeli, sıfır faizli kredi tahsis edilmeli, tüm bahçeler TARSİM kapsamına alınmalıdır. Bakanlığın acilen eyleme geçmesi, Mehmet Şimşek'in zor günler için biriktirdiği rezervleri halkın faydasına harcaması gerekmektedir.

BAŞKAN - Adana Milletvekili Ayhan Barut...

18.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, sağlık emekçilerinin mağduriyetlerine ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) - Sayın Başkan, şiddetten özlük haklarına, çalışma koşullarından atamalara sağlık emekçilerinin taleplerine sürekli dikkat çekiyoruz ama Bakanlık ve iktidar oralı olmuyor. Sağlıkta hekim dışı sağlık personelinin teşvik oranı yüzde 23'lere düşürülerek mağduriyet oluştu. Bu, çalışma barışını bozuyor ve adaletsizliğe yol açıyor. Son dönemde teşvik ödemelerinde yapılan büyük kesinti kabul edilemez. Giyim yardımında da değişiklik olmadı. Ödenen giyim yardımı tutarıyla bırakın üniformayı çorap bile alınamaz. Sağlıkta "3+1" şeklinde ki aynı yerde dört yıl çalışma zorunluluğu mağduriyeti sürüyor. Bunları hem biz hem de Kamu Birliği Konfederasyonu Genel Başkanı Osman Kaya defalarca dillendirdi ancak çözüm yok. Sağlıkta sözleşmeli atanan yöneticiler yerine liyakate dayalı, mülakat olmadan sınav yapılarak atama yapılmalıdır. Sağlık emekçilerimizin sesini duyun.

BAŞKAN - Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı...

19.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin açıklaması

CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili, İstanbul Milletvekili Sayın Sırrı Süreyya Önder'in vefatı hepimizi derinden üzdü. Samimi ve sanatçı kişiliği, insani yönü, birçok konuda sergilediği uzlaşmacı tavrı ve terörsüz bir Türkiye idealine katkı sunma gayretiyle milyonların gönlünde büyük yeri olan merhum Önder barış sürecine büyük emek verdi. Birlik, beraberlik ve kardeşlik bağlamında yürüttüğü çalışmalarla terörsüz Türkiye'ye ulaşmak için ömrünün son gününe kadar harcadığı çaba unutulmayacak. Terörsüz Türkiye hedefine hep birlikte ulaşacağız. Kıymetli Önder'i hep güler yüzü, adaletli yaklaşımı, toplumsal barışa verdiği önemle hatırlayacağız. Kendisine bir kez daha Allah'tan rahmet, kederli ailesine, sevenlerine ve DEM PARTİ Grubuna başsağlığı diliyorum.

BAŞKAN - Kocaeli milletvekili Mehmet Aşıla...

20.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, çözümün adaletten geçtiğine ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) - Evet, birçok deprem var, siz İstanbul depremini bekleyedurun ülkemizde siyasi depremler yaşanıyor. Asimetrik, düzensiz ve birbirini olumsuz etkileyen bir sürü fay hattı var. Ayrıca, doğumuzdaki, batımızdaki, kuzey ve güneydeki politik fay hatları da çok aktif. En önemlisi ekonomik fay hattı. Önce sarsıntılarla dar gelirli hayata dar ediyor; işsiz, emekli, asgari ücretli, esnaf, herkesi vuruyor. Karşılıksız çekten esnaf cezaevinde, vatandaş kredi kartından icra takibinde. Ailede deprem var, aile ve gençlik perişan; fuhuş, uyuşturucu, kumar, kara para, karaborsa, kayıt dışılık piyasayı esir almış. Bakınız, eğer adalet çözüm değilse ihkakı hak arayışı mafyaya kapı aralar bilesiniz. Çözüm için akıl ve vicdan sahibi herkes iş işten geçmeden bir şeyler yapmalı. Çözüm, yönetimde adaletten, bölüşümde adaletten geçer diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Kars Milletvekili İnan Akgün Alp...

21.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin açıklaması

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Meclisimizin Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'e Allah'tan rahmet diliyorum, bütün halkımıza başsağlığı diliyorum. Sırrı ağabeye bugüne kadar bana olan katkılarından dolayı minnet duygularımı ifade ediyorum halkımızın huzurunda.

Bence Sırrı Süreyya Önder'e bizim bir borcumuz var. Kürt sorununun çözülmesi ve Türkiye'nin toplumsal barışının sağlanabilmesi için Meclisimizin üzerine düşen adımları atması gerekir diye düşünüyorum.

Bu kapsamda, 2025 yılının "Sırrı Süreyya Önder Barış Yılı" olarak ilan edilmesi için gerekli yasal adımların atılmasını Meclisimizden talep ediyorum.

Saygılarımla efendim.

BAŞKAN - Adana Milletvekili Bilal Bilici...

22.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, nisan ayı enflasyon ve kira artış oranlarına ilişkin açıklaması

BİLAL BİLİCİ (Adana) - Evet, Nisan ayında TÜİK'e göre yıllık enflasyon yüzde 38'e ulaştı. Ancak ENAG verilerine göre ise gerçek enflasyon yıllık yüzde 74 seviyesinde, diğer taraftan kira artış oranı ise yüzde 49. Bu durumda, maaşlar, asgari ücret ve emekli aylığı erimeye devam etmekte. Ekrem İmamoğlu'yla uğraşmanın ve haksız yere cezalandırmanın maliyeti ise 55 milyar dolar, bu parayı 86 milyona böldüğümüzde kişi başı 25 bin lira ediyor. Bu rakamlar vatandaşın sofrasından eksilen ekmek, ödeyemediği fatura, karşılayamadığı kiradır diyorum.

BAŞKAN - Samsun Milletvekili Murat Çan...

23.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, gerçek enflasyona ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) - Tescilli istatistik düzenbazları hayal mahsulü enflasyon verileri üzerinden vatandaşımızın sofrasındaki ekmeğinden yine bir dilim daha çaldı. Gerçekte yüzde 73 olan enflasyonu rakamların yerlerini değiştirerek yüzde 37 olarak açıklamak yankesiciliklerdir. İstatistik düzenbazlarının yüzde 37'si bile ülkemiz adına büyük bir utançken Türkiye yüksek enflasyon sıralamasında 186 ülke arasında bugün 5'inci sıradadır. Enflasyonda bizden kötü durumda olan ülkeler yalnızca Güney Sudan, Zimbabve, Arjantin, Burundi'dir. Marifet "Dünya 5'ten büyüktür." diye slogan atmak değil, Türkiye'yi bu utanç 5'inciliğinden kurtarmaktır. Sayın Erdoğan'ın "telef"i diliyle söylersek, sizin ekonomideki bu iş bilmezliğiniz, bu beceriksizliğiniz yüzünden daha kaç yoksul, emekçi, emekli telef olacak, daha kaç ocak sönecek?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Amasya Milletvekili Reşat Karagöz...

24.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ve Genel Başkanları Özgür Özel'e yapılan saldırıya ilişkin açıklaması

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Hayatını kaybeden Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'e Allah'tan rahmet, sevenlerine ve siyaset camiasına başsağlığı diliyorum.

Üç gün önce sokaklarda elini kolunu sallayarak gezen bir katil tarafından milletimizin iradesini temsil eden Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel'e yapılan alçakça saldırı yalnızca Genel Başkanımıza değil, bu ülkenin demokrasiye olan inancına, halkın iradesine ve Meclisimizin itibarına yapılmış bir saldırdır. Bu alçakça saldırıyı planlayanlar da sessiz kalarak bu saldırıdan beslenenler de en kısa sürede yargı önünde hesap vermelidir. Genetik kodlarında Kuvayimilliyenin mücadelecisi ruhu olan Cumhuriyet Halk Partisi susmaz, korkmaz, geri adım atmaz. Bu ülkenin umudu olan bir lidere el kaldırmak milletin geleceğine kastetmektir. Şunu herkes bilsin, bilmeyenler öğrensinsin: Bu ülkenin kurucu partisinin Genel Başkanına kalkan el tez zamanda kırılır ama o el asla yen içinde kalmaz.

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya...

25.- İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya'nın, Mattia Ahmet Minguzzi'nin yarın görülecek ikinci duruşmasına ilişkin açıklaması

MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Sayın Başkanım, 24 Ocakta Kadıköy'de canice bıçaklanan ve 9 Şubatta hayatını kaybeden Mattia Ahmet Minguzzi'nin ikinci duruşması yarın İstanbul'da görülecek. Doğduğu gün annesi Yasemin Hanım'a hemşirelerin dediği gibi meleklerin doğarken gözüne öpücük konduğu masum Ahmet'in davası artık bütün Türkiye'nin davası olmuştur. "Pardon kardeşim." diyecek kadar naif bir yavrumuz mezarında bile rahatsız edildi, bıçaklandığı yerde tekmelendi, "Nasıl vurduk?" der gibi arkasından alay edildi. Ahmet artık bu toplumda bir semboldür. Adaletle duyulan özlemin, güvenli sokaklara olan ihtiyacın sembolüdür. Ahmet'i yaşamdan koparan organize caniliklerle mücadele etmek geleceğimiz adına hepimizin ortak görevidir diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan...

26.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin açıklaması

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sırrı Başkan sadece bir siyasetçi değildi; halkların yoldaşı, barışın yorulmaz sesi ve gülümseyen cesaretiydi; sözü umut, duruşu bir direnişti; ihtiyacı olan herkesin yanı başındaydı. "Barışın postacısı da olurum, uğruna canımı da veririm." derken bir hayali

değil yaşam biçimini tarif ediyordu. "Barış bir lütuf değil insanca yaşamamanın tam olarak kendisidir. Bir kişi bile barış talep etse barış umudu vardır." dedi. Sırrı Başkanı yaşatmak ancak barışı talep etmekle, barışta ısrar etmekle mümkündür.

Onu en derin sevgi ve sarsılmaz bir özlemle anıyorum. Ruhun şad olsun Sırrı Başkan.

BAŞKAN - Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan...

27.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin açıklaması

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, Türkiye siyasi hayatının sıra dışı ve çok yönlü isimlerinden biri olan Sayın Sırrı Süreyya Önder hakkında birkaç söz söylemek istiyorum. Kendisi yalnızca bir siyasetçi değil aynı zamanda bir sanatçı, bir yazar ve güçlü bir hatipti. Bu Meclis çatısı altında yaptığı konuşmalarla zaman zaman güldüren, düşündürten, zaman zaman da toplumun vicdanına tercüman olan bir isimdi. Elbette her siyasi figür gibi o da eleştirilebilir ancak şunu teslim etmek gerekir ki Sayın Önder her zaman inandığı değerler uğruna konuşmuş, halkın gerçek sorunlarını gündeme taşımış, iktidara da muhalefete de aynı mesafede hakikati dillendirmeye gayret etmiştir. Toplumsal barış konusunda net, cesur ve sivri bir üslupla fikirlerini savunmuştur. Farklı düşünenlere karşı dahi mizahı, zarafeti ve zekâsıyla hitap etmeyi başarmış bir siyasetçidir. Ruh u şad, mekânı cennet olsun. Gazi Meclisimize başsağlığı ve sabırlar diliyorum.

BAŞKAN - Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul...

28.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, emekli Tümgeneral Rafet Kılıç ile emekli Askerî Hâkim Ahmet Zeki Üçok'a ilişkin açıklaması

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; "rehberim Atatürk" diyen emekli Tümgeneral Rafet Kılıç ve Hava Harp Okulunun taşınmasına "rant" diyen emekli Askerî Hâkim Ahmet Zeki Üçok hiçbir yargı kararı olmadan orduvekillerine alınmıyor. Üstelik kendilerine hiçbir tebligat yapılmıyor, kapıdan dönmek zorunda kalıyorlar. Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Yönetmeliği dışında gizli bir yasa mı var? Aynı uygulama Montrö'ye sahip çıkan 104 amirale de yapılmıştı; oysa, iktidar sıkışınca Montrö'ye sarılıyor. Dün "vesayetçi" dediğiniz insanlara bugün tek bir özür bile yok. Bu insanların suçu ne; vatanını sevmek, Atatürkçü olmak, doğru bildiğini söylemek, yandaşlık yapmamak mı?

BAŞKAN - Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara...

29.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Reyhanlı'daki soğan üreticilerine ve Reyhanlı Barajı'na ilişkin açıklaması

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Bugün, Reyhanlı'da soğan üreticilerimiz Amik Ovası'nda, tarlada 6 lira, 8 lira olan soğanın manavda, pazarda 20 lira, 25 lira fiyat bulması nedeniyle girdi maliyetlerinin altında kaldıkları, sulama yapamadıkları ve borç batağında oldukları için Tarım Bakanlığına seslerini duyurmaya çalıştılar ve diğer tüm üreticilerimiz, özellikle buğday, pamuk, havuç, patates üreticilerimiz de sulama yatırımlarının eksikliğinden şikâyet ediyorlar. Oysaki Tarım Bakanı 2024 yılında Hatay'da yapmış olduğu bir etkinlikte diyordu ki: "9 kademededen oluşan Tahtaköprü Barajı'mızın bir yükseltme projesi var." Fakat bu projeye bugüne kadar 14 milyarlık tutarın 1 milyar 300 milyon lirası harcanmış, dolayısıyla çok büyük bir eksiklik. Diğer, Reyhanlı Barajı ise su tutmuyor, buradan sesleniyorum...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Uşak Milletvekili Ali Karaoba...

30.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, 6 Mayısın yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ALİ KARAOBA (Uşak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Vicdan sahibi her insanın yüreğini sızlatan, demokrasiyi, hukuku ve adaleti halkımıza çok gören cuntacılar karşı kurtuluş mücadelesi veren gençleri susturmaya çalıştıkları 6 Mayısın yıl dönümündeyiz. Özgürlük ve bağımsızlık uğruna darağacına yürüyen 3 fidanımız Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan, Hüseyin İnan'ın mücadelesi milyonların yüreğinde ölümsüzleşerek bugüne kadar gelmiştir. Ne yazık ki 2025 Türkiye'sinde hâlâ "Yaşasın tam bağımsız Türkiye." diye haykırırları susturmaya, sindirmeye çalışıyorlar. Cezaevlerinde hukuksuzca hapsedilen Cumhurbaşkanı adayımız Sayın Ekrem İmamoğlu'na ve farklı görüşlerden siyasilere yapılan baskıları kabul etmiyoruz. Genel Başkanımıza kalkan elleri savunan zihniyetle ve cuntacılarla mücadele etmeye devam edeceğiz. Türkiye'nin vatansever evlatlarını, 3 fidanımızı saygıyla anıyor, "Yaşasın tam bağımsız Türkiye." diyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Siirt Milletvekili Mervan Gül...

31.- Siirt Milletvekili Mervan Gül'ün, TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in ve bütün ölmüşlerin ruhuna taziye duası okuduğuna ilişkin açıklaması

MERVAN GÜL (Siirt) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Meclis Başkan Vekilimiz Sayın Sırrı Süreyya Önder'in ve bütün Ümmetimuhammed'in, bütün ölmüşlerimizin ruhu için.

(Hatip tarafından taziye duası okunması)
El Fatiha.
Mekânları cennet olsun inşallah.
BAŞKAN - Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen...

32.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Gaziantep'in sağlık sorunlarına ilişkin açıklaması

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - Sarayın atanmış bakanları vatandaşın talebini yerine getirmekten ziyade sarayın taleplerini ve kendi özel işlerini takip etmekte, vatandaşın sorunlarını görmezden gelmeye devam etmektedir. Turizm Bakanı kupon arazileri kendi şirketlerine tahsis ederken eski Sağlık Bakanı da okul için tahsis edilen araziye kendi hastanesi için almaya çalışıyor. Oysa seçim bölgem Gaziantep'te vatandaşlarımız kamu hastanelerinden randevu alamamaktan şikâyetçi, MR çekimleri için aylar sonrasına randevu veriliyor. Vatandaşlarımızın sağlık sorunlarını görmezden gelen Sayın Sağlık Bakanını, özel işlerini bırakıp biraz da vatandaşların sağlık sorunlarıyla ilgilenmeye davet ediyorum.

BAŞKAN - Muğla Milletvekili Gizem Özcan...

33.- Muğla Milletvekili Gizem Özcan'ın, Fethiye'deki, Seydikemer'deki ve Kaş'taki villa işletmecilerine ilişkin açıklaması

GİZEM ÖZCAN (Muğla) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Fethiye, Seydikemer, Kaş'ta binlerce villa işletmecisi tapuda tarla gözüken arazilerdeki villalarına turizm izni alamadığı için gelirini kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya. Kültür ve Turizm Bakanlığının düzenlemesiyle 1 Ocak 2025'ten bu yana sadece yüz gün ve üzeri kiralamalara izin veriliyor. Bu işletmelere hukuksuzsa neden yüz gün ve üzeri kiralamalara izin veriliyor? Geçen yıl seçim dönemi idi, izinler verildi, bu bir seçim rüşveti miydi? Bu uygulama hem kaçak çalışmayı artıracak hem de kimlik bildirimini yapılmadığı için ciddi bir güvenlik riski doğuracaktır. Bu hukuksuzluk derhâl giderilmeli, işletmecilere reva görülen bu muğlaklık son bulmalıdır.

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Burak Akburak...

34.- İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, İstanbul'un yeniden güvenli bir kent olabilmesi için yapılması gerekenlere ilişkin açıklaması

BURAK AKBURAK (İstanbul) - Sayın Başkan, teşekkürler.

İki gün önce İstanbul'un kalbinde, Şişli'de güpegündüz bir kadın kaçırılmak istendi ve katledildi. Bu bir ilk değil ve biz gerekli önlemleri almadıkça son da olmayacak. Bu, sadece bir kadının öldürülmesi değil toplumun yarayan kanası. Sokakta yürümekten korkan kadınlar, çocuklarına güvenli bir gelecek hayal edemeyen aileler... Daha önce kürsüden 21 Kasım 2024, 26 Şubat ve 12 Mart 2025 tarihlerinde defalarca uyardım, İstanbul Teksas'a döndü dedim, İstanbul için acil bir eylem planı gerekiyor dedim. Uyarı zamanı sona erdi, artık bu vahşet zincirini hep birlikte kırma zamanı. Bitmeyen şiddet olaylarını önlemek bizim görevimizdir. Şiddeti önleyecek caydırıcı yasaları çıkarmak, koruyucu mekanizmaları güçlendirmek ve İstanbul'u yeniden güvenli bir kent yapmak zorunda olduğumuzu tekrarlıyor ve başta İçişleri Bakanımız olmak üzere tüm yetkili kurumları göreve davet ediyorum.

BAŞKAN - Ankara Milletvekili Semra Dinçer...

35.- Ankara Milletvekili Semra Dinçer'in, Akbelen Ormanı'ndaki kömür madenine ilişkin açıklaması

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Akbelen ormanlarında 2023 yılında 750 dönümlük alanda on binlerce asırlık çam ağacı, kömür madeni için katledildi. O dönem bu alanda dört yıllık kömür rezervi bulunduğu ifade edilse de son günlerde bir aylık kömür rezervi olduğuna yönelik haberler basında yer almaktadır, hatta yeterli rezerv olmadığı için termik santrali işleten şirketin ormanlık alanı talan edilmiş bir şekilde bırakarak çalışmalarına son verdiği belirtilmektedir. Bu haberler gerçeği yansıtmakta mıdır? Bir aylık kömür için mi halka yalan söylediniz; bir avuç kömür için mi halkın evini, bağını bahçesini talan ettiniz? Bu işin peşini bırakmayacağız. Dün Akbelen'de günlerce direndiğimiz gibi, doğamıza ve ormanlarımıza sahip çıkmaya devam edeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir...

36.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, bir enerji şirketinin işçilerinin taleplerine ilişkin açıklaması

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Koç Holding, sırtından milyarlar kazandığı TÜPRAŞ işçisine yüzde 35 sefalet zammı dayattı, sahibinin sesi medya "Yüzde 65 zam verildi." diye yalan söylüyor. Açık ve net söylüyoruz buradan: Bu, işçiye alay etmektir. TÜPRAŞ bu halkın alın teriyle kuruldu, Koça peşkeş çekildi. Bu soygunun siyasi bekkiliğini AKP iktidarı üstlendi, kâr rekoru Koçun oldu, açlık ve ölümüne mesai ise işçiye kaldı. Koç'giller grev yasakları ve Yüksek Hakem Kurulu tehdidiyle işçinin onuruna çökmeye çalışıyor, 3.500 işçiye cendereye alıp "Sus, çalış, öl." diyorlar. Bu düzen, patronu ihya ederken işçiye mezar kazıyor.

TÜPRAŞ işçileri haklı ve meşru talepleri için isyanda, ek protokol istiyorlar. Şimdi, ek protokol için öncesinden daha büyük bir mücadele, daha fazla örgütlenme zamanı. TÜPRAŞ işçilerinin taleplerinin yanındayız, bu mücadeleyi birlikte büyüteceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil... Yok.

Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar, buyurun.

37.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin açıklaması

FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) - Barış insanı, halkların dostu, güzel insan, sevgili Sırrı Süreyya Önder'i vakitsiz kaybettik. Kürt halkı kadim bir yoldaşını kaybetti. Evet, o bir Türkmen olarak doğdu, bir devrimci olarak yaşadı, bir Kürt olarak bu dünyadan göçüp gitti. "Bu mesele çözülene kadar Kürt'üm." derdi, dediği gibi yaşadı. Aslında Sırrı Süreyya Önder'i anlayabilmek için Kürt olmak, Ermeni olmak, Laz olmak, Çerkez olmak, Arap olmak ya da Türk olmak gerekmiyor, insan olmak, insan kalmak yeterlidir. Barışa, kardeşliğe, eşitliğe adanmış bir ömür sürdüğüne halkı temsil eden bu Meclis şahittir. Adın barışla anılacak, ülküsünü kurduğu barış mücadelesini sensiz sürdürmenin acısıyla baş başayız. Vasiyetini yerine getirmek için daha çok mücadele edeceğiz. Sana sözümüz olsun, bu ülkeye onurlu bir barışı getireceğiz. Nur içinde uyu.

BAŞKAN - Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko...

38.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, Genel Başkanları Özgür Özel'e yapılan saldırıya ilişkin açıklaması

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı, ana muhalefet lideri Sayın Özgür Özel'e yapılan saldırı basit bir hadise, münferit bir olay değildir. Bu, planlı, organize bir saldırdır. Bu, siyasi tahammülsüzlüğün, sistematik düşmanlaştırmanın, kutuplaştırma siyasetinin sonucudur. Bu saldırı bir kişi üzerinden tüm muhalefete, halkın temsil gücüne, sandıktan çıkan iradeye yapılmış bir gözdağıdır. Bu ülkede sistematik olarak muhalefeti şeytanlaştıran, farklı sesleri hain ve düşman ilan eden bir siyasal atmosfer yaratılmıştır. Bu atmosferin tek mimarı iktidardır. Bu, kurgulanmış bir organizasyondur. Birileri düğmeye basmış, birileri yürütmüş, birileri de sessiz kalarak onaylamıştır ama bilinsin ki biz ne baskıya boyun eğerez ne de susarız. CHP Genel Başkanına uzanan el yüz yıllık bir siyasi mirasa, cumhuriyetin kurucu iradesine uzanmıştır ve o eli kırmak boynumuzun borcudur. Sayın Genel Başkanımız Özgür Özel'in arkasında değil yanındayız.

BAŞKAN - Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı...

39.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, küçük esnaf için talep ettiklerine ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

AKP iktidarı yıllardır küçük esnafın alın terini, emeğini, umutlarını görmezden geliyor. 1982 ve 2000 yılları arasında vergi kaydını yaptıran, vergisini ödeyen, oda kaydını yaptıran yüz binlerce esnafımız AKP iktidarı tarafından resen BAĞ-KUR tescilleri yapılmadığı için sosyal güvenlik hakkından mahrum kalmışlardır. Bugün esnafımızın yanında olma zamanıdır. Ne yazık ki dükkân açan, yanında personel çalıştıran, vergisini ödeyen, bu ülke için emek veren esnafımızın bu hakkı yıllar geçmesine rağmen hâlâ teslim edilebilmiş değil.

Seçim meydanlarında verilen bir sözü de unuttunuz. 9000 prim gününü 7200 güne indirme sözü verilmiş olmasına rağmen dün 2'nci yılı kutlandı tutmadığınız bu sözün ve esnafımız artık sizden verdiğiniz sözleri ve görevlerinizi yerine getirmenizi, esnafımızın uğramış olduğu mağduriyete ve haksızlığa son vermenizi bekliyoruz. Şu anda BAĞ-KUR tescilini yaparak geriye dönük borçlanmanın yapılmasını ve bu vatandaşlarımızın EYT haklarından yararlanmasını sağlamak için gerekli düzenlemeyi talep ediyoruz.

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal...

40.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, Çiğli Belediyesinde işten çıkarılan kadın işçilere ilişkin açıklaması

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çiğli Belediyesinde işten çıkarılan kadın işçiler seslerini duyurabilmek, haklarını geri alabilmek için 2 Mayıs'tan bu yana İzmir'den Ankara'ya doğru yürüyorlar. Demokratik Sol Parti olarak bizim için en yüce değer emektir ve bu hak siyasetten bağımsız olarak ele alınmalıdır. Her ne kadar Çiğli Belediye Başkanı bu işçilerin kendisinden önceki dönemde yerel seçimlere iki ay kala işe alındıklarını ileri sürse de bu bilgi doğru değildir. Nitekim, içlerinde en kısa süreli çalışması olanlar seçimlerden bir buçuk yıl önce işe girenlerdendir. Ayrıca, bu işçilerin çıkarılmasından sonra en az 30 kişinin belediyede işbaşı yaptırıldığı da ayrı bir garabettir. Öyle ya, madem 30 kişi işe alınacaktı neden bu işçileri çıkardınız? Bu arada, 17 kadın işçiden 1'i hariç diğerlerinin kıdem tazminatı alacakları hâlâ ödenmemiştir. Sadece emeğinin peşinde olan bu işçi kardeşlerimizin yaşadıkları haksızlığın giderilmesi ve işlerine iade edilmeleri konusunun takipçisi olacağımızı belirtiyor, CHP Genel Başkanı Sayın Özgür Özel'in gerekli ilgiyi göstereceği inancıyla Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Doğan Bekin... Yok.

Düzce Milletvekili Talih Özcan...

41.- Düzce Milletvekili Talih Özcan'ın, TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ve Genel Başkanları Özgür Özel'e yapılan saldırıya ilişkin açıklaması

TALİH ÖZCAN (Düzce) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Meclis Başkan Vekilimiz Sırrı Süreyya Önder'e Allah'tan rahmet; ailesine, sevdiklerine ve DEM PARTİ camiasına baş sağlığı dileklerimi iletiyorum.

Bu vesileyle, Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel'e yönelik gerçekleştirilen saldırı sadece bir kişiye değil halkın iradesine, demokrasiye ve Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında temsil edilen milletin haysiyetine yapılmıştır. Bu saldırının ardında her kim olursa olsun şunu açıkça bilsin: Biz yılmayız, geri adım atmıyoruz. Adaletin ışığını söndüremeyeceksiniz, halkın iradesini bastıramayacaksınız, Cumhuriyet Halk Partisini susturamayacaksınız. Millet büyüktür. Yaşasın tam bağımsız Türkiye!

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan...

42.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ve Hatay'daki kamulaştırma vakalarına ilişkin açıklaması

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, merhum Sırrı Süreyya Önder'e rahmet diliyorum.

Türkiye gündemini meşgul eden Hatay'daki kamulaştırma vakaları artarak maalesef başka bölgelerde devam ediyor. Defne ilçesinde, Antakya ilçesinin bazı köylerinde sulu tarım arazilerine resen el koyma yoluyla kamulaştırma yapılıyor. Zirai don felaketi yaşadığımız, yakın gelecekte gıda kriziyle karşı karşıya kalacağımız bu dönemde tarım arazilerinin imara açılması kabul edilemez. Hele de vatandaşların bu el koyma işlemini SMS mesajlarıyla öğrenmesi toplumu derin tereddütlere boğmaktadır. Bu arada, mahkemesi devam eden yıkım ve el koyma işlemlerinde hukuka rağmen idarenin gasbedercesine iş yapması kabul edilemez. Ağaçların kesilmesi, kuyularının kapatılması, hukuka aykırı davranım asla yakışmamaktadır.

BAŞKAN - Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan...

43.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Kandıra ilçesinde yapılması planlanan çöp tesisine ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Sayın Başkan, Kocaeli'nin Kandıra ilçesi sakinleri ciddi bir problemle karşı karşıya. Daha önce Dilovası'na yapmayı planladıkları çöp depolama tesisini bu sefer Kandıra'ya -cezaevine yaklaşık 300 metre mesafede- kuruyorlar. Meskûn mahalle 200 metre mesafede, Kocaeli'nin içme sularının, yer altı sularının en çok geçtiği bölgeye çöp depolama tesis yapılıyor. Bütün Kandıra halkının -bugün de Mecliste ziyaretteydiler- gelecekleriyle ilgili, bölgeleriyle alakalı, soludukları havayla alakalı, içtikleri suyla alakalı endişeleri var, dertlerini bugüne kadar anlatamadılar. Ben buradan Kocaeli Büyükşehir Belediyesi başta olmak üzere Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Murat Kurum'a duyuruyorum: Kandıralıların bu sesine mutlaka kulak verin. Kandıralılar sizin dikkatinizi bu konuda çekmemi benden rica ettiler. Ben de Mecliste bunu duyurmak istiyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi, YENİ YOL Partisi Grup Başkan Vekili ve Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'e ait.

Sayın Ekmen, buyurun.

44.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, CHP Genel Başkanı Özgür Özel'e yapılan saldırıya, Meclisin gündeminde yer alan Başkanlık Divanına, RTÜK'e, Hâkim ve Savcılar Kuruluna üye seçimlerine ilişkin açıklaması

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Başkanım, teşekkür ediyorum.

Ben de bu fasıldaki ilk değerlendirmeme rahmetli Sırrı Süreyya Önder'in cenazesinin bir kısmında Sayın Özgür Özel'e yapılan saldırıyla ilgili konuşarak başlamak istiyorum. Sayın Özgür Özel'e yapılan ve hiçbir şekilde kabul edilemez saldırı CHP grup önerisi kısmında detaylı bir şekilde konuşulacak ama ben de bu meselenin en az üç boyutta konuşulmadan sadece kınamakla, eleştirmekle geçitirilemeyeceğini söylemek istiyorum. Birincisi: Büyük bir çoğunluğu siyasal iktidarın dilinden kaynaklanan siyasal gerginlik ve bunun yarattığı toplumsal hava konuşulmadan bu meseleyi eleştirmek, kınamak yetersiz kalır. İkincisi: Güvenlik tedbirleri açısından çok ciddi sıkıntılar tespit edildi. Genel başkanlar, milletvekilleri sürekli olarak seyir hâlindeler; bundan sonraki programlar için bu tedbirlerdeki eksiklikler ciddiyetle ele alınmalıdır. Son olarak da saldırgan şahsın kriminal geçmiş. 2 müebbet hapis cezası almış olmasına rağmen, 2 çocuğu da elinden ve katlinden zorla kurtulmuş olmasına rağmen sadece on altı yıl ceza almış olmasını, on altı yıllık bir yatardan sonra çıkmış olup normal hayatında da Emniyetin veyahut da devletin ilgili kurumlarının gözetim ve denetimi altında olmamasını özellikle İnfaz Yasamızın sorunları açısından konuşmamız gerektiğini düşünüyorum. Ben bu vesileyle bir kere daha Sayın Özgür Özel'e geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum. Bunu grup önerisi kısmında detaylı olarak konuşacağız inşallah.

Meclisimizin önünde tatile girmeden önce 3 seçim gündemi gözüküyor. Biri, kendimizle ilgili, Başkanlık Divanı üye seçimleri; ikincisi, Hâkim ve Savcılar Kurulunun süresi dolan üyelerine dair bir seçim; üçüncüsü ise RTÜK üyelerinin yenilenmesi. HSK için seçim süreci başladı. Bu konuda değerlendirme yapmadan önce RTÜK üye seçimleriyle ilgili olarak bir hususu özenle

belirtmek istiyorum: RTÜK, kendi seçim gündemini bu Meclis gündemine getirmeden önce gündüz kuşağı programları rezaleti hususunda bir inisiyatif almalıdır. Siyasi eleştirilere karşı tahammüllü sıfır olan, âdeta testi kırılmadan çocuk tokatlayan Nasrettin Hoca gibi daha yayınlar başlamadan "Şöyle yayın yaparsanız sizi kapatmaktan, hatta lisanslarınızı iptal etmekten geri durmayacağız." diyen bir başkanın, gündüz kuşağı programlarında İslam'ın dahi örtülmesini emrettiği yaşanmış rezaletleri toplumun önüne günlerce, saatlerce getirerek bu işleri olağanlaştırması, bu çürümüşlüğü herkesin gözünün önüne koyması ve âdeta toplumsal çürümenin bir parçası hâline gelmesi kabul edilemez. RTÜK üye seçimi bu Meclis gündemine gelmeden, RTÜK, bu konularda herkesi tatmin eden ve bu programlarla ilgili olarak tekrarına müsaade etmeyecek şekilde tedbirlerini almalıdır.

Sayın Başkanım, Hâkimler ve Savcılar Kurulu üye seçiminin mantığını, sıralamasını bu Mecliste en iyi bilen insanlardan biri sizsiniz. Malumunuz, Sayın Cumhurbaşkanının doğrudan yaptığı seçimler var, atamalar var; bir de Meclis eliyle yapılan seçimler var. Meclis eliyle yapılan seçimler Anayasa'nın 159'uncu maddesinde Mecliste bir konsensüsü arayacak şekilde dizayn edilmiştir ve eğer bu konsensüs gerçekleşmeyecek ise o zaman kuraya gidilmesi tavsiye edilmiştir fakat biz şu son bir haftadaki Karma Komisyonun çalışmalarından, Türkiye'nin ihtiyacı olan gerçek anlamda yargı etiğine bağlı, tarafsız, kamu hizmeti anlayışıyla hizmet edecek üye seçiminden uzak bir yerde olduğumuzu görüyoruz. Her şeyden önce, başvuruçuların birer öz geçmişi Karma Komisyon üyelerine dağıtıldı ama bizim başvuruçularımıza bazı arkadaşlarımızda olduğu gibi devlet kurumlarından özel notlar gelmiyor, gelmesine de gerek yok. Bu kişilerin mesleki geçmişi hakkında özel bilgi sahibi değiller ama hiç olmazsa bu kişileri Karma Komisyonun huzurunda bir çay ikram etmek suretiyle daha yakından tanıma ve memleketin bu yargıya güveninin en düşük olduğu zaman diliminde içinde bulunduğu bu yargı krizinden nasıl çıkarılacağı hususunda görüşlerini öğrenme hakkı olmalıydı. Ama Karma Komisyon üyelerinden bu saklandı, esirgendi, muhtemelen de üyeler önce iktidar partisinin, sonra da olur ya bir uzlaşma olur diye ana muhalefet partisinin Grup Başkan Vekilleri nezdinde bir süreç yürütmeye kalktılar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ekmen, lütfen tamamlayın.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Buradaki beşte 3 ya da üçte 2 çoğunluk, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin her türlü siyasal angajmandan uzak bir şekilde karar verebilmesi için ve bu büyük konsensüsü sağlamak için üretilmiş bir orandır, bir rakamdır, yoksa burada büyük gruplar belli kişiler üzerinde karar kılınsınlar, milletvekilleri de oy versinler, her siyasi partiyi temsilen birisi oraya gitsin diye değil. Bu çoğunluk, her siyasi partinin ve her milletvekilinin içine sinen adamlar bulunsun diye konulmuş bir orandır; tekrar ediyorum, büyük gruplar anlaşsınlar ve oraya adam göndersinler diye değil. Ki mevcut yapıya baktığımız zaman da maalesef dün Karma Komisyonunda eylemli olarak İç Tüzük ihlali yaşanmıştır ve bu İç Tüzük ihlaline tepki göstermek için Karma Komisyon üyesi arkadaşlarımız Sayın İdris Şahin ve Sayın Sadullah Ergin oylamadan çekilmişlerdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ekmen, lütfen tamamlayın.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Buğra Bey diğer muhalefet partilerinin de oylamadan çekildiğini söylüyor.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - CHP çekildi.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - CHP'nin de çekildiğini söylüyor, özür dilerim.

Türkiye'nin bu kadar çok yargı sorunlarıyla hemhâl olmaya ihtiyaç duyduğu bir dönemde "Bizim yeterli çoğunluğumuz var. İlk kuraya girecek kişileri de İç Tüzük'le oynayarak ve belirli kura hileleriyle yani kura yapıma şeklini tayin etmek suretiyle belirleriz. Kuraya kalacak 2 arkadaş da bizim arkadaşımız olur "Ha o olmuş ha bu olmuş." diye yönetilmesi kabul edilemez Sayın Başkanım. Eski Adalet Bakanımız olarak mensubu olduğunuz grubun Hâkimler ve Savcılar Kuruluna üye seçiminde Anayasa'nın ruhuna uygun, yargı camiasının ihtiyacı olan bir usulle ilerlemesi noktasında tavsiyelerinize ihtiyaç var. Bu konuyu dikkatinize sunmak istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ekmen, son kez uzatıyorum.

Buyurun.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkanım, Maersk gemilerinin Türkiye'deki faaliyetleri ile zirai don felaketi hakkında da konuşacaklarım var. Ancak bugün özel bir gün oldu. Önce bir anma programı yaptık, şimdi de iktidar partisi haklı olarak mümkün mertebe hızlı ilerlemek istiyor. Bu kısımdaki söz hakkımı yarına devrediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Peki, Sayın Ekmen, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi İYİ Parti Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Buğra Kavuncu' ya ait.

Sayın Kavuncu, buyurun.

45.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Kuzey Irak'ta şehit olan Önder Özen'e, siyasette şiddet ve şiddetin sebepleriyle ilgili verdikleri araştırma önergesine, ülkedeki şiddetin bitmesi için atılması gereken adımlara ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, bir kez daha hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben öncelikle, Önder Özen şehidimize, Kuzey Irak'ta şehit oldu, kendisine Allah'tan rahmet, acılı ailesine de bir kez daha sabırlar diliyorum.

Bugün biz bir araştırma önergesi verdik, Cumhuriyet Halk Partisinin vermiş olduğu araştırma önergesi de benzerlik taşıyor; siyasette şiddet, siyasetteki bu şiddetin sebepleri, sosyolojik temelleri, gerekçeleri, nedenleri üzerine. Konu, orada daha detaylı konuşulacak, tartışılacak ama geçtiğimiz hafta maalesef hepimiz bu şiddet sarmalının, şiddet konularının içerisinde âdeta kaybolduk. Tabii, tanınan insanlara şiddet olunca daha fazla konuşuluyor ama yine bir milletvekilimiz lehinde... Bahar Aksu bu sene işlenen 162'nci kadın cinayeti ki geçen sene 394 kadın, kadın cinayetinde öldürüldü, katledildi ve bugün daha Mayıs ayını bitirmedik, 162'nci kadın cinayetine şahit olduk. Ben Bahar Aksu'ya Allah'tan rahmet diliyorum ve bu kadın cinayetleriyle ilgili, evet, ortak bir komisyon

kuruldu; bu bir meseledir, bu büyük bir konudur, büyük, önemli bir meseledir ve ciddi şekilde bir konsensüsle ele alınması gerekmekte.

Geçen hafta Sayın Özgür Özel'e yapılan o alçakça saldırıyı konuştuk, tartıştık. Beraberinde, bizim Adana Milletvekilimiz Sayın Ayyüce Türkeş Taş'a uygulanan muameleyi; babasının kabrinin başında, kendisine, yanındakilere yapılan, uygulanan şiddete şahit olduk. Bunlar kabul edebileceğimiz davranışlar değil. Sayın Özgür Özel'e yapılan müdahale aslında Anayasa'ya, anayasal düzene yapılmış bir saldırı. Ben, Sayın Ayyüce Türkeş Taş'ın uğradığı muameleyi de değerlendirecek söz, kelime bulamıyorum. Yani bir babanın kabrinin başına gidiyorsun... Nasıl bir ruh hâli böyle bir olaya sebep olur? Bunu bana ne benim sahip olduğum birikim ne sahip olduğum müktesebat ne gördüğüm kültür ne inandığım medeniyet anlatamaz, açıklayamaz, olamaz, kabul edilebilir gibi değil. Tabii, bunların sebeplerine, gerekçelerine inmemiz gerekiyor.

İşte, Ahmet Minguzzi'yi konuşuyoruz. Yani bu şiddet artık bu ülkeyi kemirmeye başladı. Bakın, temeline inmemiz lazım, iki tane ana nokta var burada. Bir, evet, kullanılan, siyasette kullanılan dil maalesef bu konuları normalleştiren hatta meşrulaştıran hatta kahramanlaştıran bir hâle getirdi. Önceden "Faili meçhuller var." deniliyordu, "Faili meçhuller bitirilecek." diye bir iddia vardı; faili meçhuller bitmediği gibi, şimdi faili meşhurlar çıktı. Yapan failler bir şekilde kahramanlaştırılıyor. Ha, bunu Çubuk'ta gördük, bunu başka bir yerde gördük, Çubuk'ta Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'na yapılan saldırıda gördük faillerin nasıl meşhurlaştırıldığını. Bizim Genel Başkanımız tehdit edildi, aleni şekilde tehdit edildi; bekledik, hiçbir şey yapmadık, dedik ki herhâlde grubu olan bir partinin genel başkanı olarak Cumhurbaşkanı bir söz söyle ya da Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı bu konuyla ilgili bir adım atar ya da her şeyi bırakın ya, bir vatandaş olarak Sayın Müsavat Dervişoğlu'na sadece bu ülkenin bir sade vatandaşı olarak hak ettiği şekilde İçişleri Bakanlığı tarafından bir hareket yapılır, konuyla ilgili bir girişimde bulunulur; hiçbir şey olmadı. Yani şiddetle ilgili atılan bu adımlar, yapılan bu hunharca saldırılar karşısındaki bu duyarsızlık da bu işleri körüklüyor. Yani iki sebep var; birincisi, bununla alakalı kullanılan dil, şiddet dilini teşvik edecek söylemler; ikincisi de maalesef bizim hukuk sistemimiz ve infaz yasaları. Kemal Kılıçdaroğlu, Barış Atay, Murat İde, Orhan Uğuroğlu, Selçuk Özdağ, Levent Gültekin, bendeniz Buğra Kavuncu, Suat Başaran, Şevket Bülent Yahnici, Sinan Ateş, Ekrem İmamoğlu; ya, daha hangi birini sayayım? Ya, bunlar benim hatırlayabildiklerim. Bakın, bizzat ben de uğradım bu şiddete; takip ettik, 1.500 lira para cezası aldı, çıktı, 1500 lira.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, lütfen tamamlayın.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Güpegündüz Bakırköy'de sokak ortasında uğradığımız saldırı sonucu yakalanan kişi 1.500 lira para cezasıyla serbest bırakıldı. Emniyet neyi tespit etti biliyor musunuz? Kişinin münferit bir saldırıda bulunmadığını, o gün 6 kişiyle beraber geldiğini, sabah saatlerinden itibaren takip ettiğini tespit etti; avukatlar da onun üzerine bunun bir organize suç kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini söyledi. Ne oldu? Sonuç, sıfır. Tabii, bunlar, bu uygulamalar cesaretlendiriyor. İşte, onun sonucunda da hakikaten gün yüzü görmemesi gereken kendi evlatlarının katili bir ruh hastası sokaklara çıkıyor ve bunu yapabilecek cesareti gösteriyor.

Şimdi, Adalet Bakanlığının verileri şöyle bir oranı bizim önümüze koyuyor, diyor ki: "Cezaevinden çıkan her 2 kişiden 1'i tekrar suç işliyor." Burada da bir problem var yani yüzde 45, çok yüksek bir rakam.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, lütfen tamamlayın.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Dünyadaki başka ülkelerle kıyasladığınızda bu oran çok yüksek. Demek ki bu cezaevleri bir şekilde bu suç işleme kapasitesi, potansiyeli olan suçlularla ilgili bir düzeltme yapabilecek kapasitede de değil. Cezaevlerinde yatan mahkûm sayısı artmasına rağmen bu oranda hiçbir düşme yok. Dolayısıyla, biz önümüzdeki dönemde eğer bu ülkede şiddet bitsin, siyasetçilere şiddet uygulanmasın istiyorsak bir, bu ceza infaz yasalarını; iki, siyasetçi olarak da kullandığımız dili... Ya, söylemedim ama söylemek zorundayım. Eğer siz kalkar da dersiniz ki bir siyasi parti için "Bakalım daha bu yolda kaç kişi telef olacak?" bundan cesaret alırlar. Hiç unutmam, Kurucu Genel Başkanımız o zaman Rize'ye gittiğinde orada da saldırıya uğramıştı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, son kez uzatıyorum, lütfen tamamlayın.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - O zaman Cumhurbaşkanı şu cümleleri kurmuştu -bakın, cümleye bakar mısınız- demişti ki: "Gelin hanıma memleketimde çok güzel bir ders vermişler." Sıkıntılı olan, psikolojik olarak problemlili olan bir kişinin, bu ülkenin en tepesinde oturan yürütmenin başının kullandığı böyle bir cümleden sonra ruh hâlini düşünebiliyor musunuz? Cesaretlenir mi? Nasıl cesaretlenir hem de elini kolunu sallaya sallaya bu şiddeti uygular.

Sayın Özgür Özel'e yapılan saldırıyla ilgili her türlü karanlık yönün de araştırılması lazım, arkasında herhangi bir örgüt var mı, herhangi bir organize suç var mı; bunların da tespit edilmesi çok büyük önem arz ediyor diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili ve Manisa Milletvekili Erkan Akçay'a ait.

Sayın Akçay, buyurun.

46.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, CHP Genel Başkanı Özgür Özel'e yapılan saldırıya, Hıdırellez'e ve 5 Mayıs Dünya Ebeler Günü'ne ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ebediyete irtihal eden Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili ve DEM PARTİ İstanbul Milletvekili merhum Sırrı Süreyya Önder için İstanbul Atatürk Kültür Merkezi'nde düzenlenen tören çıkışında Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Sayın Özgür Özel'e yapılan saldırıyı kınıyor ve kendisine geçmiş olsun dileklerini bir kez daha iletiyorum. Şiddetin her türlüsüne karşı olduğumuzu

bir kez daha ifade ediyorum. Bu saldırı, Türkiye'ye, Türkiye'nin huzuruna yapılmış provokatif bir saldırdır. Siyasette veya her alanda şiddet eylemlerine karşı ortak bir dille tepki göstermek gerekiyor. Böylesine bir günde herkesin gözü önünde yapılan bu provokasyon her anlamda düşündürücüdür. Terörsüz Türkiye süreci devam ederken o sürecin önemli aktörlerinden olan Sırrı Süreyya Önder'in cenaze törenindeki bu saldırının hedefi Türkiye'yi kaos ve kargaşaya sürüklemek, şiddet sarmalına çekmektir ve düpedüz provokasyondur. Bu menfur saldırı tüm boyutlarıyla araştırılarak bu şiddet eyleminin anlık bireysel bir saldırı mı, önceden planlanmış bir saldırı mı, yoksa iç ve dış bağlantılı bir siyasi tertip mi olduğu mutlaka açıklığa kavuşturulmalıdır diyoruz.

Sayın Başkan, dün, binlerce yıllık kültür hazinemizin değerli incilerinden biri olan Hıdırellez'i yaşadık. Bu kadim bayram, ecdadımızın bizlere miras bıraktığı eşsiz bir kültür köprüsüdür. Hıdırellez, dünyanın dört bir yanında, Türkistan'dan Balkanlara kadar uzanan coğrafyada milletimizin ortak değeri olarak yaşatılmaktadır. Bu gelenek, atalarımızın tabiatla kurduğu uyumun, bereket ve bolluk özleminin, dayanışma ruhunun en güzel tezahürüdür. Hızır ve İlyas Peygamberlerin buluştuğuna inanılan bugünde, Türk milleti asırlar boyunca umutlarını, dileklerini ve dualarını semaya yükseltmiştir. Bu gelenek sadece bir bahar bayramı değil, aynı zamanda birlik ve beraberliğimizin de mayasıdır. Bu vesileyle bereketin umudu Hıdırellez'in tüm milletimize sağlık ve bereket getirmesini diliyor, bu güzel geleneğimizin nice nesiller boyu yaşatılmasını temenni ediyoruz.

Sayın Başkan, 5 Mayıs Dünya Ebeler Günü'yü. Bizim için aile kavramı kutsaldır ve bu kutsallığın en önemli yaşatıcılarından biri de ebelerimizdir. Onlar modern tıbbın imkânları ile geleneksel bilgeliğimizi harmanlayarak yeni nesillerin sağlıklı bir şekilde dünyaya gelmesini sağlamaktadır. Özellikle kırsal bölgelerimizdeki fedakâr ebelerimiz zorlu coğrafi koşullara rağmen her türlü hava şartında görevlerinin başındadır. Bugün, ülkemizde yaklaşık 56 bin ebe görev yapmaktadır, bu rakam, güçlü Türkiye hedefimiz için yeterli değildir. Unutmayalım ki sağlıklı nesillere ihtiyacımız vardır. Bu nedenle, ebelerimizin eğitimi, istihdamı ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi önemli bir meselemizdir.

Bu vesileyle, emekli olan ebelerimize şükranlarımızı sunuyor, hâlen görev yapan tüm ebelerimizin Dünya Ebeler Günü'nü en içten dileklerle kutluyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Akçay, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grup Başkan Vekili ve Muş Milletvekili Sezai Temelli'ye ait.

Sayın Temelli, buyurun.

47.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, CHP Genel Başkanı Özgür Özel'e yapılan saldırıya, ülkenin güvenlik sorununa, toplumsal barışın nasıl sağlanacağına ve TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; evet, acımızın en derin olduğu an, AKM'de Sevgili Sırrı Süreyya Önder için bir tören düzenlendi, gerçekten salon binlerce insanla doluydu, dışarıya on binler gelmişti, çok duygusal anlar yaşanıyordu. Herkes o duygusal anı yaşarken maalesef Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Sayın Özgür Özel salondan ayrılırken... Kabul etmemizin mümkün olmadığını, çok ciddi bir şekilde kınadığımızı özellikle belirtmek istiyoruz bu saldırıyı çünkü ciddi kınamamız gereken bir konudur bu, böyle "Kınadık." deyip geçiştireceğimiz bir mesele değildir çünkü bu saldırı öyle, yıllar önce cezaevine düşmüş, çıkmış, gelmiş bir meczubun kendiliğinden gerçekleştireceği bir şeye benzemiyor. Biz bu hikâyeyi biliyoruz hem de çok uzağa gitmeyelim, on yıl önceden biliyoruz; ne zaman ki Kürt meselesinin demokratik çözümüne dair bir hareketlenme olsa, adımlar atılmaya başlansa, bu ülke barışa yaklaşırsa muhakkak bir şeyler oluyor.

Hatırlayalım, 9 Ocak 2013'te Paris'te, Sakinelerin, Sakine Cansızların katledilmesi, yine 2015'te Ağrı Diyardin'de Cezmi Budak'ın katledilmesi, Suruç katliamı, Ceylanpınar'da 2 polisin katledilmesi, Antep düğünüdeki saldırı sonucu 50 insanımızın katledilmesi; bizim hafızamızda bunlar bütün canlılığını koruyor. Dolayısıyla da biz o gün, o saldırıya, sıradan, herhangi bir saldırı olarak bakmıyoruz; muhakkak araştırılmalıdır, üzerine gidilmelidir, bağlantıları ortaya çıkarılmalıdır. Bağlantıları muhakkak vardır, olmaması mümkün değil. Dolayısıyla Sayın Özer'e yapılan bu saldırı artık hepimizin sorumluluğundadır. Bu suçu düşleyenler, bu suçu hazırlayanlar, bu provokasyona yol açanlar, yargının önüne şimdi çıkarılırsa kimse bir daha böyle şeylere cesaret edemez. Geçmişte çıkarılmadığı için on yıl kaybettik. Şimdi Sırrı Başkanın arkasından ağıtlar yakıyoruz ama o on yılı kaybetmeyebildik, kaybetmeseydik Sırrı Süreyya Önder bugün hayatta olacaktı. O on yılın yükü öyle bir yükür, abartmıyorum, gerçekten öyle bir yükür. Hastaneye gidecek zamanı bulamamasının nedeni barış çabasıdır, gitmediği için işte, aramızdan gitti; bu, bu kadar net bir şeydir. O yüzden barışa kıskançlıkla sahip çıkmalıyız, ciddi sahip çıkmalıyız. Hepimizin yapacağı bir şey vardır, bu şiddeti besleyenlerin karşısına dikilmeliyiz.

O gün gerçekten ucuz atlatıldı, ya daha başka şeyler olsaydı? Olabilirdi. Dolayısıyla, bir güvenlik sorunu var ülkenin; sürekli güvenlikçi politikalar üretiyoruz ama çok ciddi bir güvenlik sıkıntısı içinde yaşıyoruz, elini kolunu sallayanlar ortada bir terör estiriyor. Terör meselesi budur. Bizim meselemiz demokratik Türkiye meselesidir. Demokratik Türkiye meselesini halledebilmemizin yolu toplumsal barıştan ve barıştan geçiyor.

Gerçekten, Kürtler ve Türklerin ortak kaderi, ortak vatani artık bellidir; bu yola çıkmıştır. Dolayısıyla, halklar arasında bir çatışma yoktur, bir düşmanlık yoktur; kim düşmanlığı dayatıyorsa ona karşı mutlaka durmak zorundayız. "Türkler ve Kürtlerin ittifakı" dediğimiz, bütün coğrafyayı kapsar; Türkiye'yi de kapsar, Suriye'yi de kapsar, Irak'ı da kapsar, İran'ı da kapsar. Her yerde bu ittifakları güçlü bir şekilde var etmeliyiz; o zaman hem dış politikada hem iç politikada barışı inşa etmek mümkün olabilir.

Diğer taraftan "toplumsal barış" dediğimiz mesele de çok önemli; bakın, toplumsal barışı siyasette, ekonomide, toplumda muhakkak hayata geçirmeliyiz. Bakın, bugün ekonomiye bakıyoruz, çok ciddi bir iktisadi şiddet var. Yoksulluk şiddettir, işsizlik şiddettir; bunlarla mücadele etmeliyiz. İnsanlar yoksul, insanlar aç. Bugün yan yana gelen her 5 insandan 4'ü yoksulluk sınırının altında yaşıyor; durum bu kadar vahimdir. Siyasi şiddet her yeri kaplamış. Bakın, cezaevlerinde yaşananlar ortada; bugün birçok siyasetçi hâlâ nedeni belli olmaz bir şekilde cezaevinde tutsak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, lütfen tamamlayın.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Selahattin Demirtaşlar, Figen Yüksekdağlar, Leyla Güvenler, Can Atalaylar; say say bitmiyor. Biraz önce geçen dönem vekilimiz sevgili Semra Güzel'in davası vardı, tutukluluğa devam; ESP Eş Başkanı Deniz Aktaş'ın davası vardı, tutukluluğa devam yani ayrı bir ceza aklı üretilmiş, bir ceza sistemi üretilmiş. Tutukluluk yoluyla insanları cezaevinde tutan, siyasallaşmış bir yargı eliyle bu kararları hayata geçiren bir sistemle karşı karşıyayız. Bu arkadaşlarımız neden cezaevinde anlamak mümkün değil. Bakın, Kobani kumpas davasının gerekçeli kararı -mahkeme karar vereli bir yıl olmuş- hâlâ yazılmıyor; anlayan beri gelsin. Sen verdiğin kararın gerekçesini bir yıldır yazamıyorsan sen verdiğin karardan emin değilsin zaten demektir. Neyin kararını verdiğini bilmiyorsun ey mahkeme!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, lütfen tamamlayın.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - E, nasıl olacak bu siyasi barış; nasıl olacak bu toplumsal barış? Dolayısıyla toplumda, siyasette, ekonomide şiddet üreten bütün mekanizmalara karşı hep birlikte, dayanışmayla, müzakereyle bir toplumsal barış anlayışını var etmeliyiz. 27 Şubat, işte o yüzden çok çok kritik bir gündü. O büyük barışa çağrı yaparken aslında onun altında toplumun her hücrelerinde barışı var etmenin kapısını da aralıyordu yani demokratik toplum ile demokratik cumhuriyetin yolunun barıştan geçtiğini dile getiren bir açıklamaydı. Dolayısıyla, o günden bize Sırrı Süreyya Önder'in sesi kulaklarımızda miras kaldı. Ben bir kez daha bu vesileyle bir barış elçisini yitirmenin acısıyla ona Allah'tan rahmet diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Temelli.

Diğer söz talebi Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili ve Ankara Milletvekili Murat Emir'e ait.

Sayın Emir, buyurun.

48.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Anayasa Mahkemesinin Hayvanları Koruma Kanunu'na ilişkin kararına, Genel Başkanlarına yapılan saldırıya, Cumhurbaşkanının söylemlerine, enflasyona ve eski Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'ya ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biraz önce Anayasa Mahkemesinin adı Hayvanları Koruma Kanunu olan ama gerçekte hayvanların katledilmesinin önünü açan yasa teklifine karşı Cumhuriyet Halk Partisinin iptal davasını reddettiği bilgisi geldi. Biz bu karara hem üzüldük hem de Anayasa'ya açıkça aykırı olan bu kanunun iptal edilmemesinin hukuk dünyamızda ağır bir tahribat yaratacağını da buradan ifade etmek isterim. Ama bilinmelidir ki bizler, Cumhuriyet Halk Partililer, Cumhuriyet Halk Partili belediyeler her zaman hayvanların korunmasından yana ve hayvan haklarını en üst seviyede hassasiyetle koruyan ve tercihlerini yaşamdan yana yapan bir tutum içerisinde olacağız.

Değerli arkadaşlar, bu pazar günü -diğer parti sözcülerinin de ifade ettikleri gibi- Sayın Genel Başkanımıza alçakça bir saldırı yapıldı. Birçok yönden konuşulabilir ama bu saldırının bir kişinin ani bir kızgınlığıyla olmadığı, mutlaka arkasında azmettirenler, sırtını sıvazlayanlar, cesaretlendirenler ve bu saldırıdan bir mesaj vermek isteyenler olduğu apaçık ortada. Tartışmasız, bu konuda geniş bir görüş birliği olduğunu görüyoruz. Dolayısıyla, elbette birçok yönü var bu olayın ama en önemli yönü, üzerinde titizlikle durulması, nereye kadar gidiyorsa gereğinin yapılması ve bir daha böyle bir olay hiç kimseye yapılmasın diye de gerekli tedbirlerin etkili bir şekilde alınmasıdır. Bu yönüyle biz Sayın Cumhurbaşkanı başta olmak üzere, söz veren, "Geçmiş olsun." diyen herkesi takip de edeceğiz çünkü bu sözlerin tutulması gerekiyor.

Özellikle bu kişinin daha iki ay önce İstanbul Büyükşehir Belediyesine gelip, "İmamoğlu'na saldıracaklar." deyip iki saatlik bir polis görüşmesinden, soruşturmasından sonra âdeta üstü örtülürcesine evine gönderilmesinin de asla kabul edilemeyecek olduğunu burada tutanaklara geçirmek isterim. Bir kişi gelip, "İmamoğlu'na saldıracaklar, öldürecekler; ben cezaeviyle bağlantı hâlindeyim, ziyaret ediyorum onları, onların böyle bir hazırlığı var." dediği zaman polisin bu kişi kimdir, nasıl bir suçludur, sabıkası nasıldır -bu, bir evlat katili- ve bu kişi cezaevinde kimlerle bağlantılıdır, kimlerle görüşmektedir; bunlara ayrıntılı bakmadan, değerlendirmeden üstünü örtmüş olması ağır bir kusurdur ve belki de bir kasıttır dolayısıyla burada ciddiyetle durulması gerektiğini ifade etmek isteriz.

Burada Sayın Cumhurbaşkanının tutumunu bir yönüyle de eleştirmek gerekir. Kendisi söylemleriyle Türkiye'deki siyasal ortamı zehirleyen, şiddeti provoke eden, şiddeti özendiren bir tutum içerisinde. Bir kez daha söylemeliyiz ki "Cumhurbaşkanlığı yolunda daha kaç CHP'li telef olacak." sözünü biz yutmadık, sindirmedik ve asla kabul etmiyoruz. Bir Cumhurbaşkanının ağzına yakışmayacak kelimeler bunlar ve telef edeceğinin de açık itirafı olarak kabul edilmesi gereken sözler. Şimdi biz söylesek, "Sayın Cumhurbaşkanı telef olacak." desek buna ne dersiniz? Kabul eder misiniz Sayın Akbaşıoğlu? Yani bunu mu söyleyelim illa? O zaman siz çıkın, özür dileyin "Bu kelime doğru değildir, bu kelime amacını aşmıştır. Böyle bir söz hiçbir kişi için kullanılamaz." deyin. Başka türlü, ben konuşmamın bir yerinde "Cumhurbaşkanı da bu yolla telef olacak." dersem ne yapacaksınız Sayın Meclis Başkanı? Tutanaklardan mı çıkaracaksınız? Bana uyarı verecek misiniz mesela? Açıkça sizi provoke ediyorum ve bir sonuç istiyorum sizden.

Değerli arkadaşlar, Sayın Cumhurbaşkanı diyor ki: "Umarım gereken ders alınmıştır." Bakın, gereken ders şu, gereken ders şu: Bir daha bir parti liderine, bir siyasetçiye veya kimseye böyle bir saldırı yapılmasın diye herkes tedbir almalıdır. Efendim, beyefendi, Özgür Özel'in halkı sokağa çağırmasından rahatsız olmuş -alçak için söylüyorum- ama burada -üzülerek söylüyorum- Cumhurbaşkanıyla paralel bir noktaya geliyor. Cumhurbaşkanı da sokağa davet etmeyi şiddete davet etmek olarak algılıyor. Oysa Anayasa açık, kanunlarımız açık ve bizim tutumlarımız açık. Dolayısıyla akla kararı birbirine karıştırıp oradan CHP'yi kriminalize edip alanlardaki vatandaşlarımızı peşinen suçlayıp "Şiddet övgüsü yapıyorsunuz." deyip işin içinden çıkılmaz. Ve şiddete başvurmamış olmasına rağmen hâlâ gençlerimizin cezaevinde tutuluyor olmasını da ayrıca protesto ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Emir, lütfen tamamlayın.

MURAT EMİR (Ankara) - Bu da son derece önemli. Çocuklarımızı serbest bırakın. Suçları yok, anayasal bir hakkı kullandılar, şiddet uygulamadılar, cezaevinde kalmaları için hiçbir sebep yok. O çocukların olması gereken yer sınıflardır, okullardır.

Değerli arkadaşlar, açlık, yoksulluk, işsizlik kol geziyor, 86 milyon perişan hâlde açlıkla baş etmek zorunda kalıyor, işin gerçeği budur. Son enflasyon rakamları yüzde 3 geldi. Sadece dört aylık enflasyonunuz yüzde 13,5. Hedefiniz kaçtı? Yüzde 17, Merkez Bankasının yüzde 24. Bittiniz, tükendiniz, programınız yok. "Dezenflasyon programı" dediğiniz program dört ayda çöktü. İnsan hiç olmazsa "Bizim programımız çöktü, başka bir şey yapacağız." der. Bitmiş, tükenmiş bir siyasi iktidar, 60 milyar dolar kur korumalı mevduata vermiş. Bugünkü bilgi, 60 milyar dolar. Niye?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Emir, lütfen tamamlayın.

MURAT EMİR (Ankara) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

Niye 60 milyar dolar verildi? Çünkü Sayın Cumhurbaşkanının "Ben ekonomistim." saplantısı. Açık söylüyorum, bu bir saplantıydı. "Nas varken faiz veremem." dedi. E, nas ortadan mı kalktı? Veriyorsunuz yüzde 50 faizi, yüzde 50 faizle döviz biriktiriyorsunuz, 60 milyar doları 19 Mart cuntasını desteklemek için yakıyorsunuz. Böyle bir iktidarsınız siz. O da yetmiyor, 60 milyar dolar da 19 Mart cuntasını korumak için yakıyorsunuz. 120 milyar dolar iki saplantının maliyeti; biri nas saplantısı, diğeri Ekrem İmamoğlu'nu cezaevine koyma saplantısı.

Bu millet sizin bu uygulamalarınız yüzünden bu açlığa mahkûm değil ki. Bu açlığın sebebi Recep Tayyip Erdoğan'dır.

Değerli Arkadaşlar, bir konuyu da gündeme getirip sabrınızı zorlamayacağım. Medipol Üniversitesi, Fahrettin Koca'nın üniversitesi, olağanüstü. On yılda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Ankara) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Emir, son kez uzatıyorum, lütfen tamamlayın.

MURAT EMİR (Ankara) - Toparlayacağım da Fahrettin Koca'nın serveti iki dakikaya sığmıyor Sayın Başkan.

On iki yılda 12 hastane yapmış, hepsi teşvikli, hepsi kamu arazisi neredeyse. Gar binası tahsis edilmiş, Tekel binası tahsis edilmiş. Şimdi, vatandaşın "Ortaokul yapın." diye hibe ettiği arsaya çökmüşler, otopark yapıyorlar. Hepsinde imar, işi bir yerinden uydurmuşlar, bir yerinden ihale var gibi gösteriyorlar, bir yerinden "Efendim, üniversite arazisi." diyorlar. Olağanüstü bir zenginleşme var. Niye? Çünkü suyun başında durmuş, bal tutan parmağını yalamış. İşte AKP düzeni. Milletin arsasından elinizi çekin; milletin arsası, kamunun arazisi, kamunun binasıyla bir özel üniversiteyi hem de Bakanın üniversitesini böyle büyüttünüz ya, yazıklar olsun! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Emir, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili ve Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'na ait. Sayın Akbaşıoğlu, buyurun.

49.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına, CHP Genel Başkanı Özgür Özel'e yapılan saldırıya ve cumartesi günü Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne yaptıkları ziyarete ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) - Çok teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Tekrar, sözlerimin başında, hafta sonu kaybettiğimiz Sırrı Süreyya Önder Başkanımıza Allah'tan rahmet diliyorum; ailesine, yakınlarına, DEM camiasına ve milletimize başsağlığı diliyorum.

Tabii, bu anma toplantılarında, taziye toplantılarında Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Sayın Özgür Özel'e yapılan menfur saldırıyı bir kez daha kınıyorum, lanetliyorum. Bunun demokrasimize, siyaset kurumuna ve bütün siyasetçilere yapılmış olduğu kabulünü ortaya koyuyorum ve bir kez daha CHP Genel Başkanı Sayın Özgür Özel'e ve CHP'ye geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum. Bu konuda hep beraber bu tür saldırıların karşısında birlik beraberlikle durmamız ve bütün saldırganların hukuk önünde hesap vermesini sağlamamız ortak paydamızdır, ortak hedefimizdir ve bunu biz AK PARTİ Grubu olarak da takip edeceğiz. Bu konuda her türlü tehdidin, her türlü şiddetin, her türlü çarpıtmanın ve her türlü haksızlığın karşısında durduğumuzu ve duracağımızı belirtmek isterim. Bu konuda hep birlikte demokrasiyi yaşatmaya, özgürlüklerin önünü açmaya, şiddetsiz, terörsüz Türkiye'yi her alanda temin etmeye dönük irademiz tamdır. Sayın Cumhurbaşkanımızın bütün milletimize mesajları bu yöndedir. Birleştirici, bütünleştirici, kucaklayıcı, demokrasiyi önceleyici yöndedir. Bu konuda olay vuku bulduğunda Sayın Cumhurbaşkanımız da geçmiş olsun dileklerini Sayın Özgür Özel'e iletilmişlerdir. Bütün partiler de bu konuda gerekli tutum ve davranışı doğru bir şekilde ortaya koymuşlardır. Bunu ifade etmek isterim.

Şunu iletmek isterim ki sapla samanı birbirine karıştırdığımızda gerçeklikten kopar, farklı değerlendirmelere ve farklı sonuçlara gideriz. Bizim söylediğimiz, Sayın Cumhurbaşkanımızın da AK PARTİ'nin de bizim de ifade ettiğimiz çok nettir. Her bir söylemi kendi bağlamında önünü, sonunu hep beraber değerlendirmekle yorumlamanın hepimiz için elzem olduğu düşüncemi ifade etmek isterim. "Telef" sözcüğünün önü, sonu bellidir. Bu konuda siyaseten yok olmayı ifade eden ve bağlamı da kendi içinde net bir şekilde anlaşılan bir cümleyi oradan cımbızlayarak, başka manalar vermeye çalışarak başka sonuçlara bağlamak tamamen indi bir görüştür, gerçeklikten kopuk bir görüştür. Bizim meramımız, maksadımız çok açık ve nettir. Ne söyleyeceğimizi bilen insanlar, söyleyeceğimizi de büyük bir vuzuh ve büyük bir vukufiyetle söyleyen insanlar. Dolayısıyla, sapla samanı karıştırarak kendi içindeki saplantılarını, kaotik çekişmelerini, çatışmalarını Sayın Cumhurbaşkanımıza, AK PARTİ Grubuna, bizlere yöneltmenin hiçbir manası olamaz; bunu zinhar reddediyoruz, bunu kabul etmiyoruz, asla ve kata. Her şey bağlamındadır. Bizim irademiz, niyetimiz, söylemimiz ortadadır. Bunun dışındaki yaklaşımlar bizi bağlamaz, söyleyen ve yorumlayanların kendilerini bağlar; bunu da bu şekilde kayda geçirmek istedim. Bu konuda şunu ifade edeyim: Hafta sonu böyle bir, maalesef, üzücü bir hem şiddet, saldırı Sayın Genel Başkan Özgür Özel'e hem de Sayın Sırrı Süreyya Önder Bey'in vefatı münasebetiyle bir üzüntüyü hep beraber...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Akbaşıoğlu, lütfen tamamlayın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Hep beraber bu üzüntüleri yaşarken diğler taraftan, tabii, aynı şekilde cumartesi günü Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeydik, orada TEKNOFEST gençliğıyle buluştuk. 225 binin üzerinde insan, orada Türkiye'nin, yavru vatan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin gerçekten ileriye dönük umutlarını yeşertcek muazzam bir görüntüyü Akdeniz'in incisi Kuzey Kıbrıs'tan bütün dünyaya haykırdılar. Ben, gençlerimizi tebrik ediyorum, ödöl olan gençlerimizi tebrik ediyorum. Bu konuda Türkiye T3 Vakfına, Sanayi Bakanlığımıza, bütün katılımcılara, bütün kurumlarımıza, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı, Başbakanlığı, bütün kurumlarına...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Akbaşıoğlu, lütfen tamamlayın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Orada güzel bir misafirperverlikle Cumhuriyet Yerleşkesi olarak ortaya koyduğumuz çok güzel sembollerden adaya barış ve huzurun kalıcı... Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin meş'arı, şıarı, sembolü anlamında gerçekten oraya kazandırdığımız Cumhuriyet Meclisi ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Yerleşkesi'nin hayırlı olmasını temenni ediyorum. Muazzam bir eser, bir mühür vuruldu. Bu noktada Sayın Cumhurbaşkanımız başta olmak üzere, Çevre ve Şehircilik Bakanlığımıza, TOKİ'mize, bütün paydaşlara gerçekten yürekten teşekkür ediyorum. Kuzey Kıbrıs'ta ayrı bir coşku vardı, ayrı bir heyecan vardı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Akbaşıoğlu, son kez uzatıyorum, lütfen tamamlayın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bitiriyorum.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nden şu mesajı Cumhurbaşkanımızla, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Ersin Tatar Bey'le ve bütün Türk milletiyle, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yaşayan bütün soydaşlarımız, kardeşlerimizle beraber verdik: Bundan sonra müzakereler olacaksa artık iki eşit toplumdan bahsedilemez, iki devletli görüşmelerden bahsedilebilir, iki egemen devlet üzerinden ancak görüşmelere, müzakerelere devam edilebilir. Bu konuda Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin ilelebet payidar olacağı hakikatini hep beraber tam bir irade birliğıyle bütün dünyaya haykırdık ve bunun gereğini de yapma kudretinde olduğumuzu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Son olarak... Bitiriyorum efendim.

BAŞKAN - Teşekkür için açıyorum, lütfen tamamlayın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - ...dünyanın ilk 3 ülkesi noktasında yer aldığımız İHA, SİHA, TİHA'larla, onların somut çıktılarını inceleme imkânı bulan ve geleceğimizin ümidi olan gençlerimizle, gençlerimizin ortaya koyduğu koyduğu o TEKNOFEST gençliğı şuuruyla bütün dünyaya bir daha tam bir irade birliğıyle haykırdık. Bu konuda Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin garantörü olarak Türkiye Cumhuriyeti devletinin her alanda, her noktada Kuzey Kıbrıs'ın yanında olduğu hakikatini bir daha vurguladık. Bu manada, tarihî bir dönüm noktasında bir hafta sonunu da hep beraber yaşamış olduk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bu noktada emeğı geçen, bizi onurlandıran, gururlandıran, ümitlendiren bu tabloyu oluşturan Sayın Cumhurbaşkanımıza, Bakanlara, Kabineye ve Ersin Tatar başta olmak üzere Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki başbakanlara, milletvekillerine, bütün siyasi partilere ve bütün paydaşlara buradan teşekkürlerimi sunuyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Emir, buyurun.

50.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, ben, tabii, siyasette nezaketi önemserim, dikkatli konuşmaya gayret ediyorum. Sayın Akbaşıoğlu'ndan murat ettiğimiz cevabı alamadık "telef" sözcüğünün hem de "CHP'li adayları telef edeceğiz." anlamına gelecek şekilde söylenmesinin hem içerik olarak hem de şeklen kabul edilemeyeceğini düşünüyorum ben. Ama Sayın Akbaşıoğlu bunun olağan bir şey olduğunu ifade etti "Başına sonuna bakarsanız." dedi. O zaman ben bunu yapmak istemezdim ama Sayın Akbaşıoğlu, o zaman şunu söyleyelim: "Sayın Cumhurbaşkanı Cumhurbaşkanlığı yolunda telef olacak, göreceksiniz." Bunu tutanlara geçirelim, geçirelim efendim. Bu birincisi.

İkincisi, Kıbrıs meselesinde "kalkınma" deyince külliye anlıyorsunuz siz, beton anlıyorsunuz, bina anlıyorsunuz, saray anlıyorsunuz, kaçak saray anlıyorsunuz. Anlaşıldı ki Kıbrıs'a yapılan külliye de meğer kaçakmış, daha kamulaştırma bedeli ödenmeden yapılmış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Emir, son kez uzatıyorum.

MURAT EMİR (Ankara) - Kıbrıs, okulları yetersiz, hastaneleri yetersiz, feryat ediyor, başka şeylere ihtiyacı var, zorla külliye yapıyorsunuz, yapın!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Onu da siz yapın!

MURAT EMİR (Ankara) - Kıbrıs iki devletliymiş de bilmem neymiş. Türki Cumhuriyetler Güney Kıbrıs'ı tanıdı, ne yaptınız? Ne yaptınız? Ağzınızı açamadınız. Sorduklarında, on beş gün sonra "Efendim, o bizim aile içi meselemiz." dedi Dışişleri Bakanı. Sizin Kıbrıs meseleniz bu kadar! Kıbrıs'ta bahis oynansın, Kıbrıs'ta uyuşturucu ticareti yapılsın, Kıbrıs'ta kara para aklansın, onların bir kısmı da Türkiye'ye oluk oluk aksın; siz Kıbrıs'tan bunu anlıyorsunuz. O yüzden, oradaki mücadeleyi siz çoktan bıraktınız; "Kıbrıs" deyince sizin biraz mahcup olmanız lazım.

BAŞKAN - Sayın Emir, teşekkür ediyorum.

Sayın Akbaşıoğlu, buyurun ama bu tartışmayı uzatmayalım, istirham ediyorum yani sonlandırılalım.

51.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Evet, şunu ifade edeyim: Yani iki görüş, iki yaklaşım arasındaki farkı tabii ki aziz milletimiz görüyor. Mavi vatana, mavi vatanımıza "mavi masal" diyenlerin ufku ile bizim ufkumuzu milletimiz çok iyi takdir edecektir maşerî vicdanında. Kıbrıs'a nasıl Türkiye'den, denizin altından suyu iletseysek şimdi de inşallah, elektriği iletme noktasında kollarımızı sıvadık. Her türlü yatırımı hep beraber oraya yaptık, yapıyoruz ve yapacağız. Bunun en büyük şahidi Kıbrıs'ta yaşayan soydaşlarımızdır, gündemi takip eden bütün Türkiye'dir. Bu konuda en ufak bir tereddüt söz konusu değildir. Bu eserler de Kıbrıs Türk halkıyla kardeşliğimizin sembolüdür, onlar kaçak falan da değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Akbaşıoğlu, son kez uzatıyorum, lütfen tamamlayın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bu kazandırdığımız eserler, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki soydaşlarımızla kardeşliğimizin simgesidir, sembolüdür, nişanesidir. Kıbrıs Türk halkının birliğinin, kardeşliğinin zayıflatılmasına da asla ve kata müsaade etmeyeceğiz çünkü milletimiz nezdinde biliyoruz ki her birimizin adı farklı olsa da soyadımız Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'dir ve o, ilelebet yaşayacaktır, yaşatılacaktır; bu konuda Cumhurbaşkanımızın da Meclisimizin de iradesi tamdır.

BAŞKAN - Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Emir, size bir şey demedi.

MURAT EMİR (Ankara) - Efendim, mavi vatanla ilgili partimizi suçlayıcı bir yaklaşım sergiledi, onu mutlaka tutanağa geçirmemiz lazım.

BAŞKAN - Evet, buyurun bakalım ama lütfen yeni bir satışmaya mahal vermeyin.

52.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Şimdi mavi vatan, gök vatan bizim için vazgeçilmez, stratejik unsurlardır. Siz yokken de mavi vatana Cumhuriyet Halk Partisi sahip çıkıyordu. Ama siz mavi vatani bir masala çevirdiniz. Niye biliyor musunuz? Akdeniz'de, özellikle Doğu Akdeniz'de burnunuzu uzatamıyorsunuz, burnunuzu. Yunanistan haritalarını yayınladı, gıkınız çıkmadı ve şu anda tek sondaj yapamıyorsunuz Akdeniz'de, Doğu Akdeniz'de; bunun mahcubiyetiyle Somali açıklarına gidiyorsunuz, Somali açıklarında sondaj yapıyorsunuz. Akdeniz'de niye yoksunuz? Nerede sondaj gemileriniz? Hani mütekabiliyet vardı? Şimdi, Doğu Akdeniz'de Yunanistan sondaj yapıyor mu? Yapıyor. Siz neredesiniz? Siz neredesiniz? O haritalar yayınlanırken Dışişleri Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı hangi haritayı yayınladı? Hani, nerede NAVTEX anlaşmalarınız? Hiçbiri yok. Söze gelince var ama gerçekte tam bir sinmişlik, tam bir geri adım atılmışlık söz konusu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Emir, lütfen tamamlayın.

MURAT EMİR (Ankara) - Tamamladım.

BAŞKAN - Peki, teşekkür ediyorum.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Son olarak efendim...

BAŞKAN - Bir şey yok Sayın Akbaşıoğlu.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, yeter!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Son olarak... Bakın, son olarak...

BAŞKAN - Efendim, bir şey yok, şu anda gündeme geçiyorum.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır...

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Böyle mi devam edeceğiz Sayın Başkanım, çok ayıp.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkanım, Akdeniz'deyiz, Karadeniz'deyiz, Somali'deyiz, bütün mavi vatanın her noktasındayız; bunu herkes biliyor, görüyor.

BAŞKAN - Tamam, hepsi kayda geçti Sayın Akbaşıoğlu.

Gündeme geçiyoruz.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) Tezkereler

1.- Bolu Kartalkaya Mevkiinde Bulunan Bir Otelde Meydana Gelen Yangın Faciasının Tüm Boyutlarıyla Araştırılarak İlgili Kurum ve Kuruluşların Sorumluluklarının Tespit Edilmesi ve Benzeri Olayların Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Başkanlığının, Komisyonun görev süresinin uzatılmasına ilişkin tezkeresi (3/1112)

BAŞKAN - Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Bolu Kartalkaya Mevkiinde Bulunan Bir Otelde Meydana Gelen Yangın Faciasının Tüm Boyutlarıyla Araştırılarak İlgili Kurum ve Kuruluşların Sorumluluklarının Tespit Edilmesi ve Benzer Olayların Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin

Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Başkanlığının Komisyon görev süresinin uzatılmasına dair bir tezkereyi vardır.

Tezkereyi okutuyorum:

30/4/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

13/2/2025 tarihinde çalışmalarına başlayan Bolu Kartalkaya Mevkiinde Bulunan Bir Otelde Meydana Gelen Yangın Faciasının Tüm Boyutlarıyla Araştırılarak İlgili Kurum ve Kuruluşların Sorumluluklarının Tespit Edilmesi ve Benzeri Olayların Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun 30/4/2025 tarihli toplantısında aldığı karar gereğince çalışma süresinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 105'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca 13/5/2025 tarihinden geçerli olmak üzere bir ay uzatılması hususunda gereğini saygılarımla arz ederim.

Selami Altınok

Erzurum

Komisyon Başkanı

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, İç Tüzük'ün 105'inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "Araştırmasını üç ay içinde bitiremeyen komisyona bir aylık kesin süre verilir." hükmü gereğince komisyona bir aylık ek süre verilmiştir.

Şimdi YENİ YOL Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

VIII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- YENİ YOL Grubunun, Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ tarafından, son yirmi yılda neredeyse yarı yarıya düşen doğum hızının gerçek sebeplerinin araştırılması ve alınacak tedbirlerin tespit edilerek gerekli çalışmaların yapılması amacıyla 7/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 7 Mayıs 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

7/5/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 7/5/2025 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Mehmet Emin Ekmen

Mersin

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ tarafından son yirmi yılda neredeyse yarı yarıya düşen doğum hızının gerçek sebeplerinin araştırılması ve alınacak tedbirlerin tespit edilerek gerekli çalışmaların yapılması amacıyla 7/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 7/5/2025 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'a söz veriyorum.

Sayın Özdağ, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'nin nüfusunun azalması üzerine bunun sebeplerini ve sonuçlarını araştırmak üzere vermiş olduğumuz bir grup önerimiz var. Grup önerimiz üzerinde söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, çocuk nüfus oranı son yirmi beş yılda 10 puan birden azalarak yüzde 25'e düştü. Evlilik oranları düşüyor, boşanma oranları artıyor, daha da vahim olan nedir biliyor musunuz? Bebek ve 5-6 yaş ölüm oranlarında ciddi bir artış söz konusu. Sorun sağlık sisteminde mi, beslenmede mi? Ülkeye kontrolsüz şekilde gelen milyonlarca sığınmacı ve kaçakların bu duruma etkisi nedir? Pandemi ve deprem ne kadar etkili oldu? Oranlar neden tekrar artmaya başladı? 2025 yılının Aile Yılı ilan edilmesi vesilesiyle Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan nüfus artışıyla ilgili olarak "2001 yılında toplam doğurganlık hızımız 2,38 iken bugün bu rakam 1,51'e düşmüştür. Nüfusun yenilenme düzeyinin 2,1 olduğu dikkate alındığında durumun vahameti daha iyi anlaşılacaktır. Yıllık nüfus artış hızımız ise 2022 yılında binde 7 iken 2023'te binde 1,1'e gerilemiştir. Çocuk ve genç nüfusumuz azalırken yaşlı nüfusumuz tarihimizde ilk defa yüzde 10'un üzerine çıkmış, ortalama yaşıımız da 34 sınırına dayanmıştır." şeklinde açıklamalar yapmıştı. Cumhurbaşkanı'nın bu açıklamaları, nüfus ve demografik yapımızın ülkemiz açısından ciddi bir beka sorunu olduğunu gözler önüne sermektedir. Cumhurbaşkanı ve Hükümet yetkililerinin söz konusu bu tespitleri doğru olmakla birlikte, buna neden olan gerekçelerin ortaya konulmaması ve bu konuda sorumluluk almadan sadece sonuçlarının tespitiyle yetinilmesi sorunun çözümünü de imkânsız hâle getirmektedir. Sağlık Bakanı sık sık ülkemizde doğum oranlarının düşüklüğünden şikâyet ediyor. Bakanlık üremeyi teşvik edici projeler üzerinde çalışıyormuş, bu projelerin ne olduğunu bilmiyoruz ama -tırmak içinde-

çalışıklarına göre güzel işler çıkaracaklarından eminiz. Evet, ülkemizde doğum hızı 2001 yılında binde 20,3 iken 2023 yılında binde 11,2 oldu yani AK PARTİ iktidarı döneminde yarı yarıya azaldı. Bunun yanında, Türkiye'de 5 yaş altı çocuk ölüm hızı 2022 yılında binde 11,2 iken, 2023 yılında ise binde 14,5'e yükseldi. 2022 verilerine göre, Türkiye'de 5 yaş altındaki çocukların yüzde 5'i kronik yetersiz beslenme sorunu yaşıyor yani her 20 çocukta 1'i düzenli olarak açlık çekiyor. Bir süre önce tarihimizde eşi benzeri görülmemiş bir kötülük olan yenidoğan çetesi skandalıyla sarsıldık. Yine, yoksul bir annenin hurda toplayıp para kazanmak için evde yalnız bıraktığı 5 küçük çocuğunun yanarak can verdiği haberiyle kahrolduk. Örnekleri ve verileri çoğaltabiliriz, tüm bunlar bize sorunun -tırmak içinde- üremeyi teşvik etme kampanyalarıyla çözülemeyeceğini göstermektedir. Halkımız, AK PARTİ iktidarında güvensizlik, geleceksizlik, yoksulluk ve umutsuzluğun pençesinde kıvrılır hâle geldi. İnsanlar, şiddetli enflasyon ve yoksullaşma karşısında çocuk sahibi olmayı bırakın, ay sonunu getirmekte bile zorlanıyorlar. Türkiye'de üreme hızının azalmasını durdurmak istiyorsanız, önce ekonomi, adalet ve refah sağlamalısınız.

Sadece, doğum azalmasıyla mı nüfusumuz azalıyor? Bakınız, son bir yılda 500 bin kişilik bir beyin göçü gerçekleşmiş ve bunun çoğu bilgisayar programcısı ve doktor. 230 bini Almanya'ya göç etmiş ve bu yaş grubu da 22 ila 30 arası maalesef yani nitelikli nüfusumuz da eriyip gidiyor. Niye? "Giderlerse gitsinler." denildiği için mi? Evet, bir yönüyle de öyle. Herkes "Ülkede hukuk ve adalet olmadığı için yabancı sermaye gelmiyor." diyor. Peki, olmayan hukuk sebebiyle giden yerli sermayeyi nereye koyacağız? Bırakın sermayeyi, doktor, mühendis, akademisyen, hatta musluk tamircisi, inşaat ustası, oto kaportacısı ülkeden gidiyor yahu.

Değerli milletvekilleri, bunun sonucu da kaybedecek bir şeyi olmayan, umutsuz, genç insanların aşırı uçlara yönelmesi ve ülkeye aidiyet duygularının örselenmesi ve elbette evlenip bir yuva kurmaması, kuranların da boşanmak zorunda kalmasıdır. Sonra birileri çıkıyor, "Doğurganlık oranımız azalıyor, düşüyor. Günden güne yaşılanıyoruz. Gençler evlenmiyor, evlenenler de çocuk yapmıyor." türünden beylik laflar ediyorlar. Yahu, insanlar keyfinden mi evlenemiyorlar ya da çocuk yapmıyorlar? Ülkemiz nüfusunun her geçen gün azalması, genç nüfus azalırken yaşlı nüfusumuzun artıyor olması, iktidarın her fırsatta en az 3 veya daha çok çocuk telkin eden açıklamaları bu sorunu çözmekten ziyade, sözde kalan, eylemsiz birtakım siyasi beyanlar olarak değerlendirilmektedir.

Uzun yıllardır "Batı Avrupa yaşılanıyor." derken ülke olarak en övündüğümüz konuların başında gelen genç nüfusumuz günden güne azalmaktadır. Sonuç olarak, ülkemiz ciddi bir beka sorunuyla karşı karşıyadır ve bu, gelecekteki bir senaryo da değildir. Bizzat içinde olduğumuz beka sorunundan bahsediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özdağ, lütfen tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Teşekkür ederim.

Eyleme geçmeyen, yıllara sari bir strateji ürünü olmayan, ekonomik ve siyasi nedenleri göz ardı edilen söz ve beyanların bu meseleyi çözmekten ziyade, zaman zaman mizah konusu yapıldığını da üzülerken müşahade etmekteyiz. Esasen halkımız mevcut iktidarın yarattığı güvensizlik, geleceksizlik, yoksulluk ve umutsuzluğun pençesinde kıvrılır hâle gelmiş, insanlar yüksek enflasyon ve yoksullaşma karşısında çocuk sahibi olmayı bırakın, ay sonunu getirmekte bile zorlanmaktadır. Türkiye'de doğurganlık hızının azalmasını durdurmanın en gerçekçi yolu önce ekonomik adaletin ve refahın sağlanmasıyla mümkün olacaktır. Bunun da mevcut iktidar zihniyetiyle olmayacağı ayan beyan ortadadır. Evet, hızla azalan doğurganlık oranlarını sığınmacı ve kaçaklarla çözeceğini planlayan bir iktidar realitesiyle Anadolu coğrafyası hızla ayaklarımızın altından kayıp gitmektedir. Demografik yapımızı yabancılarla değil, bu ülkenin asli unsuru kendi halkıyla düzeltmek ve doğurganlık oranlarımızı artırmak için en başta yapılması gereken şeyi söylüyorum: Bu iktidar mutlaka gitmeli ve parlamenter sistem Türkiye'ye gelmelidir.

İnşallah grup önerimize destek verir iktidar da.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Özdağ.

Öneri üzerinde ilk söz, İYİ Parti Grubu adına Adana Milletvekili Ayyüce Türkeş Taş'a ait.

Sayın Türkeş Taş, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYYÜCE TÜRKES TAŞ (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce 4 yaşındaki Alya'nın babası şehidimiz Önder Özen'i rahmetle anıyorum. Türkiye'de hafta sonu yaşanan şiddet olaylarını da kınıyorum.

YENİ YOL Partisinin grup önerisi üzerine İYİ Parti adına söz almış bulunmaktayım. Hepimizin bildiği gibi, son yirmi yılda Türkiye'de doğum hızı neredeyse yarı yarıya düşmüş durumda. 2000'li yılların başında kadın başına 2,5 çocuk düzeyinde olan doğurganlık oranımız, bugün 1,5'in altına gerilemiş durumdadır, hem de bu sonuç en az 3 çocuk sahibi olunmasını her fırsatta söyleyen bir iktidar döneminde olmuştur. Merak ediyorum, acaba yirmi yılda en çok istikrarlı olduğu bir konuda niye hiçbir sonuç alınmadığını, hatta sonuç almayı bırakın, tam aksine bir tabloyla karşılaştığını bu iktidar hiç araştırmış mıdır? Gayet açık görülmektedir ki bu demografik dönüşüm tesadüf değildir. Ekonomik zorluklar, artan yaşam maliyetleri ve gelecek kaygısı gençlerimizi aile kurmaktan ve çocuk sahibi olmaktan alıkoymaktadır. Çiftler yeterli maddi güvence olmadan çocuk yetiştirme sorumluluğunu almaktan çekinmektedirler. Ayrıca kendini güvende hissetmediği ortamda da insan ne aile kurmak ne de evlat sahibi olmak için plan yapmak istemektedir. İYİ Parti olarak bu demografik dönüşümü sadece sayısal bir mesele olarak görmüyoruz; bu, toplumumuzun refahını ve geleceğini ilgilendiren çok boyutlu bir konudur. Nüfus politikaları sloganlara değil, gerçek çözümlere dayandırılmalıdır. Öncelikle bu konu üzerine detaylı çalışma yapılmalı; bölge bölge, şehir şehir en çok doğurganlık oranına sahip olanlar, en az doğurganlık oranına sahip olanlar detaylı olarak incelenmeli ve ona göre destek programları geliştirilmelidir ve bu destek programlarının yine bölge bölge, şehir şehir takibi yapıp, başarı derecesi ölçülüp ona göre ya devam ettirilmeli ya da revize edilmelidir. Yoksa yirmi yıldır yapıldığı gibi genelgeçer verilen desteklerin yine hiçbir faydası olmayacaktır. Buna ek olarak insanların, gençlerin kendilerini maddi ve manevi güvende hissedecek ortam sağlanmalıdır, iş güvencesi ve konut edinme imkânları iyileştirilmelidir. Gelecek kaygısı taşımayan nesiller ancak ve ancak aile kurma konusunda daha istekli olacaktır. Son olarak nüfus politikaları uzun vadeli ve bilimsel temelli olmalıdır. Daha önceden de belirttiğim gibi, popülist söylemlerle değil, toplumun gerçek ihtiyaçlarını gözetken, akılcı yaklaşımlarla hareket edilmelidir, tabii, gerçekten nüfus artışı doğurganlık oranıyla artırılmak isteniyorsa.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Türkeş Taş, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Perihan Koca'ya ait.

Sayın Koca, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA PERİHAN KOCA (Mersin) - Teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen değerli halkımızı bir kez daha saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Sırrı Başkanımız, Sırrı yoldaşımız için tüm Türkiye halklarına başsağlığı diliyorum. Bizlere bıraktığı barış, eşitlik, demokrasi mücadelesi mirasını ileri taşıyacağımızın sözünü, onun ütopyasının peşinden yol alacağımızın sözünü buradan bir kez daha veriyorum. Yeri asla dolmayacak ve onu asla ve asla unutmayacağız.

Değerli arkadaşlar, açıkçası, böyle bir günde, böylesi bir duygusal atmosferin içerisinde böylesi bir önerge hakkında konuşmayı çok tercih etmezdim çünkü isterdim ki bu Meclis kürsüsünde doğurganlık hızını değil de bir türlü önüne geçemediğimiz kadın cinayetlerini ve kadın cinayetlerine dair çözümü, önlemleri konuşalım. İsterdim ki 2025 Nisan ayında erkekler tarafından öldürülen 29 kadını, kadın kardeşimizi konuşalım. Sadece nisan ayında 14 kadının şüpheli şekilde ölü bulunmasını ve ne hikmetse hep yanlarında bir erkek olmasını konuşalım ya da illa kadınlardan değil de aileden konuşmayı istiyorsanız sadece nisan ayında öldürülen kadınların hep aile fertleri tarafından öldürülmesini konuşalım. Nisan ayındaki verilere göre katledilen kadınların yüzde 59'u evli olduğu erkekler tarafından katledilmiş mesela, diğerleri abileri, eski nişanlıları, eski eşleri tarafından öldürülmüş mesela ya da buna nasıl engel olabileceğimize dair birlikte sorumluluk alalım isterdim.

Daha geçtiğimiz günlerde İstanbul'da sokak ortasında bir kadın arkadaşımız daha yaşamdan koparıldı, Bahar Aksu yaşamdan koparıldı. İsterdim ki doğurganlık hızı üzerinden kadın bedeninin tahakküm altına alınmasını değil de aile politikalarının tescillenmesini değil de bunu konuşalım isterdim. Mevcut yasal düzenlemelerin nasıl kadına yönelik şiddeti artırdığını konuşalım isterdim. Kadın cinayetlerine, kadına yönelik erkek şiddetine, bu erkek aklın, bu erkek yargının nasıl zemin hazırladığını konuşalım isterdim. Yani el birliğiyle güçlendirmeye çalıştığınız aile gerçekliğinin esasının bu olduğunu, burada yattığını konuşalım isterdim. Bu güçlendirilmesi istenen aile yapısının kadınları nasıl baskı altına aldığını, makbul kadın olmuyorsa eğer şiddetle ya da ölümlle nasıl tehdit ettiğini, kadınlara bir cehennemi nasıl reva gördüğünü konuşalım isterdim.

Hadi kadınları çok fazla önemsemiyorsunuz, sadece kutsal annelik bağlamında kadınları ele alıyorsunuz; hepiniz birden iktidarı, muhalefeti. O zaman içerisinde bulunduğumuz bu derin yoksulluk koşullarında çocuklar nasıl güvende yaşayacaklar, nasıl sağlıklı bir şekilde yaşayacaklar, bunu konuşalım isterdim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Koca, lütfen tamamlayın.

PERİHAN KOCA (Devamla) - Çocuk yoksulluğu gibi ciddi bir meselemiz varken, çocuklar iş cinayetlerinde katlediliyorken, MESEM'lerde katlediliyorken, çocukların bir öğün yemek hakkı bile bugün bu yoksulluk koşullarında yokken kreş hakkını konuşalım isterdim, kadınlara yönelik destek hizmetlerinin ne olması gerektiğini ya da bakım hizmetlerini konuşalım isterdim ama bir kez daha kadın bedenini, kadın kimliğini tahakküm altına almaya çalışan, iktidarın kadın düşmanı politikalarının bir uzantısı olan bir zihniyetin önergesini konuşuyoruz. Düşen doğurganlık hızı bir yılı aşkındır bir beka sorunu olarak, bir tehdit olarak ne yazık ki ele alınıyor. Patriarkanın devamı, devletin bekası, ailenin korunması ve kapitalist üretimin sürekliliği kaygılarıyla aslında sürekli tartışılıyor ama bu endişelerin hedefinde bir kesim var; o da kadınlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

PERİHAN KOCA (Devamla) - Ama aslında düşen doğurganlık hızı bizle ilgili değil, kentleşmeyle ilgili, kent nüfusunun artmasıyla ilgili, kaçınılmaz modern yaşantının yeşermesiyle ilgili. Ne yazık ki buna dair daha fazla konuşmaya zamanım müsaade etmiyor ama sizden şunu isteyerek bitireyim: Ataerkil aile kodlarıyla değil bu meseleyi biraz evvel anlattığım saiklerle birlikte düşünmeye ve kadın kimliğine dair gerçek riskleri konuşmaya davet ediyorum bu Parlamentoyu. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Koca, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Aylin Yaman'a ait.

Sayın Yaman, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AYLİN YAMAN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, kaybettiğimiz Meclis Başkan Vekilimiz merhum Sırrı Süreyya Önder'e tekrar Allah'tan rahmet ve tüm sevenlerine başsağlığı diliyorum.

Azalan nüfus artış hızı üzerine yapacağım konuşmama Aile Bakanlığı bütçesiyle başlamak isterim, zira bütçeler konuya verilen önemi gösterir. Merkezî bütçenin sadece yüzde 2,76'sı olan Aile Bakanlığı bütçesine ayrılan bu rakam mutlak yetersizliğin ötesinde bütçe disiplininin uzak, hedeflerin özensizce seçildiği, yıllar arası takip programının uyumsuz olduğu ve hedeflerin ölçülebilir olmadığı yapısıyla güven vermeyen bir bütçedir ve doğru konmayan hedeflerle nüfus artış hızındaki azalmaya çözüm üretemez. Öncelikle durum tespiti yapmamız gerekir. Bin nüfus başına evlenme sayısı yani kaba evlenme hızımız 2000'li yılların başından bu yana yüzde 25 düşerken kaba boşanma hızımız yüzde 50 artmıştır. Gençlerin neden evlenmediği ya da evlenemediği ya da boşanma sayısının neden arttığı öncelikle irdelenmesi gereken konudur. Temel nedenin yoksulluk olduğunu bilmemiz gerekiyor. Yoksulluk artık bir halk sağlığı sorunudur. Açlık sınırının 24 bini geçtiği, asgari ücretin 22 binlerde olduğu bir durumda, dahası çalışanların yüzde 50'sinin asgari ücretle çalıştığı durumda nüfus artış hızının azalması da olasıdır.

Aile Bakanlığının ASDEP Programı, Aile Sosyal Destek Programı haneleri arz odaklı ziyaret etmekte ve bunun için hanelerin durumu değerlendirilmektedir. 2024 yılında yaklaşık 1,5 milyon hane ziyaret edilmiştir, tüm hanelerin sadece yüzde 5'idir. Üstelik bunun için ayrılan personel 5.681 kişidir ki il başına 70 kişi düşmektedir. Kimdir bu personel? Sosyal hizmet uzmanı, psikolog, sosyolog, çocuk gelişim uzmanı ve psikolojik danışma ve rehberlik uzmanı gibi atanmayan personellerdir.

Bir kadının doğurgan olduğu dönem olan 15-49 yaş grubunda doğurabileceği ortalama çocuk sayısı toplam doğurganlık hızıdır ve 2001 yılından bu yana 1,51'e düşmüştür; eşiğimiz 2,1'in oldukça altındadır ve bu, iktidarı harekete geçirerek her zamanki gibi doğum oranının nedenlerini araştırmak, neden düştüğünü araştırmak yerine maddi yardımları ortaya koyan bir eylem paketi

hazırlanmıştır. 1 Ocak 2025 tarihinden bu yana başlanan ilk çocuğa bir seferlik 5 bin lira ve diğer çocuklara farklı rakamlar olmak üzere yardımlar, maddi yardımlar maalesef doğurganlık hızını artırmamaktadır; dünya ülkelerinde denenmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Yaman, lütfen tamamlayın.

AYLİN YAMAN (Devamla) - Ayrıca 2024 yılında 15 bin küsur ikiz bebeğimiz vardır; bunlar için de herhangi bir önlem konulmamıştır. Bir vizyon belgesi hazırlanmıştır, bu belgenin 2 maddesi özellikle kadın istihdamına yönelik hiçbir şey sunmamakta ve bu nedenle çalışanların neredeyse yarısının asgari ücretle çalıştığı ortamda, kadının da çalışmadığı ortamda bir çözüm sunmamaktadır. Bir teşvik modeli olabilecek çalışan rejiminin 3 artı 1 modeliyle çalışmasının farklı illerde çalışanın barınma krizi ve aile birliğini zedeleyen yapısının 1 artı 1 şeklinde düzeltilmesi bir teşvik modeli olabilir. Doğum borçlanması sigortalılık öncesindeki hamilelikler için de kullanılması, tıpkı askerlikteki gibi, yine bir teşvik modeli olabilecekken yoksulluk, aile birliği, demografik gelişmeler...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYLİN YAMAN (Devamla) - ...hastalık örüntüsü değerlendirilmeden yapılan nüfus artış hızındaki azalmaya yönelik politikalar bir çözüm üretmeyecektir.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Yaman, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde son söz Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Adıyaman Milletvekili Sayın İshak Şan'a ait.

Sayın Şan, buyurun.

AK PARTİ GRUBU ADINA İSHAK ŞAN (Adıyaman) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Partisinin grup önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, ani vefatıyla bizleri derinden üzen Meclis Başkan Vekilimiz değerli hemşehrim ve ağabeyim Sırrı Süreyya Önder'i son görüşmemizde benimle paylaştığı şu dizelerle anmak istiyorum:

"Günde bir taşı bina-yı ömrümün düştü yere,

Can yatar gafil, binası oldu viran bihaber.

Dil bekası, Hak fenası istedi mülk-ü tenim,

Bir devasız derde düştüm, ah ki Lokman bihaber."

Evet, şiir böyle devam ediyordu. Niyazi Mısri'nin bu derinlikli dizelerinde sessiz bir veda ama aynı zamanda çok güçlü bir uyarı vardı, belki de iç sesiyle yaptığı son muhasebenin bir yansımasıydı bu şiir. Belki de demek istediği şeydu: "Zaman daralıyor, hayat geçici, sen gaflette kalma, geç kalma, ömrünün kıymetini bil." Her gün hayatından bir taş düştüğünü ve insanın bunu fark etmediğini, hayatın geçiciliğini, ömrün tükenişini ve insanın gafletini anlatıyordu. Ruhun şâd olsun, mekânın cennet olsun Sırrı ağabey. Bir Adıyamanlı olarak emanetlerin emanetimizdir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son yıllarda dünyanın en önemli gündem maddelerinden birinin de nüfusun yaşlanması olduğu bilinen bir gerçektir. Dünyanın her bölgesinde demografik bir geçiş dönemi yaşanmakta ve nüfus geçmişe göre çok hızlı yaşlanmaktadır. 2030 yılına kadar dünya nüfusunun yüzde 16,5'inin 60 ve daha ileri yaşta olması beklenmektedir. Dünyada olduğu gibi Türkiye'de de doğurganlık hızı düşme eğilimi göstermekte ve yaşlı nüfus artmaktadır. AK PARTİ olarak bu hayati meseleye günübirlik tartışmalarla değil, uzun vadeli planlama, derinlikli analiz ve kararlı politikalarla yaklaşmaktayız.

Değerli arkadaşlar, biz bu süreci görmezden gelmiyoruz; aksine, aileyi koruyan, kadını güçlendiren, gençliği destekleyen bütüncül bir sosyal kalkınma politikası uygulamaktayız. On İkinci Kalkınma Planı doğrultusunda 2025 yılı Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan tarafından "Aile Yılı" olarak ilan edilmiştir. Bu kapsamda, ilgili bakanlıkların koordinasyonunda aile kurumunun korunması, güçlendirilmesi ve değerlerin gelecek nesillere aktarılması amacıyla önemli çalışmalar yapılmaktadır.

Bildiğiniz gibi, Aile Bakanlığımız bünyesinde Aile Enstitüsü ve Nüfus Politikaları Kurulu ihdas edilmiştir. Bu vasıtaıyla sağlıklı bir nüfus yapısı için kısa, orta ve uzun vadeli stratejiler geliştirilmektedir.

Sayın milletvekilleri, öte yandan aile yapısını ayakta tutan sosyal destekler, kreş, bakımevi, esnek çalışma modelleri, doğum izinleri teşvik sistemleriyle güçlendirilmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Şan, lütfen tamamlayın.

İSHAK ŞAN (Devamla) - Türkiye Yüzyılı Vizyonu'muzun temelinde hem sayısal hem niteliksel olarak güçlü bir nüfus anlayışı vardır. Aile Koruma Kalkanı Programı, Türkiye Aile Destek Programı, kadın kooperatifleri, Gençlik ve Spor Bakanlığının eğitim, barınma ve burs destekleri ve TOKİ eliyle yürütülen konut politikaları doğrudan nüfus dengesini etkileyen büyük sosyal reformlardır.

Bakınız, benim şehrim Adıyaman 6 Şubat depremlerinden sonra çok büyük bir sınav verdi. Nüfusun geçici olarak yer değiştirmesi, kadınların ve çocukların desteklenmesi gibi birçok başlık bize gösterdi ki devletimiz sahada güçlü ve milletin yanındadır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Şan, teşekkür ediyorum.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) Çeşitli İşler (Devam)

2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Sakarya'dan gelen Hendek ilçesi Turanlar Mahallesi Muhtarı ve mahalle sakinlerine "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Sakarya Hendek Turanlar Mahalle Muhtarı ve bazı mahalle sakinleri Genel Kurulumuzu locadan takip etmektedirler.

Hoş geldiniz diyorum kendilerine. (Alkışlar)

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

1.- YENİ YOL Grubunun, Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ tarafından, son yirmi yılda neredeyse yarı yarıya düşen doğum hızının gerçek sebeplerinin araştırılması ve alınacak tedbirlerin tespit edilerek gerekli çalışmaların yapılması amacıyla 7/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 7 Mayıs 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Şimdi YENİ YOL Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

İYİ PARTİ Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır; okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu tarafından, toplumsal kutuplaşma ile siyasi figürlere yönelik hakaret, şiddet, tehdit ve saldırı olaylarının sebeplerinin araştırılması ve bu şiddet içeren sorunlara karşı alınabilecek önlemlerin tespit edilmesi amacıyla 6/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 7 Mayıs 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

7/5/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 7/5/2025 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Grup Başkan Vekili, İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu tarafından, toplumsal kutuplaşma ile siyasi figürlere yönelik hakaret, şiddet, tehdit ve saldırı olaylarının sebeplerinin araştırılması ve bu şiddet içeren sorunlara karşı alınabilecek önlemlerin tespit edilmesi amacıyla 6/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 7/5/2025 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.11

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.30

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Mahmut Atilla KAYA (İzmir), Elvan IŞIK GEZMİŞ (Giresun)

----- 0 -----

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 84'üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Şimdi, İYİ Parti grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere İstanbul Milletvekili Mustafa Cihan Paçacı'ya söz veriyorum.

Sayın Paçacı, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA CİHAN PAÇACI (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün bu kürsüden sizlere bir siyasi partinin temsilcisi ve bir parlamenter olarak değil, bu ülkenin geleceği için kaygı duyan bir yurttaş olarak seslenmek istiyorum.

Bu kürsüye demokrasiye, ifade özgürlüğüne ve siyasetin onuruna yönelmiş son derece tehlikeli şiddet ve saldırılara karşı ses yükseltmek için çıktım.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılını geride bıraktığımız bu dönemde ne yazık ki demokrasi tarihimizin en sert kutuplaşma iklimlerinden birini yaşıyoruz. Aslında, günümüzde farklı görüşlere sahip olmak doğal ve sağlıklı olandır, demokrasinin gereği de budur. Ancak ne yazık ki özellikle Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçilmesinden bu yana toplumsal ayrışma derinleşmiş, "biz ve onlar" dili siyasi rekabetin değil, toplumsal düşmanlığın aracı hâline gelmiştir. Sosyal medya linçlerinden fiziksel saldırılara, basına ve muhalefete yönelen baskılardan ifade özgürlüğü kısıtlamalarına kadar uzanan sistematik bir şiddet iklimiyle karşı karşıyayız. Bu, sadece bireylere değil, demokrasimize vurulan prangadır. Unutulmamalıdır ki demokrasi sadece sandığa atılan oyla değil, farklı

seslerin birlikte yaşayabildiği bir toplumsal zeminde gelişir. Bugün bu zemin büyük ölçüde tahrip edilmiş ve bu tahribatı onarmak ise hepimizin sorumluluğundadır. Asıl üzerinde durmamız gereken şey, bu şiddet ve saldırıların bir günde ortaya çıkmadığıdır. Bu ortam yıllardır sürdürülen ve her geçen gün dozu artan bir siyasi anlayışın sonucudur. Bugün, maalesef, farklı düşünen ve siyasi iktidarı eleştiren sesler hedef gösterilmekte ve şeytanlaştırılmaktadır. Bu ülkede milyonlarca insanın oyunu alan partiler, milyonların temsilcisi olan milletvekilleri ve toplumda karşılığı olan birçok sanatçı, gazeteci ve kanaat önderi ayrıştırıcı ve nefret dolu söylemlerle yafalanıp tehdit edilmektedir. Mesela Grup Başkan Vekilimiz Sayın Buğra Kavuncu İstanbul'da fiilî saldırıya uğramış, fail cezasız kalmıştır. Sayın Selçuk Özdağ kardeşimiz darbedilmiş ancak failler cezalandırılmamıştır. Cumhuriyet Halk Partisi eski Genel Başkanı Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'na linç girişiminde bulunulmuş ancak saldırıda bulunan failin -bırakın cezalandırılmayı- elini öpmek için kuyruk oluşturulmuştur. Genel Başkanımız Sayın Müsavat Dervişoğlu aleni olarak tehdit edilmiş ve yargı sadece seyretmiştir. Ayyüce Türkeş Hanımefendi babasının mezarını ziyaret edemez hâle gelmiş ve yanındaki personel darbedilmiştir. Son olarak da Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Sayın Özgür Özel fiilî saldırıya uğramıştır. Bugün, âdeta yapanın yanına kâr kalan bir ortam oluşmuştur. Aslında, bu saldırılar kişilerden ziyade siyaset kurumuna ve demokrasiye yapılan saldırılardır. Bütün bu saldırıların ortak paydası ise saldırganların hiçbir ceza almamasıdır. Bu durum ise toplumda bu saldırganların suç işleme imtiyazına sahip oldukları algısını oluşturmaktadır. Şiddet ortamından en kısa sürede çıkarak huzurlu bir ortam yaratmak en başta siyasi iktidarın görevidir. Özellikle Sayın Cumhurbaşkanının "AK PARTİ Genel Başkanı" sıfatıyla rakiplerine sert eleştiride bulunması hatta tehditvari ifadeler kullanması aynı zamanda Cumhurbaşkanı olması dolayısıyla doğru değildir. Özellikle biz siyasilerin ve toplumda karşılığı olan kişilerin söylemleri sadece kendimizi bağlamamaktadır. Unutulmasın ki bu söylemler milyonlarca insanı yönlendirmekte, etkilemekte ve şiddeti doğurmaktadır.

Sayın milletvekilleri, bu şiddet dolu ve tehlikeli gidişat, unutulmasın ki tedbir alınmazsa toplumsal kaosa sebep olabilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Paçacı, lütfen tamamlayın.

MUSTAFA CİHAN PAÇACI (Devamla) - Bu ortamdan çıkmamızın ön şartı kutuplaşma değil, kucaklaşmayı; nefreti değil, sevgiyi hâkim kılmanızdır. Tabii, yargının ise bağımsız ve tarafsız ilkeler çerçevesinde faillere gereken cezaları vermesi şarttır. Siyasette dilimizi yumuşatmak, kutuplaştırıcı söylemlerden arınmak yalnızca nezaket kuralı değil, demokrasimizin ve toplumsal huzurumuzun gereğidir. Gelin, bu kutuplaştırıcı dile son verelim. Gelin, şiddeti meşrulaştıran bu siyasi atmosferi beraber dağıtalım. Gelin, ülkemizi birliğin, sevginin, saygının ve huzurun hâkim olduğu bir ortama taşıyalım. Zira bu mesele sadece siyasi bir mesele değil, bir memleket meselesidir.

Hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Paçacı, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz YENİ YOL Grubu adına İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya'ya aittir.

Sayın Kaya, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; İYİ Partinin grup önerisi üzerine grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle sizleri saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'nin önemli problemleri var. Dış politikadan ekonomiye, oradan sosyal hayatımıza birçok sıkıntıyla boğuştuğumuzu hem bireyler hem toplum olarak yaşıyor, görüyoruz. Zor günlerden geçtiğimiz noktada zannediyorum hemfikiriz. Yalnız, bütün bu sorunların çözümünün adresi olan siyaset kurumunun ise son yıllarda aşırı bir güven kaybına uğradığını üzülenek görüyoruz. Siyasetin dili rekabeti değil düşmanlığı telkin ediyor, uzlaşma arayışını değil inatlaşmayı öne çıkarıyor, ikna etmek üzerine değil iddialaşma paradoksu üzerine yürütülüyor. Siyasetin üslubu ortak sorunlara birlikte çözüm aramak yerine birbirini yok sayan bir anlayışa herkesi mahkûm ediyor. Her siyasi partinin tabii olarak farklı çözüm yolları olacak, farklı metotlar dile getirilecek ancak mevcut siyasi konjonktür siyasetçilerin taban konsolidasyonu hedeflerine, maalesef, teslim oluyor. Bu durum sorunları çözemediği gibi daha da içinden çıkılmaz noktalara taşıyor. Özellikle mevcut sistem toplumu kamplara bölüyor. Hukukun da mevcut sisteme göre kendisini kurgulamaya çalışması siyaset, güven ve adalet arasındaki ilişkinin daha da zayıflamasına sebep oluyor. Sokakta iki insan birbirine karşı kullansa ortalığın karışacağı cümleler hem de televizyonlarda, toplantılarda, meydanlarda çok rahatlıkla siyasiler tarafından kullanılabilir. Nefretin iletişim dili hâline geldiğini görmekten toplum olarak muzdarip durumdayız. Sonunda söyleyeceğimizi şimdi söyleyelim: Bu sürecin, stratejinin, üslubun, yaklaşımın, dilin kimseye bir faydası olmayacağı gibi bu siyaset tarzının kazananı da olmaz, olmayacak.

Değerli milletvekilleri, kime dokunsanız mutsuz, kiminle konuşsanız yığınla dert dinliyorsunuz. İbni Haldun toplumun çokküş belirtirlerini ifade ederken "Umutların kırılması, karamsarlığın hâkim olmasını da gösterir." der. İşte, bütün bunlardan dolayı siyaset çözüm merkezi olmaz; çatışmanın, sertleşmenin, diyalogdaki olumsuzlukların merkezi hâline dönüşürse maalesef, bizler sorunlarımızı çözemeyiz ve en önemli problem de nefret diliyle donanan gençlerimiz umutsuz bir şekilde geleceğe bakmak durumunda kalırlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kaya, lütfen tamamlayın.

MUSTAFA KAYA (Devamla) - Değerli milletvekilleri -biraz önce de ifade edildi gerekçe açıklanırken- hafta sonu yapılan o saldırıyı biz de Saadet Partisi olarak kınıyoruz, lanetliyoruz. Bu saldırı, Sayın Genel Başkana yapılan saldırı aslında bütün siyasilere yapılmış bir saldırdır. Biraz önce ifade ettiğim gibi siyasetin dili, siyasetin üslubu maalesef, bu tür saldırılara zemin hazırlıyor. Ben başta iktidar mensubu arkadaşlara sesleniyorum: Şayet taban konsolidasyonu adına bu dili ısrarla sürdürmeye devam ederseniz bundan toplum olarak hep beraber zarar göreceğiz. Bir sorumluluk duygusuyla, siyasetçinin topluma vermek durumunda olduğu, o kaygıyla, endişeyle ve kılı kırk yarararak kullanılacak cümleler ancak bizim sorunlarımızı çözecektir. Şayet bu şekilde devam ederseniz emin olun, yakın zamanda bu üslubun altında hep beraber kalacaksınız diyorum ve İYİ Partinin grup önerisini desteklediğimizi ifade ediyor, sizleri saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

Şimdi de Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'a söz veriyorum.

Sayın Kunt Ayan, buyurun.

DEM PARTİ GRUBU ADINA DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

"Hayat bir türkû kadar kısa." diyen, hayatını Anadolu'nun tüm seslerini, renklerini, kimliklerini kucaklayarak yaşayan Sırrı Başkan'ı içimde tarifsiz bir sevgi, derin bir sızı ve şimdiden özlemini duyarak buradan bir kez daha anıyorum.

İYİ Partinin vermiş olduğu grup önerisine söyleyecek bir çift sözü muhakkak olurdu Sırrı Başkanın. Yaşamını barışla örmüş "Savaş kolaydır, zor olan barışmaktır; emek ister." demişti, bunu bu coğrafyada yaşayan bütün halklar için söylemişti. Bugün yeniden görüyoruz ki şiddeti, nefreti kendine yol bilenler barışı bir tehlike olarak görmekte, kendisine âdeta şiddetten tüneller açarak öldürmeye devam etmek için çabalamaktadır. İnsan sadece vurarak ölmez ama; öyle sözler, öyle ithamlar yapılır ki bazen yaşarken ölmek neymiş, bunu tüm damarlarınıza kadar hissedersiniz. Barış, sadece öldürmemekle değil, insana dair ne varsa yaşatmakla anlam bulur. Bugün bu ülkede katledilen sevgili Hrant Dink'in söylediği gibi, insanlar güvercin tedirginliğinde yaşamaya devam ediyorsa barışı konuşmak söz konusu olamaz. Yasalarda dahi isminiz yoksa, diliniz yoksa, inancınız yoksa, kimliğiniz yoksa barışı konuşmak pek mümkün olmaz. Bu ülke yüz yıldır bu topraklarda Ermeni'nin, Kürt'ün, Süryani'nin, Alevi'nin varlığını reddetti. Sorsak "Yok öyle bir şey." diyeceksiniz. Hani bu kimliklerin dili nerede? Niye Kürt çocukları hâlen ana dillerini sadece seçmeli ders olarak alıyorlar? Neden Aleviler hâlen asimilasyona karşı mücadele etmek zorunda kalıyorlar? Yıllardır söylüyoruz, çoğu arkadaşınız maalesef ki buna kulak tıkadı. Sanıldı ki bu nefret Kürt'ü, Alevi'yi, Ermeni'yi vurur da bizi es geçer ama toplumsal şiddet öyle bir şey ki sevgili arkadaşlar, bir kişi ezilince ses çıkarılmıyorsa "Ben de ezerim." diyenlerin cesareti onlarca kişiyi vuruyor.

İYİ Partinin grup önerisini okurken şunu çok net düşündüm, umarım bir başlangıç olur dedim çünkü 60 milyon insanın konuştuğu bir dile "8 bin kelimeden oluşuyor." demek aslında bir dili öldürmektir, aslında şiddeti kutuplaştırmaktır, körüklemektir. Göçmene, Kürt'e, Alevi'ye yıllardır haksızlık eden "Benim tanıdığım kadar varsın." diyen sadece iktidar mıydı diye sormak lazım; çuvaldızı kendimize iğneyi diğerine batırmak gerek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Bugün "İyi oldu." deme günü müymüş ya, biz bilmiyorduk. Bugün "İyi oldu." deme günü müydü? Ondan haberimiz olsun bari.

AYYÜCE TÜRKŞ TAŞ (Adana) - Alkışlamayı da düşünüyor musun? Terbiyesiz!

BAŞKAN - Sayın Kunt Ayan, lütfen tamamlayın.

DİLÂN KUNT AYAN (Devamla) - Bakın, tüm siyasi partiler sayıldı burada fakat hatırlayalım; DTP Genel Başkan'ıyken Ahmet Türk'e Samsun'da atılan yumruk sonrası nasıl karşı çıktysak "Demokratik siyasete bir saldırı." dediysek bugün de tüm partilerin Genel Başkanlarına, Grup Başkan Vekillerine yapılan saldırılara aynı şekilde karşı çıkıyoruz. Bu saldırılar barışa ve demokrasiye yapılmış diyoruz, çünkü bunlar seçilmişler ve halkı temsil ediyor diyoruz; hiçbir ayırım gözetmeksizin bunu söylüyoruz. Bu vesileyle de Özgür Özel'e yapılan saldırının da aynı mahiyette olduğunu ifade etmek gerekiyor. Birilerine reva görülen şiddet ve nefret diye bir olgu asla ve asla olamaz. İyiye, güzele hasret bu topraklarda herkese insanca yaklaşabilmektir onurlu olan. "Komşusu açken tok yatan bizden değildir." diyen bir coğrafyanın evlatları olarak bir kez daha umut ediyoruz ki bu kutuplaştırıcı dilden -her kesimden- artık vazgeçilir ve birleştirici bir dil bu topraklara gelir.

Teşekkürler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Kunt Ayan.

Diğer söz talebi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Cumhur Uzun'a ait.

Sayın Uzun, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CUMHUR UZUN (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izlemekte olan kıymetli yurttaşlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime geçtiğimiz cumartesi günü hayatını kaybeden Meclis Başkan Vekilimiz ve DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sayın Sırrı Süreyya Önder'e Allah'tan rahmet, ailesi, yakınları ve tüm sevenlerine sabır ve başsağlığı dileyerek başlamak istiyorum ve yine Sayın Önder için düzenlenen törende fiziksel saldırıya maruz kalan Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel'e buradan bir kez daha geçmiş olsun dileklerimi iletirken bu saldırıyı şiddetle lanetliyorum.

Değerli arkadaşlar, siyasetçiler, özellikle de liderler toplum tarafından her hareketi izlenen, ağızından çıkan her söze bir anlam yüklenen insanlardır. Bu nedenle konuşmalarında çok daha dikkatli olmak zorundadırlar. Ne yazık ki devleti yöneten iktidar mensubu birçok siyasetçinin söylemleri sorumluluk makamında bulunan insanlara yakışmayacak düzeyde, toplumu bölen, hoşgörüsüzlüğü derinleştiren ve kavgaları körükleyen bir hâl almış durumdadır. Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel'e saldıran tacizci ve çocuk katilini de önceki Genel Başkanımıza saldıran inek hırsızını da gazetecilere saldıran meczupları da siyasi partilerin stantlarına saldıran barbarları da cesaretlendiren dil, bu dildir. Bu dil "Birbirimizi kırmıyoruz inşallah, bazen siyaseten söylememiz gerekenler oluyor." diyerek toparlanacak bir dil de değildir. Sadece seçim kazanmak için montaj videolara sarılıp sonra "Ama montaj, ama değil." dediğinizde o videoyu izleyen ve kendine görev çıkaracak insanlar olduğunu düşünmek zorundasınız. "Sandıkta tokadı yiyen muhalefet başladı milleti suçlamaya. Toksik muhalefet anlayışı Türk demokrasisinin kalitesini düşürüyor." dediğinizde rekabeti değil kavgayı körüklersiniz. "Bakalım Cumhurbaşkanlığı hevesi yolunda daha kaç CHP'li telef olup gidecek." diye konuştuğunuzda ağızınızdan çıkanı emir sayacak insanlar olduğunu görmek, değerlendirmek zorundasınız. "Özgür Bey, yolun yol değildir, ağızının ayarı hepten bozulmuştur, ne sözün söz ne de siyasetin adam gibi siyasettir." dediğinizde demokrasiyi katledersiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Uzun, lütfen tamamlayın.

CUMHUR UZUN (Devamla) - "Alçak" diyerek, "hain" diyerek, "terörist" diyerek bir dönem oy kazanabilirsiniz belki ama ülkemize çok şey kaybettirirsiniz.

Değerli arkadaşlar, sözün özü toplumsal kutuplaşma, hakaret, tehdit, şiddet ve saldırı olaylarının önüne geçmek zorundayız. Görevimiz bu ülkenin güzel insanlarını kavgaya ettirmek, siyasetçileri yalan yanlış ifadeler ve suçlamalarla itham etmek, katilin, caninin, hırsızın, arsızın hedefi hâline koymak ve buradan bir kazanç elde etmek değil hizmet üretmek, toplumsal barışı

güçlendirmek ve huzuru sağlamaktır. Rekabet edilecekse yalanla, kavga ve kötü sözle değil, gerçekler üzerinden, temiz bir dille ve mertçe edilmelidir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Uzun, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Murat Alparslan'a ait.

Sayın Alparslan, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MURAT ALPARSLAN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben de sözlerime Meclis Başkan Vekili sevgili Sırrı Süreyya Önder'i rahmetle anarak başlıyorum. Kendisi samimi, mütevazı kişiliğiyle, tanıyan herkesin sevdiği, özellikle son günlerde terörsüz Türkiye yolunda yaptığı samimi katkılarıyla milletimizin kalbinde müstesna yerini muhafaza edecektir.

Yine, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Sayın Özgür Özel'e yapılan saldırıyı da kınıyor ve failinin hukuk karşısındaki hesap verme sürecini de takip edeceğimizi ifade etmek istiyorum. Bu yapılan saldırı Sayın Özgür Özel'in şahsında siyaset kurumuna, demokrasiye yapılmıştır ve şiddet, demokrasiyi de siyaseti de zehirleyen bir eylemdir. Toplumsal barışımıza ve birlikte yaşama irademize yönelik bu menfur saldırıyı tekraren kınıyorum.

Değerli arkadaşlar, AK PARTİ kurulduğunda "Hiçbir şey eskisi gibi olmayacak." dediğinde siyasette de eski tarzı ve eski üslubu reddederek yol haritasını belirledi ve yola çıktığında milletin diliyle konuşan, milletin hassasiyetleriyle siyaset üreten, milletin gözüyle gören ve milletin gönlüne dokunan bir siyaseti benimsedi ve bunu yaparken de dışlamayan, ötekileştirmeyen, farklılıklarını bir zenginlik olarak gören ve kucaklayan, hor görmeyen ve her zaman "Hiçbirimiz hepimiz kadar güçlü değiliz." gerçeğinden hareketle, birlik ve beraberliğimizi muhafaza etmek için çaba gösterdi ve yine, siyasetinde, hani, derler ya "Kâmil insan odur ki dünyada bırakır eser, eseri olmayanın yerinde yeller eser." İşte, AK PARTİ siyasetinde eserleriyle, hizmetleriyle, projeleriyle var oldu. Sözün cezbese, hamasetin coşkusuna, retoriğin keyfine kaptırmadan samimi duygularıyla gerçekler üzerinden reel siyaset yaptı. Hani, Mevlâna diyor ya "Aynı dili konuşanlar değil, aynı duyguyu paylaşanlar anlaşılabilir." Evet, bizler aynı duyguları paylaşan insanlarız. Bin yıllık geçmişimizden bugüne kadar kardeşliğimizi muhafaza ediyoruz. Önümüzdeki yeni Türkiye Yüzyılı'nı inşa etmek için de hep birlikte bir coşkuyu, heyecanı paylaşıyoruz. Ve yine, hani, Mevlâna diyor ya bir sözünde "Her şey kabalıktan kırılır ama insan sözden incinir ve kırılır."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Alparslan, lütfen tamamlayın.

MURAT ALPARSLAN (Devamla) - İşte, bizler bu gerçekten hareketle sözlerimizi çok daha doğru, dürüst, şahsiyete bulaşmadan, gerçekçi bir söylemle hem üslubumuzda nezaketi hem doğruluğu hem de ahlaki birlikte muhafaza ederek yapmak durumundayız ve biz bunu bu kürsüden başlatarak yapmak durumundayız çünkü biz milletin vekilleri olarak onlara da örnek olan kişileriz. Bu kürsüden temiz dili, doğru üslubu ve gerçek beyanları güçlendirdiğimiz takdirde bu konuştuğumuz meselelerin çok daha güçlü bir şekilde muhafaza edileceğini bilmemiz lazım. Nihayetinde, siyasetin muhatabı insan ve hepimiz insan olarak yaptığımız bu siyasette kubbede hoş bir seda bırakmak için bir telaş içerisindeyiz. O yüzden de bu hoş sedayı güzel işler yaparak, doğru işler yaparak ve nihayetinde de iyi bir insan olarak tamamlayalım diyorum ve hepinizi tekrar saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Alparslan, teşekkür ediyorum.

Şimdi, İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Okutuyorum:

3.- CHP Grubunun, İzmir Milletvekili Murat Bakan ve arkadaşları tarafından, Genel Başkanları Özgür Özel'e 4 Mayıs 2025 tarihinde yapılan fiziki saldırının her yönüyle araştırılması amacıyla 7/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 7 Mayıs 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

7/5/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 7/5/2025 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Murat Emir

Ankara

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İzmir Milletvekili Murat Bakan ve arkadaşları tarafından, Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel'e 4 Mayıs 2025 tarihinde yapılan fiziki saldırının her yönüyle araştırılması amacıyla 7/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (1198 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 7/5/2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere İzmir Milletvekili Murat Bakan'a söz veriyorum.

Sayın Bakan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MURAT BAKAN (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime Sırrı Süreyya Önder'e Allah'tan rahmet, ailesine, sevenlerine başsağlığı dileyerek başlamak istiyorum.

4 Mayıs'ta Sayın Genel Başkanımız Özgür Özel'e alçakça bir saldırı gerçekleştirildi. Ancak biz burada yalnızca bir kişiyi yönelik bireysel bir saldırıyı değil, Türkiye'de siyasal muhalefeti, kurumsal dengeyi ve anayasal düzeni hedef alan organize bir müdahaleyi konuşuyoruz. Bu saldırı rastlantı değil, basit bir güvenlik zafiyeti değil; bu, doğrudan siyasal anlamı olan, organize edilmiş planlı bir eylem. Arkadaşlar, bu bir saha testidir. Siyasal iktidarın sınırlarını kimlerin zorlayabileceğini, hangi reflekslerin gelişeceğini, kimin susacağını, kimin direneceğini ölçmeye yönelik bir denemedir ve bu deneme doğrudan Cumhuriyet Halk Partisi lideri üzerinden İstanbul'un kalbinde Atatürk Kültür Merkezi gibi sembol bir mekânda gerçekleştirilmiştir. Bu ne ilktir ne de münferittir. Hatırlayalım: İsmet İnönü'ye 1950'de, 54'te, 64'te saldırı, linç girişimi ve suikast gerçekleştirdi. Bülent Ecevit 2'si suikast girişimi olmak üzere 6 saldırıya uğradı. Deniz Baykal 2010'da Van'da hedef alındı. Kemal Kılıçdaroğlu'nun 2014'te Artvin'de konvoyu silahlı saldırıya uğradı, Çubuk'ta 2019'da linç edilmek istendi ve şimdi Sayın Özgür Özel devlet erkânının, Meclis Başkan Vekilinin, binlerce yurttaşın katıldığı, tüm Türkiye'nin canlı yayında izlediği bir cenazede saldırıya uğruyor. Birinci derece güvenlik önlemlerinin alınması gereken bir yer ve zamanda MİT'in, Emniyetin, Jandarmanın koordineli çalışması gerekirdi, alanın önceden fiziki ve teknik güvenlik taramasından geçirilmesi gerekirdi, giriş-çıkışların sıkı denetime tabi tutulması gerekirdi ancak 2 evladını katletmiş bir alçak hiçbir engelle karşılaşmadan tüm güvenlik protokollerini aşarak alana girdi, saatlerce alanda kaldı. Aracı otoparka alınmayan Genel Başkanımızı çıkacağını bildiği yerde ısrarla bekledi, nihayetinde alçakça saldırı. Olayın detayları bize saldırının rastlantı olmadığını gösteriyor. Saldırganın sıcak havaya rağmen yumruk, tekme ve cop darbelerine karşı fiziksel koruma sağlayacak deri ceket giymesi, bu tür kıyafetlerin genellikle istihbarat eğitimi almış kişiler ya da organize suç unsurlarınca kullanılması, yine saldırının yakasına Sırrı Süreyya Önder'in fotoğrafını takarak kendisini kamufle etmeye çalışması saldırının önceden planlanmış, teknik yönlendirmeye gerçekleşmiş olabileceğine dair ciddi işaretlerdir. Ayrıca saldırının 2020 yılında sokak röportajı var, orada diyor ki: "Derin devlete ihtiyacımız var, yanlış adamlara terbiye verir." Hrant Dink cinayetinin azmettiricisi olan Yasin Hayal'le ilgili "Cezaevinde Yasin Hayal'i korudum." diyor. "Sedat Peker dese ki: 'Git, canlı bomba ol.' olmazsam şerefsizim." diyor. Bu ifadeler saldırının yalnızca ideolojik bir yönelime sahip olmadığını, aynı zamanda kullanışlı bir aparat hâline getirildiğini, belirli bir çizgiye angaje olduğunu da gösteriyor.

Değerli arkadaşlar, bu saldırı muhalefetin meşruiyetine, kurumsal denge gücüne, halk nezdindeki temsil gücüne yapılmıştır. Siyaset bilimi literatüründe veto oyuncuları kuramı rejimi sınırlayan, denetleyen aktörleri tanımlar. Türkiye'de medya, yargı, bürokrasi gibi denetleyici güçlerin zayıflatıldığı bir ortamda siyasi parti liderlerinin, Cumhurbaşkanı adayımız Ekrem İmamoğlu'nun cezaevine atıldığı bir koşulda Cumhuriyet Halk Partisi ve onun liderliği son kurumsal denge odağı hâline gelmiştir ve hedef alınan budur.

Biz bu önergeyle hiçbir kurumu toptan suçlamıyoruz ancak bu kurumların içinde, görevlerini ihmal eden, kasıtlı davranan, güvenliği siyasi saiklerle şekillendiren kişi ve yapıların araştırılmasını ve saldırının arkasındaki gizli elin ortaya çıkarılmasını istiyoruz çünkü devlet ancak kendi içindeki hataları, eksikleri tanımlayarak güçlenir ve bu Meclis de millet adına hakikati aramakla yükümlüdür. Siyaseti düşmanlaştıran, muhalefeti hedef hâline getiren, tehditleri olağanlaştıran bu siyasal iklim saldırınlara cesaret vermektedir. Bugün bu saldırının arkasındaki gizli el sadece bir failin değil, onu cesaretlendiren, yönlendiren sistemin ve iklimin kendisidir. Bu gerçeğe yüzleşilmediği sürece yeni saldırılar kaçınılmazdır. Gelin, bu Meclis susmasın.

Arkadaşlar, saldırı daha önce İBB binasına gidiyor ve Ekrem Başkana yönelik bir suikast planı olduğunu söylüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bakan, lütfen tamamlayın.

MURAT BAKAN (Devamla) - Emniyete yönlendiriyorlar, Emniyeti çağırıyorlar, Emniyet bu ihbarı sadece kişisel kanaat ve hissiyat olarak değerlendiriyor. Kişisel kanaat olarak görülen bu uyarının ardından bu aynı şahıs Genel Başkanımıza bu fiziki saldırıyı gerçekleştiriyor. İstanbul Emniyeti, şahsın cezaevi geçmişi dışında bir araştırma yapmıyor, cezaevindeki ilişkilerini sürdürüp sürdürmediğini araştırmıyor; radikalleşme riski, örgütsel bağları, psikolojik profilini incelemiyor, şahsın fiziki takibini yapmıyor, ikamet ettiği yer, görüştüğü kişiler, ziyaret ettiği kurumları incelemiyor, iddiaların içeriği ve potansiyel hedefle bağlantısı istihbarat birimleriyle koordineli şekilde analiz edilmiyor. Burada net bir şekilde bir ihmal var arkadaşlar.

Bu mesele, bir partinin meselesi değil; bu mesele, bu Meclisin, ülkemizin, hepimizin ortak meselesidir.

Gelin, bu saldırının arkasındaki karanlığı hep birlikte ortaya çıkaralım diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bakan, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz YENİ YOL Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'e ait.

Sayın Ekmen, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu kabul edilemez saldırı nedeniyle bir kez daha CHP Grubu şahsında Sayın Özgür Özel'e geçmiş olsun dileklerimi sunuyorum.

Bazı olaylar yeni ve birtakım tartışmalara sebebiyet verebilir ve bundan bazı hayırlar sâdır olabilir. Sayın Cumhurbaşkanının sıcaklığına araması, ilgili kurumların ani refleks göstermesi elbette iyidir ama bu aynı zamanda bize şunu gösteriyor: Bu memleketin siyasi tansiyonunun kimler tarafından tayin edildiğini gösteriyor. Yani şunu kabul edelim ki herhangi bir yerde gerginliği, siyasi tansiyonu oranın en güçlü kişisi belirler; iş yerinde patron belirler, şef belirler, siyasette iktidar belirler, evde baba-anne belirler. Siyasette uzunca bir süredir gerginlikten, tansiyonu artırmaktan, toplumu bölerek, ötekileştirerek, yönetmekten kazanç sağlayan bir iktidarın böyle bir olay karşısında şaşkınlık yaşaması tabii ki anlaşılabilir bir şey ama bu olayı bizim birkaç boyutuyla ele almamız gerekiyor. Mesela, önceki saldırılarda siyasi gerginlik ve siyasi stresi bir siyasi nemaya tahvil etmek konusunda nasıl davranılmıştı? Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'na yapılan saldırıdan sonra o zaman nasıl davranılmıştı? Mesela, basit bir örnek vereyim: 21 Ekim 2021 tarihinde Genel Başkanımız Kahramankazan'da pazar ziyaretindeydi; bir yaşlı amca torunları izlese

utanacağı bir şekilde Genel Başkanımıza laf attı, "Olabilir." dedik, yaşlı amcaya gönlünü kırmadan cevap verdik, geçtik. Ertesi gün, Belediye Başkanı Serhat Oğuz -bu utanmaz herifin ismini burada kayda geçirmek için özellikle söylüyorum- bu yaşlı amcaı makamına davet etmiş, ona çay kahve ikram ediyor. Şimdi, siz, sokakta başka siyasetçilere saldıran, laf atan adamları makamınıza alırsanız, çay kahve ikram ederseniz, bir başkası da öbürüne yumruk attığında, bir başkası öbürüne saldırı yaptığında sırtının sıvazlanacağı beklentisine girmez mi? Eğer siz, Ayyüce Türkeş Hanımefendi'nin başına gelen saldırı AK PARTİ Çankaya İlçe Başkanının başına gelseydi onlarca gözaltı olmayacağını, birkaç kişinin tutuklamaya sevk edilmeyeceğini bize ifade edecekseniz, biz Ayyüce Hanım'ın başına gelen bu saldırıya duyarsızlığı anlayışla karşılayalım. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) İster babasının kızı olarak, ister İYİ Parti milletvekili olarak, ister bir Türk milliyetçisi olarak bir hanımefendinin, bir anma gününde bir mezarlığı ziyaret etme hakkı yok mudur? Buna karşı sokak terörü estirildiğinde Emniyet ne yapmıştır, savcılık makamı ne yapmıştır, siyaset ne yapmıştır? Özgür Bey'e telefon geldi.

Ayyüce Hanım, galiba size telefon falan da gelmedi diye biliyorum. Yani duyarsızlığın boyutunu göstermesi açısından.

Dolayısıyla bunları siyasi iktidar belirler. Siyasi iktidar yaptığı iş ve...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ekmen, lütfen tamamlayın.

MEHMET EMİN EKMEN (Devamla) - Birinci madde, siyasi iktidarın bunu belirlemesi; ikincisi güvenlik zafiyetiydi, arkadaşımız konuştu; üçüncüsü -umarım benden sonraki arkadaşlar daha çok bu konu üzerinde durur- infaz rezaleti. 2 çocuğunu katletmiş, 2 kere müebbet hapis cezası almış, diğer 2 çocuğunu da katledelememiş bir adam 2004'te cezaevine girip 2020 yılında çıkmış. Biz bu memleketin kanun geçmişine mafya babalarının ismiyle anılan infaz kanunları ekledik arkadaşlar. Bir mafya babasını çıkardık, Sayın Cumhurbaşkanına hakaret mektubu yazan adamı özel kanunla çıkardık, içeridekilerin gönlü kalmassın diye altı ay sonra 2'nci kanunu çıkardık. 2023'ün Temmuz ayında bu Meclis bir infaz kanununu Adalet Komisyonu üyeleri ve Başkanlığından esirgeyerek Plan Bütçeden geçirerek yasalaştırdı. O gün Samast tahliye olduğunda acaba o infaz kanunu nedeniyle mi çıkıp çıkmadığı tartışma konusu oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET EMİN EKMEN (Devamla) - Biz bu meseleleri bu boyutlarıyla ele almadığımızda eksik kalır.

Bu yüzden bu önergeye "evet" oyu vereceğimizi ifade ediyor, saygılar sunuyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Ekmen.

Şimdi diğer söz talebi İYİ Parti Grubu adına Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'a ait.

Sayın Türkkan, buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle geçtiğimiz hafta kaybettiğimiz Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'e rahmet diliyorum. DEM PARTİ üyelerine, Başkanına, sevenlerine de başsağlığı diliyorum.

Sayın Özgür Özel'in bir evlat katili tarafından yumruklanması ilk aklıma getirdiği şey şu oldu: Kemal Kılıçdaroğlu'na Çubuk'ta o yumruk atan adamın önünde elini öpmek isteyenler şu anda nerede el öpmek için bekliyorlar, onu merak ediyorum. Fazla da merak etmeme gerek kalmadı. Döviz taşıyan, Saraçhane'de özgürlükleri için bağırarak çocuklara dört gün artı tekrar sorgulama izni isteyen şube, bu adamı bir günde adliyeye sevk etti. Ya, arkadaş, bu, normal, sokakta kavga eden iki adamın birbirine attığı yumruk değildi. Bu, Türkiye'de Ana Muhalefet Partisi Genel Başkanına yumruk atan bir adamın hikâyesini sorgulamaları gerekiyor. Nitekim, kendisinin yemek yardımı aldığını iddia eden adamın hesabında 380 bin lira para çıktı. Daha önce kimlerle ne gibi konuşmalar yapıldığına dair HTS kayıtları istendi mi? Yok. Belki de ortaya çıkması istenmedi.

Peki, başka bir şey daha söylemek istiyorum.

AYŞE KEŞİR (Düzce) - Siz nereden biliyorsunuz?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Sen nereden biliyorsun? "Böyle olmasını istiyor." diyorsun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Ya, arkadaşlar, sizler böyle konuşursanız, yarın öbür gün diğerleri daha bekliyorlar ha birilerine yumruk atmak için. Bir durun da bir olayın sıcaklığıyla alakalı neler oluyor onu anlatalım ya.

Bu adamın yumruk atmasından sonra, ismini kullanan bir şahıs, Trabzon'da İçişleri Bakanlığımız tarafından tespit edildi. Kızını öldürmekle tehdit ettiler ve bu adam serbest kaldı, iki saatlik sorgudan sonra serbest kaldı. Bu nedir biliyor musunuz? Yapanın yanına kâr kalacak demektir, bundan sonra yapmaya devam edin demektir. Eğer bu işin üzerine ciddi anlamda gidilmezse bunun sonunu alamazsınız. Bu işler, iktidar hep daim değil. Bu Meclis senelerdir takip ediyoruz. Bu iktidarda bulunanlar yarın muhalefete düştüler, hatta muhalefete bile düşmeden yok olup gidenler oldu. Bunların, yarın öbür gün, bugün göz kapayanların başlarına gelmeyeceğini düşünebilir misiniz? Onların da başına gelebilir. Bunun, siyaset kurumunun ciddiyeti açısından, Parlatmentonun sesinin kısılmaması açısından, siyasetçinin can güvenliği açısından önünün, arkasının, yanının, sağının, solunun iyice incelenmesi lazım. İşte, kalkmış yumruk atmış, "Biz de cezaevine attık."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Türkkan, lütfen tamamlayın.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Bu şekilde biterse bunlar devam eder. Bu şekilde devam ederse bir milletvekili babasının mezarını ziyarete gidemez, böyle sorunlar ortaya çıkar. Bunların önüne geçmenin bir tek yolu var -laf bu işi kınamak değil- bu işin gereğini yapmaktır. Gereğini yapmadan sadece alelade "Biz kınıyoruz, böyle olmamalıydı." demek yeterli değil, bir telefon da bana göre yeterli değil. Sayın Cumhurbaşkanının bir emir verip bu olayların önünü arkasını iyice araştırması gerekiyor, yoksa hepimiz zan altında kalırız.

Hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Türkkan, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili İbrahim Akın'a ait.

Sayın Akın, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM AKIN (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen sevgili halklarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, sözlerime başlamadan, Sevgili Sırrı Süreyya Önder Başkanımızın vefatı sonrası, bugüne kadar devam eden taziyelerimizle beraber, Türkiye'de hem yaşamı sırasında hem de vefatı sonrası hastanedeki on dokuz günlük hikâyesi sırasında bir şeyle tekrar yüzleşmemize fırsat vermiş oldu. Sevgili Sırrı Süreyya Önder aslında hem siyasetçi hem de tiyatro ve sanat alanıyla ilgili ama aslında bize nasıl bir insan ilişkisi kurulması gerektiğini, en kötü koşullarda bile nasıl sağlıklı diyalog kurulabilirse sorunların çözülebileceği bakımından önemli dersler verdi. Şahsen benim açımdan da bir yüzleşme fırsatı oluşturmuş oldu kendisi. Ama benim niyetim sadece kişisel bir hikâye değil, aynı zamanda bu Meclisin de bu Meclisin Başkanlığını yapmış Sırrı Süreyya Önder'in en azından bize verdiği emaneti, barışı, aynı zamanda, dostça, insanca tartışma ve görüşme diyalogunun kurulmasını sağlamasını ben temenni etmek istiyorum ve bundan sonraki çalışmalarımızın da bağırmadan, çağırmadan, hakaret etmeden sağlıklı bir diyalog ortamının olmasını temenni ediyorum.

Diğer taraftan, konuya girmek istersek; evet, sevgili Özgür Özel maalesef bir saldırıya uğradı ve ama aynı zamanda böylesi bir iklim içerisinde saldırıya uğradı. Araştırıldığı ve söylendiği gibi, gerçekten bizim açımdan böyle bir ortamı zehirlemek isteyen bir zihniyetin planlaması şeklinde olduğunu ifade etmek isteriz. Biz bu meseleyi sadece Özgür Özel'e saldırı değil, aynı zamanda Türkiye'nin demokratik ikliminin değişmesine itiraz eden, bundan memnun olmayan, çıkarları bununla buluşmayan, saldırıyla kendi varlığını korumaya çalışan, işi gücü olmayan insanların hesaplarında 380 bin lira para bulunuyorsa bu ülkede başka türlü bir hikâyenin hâlâ yürüdüğünü gösteren bir durum vardır. Biz bu hikâyeleri 12 Eylül sonrası biliyoruz, yaşadık, gördük. Bunlara tekrar tenezzül etme ortamı eğer yaratılıyorsa bunun temel sebebi o insanlarda, kötülük üreten insanlarda değil, kötülük üreten sistemin kendisinde ve anlayışın kendisinde olduğunu düşünüyoruz. O nedenle, bir an önce artık daha fazla bu kötülük üreten sistemin devam etmesini sağlayan anlayıştan vazgeçin, aklınızı başınıza toplayın. Bugün onlara yapılan her şeyin başkasına yapma ihtimali vardır. Biz ilkesel olarak; şiddetten, aynı zamanda çatışmadan, aynı zamanda demokratik ortamın zehirlenmesinden yana olan bir durumda değiliz; tam aksine, bu tür yapılan her şeyin karşısında hep birlikte ortak davranmamız gerektiğini düşünüyoruz. Bütün siyasal partiler, bütün farklı farklı düşünen insanlar; gelin, bu mevcut önergeyi destekleyelim. Eğer desteklersek ortak davrandığımızı gösterebiliriz ama bir muhalefet partisi liderine yapılmış olan saldırıyı ya da bir vekile yapılmış olan saldırıyı görmezlikten gelirsek inanın, bu aslında bir tarz yol vermek, desteklemek anlamına gelecek sonuç üretebilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Akın, lütfen tamamlayın.

İBRAHİM AKIN (Devamla) - Bu da bu ülke için, bu Meclis için hiç iyi bir durum olmaz. O nedenle, bu önerge araştırılsın, bu kişinin arkasındaki güçler açığa çıkarılsın ve bir daha böyle bir şey olmaması bakımından ortak tutum alınmasını sağlayalım. Bu Meclis artık yeni bir adres, yeni bir kimlik, yeni bir hikâyenin başlangıcı olsun. Sırrı Süreyya Önder Vekilimizin de temennisi, tavsiyesi, arzusu, isteği bu noktadadır. Bu arzu ve bu isteğin -eğer birazcık barışı, birazcık demokrasiyi, siyasal ortamın birazcık daha iyileşmesini istiyorsak- desteklenmesi konusunda daha olumlu bir tutum alınmasını biz temenni ediyoruz ve DEM PARTİ olarak bu araştırmanın arkasında durmakta fayda var diye düşünüyoruz.

Teşekkür ederim, sağ olun, var olun. (DEM PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Akın, teşekkür ediyorum.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) Çeşitli İşler (Devam)

3.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Ankara, Hacettepe, Ankara Yıldırım Beyazıt, Ankara Hacı Bayram Veli, Orta Doğu Teknik, Gazi ve Başkent Üniversitelerinden gelen öğrencilere "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Ankara Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Gazi Üniversitesi ve Başkent Üniversitesinden bir grup öğrenci Genel Kurulumuzu locadan takip etmektedirler. Kendilerine hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- CHP Grubunun, İzmir Milletvekili Murat Bakan ve arkadaşları tarafından, Genel Başkanları Özgür Özel'e 4 Mayıs 2025 tarihinde yapılan fiziki saldırının her yönüyle araştırılması amacıyla 7/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 7 Mayıs 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Diğer söz talebi Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kocaeli Milletvekili Veysel Tipioğlu'na ait.

Sayın Tipioğlu, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA VEYSAL TİPİOĞLU (Kocaeli) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; bugün, burada, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Sayın Özgür Özel'e yönelik gerçekleştirilen menfur saldırıya ilişkin Meclis araştırması açılması yönündeki grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen aziz vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Sayın Özgür Özel'e yönelik gerçekleştirilen menfur saldırıyı şiddetle kınayarak başlıyorum. Sayın Özel'e geçmiş olsun dileklerimi iletiyor; ailesine, partisine ve tüm kamuoyuna geçmiş olsun dileklerimi sunuyorum.

Sayın Özel'e İstanbul'da katıldığı programda yapılan saldırı sadece bir siyasetçiye yapılan bir saldırı değil, demokrasimize ve siyaset kurumumuza karşı işlenmiş menfur bir saldırdır. Saldırıyı gerçekleştiren şahsın adli sicil geçmişi İçişleri Bakanlığımız tarafından tüm detaylarıyla açıklanmıştır. Şahıs, 2004 yılında işlediği cinayet nedeniyle müebbet hapis almış ve 2020 yılında şartlı tahliyeyle serbest bırakılmıştır. Hırsızlık, tehdit, 6136 sayılı Kanun'a muhalefet gibi farklı suçlardan kaydı bulunan bu şahsın bireysel suç geçmişine sahip olduğu güvenlik birimlerimiz tarafından açıkça ortaya konmuştur. Bugün itibarıyla örgütsel bir bağlantısı tespit edilememiştir ancak bu konuyla ilgili güvenlik birimlerimizin soruşturmaları titizlikle devam etmektedir. Ayrıca, savcılık tarafından yürütülen soruşturma devam ederken gözaltı süresi, delillerin toplanması ve ifadelerin alınması amacıyla uzatılmış ve tahkikat neticesi şahıs sevk edildiği adli makamlarca tutuklanmıştır. Önergede dile getirilen güvenlik zafiyeti iddialarıyla ilgili olarak Sayın Özel'in koruma ekibi olaya anında ve etkili bir müdahalede bulunmuş, saldırgan çok kısa sürede etkisiz hâle getirilerek gözaltına alınmıştır. Olayın hemen ardından güvenlik kuvvetlerimiz ve İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığımız tarafından kapsamlı bir soruşturma başlatılmış, tüm bu süreçler şeffaf ve kamuoyuna açık bir şekilde yürütülmüştür.

Değerli milletvekilleri, şiddet her kimden ve kime karşı yapılsa yapılsın asla meşru görülmez. Bu Meclis çatısı altında bulunan bizler farklı fikirlerde olabiliriz, farklı partilerden olabiliriz ancak ortak paydamız, bu ülkenin demokrasisi, hukuku ve birlik içinde yaşama iradesidir. Demokratik mücadele sandıkla yapılır, sözle yapılır, fikirle yapılır; yumrukla, tehditle, şiddetle değil. Siyasi rekabeti düşmanlığa çeviren bir dilin toplumu zehirlediğini görüyoruz. Milletimiz bizden kavga değil çözüm, kutuplaşma değil birlik bekliyor. Bugün Sayın Özel'e yapılan saldırıya hep birlikte karşı çıkmazsak yarın benzer saldırıların demokrasimizin farklı alanlarına ve toplumun başka kesimlerine yönelmesi kaçınılmaz olabilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Tipioğlu, lütfen tamamlayın.

VEYSAL TİPİOĞLU (Devamla) - Bu nedenle hepimize düşen görev çok daha dikkatli bir dil kullanmak, toplumu öfkeye değil sükûnete, ayrışmaya değil kardeşliğe, kaosa değil huzura yöneltmektir. Hep birlikte Türkiye'yiz. Bizi ayrıştırmaya, çatıştırmaya, yıpratmaya çalışan hiçbir anlayışa fırsat vermemeliyiz. Sağduyulu, sabırlı ve soğukkanlı davranarak demokrasimize sahip çıkmalı, sorunlara meşru zeminler üzerinde çözüm bulmalıyız.

Değerli milletvekilleri, unutmayalım ki Türkiye bir hukuk devletidir. Bu tür olayların aydınlatılması ve sorumluların cezalandırılması öncelikle yargının görevidir. Yargı, bağımsız ve tarafsız bir şekilde soruşturmasını yürütmekte ve adaleti sağlamak için gereken tüm adımlar atılmaktadır. Meclis olarak bizim görevimiz ise yargının işleyişine saygılı olmaktır. AK PARTİ olarak bizler, demokrasimizi hedef alan her türlü saldırının karşısındayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VEYSAL TİPİOĞLU (Devamla) - Bu saldırıda titizlikle ve hassasiyetle soruşturmayı sürdüren güvenlik kuvvetlerimize, yargı mensuplarımıza, İçişleri Bakanlığımıza ve Adalet Bakanlığımızın mensuplarına da teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Tipioğlu, teşekkür ediyorum.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Divan olarak, CHP Genel Başkanı Özgür Özel ile İYİ Parti Adana Milletvekili Ayyüce Türkeş Taş'a yönelik saldırıları kınadıklarına ilişkin konuşması

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, biz de Divan olarak Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Sayın Özgür Özel, İYİ Parti Adana Milletvekili Sayın Ayyüce Türkeş Taş'a yönelik saldırıları şiddetle kınıyor, kendilerine bir kez daha geçmiş olsun dileklerinizi iletiyoruz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Ya, saldırı falan yok Sayın Başkan.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- CHP Grubunun, İzmir Milletvekili Murat Bakan ve arkadaşları tarafından, Genel Başkanları Özgür Özel'e 4 Mayıs 2025 tarihinde yapılan fiziki saldırının her yönüyle araştırılması amacıyla 7/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 7 Mayıs 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Değerli milletvekilleri, alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor, gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Sakarya Milletvekili Ertuğrul Kocacık ve Tokat Milletvekili Cüneyt Aldemir ile 45 milletvekilinin Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

30 Nisan 2025 tarihli 82'nci Birleşimde İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümünde yer alan 5'inci maddesi kabul edilmişti.

Teklifin görüşmelerine 6'ncı madde üzerindeki önerge işlemleriyle devam edeceğiz.

6'ncı madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağız.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen
Mersin

Necmettin Çalışkan

Hatay

İdris Şahin
Ankara

Selçuk Özdağ

Muğla

Medeni Yılmaz
İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'a söz veriyorum.

Sayın Çalışkan, buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

6'ncı maddeyi pek çok maddede olduğu gibi Anayasa Mahkemesinin iptali üzerine yeniden görüşüyoruz. "İçeriği ne?" denecek olursa, maddenin içeriği Savunma Sanayii Başkanının ve Savunma Sanayii Başkan Yardımcısının özlük haklarının düzenlenmesi. Elbette bu yüce Meclisin sadece 2 kişinin özlük haklarıyla meşgul edilmesi bir ayıp ama daha büyük bir ayıp var. Son yıllarda savunma sanayisi alanında değişik çalışmalar yürütülüyor, başarılarla imza atılıyor; emeği geçen herkese selamlarımızı, hürmetlerimizi iletiyoruz. Biliyoruz ki savunma sanayisi alanında en fazla emek gösterenler oranın emekçisi olan mühendisler. Gönül isterdi ki bu yasaya bütün mühendisleri de kapsayacak bir madde eklensin. Kurumun başı "gemisini kurtaran kaptan" gibi; gemi batmış, kaptanı kurtarma peşindeyiz. Bugün ülkemizde tarımdan sanayiye, enerjiden bilişime, yollar, köprüler, hava alanları, barajlar, her yerde bir numaralı etkin isim mühendislerdir. Maalesef ki mühendisler hemen her yerde, özellikle de kamu mühendisleri tarihlerinin en kötü, en acıklı dönemlerini yaşıyorlar. Bugün, kamu mühendisleri birlikte çalıştıkları işçiden daha az maaş alıyor; bu ayıp da ülkemize yeter. Bunun dışında, kamu mühendisleri kendileriyle muadil başka dengi alanlarda çalışan bütün kamu çalışanlarından daha az maaş alıyor. İktidar alışkın, doktorlara "Giderlerse gitsinler." dedi, sonra bir düzenleme yaptı, geri adım attılar kısmen. Şimdi, acaba kamu mühendislerine de "Giderlerse gitsinler." mi diyecekler? Bilmeliyiz ki eğer kamu mühendisleri, ülkedeki mühendisler ülkeyi terk edip giderse ülkede her şey çöker; altyapı, üstyapı, teknoloji her şey çöker. Bugün savunma sanayisi alanından bahsederken bilelim ki savunma sanayisinin ana omurgasını mühendisler oluşturuyor, bunların hakkına sahip çıkmalı ama mesele sadece bunlardan ibaret değil. Bugün kamudaki pek çok alanda çalışanlar, yardımcı hizmetler sınıfı, taşeron çalışanları, kariyer meslekleri hepsi ama hepsi büyük bir felaketle karşı karşıya, beklentiler içerisinde, hiçbir çözülüyor.

Bakın, en adil olması gereken kurumlardan biri Türkiye Büyük Millet Meclisidir. Burada daha önce ifade ettim, kaçak işçi çalıştırılıyor. Normalde herhangi bir vatandaş çalıştırdığı bir elemanı sene sonu girdi çıktı yapsa devlet tepesine çöker, burnundan fitil fitil getirir ama Meclis bunu yapıyor. Başka ne yapıyor? Mecliste çaycılık hizmeti gören aynı yaşta iki insan aynı görevi görüyor, birinin aldığı maaş 55 bin lira, diğersinin aldığı 80 bin lira. Böyle bir adaletsiz yönetimi hiçbir şekilde tasvip etmek mümkün değil.

Değerli milletvekilleri, geneli itibarıyla kanunda şunu da ifade etmek isterim ki bu kanun aynı zamanda ülkede önemli bir ayrımcılık getiren, fitne tohumu eken önemli bir yasa. Bugün, bilinmelidir ki ülkemizde Hakkâri'den Hatay'a, Ağrı'dan Van'a kadar Türkiye'nin her tarafı bu ülkenin kutsal toprak parçasıdır. Bu ülkenin herhangi bir toprak parçası arasında asla ayrım gözetilmemelidir ama bu yasada merkez ve taşra ayrımı yapılarak siyasilere yakın olan, torpil bulan insanlar "Merkezde çalışıyor." diyerek kayırılıyor, daha fazla ücret alıyor ama taşra ikinci sınıf muamelesi görüyor. Bununla birlikte, deprem bölgesindeki çalışan bütün kamu çalışanlarının da mağduriyeti...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çalışkan, lütfen tamamlayın.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Deprem bölgesindeki insanlara da kamu çalışanlarına da özel teşvik verilmesi gerekirken tepelerine biniliyor.

Bakın, bu yasa önemli bir fitne tohumu çıkarıyor. Bu açıdan da bu ayrıma da son verilmelidir. Öyle, fitne çıkararak "Bunlar merkez çalışanı, bunlar taşra çalışanı." diye ayrım yapılamaz. Kaldı ki esasen Anadolu'nun yolu olmayan, suyu olmayan köyünde çalışan insan, özellikle imkânları kısıtlı yerde görev yapan adam ödüllendirilmesi, taltif edilmesi gerekirken daha fazla ayrıma uğruyor. Onun için bu yasa -beni mazur görün- bir utanç yasasıdır. Bir kurumun sadece başkanını düşünen ama çalışan binlerce mühendisini perişan eden yasa yüz kararı yasadır. O açıdan tekrar ediyoruz...

² 200 S. Sayılı Basmayazı 29/4/2025 tarihli 81'inci Birleşim Tutanağı'na eklidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Bu madde hemen, derhâl teklif metninden çıkarılmalı, bütün kamu mühendislerini içerecek şekilde düzenlenmelidir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çalışkan, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra numaralı Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz:

"MADDE 6- 7/11/1985 tarihli ve 3238 sayılı Savunma Sanayii ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun geçici 10 uncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

'Savunma Sanayii Başkanı ve Başkan Yardımcısına, sırasıyla Savunma Sanayii Müsteşarı ve Müsteşar Yardımcısı için ilgili mevzuat hükümlerinde kadrosuna bağlı olarak öngörülmüş mali ve sosyal hak ve yardımlar kapsamındaki ödemeler aynı usul ve esaslar çerçevesinde yapılır. Bu ödemelerden vergi ve diğer kesintilere tabi olmayanlar bu maddeye göre de vergi ve diğer kesintilere tabi olmaz. Bunlar, emeklilik hakları bakımından da sırasıyla Savunma Sanayii Müsteşarı ve Müsteşar Yardımcısına denk sayılır."

Rahmi Aşkın Türeli
İzmir
Mustafa Erdem
Antalya

Cevdet Akay
Karabük
Umut Akdoğan
Ankara

Aliye Timisi Ersever
Ankara
Nurten Yontar
Tekirdağ

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'a söz veriyorum.

Sayın Yontar, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesi hakkında söz aldım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Dün, tam bağımsız bir Türkiye için hayatlarını feda eden Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'ın idamlarının 53'üncü yıl dönümüyü. Üç fidanımızın bağımsızlık ve özgürlük ideallerinin takipçisi olacağımızı yineliyor, anıları önünde saygıyla eğiliyorum.

Geçtiğimiz hafta Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili ve DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'i kaybettik. Kendisine Allah'tan rahmet, yakınlarına, sevenlerine ve DEM PARTİ ailesine başsağlığı ve sabır diliyorum. Çok üzgünüm, 28'inci Dönemde ikinci vekil arkadaşımızı kaybetmenin üzüntüsünü yaşıyorum. Cenaze günü Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel'e yapılan alçakça ve haince saldırıyı Genel Kurulumuzda bir kez daha lanetliyorum. Bu saldırıyı sadece Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanına değil demokrasimize ve millî iradeye yapılmış bir saldırı olarak görüyorum. Ülkemizi siyasi linç düzleminde teslim almak isteyenlere asla teslim olmayacağız. Bu saldırının arkasında kim ya da kimler varsa derhâl yargı önüne çıkarılmalıdır.

Değerli arkadaşlar, bahse konu maddeyle, 7/11/1985 tarihli ve 3238 sayılı Savunma Sanayii ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'da düzenlemeler yapılmaktadır. Her zaman olduğu gibi, toplumun geniş kesimlerini yakından ilgilendiren önemli konuların komisyonlarda yeterince görüşülmeden; sivil toplum kuruluşlarının, sendikaların ve odaların görüşleri alınmadan torba kanun yöntemiyle kanunlaştırılmasından bıktık. Torbanın biri bitmeden diğer bir torba yasa geliyor.

19 Martta İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı ve Cumhurbaşkanı adayımız Sayın Ekrem İmamoğlu ve birçok kişi haksız yere gözaltına alındı; bu tarih, Türkiye demokrasi tarihine kara bir leke olarak geçti. İstanbul'u 3 kere kazanan, 16 milyonu aşkın İstanbullunun seçtiği bir Belediye Başkanının önce diplomasını hukuku hiçe sayarak iptal edip şafak vakti gözaltına aldınız. Yaşanan olaylar baştan sona utanç verici. Atanmış hâkimlerle, seçilmiş savcılarla bu ülkenin en köklü partisini tehdit ederek siyasetin dışına atmaya çalışıyorsunuz ama nafiye. Sayın Ekrem İmamoğlu "Kendimi millete emanet ediyorum." dediğinden beri millet ona sahip çıktı. Diplomayı iptal edeceksiniz, haksız yere gözaltına alacaksınız, belediye başkanlarını tutuklayacaksınız, İstanbul Üniversitesini ablukaya alacaksınız, o öğrenciler de susacak; susmadılar, susmayacaklar. Gençlik barikatları aşarak sadece meydanları değil siyasetin yönünü de değiştirdi. Gençler demokrasi, özgürlük, hak, hukuk ve adalet için alanlara indi.

Değerli arkadaşlar, iktidar sahipleri bürokrasiyi, medyayı, yargıyı ele geçirip rakiplerini cezaevlerine atabiliyor. Sayın Erdoğan'a rakip olabilecek 3 Cumhurbaşkanı adayı bugün hapiste, cezaevinde, bu darbe değil de nedir? Bu otokrasi değil midir? "Ülkemizde bağımsız yargı var." diyorsunuz ama Ankara'yı parsel parsel satan Melih Gökçek'i ifadeye çağırılmıyorsunuz. Esnaf kan ağlıyor, bir bir dükkânlarını kapatıyor. Çiftçinin traktörüne, tarlasına, hayvanına haciz konulurken Bakanlığını yaptığı Ticaret Bakanlığına kendi şirketinden mal satan Ruhsar Pekcan'a ne yaptınız? Rüşvet alan bakanları, vatandaşlık verdiği mafyanın önüne yatanları, kilolarca altını ülkeye sokan üst düzey yöneticilerini sabaha karşı evlerinden alıp soruşturmaya tabi tuttunuz mu? Bunlardan hangisi cezaevinde? Eminim, varlıklarına varlık katmak için iş peşindedirler. 19 Mart sabahı millet iradesine yaptığınız darbenin ekonomiye maliyeti trilyonlarca lirayı buldu. Dün, Merkez Bankası Başkanı Merkez Bankasının faaliyetleri hakkında bir sunum yaptı ama 50 milyar dolar rezerv neden satıldı, nasıl satıldı, piyasalarda ne olduğuyla ilgili hiçbir açıklama yapamadı. Bu siyasi kumpasın sonunda, iki yılda biriktirdiğimiz döviz rezervlerini üç günde satmanın sonuçlarını hep beraber yaşıyoruz. Kaybettiğimiz bu rezervle keşke 20 milyonun üstündeki emekli, esnaf, çiftçi ve dar gelirli vatandaşlarımızı destekleseydik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Yontar, lütfen tamamlayın.

NURTEN YONTAR (Devamla) - Değerli arkadaşlar, bugün yaşadıklarımızın vicdanla, ahlakla ve insanlıkla açıklanabilir bir yanı yoktur. İşsizlik sorununun ortadan kalktığı, iş cinayetlerinin son bulduğu, kadın ve çocukların öldürülmediği, yoksulluk ve gelir dağılımındaki eşitsizliğin düzeltildiği, atanmayan öğretmenlerin atandığı ve tüm emekçi vatandaşlarımızın emeklerinin karşılıklarını alabildikleri; yağmanın, talanın, hırsızlığın son bulduğu ülkemizin ancak ve ancak Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında olacağını belirtiyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Yontar, teşekkür ediyorum.

NURTEN YONTAR (Devamla) - Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN - Şimdi, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

İstanbul

Mehmet Akalın

Edirne

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'a söz veriyorum.

Sayın Akalın, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MEHMET AKALIN (Edirne) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, tıpkı şu an görüştüğümüz kanun teklifi gibi Anayasa Mahkemesi tarafından Anayasa'ya aykırı olduğu kararı verilen, çok yakın bir süre içerisinde aynı bu yasa gibi karşımıza gelecek başka bir konudan, rektör atamalarından bahsetmek istiyorum. Bugün burada, üniversite koridorlarından yükselmesi gereken bilimsel aklın nasıl saray koridorlarında boğulduğunu, seçilmişlerin atanmışların gölgesinde nasıl görünmez hâle getirildiğini, anayasal kurumların bir kişinin takdiriyle nasıl içinin boşaltıldığını anlatmak istiyorum. Anayasa Mahkemesinin 4 Haziran 2024 tarihli kararı sadece bir hukuk düzeltmesi değildir; o karar, "Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi" adı altında inşa edilen otoriter yapının duvarlarına vurulmuş ciddi bir çatlağın habercisidir. Karar çok açık: 2547 sayılı Kanun'un 6'ncı ve 13'üncü maddeleri yani rektörlerin ve YÖK üyelerinin doğrudan Cumhurbaşkanlığı tarafından atanması hukuka aykırıdır, iptal edilmiştir, bu kadar nettir. Buradan bir kez daha söyleyeyim: Bu bir yetki değil bir fonksiyon gasbidir. Bu, Anayasa'nın çizdiği sınırların bilinçli olarak aşılmasıdır. Üniversitelerin başına bilimsel liyakatle değil siyasi sadakatle oturtulan yöneticiler üniversiteleri düşünce özgürlüğünün kalesi olmaktan çıkarmış, iktidarın taşra ofislerine dönüştürmüştür.

Değerli arkadaşlar, rektörlük koltuklarına atanarak gelen isimler artık akademisyenlerin değil sarayın gözüne nasıl gireceğini düşünen birer memurdurlar. Laboratuvarların ışığı sönmüş, kütüphaneler sessizliğe gömülmüş, amfilerde ise özgür tartışmaların yerini otosansız almıştır. Bakınız, AK PARTİ 2002 yılında iktidara gelirken "Bölüm başkanları bile seçimle gelmeli." diyordu. Bugün geldiğimiz noktada bölüm başkanları değil üniversite rektörü bile seçim görmeden tek bir kişinin imzasıyla atanıyor. Bu durum, bir vaat ihlali değil aynı zamanda bir zihniyet dönüşümünün ibretlik göstergesidir. Peki, neden böyle oldu? Çünkü "Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi" denen bu yapı adı konulmamış bir tek adam rejimidir. Yürütmeyi denetleyen, yasamayı işlevsizleştiren bu sistem yargıyı tarafsız olmaktan çıkarmış, bütün kurumsal düzeni bir kişinin, bir partinin iradesine teslim etmiştir. O kişi, o parti isterse atar, isterse iptal eder; o kişi isterse yasa yapar, isterse Anayasa'yı ezer geçer.

Değerli milletvekilleri, bu düzen sürdürülemez. Türkiye'nin kurumları bir kişinin, bir partinin gündemine göre değil, halkın iradesine göre işlemelidir. Üniversiteler saraydan değil, akademiden yönetilmelidir. Bilim talimatla değil, tartışmayla gelişir. İşte, tam bu nedenle bizler diyoruz ki: Türkiye'nin kurtuluşu için bu keyfi düzenden çıkıp güçlendirilmiş parlamenter sisteme geçilmelidir, geçmeliyiz. Parlamenter sistemde yasama güçlüdür, denetim mekanizmaları işler, yargı bağımsızdır, şeffaftır, evet, üniversiteler özerktir. Bu sistemde rektörü parti veya sarayın gözüne girmek belirlemez, bu sistemde devlet kişilere değil, Anayasa'ya dayanır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu kararnameyle atanan rektörler, bir kararnameyle atanan rektörler, bir kararnameyle bilimden koparan yetkiler, bir imzayla içi boşaltılan kurumlar; evet, Türkiye bu keyfliği daha fazla taşıyamaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Akalın, lütfen tamamlayın.

MEHMET AKALIN (Devamla) - Tamamlıyorum.

Biz diyoruz ki: Ya bilim kazanacak ya biat, ya Anayasa kazanacak ya emir komuta zinciri, ya halkın idaresi kazanacak ya tek kişinin, tek partinin iktidarı.

Bu duygu ve düşüncelerle yüce Meclisi ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Akalın, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinde yer alan "aşağıdaki" ibaresinin "aşağıda bulunan" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Gülderen Varlı
Van
Öznur Bartin
Hakkâri

Nejla Demir
Ağrı
Nevroz Uysal Aslan
Şırnak
Beritan Güneş Altın
Mardin

Hüseyin Olan
Bitlis
Sevilay Çelenk
Diyarbakır

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'a söz veriyorum.

Sayın Güneş Altın, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli yoldaşlarımız, acıda ortaklaştıklarımız, tüm halklarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Söylenmesi çok zor, çok acı; Sayın Sırrı Süreyya Önder'e veda ediyoruz. Pir Sultan Abdal'ın musahibi, Baba İshak geleneğinin temsilcisi, Anadolu'daki barış ve ortak yaşam kültürünün öznesiydi Sırrı Süreyya Önder; ezilen halklara yoldaşlığı, barışın yüzü olmayı tercih etmiş ve bundan bir nefes dahi pişman olmamış bir bilgeydi, Kürt ve Türk halklarının barışı için ömrünü adanmış bir "..."³ idi Sırrı Süreyya Önder. Yazmış olduğu son yazısında, yas ve ağıt üzerine yazmış olduğu yazıda "Dünyada anlamlı izler bırakanlar için ağıt yakılır." demişti ve aynı yazıda "Şahsiyet nedir?" sorusuna verdiği cevapla "Siz öldükten sonra geriye kalandır şahsiyet." demişti. Ve şimdi, halkların senin için yaktığı ağıttan geriye kalan adanmış bir hayat, eli yürekte aranan bir barış, ölümüyle bile halkları bir araya getirmiş, toplumsal barışa hizmet etmiş bir yaşamdır geriye kalan. Eserlerinden geriye kalan emekçinin sesi, hiyerarşisiz bir siyasetin nüktedan yorumu ve sanatın devrimci değişim gücüdür. Sana olan özlemimiz, her zaman gözlerin seni arayışı hiç geçmeden kalacak bu Mecliste, sadece Mecliste de değil kapladığın özgün alanı doldurmak hiçbir yerde kolay olmayacak ne Kürtler için ne Türkler için ne Aleviler için ne de Sünniler için. Fakat giderken de aslında o yerin nasıl doldurulacağını, tamamlanmamış işleri söyleyerek ayrıldın aramızdan. Sürecin başladığı andan itibaren ki her konuşmamızda, her sohbetimizde, her toplantımızda "Barışı anlatalım arkadaşlar." diyerek, kürsüde konuşurken "Barışı resmedelim, barışın simülasyonunu anlatalım." diyerek aslında bize barışa sahip çıkmamız gerektiğini her defasında aktardın. Sana söz olsun Sırrı ağabey, barışı büyüteceğiz ve barışı halklar için bu topraklara getireceğiz.

O ki barışı, eşitliği, sosyalizmi, demokrasiyi herkese kendi dilinde anlatabilme ve herkese kendi dilinde anlayabilme görevini biçti omuzlarımıza çünkü "Barış, kendi dilinde konuşabilmek, rüya görebilmek, ninni söyleyebilmektir." dedi ve bunu derken "Boynum dahi vurulsa bir insanın rüyasını gördüğü dile müdahale etmem." diyerek hepimize bir yük biriktirdi. Şimdi anısına saygı, tüm dillere bu Meclis çatısı altında saygı duymaktır. Şimdi anısına saygı, herkesin meclisini ve herkesin barışını inşa etmektir. Şimdi anısına saygı, gerçeğe yüzleşmektir, Sırrı Başkanın kalbini yoran işkence ve hapishane gerçeğini görmektir. Şimdi onun anısına saygı, bu toprakların bağrında büyüyen bilgelerin doldurduğu hapishanelerle yüzleşmektir. Şimdi anısına saygı, barışa ve demokratik topluma hizmet edecek binlerce Sırrı'nın, yoldaşının rehinliğine son vermek ve onlarla tanışmaktır. Şimdi -anısına saygı- zalimin zulümkârlığının karşısında sesini çıkarmaktan, mazlumun hakkını savunmaktan bir an olsun tereddüt etmemektir. Nasıl ki kırk yıllık savaş ve yüz yıllık inkârın bitmesi için barış safının en önüne geçmekten tereddüt etmediyse Sırrı Başkan, nasıl ki ağaç kıyımı esnasında "Ben ağaçların vekiliyim." dediyse, emek sömürsüne karşı işçinin "Yeter!" sesini her yerde duyurduysa bizler de onun yıkıp geçtiği bu tereddüt çizgisinden bir an olsun takılmadan, hiç tereddüt etmeden, bütün gücümüzle "barış ve demokrasi" demeye ve barış ve demokrasi çağrısını büyütmeye; çocuklar için, halklar için, kadınlar için, çocuklar için, barış için çalışmaya devam edeceğiz.

Günün sonunda söylemek gerekir ki taşıyacak suyu da gösterdi Sırrı Başkan, kırılacak odunu da gösterdi. Barışı getirmeyi eşit, özgür, bir arada ve onurlu bir yaşamı inşa etme sorumluluğunu bizlere yükledi. Sadece bizlere değil, bunu çoklara yükledi. Bu yükü herkese, sizlere, bizlere bu Meclisin bütününe yükledi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Güneş Altın, lütfen tamamlayın.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Devamla) - Teşekkür ediyorum.

Bu ağır yükü ancak hep beraber kaldırabileceğimizi de hem hastanede hem cenazede hep birlikte görmedik mi? Ceren'in de gördüğü o barışa benzer şeyi inşa ederek giden Sırrı Süreyya Önder'in ardından esas barışı inşa etmek için gelin, hep birlikte bu düşü, bu umudu, bu barışı yarım bırakmayalım. Biz, bu emaneti yere düşürmemeye kararlıyız. Gelin, hep beraber yüklenelim; ağır olanı hafif, acı olanı bal, zor olanı kolay eyleyelim. "..."⁴

Çok teşekkür ediyorum, hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Evet, teşekkür ediyorum Sayın Güneş Altın.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 6'ncı madde kabul edilmiştir.

7'nci madde üzerinde 4 önerge vardır; önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk 2 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alıyorum.

³ Bu bölümde hatip tarafından Türçe olmayan bir kelime ifade edildi.

⁴ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İdris Şahin
Ankara
Selçuk Özdağ
Muğla

Medeni Yılmaz
İstanbul
İsa Mesih Şahin
İstanbul

Necmettin Çalışkan
Hatay
Mehmet Emin Ekmen
Mersin

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Rahmi Aşkın Türeli
İzmir
Aliye Timisi Ersever
Ankara

Mustafa Erdem
Antalya
Umut Akdoğan
Ankara

Cevdet Akay
Karabük
Şeref Arpacı
Denizli

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk söz İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'e aittir.

Sayın Şahin, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bir kere daha, değerli Sırrı Süreyya Önder'e Allah'tan rahmet diliyorum; ailesine, DEM PARTİ'ye başsağlığı diliyorum.

Aynı zamanda, Sayın Özgür Özel'e de geçmiş olsun dileklerimi ifade ediyor, bu saldırıyı kınıyorum.

Evet, ne yazık ki yine bir torba yasayı konuşuyoruz. Torba yasayı bir yasama geleneği hâline getirmek ne devlet geleneğimize ne de anayasa geleneğimize yakışmaktadır. Torba yasaya olan eleştirimizi bir kere daha tutanaklara not olarak düşmek istiyorum.

Farkında mısınız değerli milletvekilleri, sürekli kurumlarımızla ilgili düzenlemeler yapıyorsunuz ama bir türlü kurumlarımız işlevsel hâle gelemiyor. Konuşmamda devlet kurumunun yıpranan kurumsal işleyişine dikkat çekmek istiyorum. Adalet, liyakat, ahlak ve gelenek; devleti ayakta tutan dinamiklerdir. Şimdi soruyorum: Adalet sınavında neredeyiz? Liyakat sınavında neredeyiz? Siyasi ahlak, kamu ahlakı sınavında neredeyiz? Devletimizin geleneklerini, teamüllerini koruyabiliyor muyuz? "Devlet" dediğimiz yapı ehliyetli ellerde bir adalet terazisi gibidir. Eğer bu terazinin kefi bir kere liyakatten şaşarsa kamu düzeni, adalet, hatta toplumsal huzur zedelenir. Ne yazık ki son yıllarda bürokraside yaşanan dönüşümlerin bu dengeyi ciddi şekilde sarstığını görüyoruz. Müsteşarlık kurumu vardı, hatırlar mısınız? Şimdi bütün samimiyetimle sormak istiyorum: Bakanlıkların onlarca yıllık kurumsal hafızasını ve bürokratik refleksini yansıtan, taşra ile merkez arasında köprü vazifesi gören bu makam neden kaldırıldı? Bir bakan değiştiğinde -bakın, dikkatinizi çekiyorum, iktidar değişmiyor, bakan değişiyor- tüm üst kademe yönetimi değişiyor. Bu şekilde birikimi nasıl koruyacağız? Kurumların hafızasını nasıl koruyacağız? Teknik bilgi ile siyasal karar arasındaki dengeyi nasıl sağlayacağız? Devlette devamlılığı nasıl sağlayacağız? Burada, devleti ayakta tutan kurumsal işleyişin, teamüllerin nasıl yok olduğuna dikkat çekiyorum. Esasında teamüllerin yok olması bugün devlet kurumumuzun en önemli sorunlarından biridir. Sadece bu örnekten yola çıkarak bakın, bir çağrıyı, bir vizyonu, bir yenilenme iradesini paylaşmak istiyorum. Türkiye'nin devlet yönetiminde köklü bir reforma ihtiyacı vardır ve devletimizin bekası için bu reformu yapmak zorundayız. Çağın ruhunu yakalayan, dijitalleşmeye ayak uyduran, şeffaflığı ilke edinen ve en önemlisi "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." anlayışından hareketle vatandaşını merkeze koyan bir yönetim anlayışını tesis etmeliyiz. Bu reformun temelinde üç vazgeçilmez ilke yer almalıdır: Liyakat, şeffaflık ve siyasi ahlak. Bir kamu görevlisi, herhangi bir siyasi aidiyetle değil, yetkinliğiyle, tecrübesiyle ve adalet duygusuyla göreve getirilmelidir. Devlet kadroları kariyer ve objektif bir sınav esaslı denetime açık bir sistemle şekillenmelidir. Tam da burada Sayın Cumhurbaşkanımızın da daha önce ifade ettiği, mülakatların kaldırılması gerekliliğini bir kere daha ifade etmek istiyorum. Ayrıca, artık, Türkiye'nin gecikmiş bir gerekliliği olan siyasi ahlak yasasının kabul edilmesi, bu Meclisten çıkması da elzemdir. Kamu kaynaklarının nasıl harcandığı, atama kriterleri, siyasetin finansmanı gibi konular net kurallarla belirlenmelidir. Siyaset ve kamu yönetimi asla zenginleşmeye vesile olmamalıdır. Aksine, bu yükü omuzlayan herkes emanetin tesliminde yoksullaşmayı dahi göze almalıdır. Altını çizerek söylüyorum, siyaset üzerinden kimsenin zenginleşmediği bir düzeni inşa etmek zorundayız, beytülmalin hepimizin omuzlarında bir emanet olduğunun farkında olmak zorundayız. Tam da bu noktada devlet aklımızın feyzaldığı Hazreti Ömer'in mumu örneği artık dile getirilen bir hikâye olmaktan çıkmalı, aynıyla uygulanan bir norm hâline gelmelidir. Bu yasa sadece siyasi etik için değil, vatandaşın devletimize güven duygusunun yeniden inşası için de önem taşımaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Şahin, lütfen tamamlayın.

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) - Değerli milletvekilleri, bu çağ değişim çağıdır. Değişimi kendi elimizle inşa etmek ile değişime mecbur kalmak arasında bir tercihle karşı karşıyayız. Biz, bu ülkenin iyiye gideceğine ancak bunun da ancak adaletin hâkim olmasıyla, en önemlisi liyakatin ve siyasi ahlakın hâkim olduğu bir düzenle olabileceğine inanıyoruz. Bu bizim hayalimiz değil, bu bizim mücadelemizdir çünkü biliyoruz ki adalet mülkün temelidir ve o temel ne kadar sağlam olursa ülke o kadar büyür, halk o kadar mutlu, huzurlu yaşar.

"Adalet sınavında neredeyiz?" diye sordum. Bugün Türkiye'nin en önemli sorunu adalet sorunudur. Öncelikle Türkiye'de adaletle güvenin tesis edildiği bir iklimi inşa etmek zorundayız.

Evet, son olarak, bu topraklarda dünyaya yön verecek nice büyük devletler kurduk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) - Bugün bize düşen, bu mirasa sahip çıkmak, günün gereklerine göre devletimizi yeniden reforme etmektir diyor, bu duygularla Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Şahin, teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci söz Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'ya ait.

Sayın Arpacı, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel'e yapılan hain saldırıyı kınıyor, failin bu süreçte kimlerle görüştüğünün, arkasındaki gücün kim olduğunun ve bu saldırıyı yaptıranların bir an önce açığa çıkması gerektiğini belirtiyorum. Kişinin bu saldırıyı tek başına planlamadığı aşîkârdır. Cumhurbaşkanının "Telef olacaklar." sözünden güç aldığı bellidir. Kartalkaya'nın sorumlularını on gün içinde bulacağını iddia eden fakat geride kalan yüz altı günde sözünde duramayan İçişleri Bakanını, İstanbul Emniyetini göreve davet ediyorum. Soruşturmanın ucu nereye ulaşırsa ulaşsın sonuna kadar gidilmesi gerekmektedir. Genel Başkanımızın da söylediği gibi, cumhuriyeti kuran, 2'nci yüzyılda ülkeyi yönetecek partimizin iktidar yürüyüşünü engelleyemeyeceksiniz.

Teklifin 7'nci maddesi üzerine CHP Grubumuz adına söz aldım. Konu Gençlik ve Spor Bakanlığının gelirleri üzerine düzenlemeleri içeriyor. İyi, güzel, düzenleyelim ama Gençlik ve Spor Bakanlığı bu gelirleri halkın faydasına mı harcıyor, yoksa partizan bir yaklaşımla keyfî uygulamalara mı imza atıyor; önce buna bir bakalım. Bakın, konuyu daha önce de Mecliste gündeme getirdim. 2021 yılında Bakanlığın Denizli Büyükşehir Belediyesiyle yaptığı protokol gereği Spor Toto üzerinden Denizli Belediyesi Engelsiz Yaşam Merkezinde kullanılmak üzere ödemesi gereken rakam tam 57 milyon lira. Nerede bu para, neden ödemiyor? Bu para hortulanıp yandaşa gitmeyeceği, halkın faydasına harcanacağı için mi ödemiyorsunuz? Ne yaparsanız yapın Belediyemiz bu inşaatı tamamlar, halkımızın hizmetine sunar.

Bakanlık, Belediyeye olan sorumluluğunu yerine getirmiyor. Peki, Denizli halkına olan sorumluluğunu yerine getiriyor mu? Denizli'nin modern bir şehir stadyumu yok. AKP'li eski Bakanın, eski Belediye Başkanının, AKP'li vekillerin her seçim döneminde söz verdikleri stadyumumuz nerede? Verilen sözler tutulsa, hemşehrilerimizin maçlara ailecek gidebilecekleri, yazın yanmayacakları, kışın ıslanmayacakları modern bir stadyum olsa, Denizlispor'un gelirleri artsa şanlı Denizlispor bugün amatör kümeye düşer miydi? Sizin bunda hiç mi sorumluluğunuz yok Sayın Bakan?

Denizli'nin modern bir spor kompleksi var mı ya da amatör kulüplerimizin, okullarımızın çocuklarımızı yetiştirebileceği kapalı spor salonları var mı? Bir tane salonumuz var fakat bina depreme dayanıklı olmadığı için kısa süre sonra yıkılacak; basketbol, voleybol, hentbol dallarında müsabakalara hazırlanan tüm spor kulüplerinin maçlarını yapacak bir tesisi olmayacak.

Denizli'nin Bakanlık tarafından yapılmış olimpik yüzme havuzu var mı? Var ama ne yazık ki çok eski ve depreme dayanıksız bir bina yani o da yıkılmak zorunda.

Peki, Bakanlığın 2025 bütçesinde Denizli'ye yapacağı yatırım var mı? Maalesef yok.

Peki, Denizli'ye Denizli'nin sözünü tutmayan bir tek bakanlık Gençlik ve Spor Bakanlığı mı? Hayır. İçişleri Bakanlığı bir senedir EDS'lerden Büyükşehir Belediyemize ödemesi gereken 68 milyon lirayı ödemiyor. Tekrar soruyorum: Bu para yandaşa değil Denizli halkının faydasına harcanacağı için mi ödeme yapmıyorsunuz Sayın Bakan?

Hem halkımız hem de polislerimiz mağdur durumda, Emniyet Müdürlüğü binamız da yok. Mevcut binamız deprem riskinden dolayı boşaltıldı, hâlâ Emniyet Müdürlüğü binası yapılmadı. Bakın, kurt kışı atlatır ama yediği ayazı unutmaz, yapılanlar da yapılmayanlar da unutulmaz. Denizli halkı size gereken cevabı sandıkta verir. (CHP sıralarından alkışlar)

Sözlerimi toparlarken iki senedir emekliden, asgari ücretliden, esnaftan, sanayiciden, ihracatçıdan sabır isteyen, göreve başladığı gün yüzde 38 olan enflasyonu iki sene sonra yüzde 38'e düşürmeyi başaran, 19 Mart darbesiyle bu milletin sırtından emek emek biriktirdiği rezervleri bir haftada harcayan ve zaten bu parayı bugünler için biriktirdiğini itiraf eden Mehmet Şimşek'e "Ne oldu rasyonel politikaların?" diye soruyorum. Güya bu programla enflasyon düşecekti, güven artacaktı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Arpacı, lütfen tamamlayın.

ŞEREF ARPACI (Devamla) - Sana bir sır vereyim Sayın Mehmet Şimşek: Sana, yönetimine ve uyguladığın politikalara senden başka inanan kalmadı, programın iflas etti. Yozgatlı Abdullah amcanın da söylediği gibi "Turpunan, şalgamınan devlet yönetilmiyor." Parasal olmayan sorunlar parasal tedbirlerle çözülüyor, hukuksuzluğun faturasını halk ödüyor, halk.

Sözlerimi tamamlarken bir kez daha altını çizmek istiyorum. Bu millet, kimin samimi olduğunu, kimin lafla peynir gemisi yürütmeye çalıştığını görüyor. Denizli'ye yatırım yapmayan, gençlere, spora, emniyete, halkın temel ihtiyaçlarına sırtını dönen bu anlayışa karşı biz buradayız, hesap soracağız, hakkımızı alacağız, hakkını halka teslim edeceğiz. Cumhuriyetin 2'nci yüzyılında yeniden halkın iktidarını kuracağız diyorum, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Arpacı, teşekkür ediyorum.

Şimdi aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Hüsmen Kırkpınar

İstanbul

İzmir

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere İzmir Milletvekili Hüsmen Kırkpınar'a söz veriyorum.

Sayın Kırkpınar, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifin 7'nci maddesi üzerine İYİ Parti Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlarım.

İlk olarak 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle getirilen, Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu'yla ilgili olan bu düzenleme Anayasa Mahkemesi kararıyla iptal edilen maddeler arasındadır. Teklifteki 7'nci maddeyle Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından yürütülen hizmetler kapsamında elde edilen gelirlerin özel gelir olarak kaydedilmesi, gelirlerin karşılığının özel ödenek öngörülmesi ve söz konusu ödeneklerin kullanımı ve mali işlemlerine ilişkin esaslar belirlenmek istenmektedir. Bu teklif de dâhil getirmiş olduğunuz torba tekliflerde benim de üyesi olduğum Gençlik ve Spor Komisyonunu ilgilendiren maddeler oluyor. Her ne kadar etki analizi teklifin hazırlanma sürecinin içinde olmasa da oraya düşülen notlarda, mesela 2024 yılına ait 4,5 milyar liralık tahmin edilenden daha fazla gelir elde edildiğini görüyoruz. Bir ödeneğin, bu yıl içindeyse 5,8 milyarlık bir ödeneğin fazladan geleceği tahmin ediliyor. Gençlik ve Spor Bakanlığının gelirleriyle ilgili bir özel ödenek tahsisi olmasından ötürü, bu gelirler özel hesaplarda takip ediliyor dolayısıyla denetime de tabi tutulmuyor. Buradaki harcamaların nerelere yapıldığını biz bilmiyoruz. Bu ve benzeri konularda alanında uzmanlaşmış milletvekilleri tarafından tekliflerin ele alınması, şeffaf ve sağlıklı bir değerlendirme sürecinden geçirilmesi gerekir.

Anayasa'dan dönen ve tekrar yasalaşması gereken bu maddeler yalnızca teknik bir düzenleme değildir. Hukuk devleti ilkesi çerçevesinde yasaların meşruiyeti anayasal normlara uygunluk, yasama sürecinin şeffaflığı ve halkın katılımı gibi unsurlara dayanmak zorundadır. Anayasal meşruiyeti olmayan bir sistem yoksa nasıl ayakta kalabilir? Normalde yasalar ve kanun teklifleri toplumun ihtiyaçlarına hitap etmek amacıyla hazırlanır fakat dönem başından bu zamana kadar iki yıl geçmesine rağmen kanun teklifleriyle vatandaşın değil, hep Hükümetin isteklerine hizmet ediliyor. 2017 referandumuyla kabul edilen Anayasa'nın gerektirdiği değişikliklerin akabinde, yasalarda ve Meclis İçtüzüğü'nde değişikliğe gidilmesi gerekiyordu, bunların Mecliste etkin ve verimli bir müzakere ortamında görüşülmesi gerekiyordu. KHK'lerle ya da Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle değil, Mecliste gerekli kanuni düzenlemeleri yapmayarak bir yetki kanunu çıkardınız. Görüştüğümüz bu 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname de dâhil diğer KHK'ler ve Cumhurbaşkanlığı kararnameleri yedi yıl geçmesine rağmen hâlâ Anayasa Mahkemesinden dönüyor. Sizin nihai amacınız, zaten Meclisi yok sayarak tek kişinin iradesiyle kurduğunuz bu sistemle Cumhurbaşkanını tamamen denetimsiz, başına buyruk ve sınırsız yetkilerle donatmaktır. İşte, ilk düğmeyi yanlış iliklerseniz diğer düğmeler de yanlış iliklenir, şimdi olduğu gibi iki yakanızı da bir araya getiremezsiniz.

Sonuç olarak, şu hâliyle teklifin ne usul ne de esas bakımından kabul edilecek bir tarafı olmadığını düşünüyoruz.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlarım. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kırkpınar, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 7'inci maddesinde yer alan "aşağıdaki" şekilde ibaresinin "aşağıdaki biçimde" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Gülderen Varlı

Van

Sevilay Çelenk

Diyarbakır

Nejla Demir

Ağrı

Öznur Bartin

Hakkâri

Hüseyin Olan

Bitlis

Zeynep Oduncu Kutevi

Batman

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Batman Milletvekili Zeynep Oduncu Kutevi'ne söz veriyorum.

Sayın Oduncu Kutevi, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ (Batman) - Teşekkürler Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sol yanımda fotoğrafı, içimde sesi, kalbimin sol yanında hep yeri olan bir insan için, çok kıymetli bir insan için bugün kürsüdeyim. Onun yokluğuna inanamadan, onu anlatmanın acısıyla ve sorumluluğuyla karşınızdayım.

Değerli Başkanım, Vekilim, dostum, ağabeyim, yoldaşım Sırrı Süreyya Önder... Meclisteki ilk konuşma şansımı onun adımı seslendirmesiyle yakalamıştım ama bugün bu konuşmayı ona adıyorum çünkü onun sesi bu kürsüden barışın, adaletin vicdanının sesi olmuştu. Bugün bu kürsüde o sesin eksikliği içimizde derin bir boşluk yaratıyor. Evet, ölüm haktır ama bazı ölümler sadece bir bedenın gitmesi değildir. Bazı ölümler bir ülkenin vicdanından bir parçanın kopmasıdır, Sırrı ağabeyin ölümü işte tam da böyledir. İlk hastalandığında, sokaklarda, meydanlarda, mahallelerde, evlerde, iş yerlerinde, memleketin dört bir yanında tek bir söz vardı: "İyi ol Sırrı ağabey, daha işimiz bitmedi." Bu ülkeye barış getirme sözün var çünkü senin sözün sadece bir siyasetçinin vaadi değil halkın kalbinde yankılanan bir umuttu, çünkü sen barışa inanan değil barış için yaşayan biriydin. Yaşamını öfkeye değil umuda, kavgaya değil adalete, düşmanlığa değil kardeşliğe adanmıştın. Bir kez olsun bile ah demeden hayatın her zorluğuna bir tebessümle yürüdün. Dertlerin içinden neşeyi çekip çıkaran, acının ortasında bile insanı güldürerek düşündüren bir bilgeydin. Senin yerin çok özeldi Sırrı ağabey, senin sözün çok özeldi, hep şiirdi ama süslü değil dağ gibi sözlerdi seninkiler; şiir gibi ama kaçak dövüşmeyen, hesaplaştan, dertlenen, değıştiren sözlerdi.

2013-2015 çözüm sürecinde uçak fobin vardı ama barış için yola çıktın. Uçakla gitmediğin yerleri arabayla, otobüsle, saatlerce süren yollarla geçtin. 100 bin kilometre yol katettin yani dünyanın çevresini 2,5 kere döndün ama senin döndüğün şey dünya değil halkların kalbiydi. Sırrı ağabey "Bazıları öldürmek için yaşar, bazıları yaşatmak için ölür." demiştin bir filmde, sen yaşatmak için yaşadın ve tam da bu yüzden erkendi çünkü seninle yapacak daha çok işimiz vardı, paylaşacak daha çok sözümüz. Bir röportajında Benjamin tarih meleşini anımsatmıştın, "Yüzü geçmişe dönük, elleriyle kırıkları birleştirmeye çalıştıran melek gibi

yaşamak istiyorum." demiştin. Bu dünyadan çekip gitmeden önce yıkılanları onarmak, kaybedenleri hatırlatmak istedin ve sen o meleğin ta kendisiydin. Üç günlük dünyada son ana kadar barışın, kardeşliğin izinden gittin. Seninle aynı dönemde yaşamış olmak, seninle aynı safta yürümek bana, bize çok şey kattı. Sen sadece bir siyasetçi değil zamanın tanıklığını yapan bir vicdan insanıydın, sen bu ülkeye sadece söz değil yürek bıraktın. Bugün bizlere düşen en büyük görev senin o sözünü yere düşürmemek.

Sırrı ağabey, sana barış sözümüz var; bu ülkenin gençlerine, çocuklarına, analarına, bu toprakların yaralı tarihine bir sözümüz var. Senin için, seninle, senin yolunda o sözü tutacağız. Ah Sırrı ağabey, gidişinle içimizde açılan boşluk bir yara gibi ama biliyoruz ki senin varlığın, mücadelen, sözlerin bizimle. Bu kürsüde, bu Mecliste, bu topraklarda senin hatıran barışa olan sözümüzdür artık.

Uğurlar ola Sırrı ağabey, yüreğini koyduğun her şeyin selamı var sana. Yolun açık olsun, yerin incinmesin Sırrı ağabey. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Oduncu Kutevi, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 7'nci madde kabul edilmiştir.

8'inci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

İdris Şahin

Medeni Yılmaz

Mersin

Ankara

İstanbul

Necmettin Çalışkan

Selçuk Özdağ

Elif Esen

Hatay

Muğla

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere İstanbul Milletvekili Elif Esen'e söz veriyorum.

Sayın Esen, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

ELİF ESEN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. YENİ YOL Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Görüşülmekte olan 8'inci madde hakkında öncelikle belirtmek isterim ki Anayasa Mahkemesinin söz konusu iptal kararı yalnızca şekil açısından değil, içerik açısından da yapılmış ciddi bir değerlendirmeyi içermektedir. Bu kararda, Anayasa Mahkemesi, Cumhurbaşkanlığı bünyesindeki üst düzey personelin yargılanma usulüne dair düzenlemelerin KHK'yle yapılamayacağını ancak bu düzenlemelerin esas açısından da Anayasa'nın temel ilkeleriyle bağdaşması gerektiğini açıkça belirtmektedir. Mahkemenin gerekçesi dikkate alınmaksızın aynı içerikte hükümleri kanunlaştırarak yürürlüğe koyma girişimi hukukun üstünlüğü ve anayasal denetim ilkelerini açıkça zayıflatmaktadır. Bu nedenle söz konusu madde 8 teklif metninden çıkarılmalı veya Anayasa'nın eşitlik, hukukun üstünlüğü ve kamu yönetiminde şeffaflık ilkelerine tam olarak uygun bir biçimde yeniden düzenlenmelidir.

Şimdi, süremin geri kalanında, hayatını kaybeden Meclis Başkan Vekilimiz Sırrı Süreyya Önder'i anarak ve taziye dileklerini ileterek konuşmama devam etmek istiyorum. Ayrıca, Sayın Özgür Özel'e yapılan saldırıyı şiddetle kınadığımızı da CHP'li milletvekillerine ve CHP sıralarına iletme istiyorum. Sırrı Başkanın vefatının gerçekleştiği gün İstanbul'da öğle saatlerinde hastanede eşimle birlikte ziyaretindeydik "Durumu stabil." denmişti bize fakat demek ömür buraya kadarmış, bizim de kismetimize Sırrı Başkanı yolculamak düşmüş. Biz ölüme ve ahiret hayatına iman etmiş kişileriz. Sırrı Bey de "Bir gün emrihak vaki olduğunda..." diyerek bu anlamda inançlı biri olduğunu ifade eden naif, nazik bir beyefendi idi. Arada, burada, Genel Kurulda bizim yanımıza, Grubumuza gelir ve o güler yüzlü hâliyle ve nüktedan tavrıyla sohbet ederdi bizimle. Kalbi ülkemizin barış ve kardeşliği için atan iyi bir insandı. Kalbi durmuş olabilir ama Türkiye için barış ve kardeşlik emeli hepimizin üzerinde bir emanet olarak yaşayacaktır.

Rahmetli Başkan Vekilimizin nezdinde yürüyen yeni süreçle ilgili de ayrıca şunları belirtmek istiyorum: Mezopotamya'da yaşayan Karduk halkı bugünkü Kürtlerin ataları olan halktı. Müslüman Kürt Mervani Hanedanı ve ordusu, Selçuklu Sultanı Alparslan'ın ordusunda yer alarak Romen Diyojen'e karşı savaşıp Anadolu'nun İslamlaşmasında büyük pay sahibi olmuşlardır. 12'nci ve 13'üncü yüzyıllarda hüküm sürmüş olan büyük Kürt Hanedanı olan Eyyubiler ise İslam'ın sancaktarı olmuşlar ve büyük Sultanları Salâhaddin Eyyubî Kudüs'ü yeniden fethederek İslam toprağı yapmıştır. İşte, Kürtler ve Türkler yaklaşık bin senedir bu topraklarda el ele, omuz omuza ortak bir kaderi paylaşmışlar ve Anadolu'yu ortak vatan olarak birlikte var etmişlerdir. Bu varoluşun, kardeşliğin kıyamete kadar sürmesi için, dünyada ruh bulan otoriter ve katliamcı zihniyetin ülkemiz ve sınırlarımız üzerinde planlar yapamaması için, günümüz emperyalist Haçlı zihniyetinin bizi birbirimize düşman etme oyununu bozmak için Alparslan'ın ve Salâhaddin Eyyubî'nin torunları karşı karşıya değil, yan yana ve can cana olmalıdır. Bu topraklarda barış hâkim olmalıdır. Büyük Türkiye'nin gereği, kardeşlik ve barışın var olmasıdır, korunmasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Esen, lütfen tamamlayın.

ELİF ESEN (Devamla) - Tamam Başkanım.

Yıllardır dökülen kan ve gözyaşı artık durmalıdır bu topraklarda. Terör ve şehit haberleri son bulmalıdır. Sırrı Süreyya Önder bir barış elçisiydi ve bu Meclise, ülkeye emaneti de barış oldu.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Esen, teşekkür ediyorum.

Şimdi, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra numaralı Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 8- 2/12/1999 ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun;

a) 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde bulunan "İdari İşler Başkanı" ibareleri "Genel Sekreteri" şeklinde,

b) 12 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında bulunan "İdari İşler Başkanı" ibareleri "Genel Sekreteri" şeklinde,

c) 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde bulunan "Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı" ibaresi "Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri" şeklinde ve "Bakan yardımcıları" ibaresi "Bakan yardımcısı" şeklinde değiştirilmiştir."

Rahmi Aşkın Türeli

Cevdet Akay

Mustafa Erdem

İzmir

Karabük

Antalya

Aliye Timisi Ersever

Umut Akdoğan

Nermin Yıldırım Kara

Ankara

Ankara

Hatay

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'ya söz veriyorum.

Sayın Yıldırım Kara, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarımız; öncelikle, Meclis Başkan Vekilimiz Sayın Sırrı Süreyya Önder'in vefatı dolayısıyla başsağlığı dileklerini yeniden iletmek isterim.

Türkiye Büyük Millet Meclisindeki yasama faaliyetlerinin torba kanun yöntemiyle yürütülmeye çalışılması iktidarın en çok tercih ettiği bir yöntem. Bunu da hızlı hareket edebilmek ve çözüm yollarını hızlıca bulabilmek için -bu fikirle- yaptığını ifade etse de ne kadar işlevsiz bir yasama faaliyeti olduğunun ve insanların, yurttaşlarımızın bu yasama faaliyetinden ne kadar az faydalandığının asla farkında değil. Esasında, hukuk dilinde de böyle bir yazının olmadığını hepiniz biliyorsunuz. Dolayısıyla Cumhuriyet Halk Partisi olarak usul yönünden torba kanunlara karşı çıkıyoruz ve itiraz yükseltiyoruz. Mantıken ve uygulama açısından 13 ayrı kanunun, 1 KHK değişikliğinin 32 maddelik bir torba yasayla getirilmesi gerçekten anlamsız ve mantıksız. Ayrıca, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği kararları arka kapıdan dolanarak yeniden önümüze getirmek de bu işin içerisinden hiçbir fayda çıkmayacağının en önemli kanıtıdır.

Şimdi, deprem illerinden gelen bir milletvekili olarak biraz kendi bölgemle ilgili yeniden sizlerle konuşmak isterim. Beklenen büyük İstanbul depreminden dolayı anlamanız gerekiyor ki gerçekten durum vahim. Bizim Hatay ilimizde hâlâ 220 bin yurttaşımız konteyner kentlerde yaşıyor; ulaşım, sağlıkta, eğitimde birtakım sıkıntılar yaşıyoruz. Örneğin, Toprakkale-İskenderun demir yolunun İskenderun-Payas güzergâhında ihtiyaca cevap verememesi ve trafik kazaları dolayısıyla İskenderun-Payas istikametinde büyük bir yatırım eksikliği var. Aynı zamanda, depremde bize çok destek olunan bir Belen Geçidi otoyol projesi vardı; bu, hayata geçti ancak orada da kamulaştırma işlemleri ve kıymet takdirleriyle alakalı ciddi sıkıntılar var.

Daha evvel de söyledim, ben burada çok söyledim bunu ama tekrara düşmek adına değil, gerçekten acaba bu Sayın Bakanın kafasının içine nasıl girerim diye, bunu yapmaya çalışıyorum. Bakınız, iki buçuk yıl geçti; Selim Nevzat Şahin Anadolu Lisesi, Zübeyde Hanım Anaokulu, Şehit Türkmen Anaokulu hâlâ kolluk kuvvetlerinin ilçe binaları olarak kullanılıyor. Samandağ'da yine Yüksel Acun Anadolu Lisesi, İsmail ve Mehmet Selim Kara Ortaokulu, Yeşilköy ve Şaban Kahil Sürmeli Ortaokullarının Millî Eğitim Müdürlüğü ile Valilik arasında: "Yıkılacak mı, güçlendirilecek mi, yerine nasıl yapılacak?" Hatay depreminden sonra hâlâ buna karar verilmedi. İskenderun'daki Mithat Paşa İlkokulunun durumu ne? Hiçbir şekilde haber alamıyoruz, bilmiyoruz. Sembolik bir okul, mistik bir okul; İskenderun'un gözde okullarından biriydi, 7 Şubat sabahında nasıl duruyorsa hâlâ öyle duruyor. Umarım, Bakan bizi duyar ve gereğini yapar.

Şimdi, konteyner kentlerdeki çocuklar için bir nesli kaybediyoruz dedik, yine duymuyorsunuz. Bakın, tuvaletler, WC'ler hijyenden ve temizlikten gerçekten uzak. Siz 11 ili ilgilendiren, 104 milyar dolarlık maliyeti olan Kahramanmaraş merkezli depremde bu işleri yirmi beş ayın sonunda beceremediyseniz yarın 36 milyon bağımsız bölümün olduğu, 6,5 ila 7,5 milyon riskli yapı tespit ettiğinizi ifade ettiğiniz İstanbul'da ne yapacaksınız? Ben bunu gerçekten bilmek istiyorum. O yüzden, çocuklar okullarında "konteyner kent" dediğiniz o yaptığınız sınıflarda gerçekten çok zor zamanlar yaşıyorlar. Bir öğretmen diyor ki: "Biz çocuğa su vermezsek çocuk akşama kadar su içmiyor." Sorabilirsiniz bunları. O dönemler Vali Bey'e, İl Millî Eğitim Müdürüne demiştik ki "Bu çocuklara madem bir öğün ücretsiz yemek vermiyorsunuz, bir avuç fındık ile bir bardak süt verin." yirmi beş ay geçti, ne arayan var ne soran var.

Doktor, yoğun bakım üniteleri, yatak kapasiteleri... "Belen'e bir devlet hastanesi yaptık." dediniz, "Arsuz'a bir devlet hastanesi yaptık." dediniz, yetersiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Yıldırım Kara, lütfen tamamlayın.

NERMİN YILDIRIM KARA (Devamla) - Elbette.

Yapılan her şey için teşekkür etmesini bilen birisi olduğumu düşünüyorum ama yetersiz. Ne Belen'deki ne Arsuz'daki devlet hastaneleri yeterli değil. Bir milletvekilinin, benim mesaimin her gün yüzde 10'u... Ben yoğun bakımdan yer veya randevu almak için uğraşmak zorunda mıyım? Elbette seve seve yapıyorum ama yetersiz. Hatay'da sağlık, okullar ve eğitim öğretim kurumlarıyla alakalı ciddi sıkıntılarımız var. Bana inanmayan varsa Hatay milletvekilleri burada, çıksın, hep beraber konuşabiliriz. O bakımdan, Hatay halkı adına sizlerden bu yatırım planlarının bir an evvel gerçekleşmesini talep ediyoruz.

Genel Kurulu da saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Yıldırım Kara, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'de Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan "Bakan yardımcılarını şeklinde" ibaresinin "müsteşarları şeklinde" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Şenol Sunat

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Manisa

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Manisa Milletvekili Şenol Sunat'a söz veriyorum.

Sayın Sunat, buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve aziz Türk milleti; 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Gazi Meclisi saygıyla selamlarım.

Evet, değerli milletvekilleri, açık konuşmak gerekirse iktidar Anayasa tanımaz hâle geldi, Türkiye Büyük Millet Meclisini iktidarın hukuksuzluğuna kılıf dikme atölyesi hâline getirdi maalesef. O yüzden, bu kanun teklifiyle ilgili başka bir açıklama yapmadan başka bir konuya değinmek istiyorum, Türk çiftçisinin içinde bulunduğu durumu izah etmeye çalışacağım.

Evet, değerli milletvekilleri, son haftalarda, Manisa başta olmak üzere Türkiye'nin dört bir yanında yaşanan zirai don felaketi üzüm bağlarını, meyve bahçelerini ve üreticimizin alın terini yerle bir etti. Bir gecede onca emek yok oldu gitti ancak daha acı olan, bu felakete karşı devletin gösterdiği ilgisizliktir. Çiftçimizin alın teri, toprağın bereketi bu dondurucu soğuklara yenik düştü ancak asıl felaket sadece doğadan gelen değildir sayın milletvekilleri, asıl felaket bu afete zamanında önlem almayan, üreticinin yanında durması gerekirken seyreden Tarım Bakanlığının vurdumduymazlığıdır. Geçen hafta Manisa'da Gediz Ovası'nda, Saruhanlı'da, Alaşehir'de, Salihli'de, Sarıgöl'de bağlarında gözyaşlarını tutamayan çiftçilerimizle konuştum. Ürün yok, gelir yok, devlet desteği yok; üstelik mağduriyet bununla da bitmiyor, çok daha büyük belirsizlikler var. Çiftçilerimizin zararlarını karşılamak için umut bağladıkları TARSİM, sigorta ödemelerini yapmamak için türlü bahaneler üretiyor. Tarım Bakanlığı don felaketinin ardından sahaya inmekte de maalesef geç kaldı. Hasar tespit çalışmaları yavaş ilerliyor. Çiftçimizin mağduriyeti her geçen gün artıyor. TARSİM ise sigorta yaptıran üreticilere hasar oranları kadar tazminat ödeyeceğini belirtse de bu ödemelerin ne zaman ve nasıl yapılacağı belirsizliğini koruyor. Özellikle küçük çiftçilerimiz yüksek primler yüzünden TARSİM'e sigorta yaptıramamış. Bir kısım çiftçi ise dolu afetine karşı sigorta yaptırmış yani zirai donu düşünmemiş, dolu afetinden korkmuş. Bu ülkenin üreten insanı kimi zaman ekonomik sebeplerle sigorta yaptırmamış olabilir sayın milletvekilleri, sigorta yaptırmamış olsa da bu zirai don afetinden zarar gören her çiftçiye devlet, destek ödemesi yapmak zorunda olduğunu bilmelidir. Doğal afet sigortası bir güvence sistemidir ama devletin asli görevi halkını kaderine terk etmemektir. Sigorta yaptırmayan ancak Çiftçi Kayıt Sistemi'ne kayıtlı olan üreticilere ise sadece yaptıkları harcamaların hasar oranı kadar destek verileceği ifade ediliyor. Yetmez, bu, çiftçimizin zararını tam anlamıyla karşılamaktan uzak bir yaklaşımdır. Üretim bu ülkenin varlığıdır, çiftçi üretmezse ne emek kalır soframızda ne de umut kalır. Bugün buradan Tarım Bakanlığına açık çağrıda bulunuyoruz.

İYİ Parti olarak bu mağduriyetlerin giderilmesi için Türkiye Büyük Millet Meclisine bir kanun teklifi sundum. Teklifimizde, zirai donun vurduğu bölgelerin tarımsal afet bölgesi ilan edilmesi, etkilenen çiftçilerin borçlarının en az bir yıl faizsiz ertelenmesi, iki yıl geri ödemesiz sıfır faizli kredi desteği sağlanması, sulama ve elektrik bedellerinin yüzde 50'sinin devlet tarafından karşılanması, zarar gören her dekar için 10 bin lira doğrudan destek verilmesi, elektrik tarifesinin sabit ve öngörülebilir hâle getirilmesi, yerel kriz komisyonlarının kurulması gibi maddeler yer almaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Sunat, lütfen tamamlayın.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Tamamlıyorum Başkanım.

Evet, bu öneriler sadece üreticimizin değil, aynı zamanda tüketicimizin de geleceğini güvence altına almayı hedeflemektedir. Çünkü tarım sektörü sadece çiftçimizin değil 85 milyon vatandaşımızın ortak meselesidir. Çünkü bu sadece üzümün, buğdayın, meyvenin meselesi değildir, bu mesele Türk çiftçisinin ayakta kalıp kalmama meselesidir. Tarım Bakanlığını ve ilgili kurumları bu felakete karşı daha etkin ve hızlı bir şekilde harekete geçmeye çağırıyoruz. Çiftçimizin emeğini, alın terini ve geleceğini korumak hepimizin ortak sorumluluğudur sayın milletvekilleri. Çiftçisini korumayan bir devlet geleceğini asla koruyamaz diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Sunat, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin (a) bendinde yer alan "şeklinde" ibaresinin "biçiminde" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Gülderen Varlı

Nejla Demir

Hüseyin Olan

Van

Ağrı

Bitlis

Sevilay Çelenk

Öznur Bartin

Nevroz Uysal Aslan

Diyarbakır

Hakkâri

Şırnak

Osman Cengiz Çandar

Diyarbakır

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Diyarbakır Milletvekili Osman Cengiz Çandar'a söz veriyorum.

Sayın Çandar, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Türkiye Büyük Millet Meclisi bugünkü birleşiminde tarihî bir gün yaşıyor ama torba yasayı tartışmak nedeniyle yaşamıyor bu tarihî günü, Sırrı Süreyya Önder'i anarak bu tarihî günü yaşıyoruz. Bugün taziye vardı, yarın emin olun, medya bir fotoğrafla süslenecek; Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli taziye salonuna, Meclisin tören salonuna girdiği anda Meclis Başkanımız Numan Kurtulmuş ve DEM PARTİ yöneticilerinin bulunduğu masaya uğramadan önce doğru gitti Sırrı Süreyya Önder'in fotoğrafının yanına ve onu okşadı. Bunun ne kadar değerli, önemli bir jest olduğunu, Türkiye'nin siyasi geleceği açısından neler ifade ettiğini çok yakında göreceğiz.

Yine, Meclisimiz de gayet duygusal bir açılış yaptı. AK PARTİ Grup Başkan Vekili, Sırrı Süreyya'nın vasiyet ettiği, arkasından okunmasını istediği Şeyh Galip'in Nat-ı Nebevî'sini tam metin olarak okudu, çok duygusal anları birlikte yaşadık ve dün Cumhurbaşkanı ve Milliyetçi Hareket Partisi Başkanı "Terörsüz Türkiye" konulu bir toplantı yaparak Sırrı Süreyya Önder'in âdeta hayatını vakfettiği toplumsal barış ve barışçı Türkiye için yakın gelecekte umut verici gelişmeler olacağını âdeta müjdeleyen bir toplantının ardından bizlere bir umut verdiler.

Ama dün aynı zamanda bir başka tarihî gündü, her biri benim yakın arkadaşım olan; Ankara, İstanbul yollarında, Samsun'dan Ankara'ya birlikte "Bağımsız Türkiye!" sloganı altında yürüdüğümüz Deniz Gezmiş, Hüseyin İnan ve Yusuf Aslan'ın idamının 53'üncü yıl dönümüydü ve darağacında o Deniz Gezmiş "Kürt ve Türk halklarının kardeşliği" sözcüklerini son söz olarak söylemişti. Ben de Sırrı Süreyya'nın vefat ettiği günün gecesinde Can Yücel'in Deniz Gezmiş için yazdığı "Mare Nostrum-Bizim Deniz" şiirinin adını değiştirip "Bizim Sırrı'mız" yaptım ve ilk dizesinin sonundaki "devrim" kelimesinin yerine "barış"ı ekleyerek o şiiri Sırrı Süreyya'ya hitaben yazdım. Şöyle demişti Can Yücel Deniz Gezmiş için, ben de bizi temsilen Sırrı Süreyya'ya şunu söyledim:

En uzun koşuysa elbet
Türkiye'de de barış.
O, onun en güzel yüz metresini koştu
En sekmez lüverin namlusundan fırlayarak.
En hızlıydı hepimizin.
En önce o göğüsledi ipi.
Acıyorsam sana, anam avradım olsun.
Ama aşk olsun sana çocuk, aşk olsun.

Ertesi gün, benim hiç de kısa olmayan ömrümde gördüğüm en görkemli -büyük bir toplumsal seferberlik hâlindeki- cenaze törenine, Turgut Özal ve Hrant Dink'in cenaze töreninden gayri en büyük cenaze törenine tanık oldum ve ardından şu yazıyı okudum, bu yazıda deniyor ki: "Çözüm sürecinde yani 2013-2015 yılları arasında hissettiğimiz toplumsal destek boşluğunu Sırrı Süreyya Önder doldurdu ve sürecin toplumsallaşmasını sağladı. O kadar önemli bir rol oynadı ki bir yandan da Türkiye DEM PARTİ'yi onun hastanede geçirdiği on sekiz gün, hayat mücadelesi verdiği o on sekiz gün boyunca kucakladı, DEM PARTİ de tüm Türkiye'yi kucakladı. Artık hiç kimse DEM PARTİ'nin meşruiyetini, Türkiyelilik kimliğini sorgulayamaz hâle geldi Sırrı Süreyya Önder sayesinde."

DEVA Partili arkadaşımız Mehmet Emin Ekmen yazdığı bir yazıda "On sekiz gün boyunca kaldığı hastane, bir modern zaman evliyasının yatırına döndü âdeta." diye son derece isabetli bir tespitte bulundu. O on sekiz gün boyunca o hastanede olan birisi olarak buna tanıklık ettim. Yine, aynı yazısının sonunda da bir hatırlatma yaptı. Âsaf Hâlet Çelebi'nin İbrahim şiirini bu kürsüde okuduğu zaman süresi dolduğu için mikrofonu kesilmiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çandar, lütfen tamamlayın.

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Devamla) - Tamamlıyorum.

Sırrı Süreyya, kesildikten sonra şiirin sonunu ilave etmiş bu kürsüden, şu anda Sayın Başkanımızın oturduğu kürsüden: "Ben ki zamansız bahçeleri kucakladım/ Güzeller bende kaldı/ İbrahim/ Gönülümü put sanıp kıranlar kim?" Şimdi, buradan, gönül kırmamaya özen göstermek gerektiğini, toplumsal barışın ne kadar değerli olduğunu Sırrı Süreyya ortaya koydu. Ve "İstanbul'un ortasında musalla taşında yatarken asla yan yana gelmeyeceklerin birlikte saf tutmasını sağladı." diyor bir başka yazı da. "Barış için kongrenin Kandil'de toplanması bekleniyordu, barış sonrası Türkiye'nin nasıl bir yer olacağı son vazifesini yapmak için saf tutanların Levent'teki kongresinde görüldü." diyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Devamla) - Biz o kongreyi, bu Türkiye Büyük Millet Meclisine taşıyalım ve toplumsal barışı gerçekleştirmek için Sırrı Süreyya'nın ruhuna saygıyla katkıda bulunalım diyorum, sizi saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Çandar.

Şimdi, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

8'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 8'inci madde kabul edilmiştir.

9'uncu madde üzerinde 4 önerge vardır, aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Mersin

Necmettin Çalışkan

Hatay

İdris Şahin

Ankara

Selçuk Özdağ

Muğla

Medeni Yılmaz

İstanbul

Şerafettin Kılıç

Antalya

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerenin gerekçesini açıklamak üzere Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'a söz veriyorum.

Sayın Kılıç, buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Görüşülmekte olan torba kanun teklifinin 9'uncu maddesi üzerine grubumuz adına söz aldım. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri takip eden aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Geçtiğimiz cumartesi günü tedavi altında olduğu hastanede vefat eden Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili ve DEM PARTİ İstanbul Milletvekili merhum Sırrı Süreyya Önder'e Allah'tan rahmet, ailesine ve sevenlerine başsağlığı diliyorum. Kendisi uzlaşmacı kişiliği ve barışa olan inanç ve gayretiyle hatırlanacaktır.

Bununla birlikte, cenaze töreni çıkışı Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Sayın Özgür Özel'e yönelik menfur saldırıyı da şiddetle kınıyorum. Sayın Genel Başkanı geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum. Bu saldırı, siyasetteki nefret dilinin bir sonucu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu sebeple siyasetin dili ayrıştırıcı değil kucaklayıcı olmak zorundadır.

Değerli milletvekilleri, İsrail'in Gazze'ye yönelik soykırımı ne yazık ki tüm hızıyla sürmektedir. Kuruluş amacı İsrail'e hizmet olan ZİM şirketi ve Amerika Birleşik Devletleri bayraklı Maersk şirketi konteynerleri limanlarımızı işgal etmeye devam ediyor.

Konuşmama başlarken sormak istiyorum: Bu gemilerin, konteynerlerin limanlarımızda ne işi var? Üstelik bu şirketler İsrail'e direkt olarak savaş malzemesi taşıyor. Bu kirli iş birliğine artık son verin. Şimdiye kadar İsrail'e mal ve mühimmat taşıyan gemilere açık tuttuğunuz limanlarımızı bu katillere ne zaman kapatacaksınız, bade harabül Basra olunca mı? Sakın ha, milletimizin söylediklerinize kandığını düşünmeyin. Zira televizyonlar gerçeği gizlese de bu gemileri, konteynerleri herkes görüyor. Milletimiz sözlerinize değil yaptığınız işlere bakıyor, unutmayın. İsrail'e yapılan bu sevkیاتları durdurmaya gücünüz yetmiyor olabilir fakat en azından limanları bu katillere kullandırmayın, milletimize bu utancı daha fazla yaşatmayın.

Değerli milletvekilleri, torba kanun artık yeni bir yasama yöntemi olarak karşımıza çıkıyor. Son derece problemli olan bu yöntemle sorunların çözülmesi bekleniyor ancak şunu ifade etmek gerekir ki bozuk bir makinenin ürün üretebilmesi mümkün değildir. Nedir bu torba kanun yöntemi Allah aşkına? Birçok yasada değişiklik yapılıyor ancak teklifin bir adı bile olmuyor. Birbirinden farklı konularla ilgili değişiklikler, Anayasa uygunluğuna bakılmadan aynı torbaya sıkıştırılarak önümüze tek bir teklif olarak getiriliyor. Böylelikle vatandaşın yaşayabileceği olası mağduriyetler gizleniyor ve ne yazık ki bu düzenlemeler Meclisten geçtikten sonra acı sonuçları ortaya çıkıyor. Oysaki yasama faaliyeti şeffaf olmalıdır, milletin yararına olmalıdır ve en başta Anayasa'ya uygun olmalıdır ancak şu en temel hususlara dahi riayet edilmiyor, Türkiye Büyük Millet Meclisinin yasama yetkisi ve vasfı göz göre göre tahrip ediliyor. Biz bunu doğal bulmuyoruz, doğru bulmuyoruz; milletin Meclisine biçilen bu rolü kabul etmiyoruz. Teklifte yok yok, Anayasa'ya aykırılık deseniz var, yasama usul ve esaslarına aykırılık var, keyfîlik deseniz teklifte o da var.

10'uncu maddeyle ilgili, anayasal bir hak olan sendikal haklar açıkça gasbedilmeye çalışılıyor. Bazı memurlar sendika üyesi olamayacakmış. Zaten sendikaları yeterince işlevsiz hâle getirdiniz, bari kâğıt üstünde dahi olsa memurlara sendika üyesi olmayı çok görmeyin.

21'inci maddeyle, tamamen bağımsız olması gereken Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu üyelerinin Cumhurbaşkanı tarafından atanması düzenleniyor. Böylelikle, kurulun hukuk, insan hakları ve eşitlik açısından ne derece hakkaniyetli davranacağı meçhul hâle geliyor; aslında meçhul bile değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kılıç, lütfen tamamlayın.

ŞERAFETTİN KILIÇ (Devamla) - Bu sistemin ortaya çıkardığı mahzurları bildiğimize göre, bu şekilde oluşturulan bir kurumun hakkaniyetli kararlar alamayacağı aşîkârdır. Bu torba kanun, içeriği bakımından, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle uyum değişikliklerinden ibaret görünüyor ancak ne yazık ki bu şekilde söylendiği gibi masum bir düzenleme değil.

Son yedi yılda ülkemizde yaşanan gelişmelere bakıldığında, başarısız olduğu neredeyse her alanda ortaya çıkmış bir sistemden bahsediyoruz. Böyle bir sisteme uymak için yapılan yasal değişiklikler Türkiye'de yeni problemlerin yolunu açmaktan öteye geçmez ve bu cümlelerle sözlerimi tamamlarken Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kılıç, teşekkür ediyorum.

Şimdi, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra numaralı Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"Madde 9- 4483 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesinde bulunan birinci fıkra aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce başlamış işlemler, 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değiştirilen 3 üncü, 12 nci ve 13 üncü maddelerin söz konusu değişikliklerden önceki usul ve esaslarına göre sonuçlandırılır.""

Rahmi Aşkın Türeli

İzmir

Aliye Timisi Ersever

Ankara

Mustafa Erdem

Antalya

Umut Akdoğan

Ankara

Cevdet Akay

Karabük

Aşkın Genç

Kayseri

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerenin gerekçesini açıklamak üzere Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'e söz veriyorum.

Sayın Genç, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlarken kısa süre önce kaybettiğimiz Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili, kıymetli siyaset insanı Sayın Önder'e Allah'tan rahmet; ailesine, yakınlarına ve tüm DEM PARTİ camiasına başsağlığı diliyorum. Kendisinin bu Meclis çatısı altındaki duruşunu, fikirleriyle ortaya koyduğu katkıyı ve demokratik siyasete verdiği özgün emeği saygıyla anıyor, hatırasını selamlıyorum.

Sayın Önder'in anma töreni sonrasında Türkiye'nin birinci partisinin lideri Sayın Genel Başkanımıza karşı gerçekleştirilen alçak saldırıyı en sert biçimde kınıyorum. Bu saldırı, bireysel bir eylem olmanın ötesindedir; bu saldırı, bir siyasi lideri hedef almanın ötesinde, muhalefeti susturma girişimi, milletin iradesine ve demokratik siyasete açık bir meydan okumadır. Buradan açıkça ifade ediyorum: Cumhuriyet Halk Partisi bu tür saldırılarla yolundan dönecek bir parti değildir. Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel yalnız değildir, bu parti de bu halk da onu asla yalnız bırakmayacaktır. Bize yönelen her saldırı mücadele azmimizi büyütür. Siyaset meydanında sözü ve iradeyi susturmak isteyenler bilsin ki biz susmayacağız, geri adım atmayacağız, asla teslim olmayacağız.

Failin eli kadar bu cesareti veren dilin ve ortamın da bu vahim olayda sorumluluğu yüksektir. İktidar kanadından, iktidara yakın kalemlerden ve kimi ekranlardan sistematik şekilde muhalefeti hedef gösteren, milletin temsilcilerini ötekileştiren bu kirli dil, işte böyle, sokak şiddetini de beslemektedir. Bugün artık bizim için bir eşiktir; ya siyaset kurumunun onurunu birlikte savunacağız ya da susarak bu karanlığın bir parçası hâline geleceğiz. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak Meclisin itibarı, siyasetin özgürce yapılabildiği bir ülke ve herkes için demokratik güvence talebimizi sonuna kadar savunmaya devam edeceğiz.

Değerli milletvekilleri, bugün burada görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin 9'uncu maddesi özelinde konuşmak belki teknik anlamda sınırlı ama genel olarak bu Meclisin geldiği noktaya dair söyleyecek çok sözümüz var. "Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi" adı altında yürütülen bu rejim, Meclisi yasama organı olmaktan çıkarıp bir noter makamına indirgemıştır, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği maddeler hiçbir düzeltme yapılmadan yeniden Meclise getirilmektedir. Bu durum sadece hukuk devletine değil, Meclisin saygınlığına da açık bir müdahaledir ama bugün ben sizlere bu ülkenin gerçek gündeminden yani yurttaşın yaşadığı derin ekonomik yıkımdan söz edeceğim. Mart ayında faiz gelirleri yalnızca 9 milyar 879 milyon TL olurken faiz giderleri tam 160 milyar 710 milyon TL olmuştur yani devlet her 1 liralık faiz geliri karşılık yaklaşık 16 lira faiz ödemesi yapmaktadır. Yılın ilk üç ayında toplam faiz ödemesi 463 milyar TL'ye ulaşmıştır. Faize giden kaynak; tarıma, sağlığa, eğitime ayrılan kaynağın çok üzerinde. Aynı dönemde tarımsal destekleme ödemeleri sadece 43 milyar TL'de kalmıştır yani çiftçiye verilen destek faiz lobilerine ödenen paranın onda 1'i bile değil. Nisan ayında yaşanan zirai don felaketi sadece seçim bölgem Kayseri'de 250 bin ton elmanın yok olmasına neden oldu. Türkiye'nin farklı bölgelerinde çiftçilerin tarlası yandı, umudu söndü. Bütçe açığı yılın ilk üç ayında 820 milyar TL'ye ulaştı, bütçede öngörülen rakamın neredeyse yarısı. Bu tabloyu görünce sormadan edemiyorum: Bu nasıl bir mali disiplindir? Enflasyon verilerine gelecek olursak TÜİK'in makyajlı verileri bile artık gerçeği gizleyemiyor; resmî yıllık enflasyon yüzde 38 civarında açıklanırken ENAG'a göre bu oran yüzde 74. Yurttaşın cebindeki gerçek TÜFE ne yazık ki bu. TÜİK verilerine göre yumurtada yüzde 108, kirada yüzde 89, üniversite eğitiminde ise yüzde 108, elektrik faturasında yüzde 83 artış var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Genç, lütfen tamamlayın.

AŞKIN GENÇ (Devamla) - Sayın milletvekilleri, iktidarın ısrarla "Faiz sebep, enflasyon sonuç." diyerek başlattığı ekonomik yıkım bugün 1,4 trilyon TL'lik kur korumalı mevduat faturasıyla taçlandırıldı. Bu para kime gitti? Üretene değil, alın teri dökene değil, bankada parası olana, dövizli olana gitti. İşte bu tablo, yönetilemeyen bir ekonomik sistemin, plansız bir bütçenin, halktan kopmuş bir iktidarın tablosudur.

Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak ne yoksulluğa ne işsizliğe ne borca mahkûm edilen bir ülkeye razıyız. Bu düzenin değişmesi gerektiğini, halktan yana adil bir ekonomi politikasının artık ertelenemez bir zorunluluk olduğunu bir kez daha ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Genç, teşekkür ediyorum.

Şimdi, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Madde metninin daha anlaşılır hâle gelmesi için önergemiz doğrultusunda düzenleme yapılması gerekmektedir.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinde yer alan "aşağıdaki şekilde" ibaresinin "aşağıdaki biçimde" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Gülderen Varlı
Van
Sevilay Çelenk
Diyarbakır

Nejla Demir
Ağrı
Nevroz Uysal Aslan
Şırnak

Hüseyin Olan
Bitlis
Öznur Bartin
Hakkâri

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Hakkâri Milletvekili Öznur Bartin'e söz veriyorum.

Sayın Bartin, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; demokrasi, özgürlük ve barış için, halkların kardeşliği için, yaşamının son anına kadar mücadeleyi büyütme için bu mücadeleyi bize miras bırakan değerli, kıymetli yol arkadaşımız, ağabeyimiz Sırrı Süreyya Önder'i huzurlarınızda saygıyla, minnetle anıyorum.

Sevgili arkadaşlar, 22 Nisan 2025 tarihinde Van-Hakkâri kara yolunda meydana gelen elim trafik kazasında 8 yurttaşımız hayatını kaybetti, 11 yurttaşımız ise yaralanmıştı. Yine, 3 Mayıs'ta Hakkâri Yüksekova Gürkavak köyünde meydana gelen iş cinayetinde de -ki orada yol çalışması yapılıyordu- 2 emekçi hayatını kaybetti, 3 emekçi ise yaralanmıştı. Her iki kazada hayatını kaybeden yurttaşlarımıza Allah'tan rahmet, ailelerine başsağlığı diliyorum. Ayrıca, yaralananlara ise acil şifalar diliyorum. Bu can kayıpları elbette ki kader değil, yıllardır alınmayan önlemlerin, ihmal edilen altyapı çalışmalarının ve denetimsizliklerin doğrudan sonucudur.

Yine, Hakkâri'de yaşayan 55 yaşındaki Feleknaz Keskin 9 Nisandan bu yana kayıp. Günler geçti, haftalar geçti ne bir iz var ne bir haber ne de bir açıklama yapıldı; tıpkı beş yıldır kayıp olan Gülistan Doku gibi, tıpkı şüpheli bir şekilde hayatını kaybeden Rojin Kabaiş gibi. Bu ülkede kadınlar kayboluyor, bu ülkede kadınlar susturuluyor, yok sayılıyor, öldürülüyor ve buradan soruyoruz: Feleknaz nerede, Gülistan nerede, Rojin için adalet nerede?

Değerli milletvekilleri, bu torba kanunun 9'uncu maddesi, halkın adalet duygusuna, hukuk devletine ve Anayasa'ya karşı girişilmiş açık bir saldırdır. Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği bir düzenlemeyi torba yasa aracılığıyla tekrar yürürlüğe koymaya çalışıyorsunuz yani hukukun üstüne Meclis iradesiyle beton dökmeye çalışıyorsunuz. Soruyorum size: Anayasa Mahkemesi kararlarına saygı duymayan bir iktidar, hangi hukuk devletinden söz edebilir, hangi demokratik ilkeden, hangi adaletten bahsedebilir? Bu maddeyle sadece bir kanunu değil, halkın adalet talebini de yok sayıyorsunuz. Yargı kararlarının etkisizleştirildiği, Meclisin yürütmenin iradesine tabi kılındığı bir ülkede artık ne adaletten ne de demokrasiden söz edilebilir. Bu düzenlemenin özeti şudur: "Mahkemeler hoşumuza gitmeyen kararlar mı veriyor, o hâlde o kararları yok sayar, yeni bir yasa çıkarırız." Bu anlayış hukuku araçsallaştırmaktır, iktidarın kendi iradesini yasaların önüne koyduğu her düzenleme otoriter bir rejimin yolunu açmaktadır. Bu, aynı zamanda yolsuzluklara, kamu zararına ve görev suistimallerine karşı halkın hak arama yollarını da kapatmaktadır. Denetimsiz bir bürokrasi, hukuk dışı bir yönetim anlayışı yaratır. Bu da halkın ödediği vergilerin nerede, nasıl harcılandığının sorgulanmasını engeller. Bu düzenleme halkın sesini kesmeye, hukukun etkinliğini zayıflatmaya ve demokratik siyaseti yok saymaya yönelik bir adımdır. Aynı zamanda, Anayasa'yı Hükûmetin çıkarları doğrultusunda yorumlama yetkisini kendinde görebilen bir iktidarın hukukun üstünlüğüne olan saygısını ve kurumsal sorumluluğunu ne denli aşındırdığını da ortaya koymaktadır.

Anayasa Mahkemesi kararları sadece hukukçular için değil, tüm yurttaşlar için bir güvencedir. Bu kararlar halkın temel hak ve özgürlüklerini güvence altına alır. Eğer iktidar Anayasa Mahkemesi kararlarını yok sayar, görmezden gelir, hatta bunları hükümsüz kılmak için yeni düzenlemeler yaparsa bu halk hangi mahkemeye güvenecek? Hangi yurttaş hakkını aramak için yargıya başvurma cesareti gösterecek? Burada halkın iradesini yok sayan bir siyasi anlayışla karşı karşıyayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bartin, lütfen tamamlayın.

ÖZNUR BARTİN (Devamla) - Torba yasa yöntemiyle kamuoyundan gizli, denetimden uzak, tartışılmadan geçirilen bu düzenleme demokrasiyi boğan bir anlayış ürünüdür. Bu yöntem iktidarın otoriterliğini tahkim etmekten başka bir işe yaramıyor.

Bakın, bu ülkenin batısında da doğusunda da yoksulların adalete erişimi zaten zor. Hakkâri'de, Şırnak'ta Ankara'da yargı bağımsızlığı yalnızca kâğıt üstünde kalıyor. Şimdi, siz elinizdeki son yargı mekanizmasını da iktidar sopasına dönüştürmek istiyorsunuz ama unutmayın, adalet bir gün herkese lazım olur. Meclis Anayasa Mahkemesi kararlarına karşı sopa kaldıramaz, tam tersine o kararların gereğini yerine getirmelidir. Meclis yürütmenin noter makamı değildir, halkın kürsüsüdür. Biz bu kürsüde halklarımız için adaleti, özgürlüğü ve demokratik cumhuriyeti savunmaya devam edeceğiz.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bartin, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 9'uncu madde kabul edilmiştir.

Birleşime otuz dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.03

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 20.35

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Mahmut Atilla KAYA (İzmir), Elvan IŞIK GEZMİŞ (Giresun)

----- 0 -----

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 84'üncü Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi, 10'uncu maddeyi görüşeceğiz.

10'uncu madde üzerinde 3 önerge vardır, aykırılık sırasına göre işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 10- 25/6/2001 tarihli ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde ve (c) bendinde yer alan "Bakanlar, bakan yardımcıları, bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların başkanları, genel müdürleri ve bunların yardımcıları, yönetim kurulu üyeleri, merkez teşkilâtlarının denetim birimleri yöneticileri ve kurul başkanları, hukuk müşavirleri, bölge, il ve ilçe teşkilâtlarının en üst amirleri ile bunlara eşit veya daha üst düzeyde olan kamu görevlileri," ibaresi "Bakanlar, bakan yardımcıları, bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların başkanları, genel müdürleri ve bunların yardımcıları, emniyet daire başkanları ile emniyet müdürleri, yönetim kurulu üyeleri, merkez teşkilâtlarının denetim birimleri yöneticileri ve kurul başkanları, hukuk müşavirleri, bölge, il ve ilçe teşkilâtlarının en üst amirleri ile bunlara eşit veya daha üst düzeyde olan kamu görevlileri," şeklinde değiştirilmiş ve (i) ve (k) bentleri madde metninden çıkarılmıştır.

"a) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinde çalışan kamu görevlileri,"

Murat Emir
Ankara
İsmet Güneşan
Çanakkale
Mustafa Adıgüzel
Ordu

Rahmi Aşkın Türeli
İzmir
Ömer Fethi Güreş
Niğde
Aliye Timisi Ersever
Ankara

Aşkın Genç
Kayseri
Şeref Arpacı
Denizli

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'e söz veriyorum.

Sayın Timisi Ersever, buyurun.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime Meclis Başkan Vekilimiz Sırrı Süreyya Önder'e Allah'tan rahmet; ailesine, DEM PARTİ'ye ve tüm sevenlerine sabırlar ve başsağlığı dileyerek başlıyorum.

Ayrıca, cenaze sonrası Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel'e yönelik gerçekleştirilen menfur saldırıyı en güçlü şekilde kınıyorum. Bu saldırı sadece Genel Başkanımıza değil, demokrasiye, halkın umuduna, özgürlük ve eşitlik mücadelesine yapılmıştır.

Bu hafta İstanbul'un göbeğinde herkesin gözleri önünde Bahar Aksu "Kurtarın beni." diyerek can havliyle kaçmak isterken eski eşi tarafından vahşice katledildi. Hakkında uzaklaştırma kararı bulunan bir cani, alınmayan önlemler, uygulanmayan yasalar ve yetersiz politikalar bir kadının daha hayatını ve hayallerini elinden aldı. Tekrar soruyoruz: Bu karanlık ne zaman sona erecek? Kadınların yaşam hakkı ne zaman gerçekten güvence altına alınacak?

Değerli milletvekilleri, yirmi üç yıl önce "Yoksullukla, yolsuzlukla, yasaklarla mücadele edeceğiz." diye yola çıkan AK PARTİ, bugün, ülkeyi yoksulluk, yolsuzluk ve yasaklara mahkûm etti; Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle de bunu katmerledi. Artık ne hak tanıyorsunuz ne de hukuk. Bugün, yine hukuku yok sayan bir torba kanunla karşımızdasınız ve Parlatmentonun, hukuku ve Anayasa'yı yok sayan bu düzenlemeyi kabul etmesini bekliyorsunuz. Yıllardır yargıdan dönen kanun hükmünde kararnameleri noktasına dahi dokunmadan tekrar önümüze getiriyorsunuz. Bu anlayışın adı güç zehirlenmesidir, "Ben yaptım oldu." anlayışıdır, hukukun etrafını dolanmaktır, sarayın talimatlarıyla iş görmektir.

Görüşmekte olduğumuz torba kanunun 10'uncu maddesi sendikal örgütlenmeye ilişkin düzenlemeleri de içeriyor. Demokratik toplumun temelini oluşturan sendikalaşmayla ilgili izlediğiniz bir politika var; sendikalaşmanın önüne her türlü engeli çıkarmak, özellikle memur sendikalarına kaynak aktarmak, sendikaların elini kolunu bağlamak ve toplu sözleşme masasında Hükûmetin taleplerini sendikalara dayatmak. Bu anlayış sendikal özgürlüğü yok ediyor, AKP iktidarında tam da öyle oluyor. İktidar, yandaş sendikalar üzerinden çalışanların haklarını kısıtlıyor. Yetkili sendikalar Hükûmet önlerine ne getirirse üç aşağı beş yukarı kabul ediyor. Bu yapılanlar demokrasiye de üretime de verimliliğe de en küçük katkı sunmaz. Hükûmet, yalnızca bunları yapmakla kalmıyor, tarafı olduğumuz ILO sözleşmelerini de yok sayıyor; ILO kararlarına rağmen güvenlikle ilgisi olmayan kurumlarda bile sendika yasağı getiriyor. Diyanet İşleri Başkanlığında, Savunma Sanayiinde, İletişim Başkanlığında sendika hakkı tanınmışken Millî Saraylar Başkanlığındaki sendika hakkı neden engelleniyor? Oysa iş mahkemesi ve Yargıtay, Millî Saraylardaki bu yasağı hukuka aykırı bulmuş ve kaldırmıştı. Şimdi, aynı düzenlemeyi yargı kararlarını yok sayarak bir kez daha Meclise getiriyorsunuz.

Sendika anlayışınızla ilgili güncel bir örneği daha paylaşmak istiyorum, ki bu konuda çok sayıda telefon alıyoruz, Gençlik ve Spor Bakanlığında atanmış bürokratlar eliyle kamu çalışanları yandaş sendikalara üye olmaya zorlanıyor. Oysa örgütlü toplum, sendikalar ve sivil toplum kuruluşları demokrasinin temelidir. Gelin, bu anlayıştan vazgeçin.

Değerli milletvekilleri, bugün AKP'nin kurduğu çarpık sistemde yalnızca bir avuç yandaş kazanıyor. Bütün ülke bir avuç yandşa çalışıyor. Açlık sınırı altında yaşayan emekliler, ay sonunu getiremeyen milyonlarca çalışan, sabırla ve kararlılıkla sandığı bekliyor. Sandık gelecek, vatandaş bu düzeni değiştirecek ve siz gideceksiniz.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Timisi Ersever, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 10- 25/6/2001 tarihli ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununun 15'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ve (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"a) Cumhurbaşkanlığı merkez teşkilatı ve bağlı kurulları ile Devlet Denetleme Kurulu, Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği ve Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığında çalışan kamu görevlileri,

c) Bakanlar, bakan yardımcılar, bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların başkanları, genel müdürleri ve bunların yardımcılar, yönetim kurulu üyeleri, merkez teşkilâtlarının denetim birimlerinin yöneticileri, kurul başkanları, hukuk müşavirleri, bölge il ve ilçe teşkilâtının en üst amirleri, belediye başkanları ve yardımcılar,"

Selçuk Özdağ

Mehmet Emin Ekmen

Hasan Karal

Muğla

Mersin

İstanbul

Ertuğrul Kaya

Sema Silkin Ün

Mehmet Atmaca

Gaziantep

Denizli

Bursa

Mehmet Karaman

Samsun

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerenin gerekçesini açıklamak üzere Samsun Milletvekili Mehmet Karaman'a söz veriyorum.

Sayın Karaman, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

MEHMET KARAMAN (Samsun) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; sözlerime başlarken bu yüce Meclis çatısı altında milletimizin sesi olma şerefini bizlere bahşeden Rabb'ime hamdediyor, sizleri ve aziz milletimizi saygı ve muhabbetle selamlıyorum.

Bugün burada mevcut torba kanunun 10'uncu maddesi özelinde Türkiye'nin idari işleyişinde son yıllarda karşılaştığımız yapısal sorunlara değinmek, çözüm yolları sunmak ve kamu görevlilerinin hakları konusunda ortak bir vicdan çağrısında bulunmak üzere söz almış bulunuyorum.

Değerli arkadaşlar, 2017 referandumuyla kabul edilen ve 2018'de uygulamaya giren Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi başlangıçta yönetimde istikrar ve hızlı karar alma vaadiyle sunulmuştu. Ancak gelenen noktada sistemin ne istikrarı ne de verimliliği tam anlamıyla sağlayabildiğini üzülerken görmekteyiz. Bürokratik çarkın sağlıklı işleyemediği, kurumsal denge, denetim ve mekanizmaların zayıfladığı, karar alma süreçlerinin şeffaflıktan uzaklaştığı bir tabloyla karşı karşıyayız. Bu sistemde güç tek elde toplanmış, ancak sorumluluk dağıtılmıştır. Bakanların Meclisten çıkmaması, Meclis denetiminin etkisizleşmesi, kurumlar arası koordinasyonun zaafa uğraması gibi temel meseleler milletin hayatına doğrudan yansımaktadır. Kurumların başına atanan bazı üst yöneticilerin liyakatten ziyade sadakate göre seçildiği, kendilerini hiçbir denetime tabi görmeden hareket ettikleri ortadadır. Devlet aklı şahsi inisiyatiflerle, popülizmle veya günü kurtarmaya dönük uygulamalarla yönetilemez. Kurumlar kimseye ait değildir, kurumlar milletin malıdır. O yüzden, kurum yöneticileri hesap verir olmalıdır, hesap vermeyen bürokrat millete değil, şahıslara bağlı olur. Özellikle torba kanunlarda yasama yetkisinin sulandırılması da başka bir yapısal problem olarak önümüzde durmaktadır. Bir torba kanunla aynı anda vergi düzenlemesi, şehircilik planı, sağlık sistemi gibi apayrı konular Meclise getirilmekte, milletvekillerinin konuya hakimiyeti zorlaşmakta, şeffaflık ve katılımcılık zarar görmektedir. Hukukun en temel ilkesi olan belirlilik ve öngörülebilirlik torba kanun uygulamalarıyla her geçen gün daha fazla zedelenmektedir. Biz, burada, Meclis iradesinin güçlendirilmesini, yasaların açık, anlaşılır ve denetlenebilir şekilde hazırlanmasını savunuyoruz. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle birlikte güç kaybeden yasama organı yeniden asli fonksiyonuna kavuşturulmalıdır. Zira, milletin meşruiyetini temsil eden yer bu kürsüdür, saray koridorları değil.

Sayın milletvekilleri, üzerinde söz almış olduğum bu madde önemli bir hususun üzerinde düşünmemiz gerektiğini hatırlatmaktadır. Bakınız, balık baştan kokar. Ülkemizde tek adam rejiminin bir benzeri de kamu kurumlarında yaşanmaktadır. Kamu görevlileri de emekçidir ve emek kutsaldır, kamu görevlilerimizin emekleri korunmalıdır. Aksi hâlde, bu emek sahipleri atanmış ve kendi kurumlarının tek adamlarının insafına bırakılmaktadır.

Kıymetli arkadaşlar, özgürlüklerinin alabildiğine genişlediği günümüz dünyasında sendikal haklar kısıtlanmamalı, bilakis genişletilmelidir; zaten sendikalar mevcut hâliyle siyasi baskı ve idari müdahalelerle etkisizleştirilmektedir. Bu sendikalar olmazsa başkanlık sisteminin getirdiği idareciler kamu görevlilerinin sesini kısacaktır. Biz diyoruz ki: Güçlü devlet, hakları korunmuş kamu görevlileriyle mümkündür. Kamu çalışanlarının toplu sözleşme hakkı genişletilmeli, grev hakkı gibi temel sendikal haklar tartışmaya açılmalı, sendikaların siyasetin arka bahçesi olmasının da önüne geçilmelidir. Hakkaniyetli bir ücret politikası, liyakat esaslı terfi sistemi ve şeffaf bir disiplin süreci ancak örgütlü ve özgür kamu çalışanlarıyla sağlanabilir. Bizler bu kürsüde eleştiri yaparken yıkmak için değil inşa etmek için konuşuyoruz. Hakkı söylemek, eksiklikleri gidermek, yöneticileri uyarıp milletin hukukunu korumak bizim asli vazifemizdir. Geliniz, bu çağrımıza kulak veriniz. Milletin gözünün içine baka baka oluşan bu sistem zaafalarını görmezden gelmeyiniz. Meclisi yeniden güçlü kılacak adımları birlikte atalım, kamu kurumlarında denetimi, hesap verebilirliği, liyakati ve hakkaniyeti birlikte inşa edelim.

Hepinizi hürmetle selamlıyorum. Allah yâr ve yardımcımız olsun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Karaman, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesiyle değiştirilmesi öngörülen 4688 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinin (a) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

"a) Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği ile Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinde çalışan kamu görevlileri,"

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Adana Milletvekili Ayyüce Türkeş Taş'a söz veriyorum.

Sayın Türkeş Taş, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

AYYÜCE TÜRKES TAŞ (Adana) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; öncelikle belirtmek isterim ki öyle yüce bir milletin evlatlarıyız ki kendimizle ne kadar gurur duysak az. Dünya tarihine altın harflerle ismimizi yazdırmış, en güçlü olduğumuz zamanda bile hiçbir emperyal, ayrılıkçı, asimile eğilimli uygulama yapmamış, aksine gittiğimiz her yere huzur ve adalet götürmüşüz ama yaşadığımız topraklar jeopolitik, stratejik, doğal zenginlik, su, yer altı zenginlikleri açısından o kadar avantajlı ve cazip ki tüm milletler, tüm devletler hep bu topraklarda hâkim olmak istemiş; o yüzden bu topraklarda yaşamak için çok bedel ödemişiz, hâlâ ödüyoruz ve en az bin yıldır da bu topraklarda yaşamayı becermiş bir millet olarak yine tarihe adımızı altın harflerle yazdırmayı başardık. Bu sebepten ötürü, başta Mustafa Kemal Atatürk'ü ve onun silah arkadaşlarını buradan bir kez daha minnetle anıyorum. Ama bu topraklarda hâlâ emperyal güçlerin gözleri var, hâlâ buralarda söz sahibi olmak istiyorlar. Bunu yapmak için de bu güçlü milleti ve devleti parçalayıp bölmek istiyorlar ama yine başaramayacaklar. İYİ Parti olarak biz bu emperyal güçlerin bölücü, ayrılıkçı tavrının karşısındayız ve karşısında olmaya devam edeceğiz. Bunlara pabuç bırakmamayı, 50 bin kişinin kanına girmiş zihniyetin anlaması ya da başka türlü yorumlaması da gayet normaldir ama biz kendimizden ve davamızdan eminiz "Ne mutlu Türk'üm diyene!" diyor ve asıl konuma geçiyorum.

10'uncu maddeyle Anayasa Mahkemesi tarafından daha önce açıkça iptal edilmiş bir düzenleme neredeyse harfi harfine tekrar Meclis önüne getirilmiştir. Bahse konu teklifle Cumhurbaşkanlığına bağlı bazı kurumlarda görev yapan kamu çalışanlarının sendikal örgütlenme hakkı kısıtlanmaktadır. Oysaki bu hakkın sınırlarını çizmek bizlerin değil Anayasa'nın işidir. Anayasa Mahkemesi 703 sayılı KHK'yle yapılan bu müdahaleyi "yetki aşımı" diyerek iptal etmiştir, ne var ki bugün yine bu kanun karşımıza çıkıyor. Ezcümle, yargı "Buradan geçilmez." demiştir ama iktidar başka kapıdan buraya girmeye çalışıyor. Oysa devlet ciddiyeti, yasak savmakla değil hukuka sadakatle yaşatılır.

Anayasa'nın 153'üncü maddesi açıktır ve şöyle der: "Anayasa Mahkemesinin kararları kesindir. Anayasa Mahkemesi kararları yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzelkişileri bağlar." Görüldüğü gibi, bu madde, Anayasa Mahkemesi kararının bağlayıcı olduğunu belirtmekle yetinmemiş, bu bağlayıcılığın yasama, yürütme ve yargı organları ile idare makamları yönünden aynı derecede geçerli olduğuna ayrıca ve açıkça işaret etmiştir. Bu nedenle, Meclisin Anayasa Mahkemesinin kararlarına aykırı bir kanun teklif etmesi, böyle bir teklifi görüşerek kabul etmesi kabul edilemez. Anayasa Mahkemesi kararlarının gerekleriyle çelişen bir kanun yapma sadece Anayasa'nın 153'üncü maddesinin değil aynı zamanda Anayasa'nın üstünlüğü ve bağlayıcılığını düzenleyen 11'inci maddesinin de ihlali anlamına gelmektedir. Dahası, Anayasa'nın 2'nci maddesinde yer alan hukuk devletinin gerektirdiği hukuki belirlilik ilkesini de ihlal etmektedir. Meclisimizin yasa yapma gücünü, yürütmenin hatalarını düzeltmek değil onları yasal kılıfa sokmak için kullanırsak millet nezdinde itibarımızı kaybederiz. Hukukun üstünlüğü, çoğunluğun ihlalleri normalleştirilerek her istediğini yapabilmesi değildir; bilakis, çoğunluğun dahi uymakla yükümlü olduğu sınırlardır.

Görüşmekte olduğumuz teklifin Komisyon süresince de ciddi usul hataları yapılmıştır. Teklif yalnızca Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmüş, Anayasa ve Adalet Komisyonlarının görüşü alınmamış, tali komisyonların katkısı yok sayılmıştır. Âdeta oldubittiye getirilerek geçirilmek istenen bu düzenleme hukuki denetimden kaçırılmış ve bu da usule ilişkin meşruiyetini zedelemiştir. Ayrıca belirtmek gerekir ki kamu görevlisinin sendikal hakkı ne ideolojik ne de keyfi bir tercihtir. Bu hak Anayasa'nın himayesinde bir güvencedir. "İdareye bağlılık" adı altında kamu çalışanını örgütsüz ve savunmasız hâle getirmek güçlü devletin değil, otoriter idarenin tercihi olur. Kaldı ki kamu çalışanlarının örgütlenmesi devletin aleyhine değil, lehinedir. Bu hakkın tanınması devletin şeffaflığına, hesap verilebilirliğine katkı sağlar. Aksi hâlde, yürütme karşısında savunmasız kalan kamu görevlileri yalnızca bireysel değil, kurumsal zafiyetler üretir. Bizler bin yıllık devlet geleneğinden süzülerek gelen bir hukuk terbiyesiyle yetiştik; o terbiyede adaletin yeri sarsılmaz, o terbiyede devletin dini adalettir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Türkeş Taş, lütfen tamamlayın.

AYYÜCE TÜRKES TAŞ (Devamla) - Bu itibarla, kamu görevlisinin hakkını çiğneyen, Anayasa kararını hiçe sayan ve Meclisin fonksiyonunu törpüleyen bu düzenlemeyi kabul etmiyoruz. Anayasa Mahkemesinin kararını yok sayan bu madde geri çekilmeli, Türkiye Cumhuriyeti'nin bir hukuk devleti olduğu gerçeği lafla değil, icraatla vücut bulmalıdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Türkeş Taş, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 10'uncu madde kabul edilmiştir.

11'inci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

İlk 2 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alıyorum.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen
Mersin
Necmettin Çalışkan
Hatay

İdris Şahin
Ankara
Selçuk Özdağ
Muğla

Medeni Yılmaz
İstanbul
Mustafa Bilici
İzmir

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Gülderen Varlı
Van
Sevilay Çelenk
Diyarbakır

Nejla Demir
Ağrı
Öznur Bartin
Hakkari
Ömer Faruk Hülakü
Bingöl

Hüseyin Olan
Bitlis
Nevroz Uysal Aslan
Şırnak

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AHMET KILIÇ (Bursa) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk söz İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'ye ait.

Sayın Bilici, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

MUSTAFA BİLİCİ (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Grubumuz adına 11'inci madde üzerinde söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, hayatını kaybeden Meclis Başkan Vekilimiz Sırrı Süreyya Önder'i rahmetle anıyor, ailesine ve yakınlarına başsağlığı dileklerimi iletiyorum.

Sırrı ağabey ömrünü barışa ve kardeşliğe adanmış, samimi ve alçak gönüllü bir adamdı. Siyasi nezaketi, nüktedan kişiliği ve kendisine has üslubuyla bu denli kutuplaşmış bir siyasi zeminde bile ortamı yumuşatabilme yeteneğine sahipti. Sırrı Bey kendisine en çok ihtiyaç duyduğumuz bugünlerde aramızdan ayrıldı, Allah taksiratını affetsin. Acılı ailesine, DEM Parti Grubuna ve tüm Meclisimize bir kez daha başsağlığı dileklerimi iletiyorum. Umuyorum ki başlatılan barış sürecindeki emekler heba olmaz, barış ve kardeşlik iklimi ilelebet tesis edilir. Bunun yanında, Sayın Önder için düzenlenen tören sonrasında Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Sayın Özgür Özel'e yapılan alçak saldırıyı da en şiddetli şekilde kınıyor, sorumluların bir an önce ortaya çıkarılması gerektiğini bir kez daha belirtiyorum. Ülkemizde estirilen tehdit siyasetinin kimseye bir fayda sağlamayacağını, bu tarz siyasetin Türkiye gibi bir ülkede eninde sonunda kaybetmeye mahkûm olduğunun altını çizmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, milletimiz her yeni sabaha daha büyük bir karamsarlıkla uyanıyor çünkü bu ülkede artık umut değil korku yayılıyor. İnsanlarımız her geçen gün biraz daha yalnızlaşıyor, biraz daha fakirleşiyor, biraz daha öfkeleniyor. İktidar ise bu tabloyu seyrederken hâlen başarı masalları anlatmaya devam ediyor. Ekonomik çöküşü örtmek için rakam oyunlarına başvuruyor, gerçeği yansıtmayan enflasyon oranlarıyla halk yanıltılıyor, yandaş medyanın umut tüccarlığı hız kesmeden devam ediyor ama çarşı pazarda durum açık; domates 40 lira, süt 30 lira, yumurta 5 lira. Elektrik, doğal gaz ve kira ödemeleri asgari ücreti aşıyor ama biz her gün yeni bir başarı destanı dinliyoruz. Bugün sokaktaki vatandaş "İktidarın anlattığı Türkiye ile yaşadığımız Türkiye arasında bir bağ var mı?" diye soruyor. Vatandaş haklı çünkü sizin Türkiye'niz borsa rekorlarıyla, gerçekçi olmayan başarılarla, VIP ihalelerle dolu. Vatandaşın Türkiye'si ise geçinemeyen emeklilerle, tenceresi boş analarla, umutları yurt dışında arayan gençlerle, mülakat mağdurlarıyla dolu. Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Mehmet Şimşek ekonominin iç ve dış şoklar nedeniyle bozulduğunu söylüyor. Dış şoklar alışık olduğumuz bir hikâye ancak peki, sormak gerekmez mi bu iç şoklar neyin nesi? Kim bu milleti içten vuranlar? Hangi kirli ilişkiler, hangi mafya düzeni bu ülkede iç şok yaratıyor? Muhalefet mi iç şokun kaynağı? Muhalefet mi ekonomiyi bu hâle getirdi? Elbette böyle bir şey yok. Nasıl dış mihraklar yoksa, iç mihraklar da yok. Nasıl dış mihraklar kötü ekonomiyi örtbas etmek için kullanılan birer bahane ise, iç mihraklar da birer bahane. Şokun kaynağı da şoku yaratan da mevcut düzendir.

Değerli arkadaşlar, unutulmamalıdır ki adaletin olmadığı bir ülkede ne ekonomi düzelir ne de toplumsal barış sağlanır. Mahkemeler talimatla karar verir, evlatlarının canına kıyan katiller elini kolunu sallayarak dolaşır, siyasetçiler hapislerde çürütülürse bu ülkeye huzur gelir mi? Elbette ki gelmez. Bir ülkede adalet, hukuk, liyakat yerle bir edilmiş, yargı yürütmenin uzantısı hâline gelmiş ise, savcılar iktidarın memuru gibi çalışır olmuşsa, "Halkın iradesine saygı duymam." anlayışı asıl olmuşsa, sadakat ve biat esas alınmış, bilgi, deneyim ve adalet dışlanmışsa o ülkeye huzur gelmez.

Vatandaşlarımıza seslenmek istiyoruz: Senin yoksulluğunun sebebi, iktidarın ekonomi bilmezliğidir. Düzen değişmeden senin sofrana bereket, hanene huzur gelmez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bilici, lütfen tamamlayın.

MUSTAFA BİLİCİ (Devamla) - Teşekkür ediyorum.

Bil ki senin açlığın mevcut düzenden kaynaklanıyor, bil ki bu ülke senin sustuğun gün değil, konuştuğun gün değişecek ve bil ki bu ülke senin sistemi değiştirdiğin gün düzelecek.

Biz, YENİ YOL Grubu olarak temiz, dürüst, şeffaf bir yönetim kurmakta kararlıyız. Hep birlikte bu düzene son vereceğiz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bilici, teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci söz Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'ye ait.

Sayın Hülakü, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sevgili Sırrı Başkanın vefatı sebebiyle üzgünüz, kederliyiz. Bu vesileyle tekrar tüm halkımızın başı sağ olsun diyor, Türkiye'nin her yerinden taziyemize iştirak eden, dayanışma gösteren, acımızı paylaşılan tüm halklarımıza teşekkür ediyoruz.

Cumartesi gününden bu yana Sırrı Başkanı düşünürken, o anlarımızı yaşarken iki temel soruyla baş başa kaldım hep. Nasıl bir yoldaşla yaşadık ve nasıl bir yoldaşı kaybettik?

Değerli milletvekilleri, siyasetin amacı çözümdür, diyalogdur, müzakeredir. Hepimizin bu tarihî günlerde en temel görevi ve sorumluluğu Türkiye'de barışı tesis etmektir, Kürt halkı ile Türk halkının bin yılı aşkın kardeşliğinin daim ve kaim olmasını sağlamaktır. O yüzden, bu topraklarda barıştan, kardeşlikten daha önemli hiçbir konu yoktur. İşte, kaybettiğimiz kıymetli yoldaşımız Değerli Sırrı Süreyya Önder varlığıyla bu kardeşlik ve barış mücadelesi yolunda gücümüzü, umudumuzu. Sırrı Başkan Kürt halkı özgürlük ve demokrasi mücadelesinde başarılı olana kadar Kürt'tü; Türk halkı birlik, beraberlik, barış ve kardeşlik içerisinde yaşayana kadar Türk'tü; Türkiye'nin her yerinde grev yapan, direnen emekçiler haklarını teslim alıncaya kadar iş bırakmış bir emekçiydi; Ekim 2024'te Ankara'ya yürüyen, Kurtuluş Parkı'nda açlık grevine başlayan Fernas işçilerinin haklı mücadelesini bir gece yarısı Kurtuluş Parkı'nda işçilerle bir araya gelerek diyalogla, hakla, müzakeryeyle çözen işte o emekçi Sırrı Başkandı; Gezi Parkı'nda ağaçların bir yaprağına dahi zarar gelmeyeceğinin sözünü ve teminatını alana kadar o ağaçların bekçisiydi, kendi ifadesiyle "Ben ağaçların da vekiliyim." diyendi. Sırrı Başkanın bize bıraktığı miras işte budur. Ezilenin yanında, zalimin karşısında durmanın yaşam pratiği olduğu bir miras. Bu miras, barış için, kardeşlik için, demokrasi için mücadele etmek ve direnmektir. Bu miras toplumun ilacidir, şifasıdır bu mirasa sahip çıkmak zorundayız. Kısacası, işimizi gücümüzü bırakıp bu memleketi barışla kuşatmak zorundayız.

Değerli milletvekilleri ve çok değerli halklarımız; Sırrı Başkan her sohbetimizde barışın dilinin ne kadar önemli olduğunu anlatırdı. Biliyorsunuz, Sırrı Başkan hayatı hikâyelerle anlatmayı severdi. Bize de en son bir hikâyeye anlatmıştı. İki kişi arasında bir kavga çıkıyor ve bu kavgada biri diğerini alnının çatısından vuruyor. Tabii, bu kavga büyüyor iki aile arasında, birçok kişi bu kavgada yaşamını yitiriyor. Kan davasına dönüşüyor ve bu olay, büyüklerin araya girmesiyle, aşiretlerin, kanaat önderlerinin araya girmesiyle aralarında barış imzalanıyor. On beş yıllık bir barış süreci sonunda bir gün taraflardan biri tarlasına giren bir yabancı hayvanı alnının çatısından vuruyor -ilk vurduğu adam da alnının çatısından vurulmuş- gelip kahvede anlatıyor: "Ben, bizim tarlaya giren yabancı hayvanını alnının çatısından vurdum." Diğer aile de "Sen bizi mi kastettin?" diyerek tekrar kan davasını başlatıyor. İşte, hepimizin önemli bir diğer sorumluluğu ve Sırrı Süreyya Önder'den bize kalan bir diğer ders de dilimize, sesimize, kelimelerimize dikkat etmek, onları özenle seçerek konuşmaya gayret etmektir. Barışın yolunun taşlarını döşediğimiz bugünlerde burada edilen bir kavganın sokağa taşma ihtimalini düşünerek hareket etmeliyiz. Burada edilen bir hakaretin, nefret söyleminin sokağa aktığını, sokakta nefretin büyüdüğünü unutmamak lazım. Barış da kardeşlik de dilde başlar. Sözümüz olsun, bu topraklar barışla buluşuncaya dek çalışacağız.

Hepinize teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Hülakü, teşekkür ediyorum.

Şimdi, aynı mahiyetteki önergeleri birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra numaralı Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'de Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 11- 4688 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, üçüncü fıkrasındaki "Devlet Personel Başkanlığına" ibaresi, "Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına" şeklinde değiştirilmiştir.

'Kamu İşveren Heyeti, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının başkanlığında, Hazine ve Maliye Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve heyet başkanınca uygun görülen bakanlık temsilcilerinden oluşur.'"

Rahmi Aşkın Türeli

İzmir

Aliye Timisi Ersever

Ankara

Cevdet Akay

Karabük

Umut Akdoğan

Ankara

Mustafa Erdem

Antalya

Cavit Arı

Antalya

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AHMET KILIÇ (Bursa) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere, Antalya Milletvekili Cavit Arı'ya söz veriyorum.

Sayın Arı, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; öncelikle, önceki gün kaybettiğimiz Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekilimiz Sırrı Süreyya Önder Başkanımıza Allah'tan rahmet diliyorum. Kendisini tarafsız, nüktedan ve Meclisi çok özel yönettiği şekliyle hatırlayacağız. DEM PARTİ'ye de başsağlığı dileklerimi iletiyorum.

Değerli arkadaşlar, Antalya'da, başta turizmin başkenti olan Antalya'da ve yine turizmle ilgili faaliyette bulunan bölgelerde yaşanan sorundan bahsetmek istiyorum çünkü tam turizm sezonunun başladığı bugünlerde başta Antalya olmak üzere Antalya, Muğla ve ülkemizin turizmle ilgili birçok ilinde yaşanan çok önemli sorunlar var. Örneğin, Antalya'da Kaş bölgesi başta olmak üzere işte Kumluca, Demre hatta Fethiye tarafında adını "villa turizmi" olarak ifade ettiğimiz ve geçmiş dönemlerde de yine bu kürsüden dile getirdiğimiz, hukuki tanımlamasıyla "izinsiz yapı" niteliğinde olan, bugüne kadar yasal nedenlerle izin alamamış, villa turizmi olarak faaliyette bulunan binlerce hatta sayısı sadece Antalya'da 20 bini bulan bu işletmeler, aslında her ne kadar izinsiz olan ama bittiğinde hemen Maliye tarafından vergi kaydı yapılan, vergisi alınan bu işletmeler şu an kapalı vaziyette. Ve kapalı olması nedeniyle işte borca girip buraları yapan vatandaşlarımız başta olmak üzere, sezonda "Oralarda tatil yapacağım." diye rezervasyon yapan, ön ödemelerini gönderen tüm vatandaşlar mağdur durumda.

Geçtiğimiz yıllarda yine bu konuyu Meclis kürsüsünden dile getirdik ve en azından geçen yıllarda bir çözüm bulunmuştu. Özellikle de geçen yıl, işte seçim sürecinin de tabii bunda etkili olduğunu tahmin ediyorum. "31/12/2024 tarihine kadar bir süre

verilsin, en azından o süre içerisinde bir rahatlama olur, belki sorunu olanlar çözer." dedik. Tabii, sayılı gün çabuk geldi geçti, izin alamayan çok sayıda bu vaziyetteki işletmeler -ifade ettiğim gibi- ülkemizin birçok yerinde maalesef kapandı.

Bu işletmelerde yaşanan sorunlarla birlikte, özellikle Kartalkaya yangınıyla birlikte bir başka sorun da yine meydana geldi. Öncelikle, Kartalkaya'da kaybettığımız 78 canımıza, vatandaşımıza ben Allah'tan rahmet diliyorum. Bu süreçte, yangın sonrasında, 2007 yılında çıkarılan Yangın Yönetmeliği'ni tüm detaylarıyla uygulamak akla geldi. 2007 yılında çıkarılan Yangın Yönetmeliği bugüne kadar gerektiği gibi uygulanmamış, aradan on sekiz sene geçmiş, şimdi yönetmelikte yazan tüm hükümler uygulanma noktasına geldi ve bunun neticesinde, yine tekrar söylüyorum, başta Antalya'da örneğin şu an sayıları 1.800 civarında olan basit konaklama turizm işletme belgeli otellerin hepsi neredeyse kapanma durumunda. Şu an bütün oteller neredeyse kapanmış, faaliyette bulunamaz duruma geldi. Şimdi, bunun nedeni ne? İşte, Yangın Yönetmeliği'ne uygunluğunun denetlenmesi. Bir kısmı da belgesini yenileyemedi, koşullardaki değişikliklere tam uyum sağlayamayanlar da o nedenle kapandı. Ancak, şimdi, bir taraftan, turizm işletme belgesi alan yan taraftaki aynı nitelikte olan otel çalışıyor ama basit belgeli olan otel kapandı. Şimdi, en önemli sorun ne? En önemli sorun arkadaşlar, otel odalarının yangına karşı duyarlı kapısının olması, bakın, kapısının olması en önemli sorun bugün ülkede. Diğer zorunlu koşulları saymıyorum, efendim, tabii ki yangın söndürme tüpleri olacak, tabii ki sprinkler çalışacak, yangına karşı alarm sistemini çalışacak; bunlar mutlaka olmalı ve bunlar vazgeçilmezdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAVİT ARI (Devamla) - Başkanım, bitiriyorum.

BAŞKAN - Sayın Ari, lütfen tamamlayın.

CAVİT ARI (Devamla) - Ancak aynı anda siz bütün otel oda kapılarının yangına karşı duyarlı kapı olmasını eğer zorunlu kılarırsanız yüz binlerce kapının aynı anda yapılması gerekir. Bu fiziken de mümkün değil, maddi anlamda da mümkün değil. Kapı olmadı, boyansın isteniyor ama Yangın Yönetmeliği'nde zorunlu olarak sayılan, geçen boya Türkiye'de yok, hatta belki de dünyada yok ama yangına karşı duyarlı olan başka boya var, o da yönetmelikte yok. Şimdi, sonuç itibarıyla buradan iktidara sesleniyorum: Bütün yükümlülükleri belediyelerin üstüne yıkarak bu işten sıyrılamazsınız. Bu hepimizin, ülkenin genel bir sorunu, ülkenin turizmiyle ilgili çok önemli bir sorun, tam bu turizm sezonunun başladığı bugünlerde bu iki sorunu çözelim değerli arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Ari, teşekkür ediyorum.

Şimdi, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'de Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

İstanbul

Yüksel Arslan

Ankara

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AHMET KILIÇ (Bursa) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Ankara Milletvekili Yüksel Arslan'a söz veriyorum.

Sayın Arslan, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YÜKSEL ARSLAN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 4688 sayılı Kanun'un 29'uncu maddesinin ikinci fıkrasında yapılmak istenen değişiklik hakkında söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Söz konusu değişiklik, özü itibarıyla 703 sayılı Kanun'un 197'nci maddesinin (e) bendiyle gerçekleştirilen düzenlemenin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi sonrası gündeme gelmişti. Yapılan değişiklik "Kamu İşveren Heyeti, Cumhurbaşkanının görevlendireceği Cumhurbaşkanı Yardımcısı veya bakanın başkanlığında, Cumhurbaşkanınca belirlenen bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcilerinden oluşur." denilmektedir. Düzenlemeye göre Kamu İşveren Heyeti bütünüyle Cumhurbaşkanı tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla Cumhurbaşkanı kamu görevlileri toplu sözleşme görüşmelerinde dilediği bakanlıklara ve dilediği bakana temsilcilik yetkisi vermektedir.

Değerli milletvekilleri, yetki konusu yıllardır toplu sözleşme görüşmelerinde yaşanan en büyük sorunlardan biridir. Cumhurbaşkanı tarafından görevlendirilmiş olan bürokratlar, yetkilerini aştığı gerekçesiyle toplu sözleşme görüşmelerinde kamu işvereni adına karar almaktan kaçınmaktadırlar. Kamu personelinden bu görüşmelerde yıllardır en çok duyduğumuz söz "Yetkimiz yok." olmuştur. Toplu sözleşme düzenine geçilmiş olmasına rağmen, getirilen sistem 2012 öncesindeki toplu görüşme düzenini bile geride bıraktı, öyle görülüyor. 4688 sayılı Kanun değiştirilmeden önce 29'uncu maddesi "tarafalar" başlığıyla toplu görüşmelere katılacak Kamu İşveren Kurulu üyelerini belirlemişti. Kamu İşveren Kurulu Başbakan tarafından görevlendirilir, Devlet Bakanının başkanlığında Başbakanlık Müsteşarı, Maliye Bakanlığı Müsteşarı, Hazine Müsteşarı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarı, Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanı, Devlet Personel Başkanlığı Başkanı, Maliye Bakanlığı Bütçe Mali Kontrol Genel Müdürü, kamu işveren sendikasıdan oluşuyordu. Toplu görüşme düzeninde kamu işveren kurulu üyeleri idarenin müdahalesinden uzak bir biçimde kanunla tek tek belirlenmiş ve ilgili bakanlık, kurum ve kuruluşların temsilcilerinin katılımıyla oluşturulmuştu. Şimdi ise kamu işveren heyeti üyelerinin hangi bakanlıkları veya hangi düzeyde idarecileri kapsayacağı belli değildir. Heyet üyelerinin teşekkülü tamamen Cumhurbaşkanının keyfiyetine bırakılmıştır. Bu keyfiyet nelere sebep oluyor? Toplu sözleşme görüşmelerinin etkinliği yok oluyor, pazarlık imkânı ortadan kalkıyor, toplu sözleşme görüşmeleri toplu görüşme sisteminin bile gerisinde görülüyor.

Değerli milletvekilleri, bu kanun teklifi Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 98 sayılı Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı Sözleşmesi hükümlerine de aykırıdır. "Toplu sözleşmeyi imzalamaya kamu idaresi adına kamu işveren heyeti başkanı, kamu

görevlileri adına sözleşmenin kamu görevlilerinin geneline yönelik bölümü için kamu görevlileri sendikaları heyeti başkanı ve hizmet kollarına yönelik bölümü için de ilgili sendika temsilcisi yetkilileri" denmektedir. Bu hüküm sendikal örgütlenme ve toplu pazarlık hakkını önemli ölçüde kısıtlıyor. 4688 sayılı Kanun'a göre gerek genel gerekse hizmet kolu toplu sözleşmelerin sendikası, sendikasız bütün kamu görevlilerini etkileyen bir hukuki metin olma konumundadır. Bu nedenle, üye sayısı itibarıyla diğer konfederasyonlardan daha fazla üyeye sahip olan bir konfederasyona bütün kamu görevlileri adına bağlayıcı karar alma yetkisinin verilmesi toplu pazarlık görüşmelerinin mantığına ve demokratik ilkelere aykırıdır. 2002'den önce 50 bin üyesi olan, iktidarınızın döneminde siyasi destek ve kollamayla büyütülüp 1 milyon üye sayısına ulaştırdığınız sendika görünümü AK PARTİ irtibat bürosunun kamu personeli adına pazarlık yaptığına kim inanacak? Bu nedenle, kanunda "yetkili sendika" olarak tanımlanmasalar da tüm sendikaların görüşmelerde olması ve üyelerinin hakkını savunması sağlanmalıdır. Cumhurbaşkanı tarafından belirlenen Kamu İşveren Heyeti ile iktidarın yandaş ve arkabahçesi bir sendika pazarlık yapacaklar, bunun adı "Dostlar bizi alışverişte görsünler."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Arslan, lütfen tamamlayın.

YÜKSEL ARSLAN (Devamla) - Devlet hukukla, yasayla, mevzuatla, ilkelerle, ortak akılla yönetilir; kararnamelerle "Ben öyle uygun gördüm." diyerek yönetilemez, yönetilirse bugün yaşadığımız sıkıntılar her zaman karşımıza çıkacaktır. Her şey tek bir kişinin kararına bırakılmaz, koskoca devlet tek kişinin sözüyle idare edilemez. Devlet; kurumları, kuralları, düzeni ve işleyişiyle devlettir. Parti tüzüğü yazar gibi kanun yapmayı, il-ilçe başkanı atar gibi tayin ve atama yapmayı, memuru, işçiyi tehdit edip kontrol altında tutmayı, hâkimleri, kaymakamları, valileri partinizin temsilcisi gibi görmeyi bırakın. Türk devletinin binlerce yıllık mazisi ve köklü gelenekleri vardır. Bu gelenekleri ortadan kaldırdınız. Sizi "başkanlık sistemi" denilen ucube anlayışın devletin ciddiyet ve vakarını ortadan kaldırdığını idrak etmeye davet ediyorum.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Arslan, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 11'inci madde kabul edilmiştir.

12'nci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

İlk 2 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alıyorum ve aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Mersin

Necmettin Çalışkan

Hatay

İdris Şahin

Ankara

Medeni Yılmaz

İstanbul

Selçuk Özdağ

Muğla

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Gülderen Varlı

Van

Sevilay Çelenk

Diyarbakır

Nejla Demir

Ağrı

Öznur Bartin

Hakkâri

Perihan Koca

Mersin

Hüseyin Olan

Bitlis

Nevroz Uysal Aslan

Şırnak

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AHMET KILIÇ (Bursa) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergelerin gerekçesini açıklamak üzere Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'a söz veriyorum.

Sayın Özdağ, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname... Torba kanun teklifinin 12'nci maddesi hakkında söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu iktidarın siyaset yapma tarzını ifade eden çok fazla söz var ama fazla söze gerek yok diyorum. Bu anlayış, her iş ve icraatta kendisini gösteriyor. Bana göre iş bilmezliğin "ben yaptım oldu" mantığının ve yalap şalap, günübirlik düzenlemelerin yansımasını özetleyen en özlü tanım sanırım "Hep Sonradan" adlı şarkı sözleri olsa gerek. Ne diyor bu sözler?

"Ne sen bulutsun ne de ben yağmur,

Ne sen mağrur ne de ben mağrur,

Hep sonradan gelir aklım başıma,

Hep sonradan, sonradan."

Burada ifade etmeye çalıştığım şey tam olarak iktidarın iş bilmezliği ve kötü niyetidir. Bir iş yapıyor, millet feryat ediyor, dön, tekrar yap; bir kanun hükmünde kararname çıkarıyor, yanlış oluyor, dön, tekrar yap; bir kanun düzenlemesi getiriyor, itiraz ediyoruz, "Yanlış." diyoruz, komisyonda "Yanlış." diyoruz, Genel Kurulda "Yanlış." diyoruz, dinlemiyorlar, kanunu çıkarıyorlar, sonra her şey sarpa sarıyor, dön tekrar yap yani mısralardaki gibi hep sonradan mı akılları başlarına geliyor emin değilim ama sebep oldukları her düzensizliğin, hatanın, zararın faturasını kendileri yerine millete ödettiklerini çok iyi biliyoruz.

Değerli milletvekilleri, bu çoğu zaman iş bilmezlik ama daha çok da kötü niyetten başka bir şey olmadığına eminim. Engellilerle ilgili kanundan tutun da bugün AYM'nin reddettiği hayvan hakları düzenlemesine kadar toplumu ilgilendiren meselelerde

hep ipe un serme alışkanlığı var. Kendi iktidarlarının çıkarına ilişkin bir konu olduğu zaman ise bir gecede kanun çıkarıveriyorlar. Sonra, huzurdaki torba düzenlemesi de ve içindeki maddeler de böyle. Yıllardır kangren olmuş sorunları zamanında çözmüyorlar, sorunlar gittikçe büyüyor ve bakıyorsunuz, bir gün huzura "Pat!" diye bir düzenleme geliyor. Yahu, elbette getirmeniz lazım, elbette bu sorunların çözülmesi lazım ama yıllarca niye göz göre göre bunlar yaşanırken gözlerinizi kapatıyorsunuz? Her meselede sadece sonuçları konuşuyor ve konuşmamızı istiyorsunuz. Yanlış işleriniz konuşulduğu zaman da bize ve halkımıza düşman hukukunu uyguluyorsunuz. Yanlışlarda ısrar ediyorsunuz. İşin içinden çıkamadığınız zaman da yalap şalap düzenlemelerle huzurda caka satıyorsunuz. Çok bilmiş bir tavır ve kibirle "Yaparsa AK PARTİ yapar." diyorsunuz, yaptıklarınız ortada. Zamanında yapılmayan doğru işleriniz de milletimize zarar veriyor, yanlış olanlarla ilgili de sizi uyarıyoruz, dinlemiyorsunuz, "Yaptıklarımızda hikmet arayın." diyorsunuz. "Zamanında niye yapmadınız?" dediğimizde de "Biz devlet yönetiyoruz, bakkal dükkânı işletmiyoruz." diyorsunuz. Tıpkı barış ve kavgalarının konjonktürel olması gibi, tıpkı çözüm ile çözümsüzlük süreçlerinizin zamana göre değişmesi gibi, üç ay önce biz bir şey söylüyoruz, hain oluyoruz; üç ay sonra aynı şeyi siz söyleyince en âlâ vatansever oluyorunuz.

Vaktinde yapılmadığı için zaman, can ve mal kaybı yaşananlar düzenlemelerden biri de hakkında söz aldığım mevzu madde ve 12'nci ve 13'üncü maddeler. Ülkemizde Avrupa Birliği mütesebbatına uyum için belirlediği takvim çerçevesinde, 2002 yılında, sadece sağlık alanında imdat çağrıları için kullanılan 112 kısa numarasının ulusal kapsamda tek acil çağrı numarası olarak tahsis edilmesine karar verilmişti. 2021 Haziran ayı itibarıyla 81 ilde uygulamaya konulmuş; böylece, itfaiye, Jandarma, Emniyet ve gerekli tüm birimlerin en kısa sürede olay yerine ulaşmaları amaçlanmıştı. Peki, aradan bunca zaman geçmesine rağmen kanun maddesinde yani 13'üncü maddede ve gerekçesinde belirtilen yanlış ve kasıtlı kullanımlara yönelik yaptırımlar neden daha önceden hayata geçirilmedi? Bunca zaman kaybına, insan hayatına, can ve mal kaybına neden olan yanlış ve kasıtlı kullanımların faturasını birileri ödemeyecek mi? "Birileri" dediysem, vatandaşlarımızdan bahsetmiyorum elbette; iktidardan yetkili birileri sorumluluk almayacak mı? Elbette almayacak; bugüne kadar aldı mı ki bundan sonra alsın, değil mi?

Değerli milletvekilleri, birkaç kelam da iktidarın zehirli dilinin nelere sebep olduğundan bahsetmek istiyorum. Bunca zamandır siyasetin çoğu zaman yargı eliyle dizayn edildiğini biliyoruz; yargının iktidarın muhalif kesimlere, daha doğrusu kendisine biat etmeyen herkese karşı kullandığı en etkili silahı hâline geldiğini de biliyoruz. Son zamanlarda ise siyasetin merkezi adliye koridorlarına taşınmış, neredeyse Emniyet sorgu odaları ve savcı ofisleri siyasi partilerin yönetici ve mensuplarının uğrak mekânı hâline getirilmiştir. Yoğunluktan olsa gerek, adliye ve Emniyet odalarına getirmeye fırsat bulamadıklarına ise evlerinin önünde, çocuklarının yanında, çarşıda, pazarda, yolda, protokol mekânlarında yumruklu saldırıların, kurşun göndermelerin, silahlı saldırıların hedefi hâline getirmektedirler. Son olayda Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanına yapılan yumruklu saldırı ne ilk sanırım ne de sonuncu olacağı benziyor. Bildiğim bir şey mi var, böyle diyorum?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özdağ, lütfen tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Elbette var, zira iktidar ve bileşenlerinin her söz ve davranışı bunun devam edeceğini söylüyor. Bakınız, Cumhuriyet Halk Partisinin Genel Başkanı Özgür Özel'e yapılan saldırının azmettiricisi maalesef bugünkü iktidar ve yetkililerinin söz ve beyanlarıdır çünkü biz burada bir söz söyledikimiz zaman, Sayın Cumhurbaşkanı söylediğinde sarayda veya Külliye'de kalmıyor o söz. Nerede kalıyor? Anadolu sathına yayılıyor. Milletvekilleri burada bir söz söylediği zaman burada kalmıyor bu sözler, Anadolu sathına yayılıyor. Aşağı doğru inerken arkadaşlarımız söylediler, silah oluyor, sopa oluyor, nefret dili oluyor, kavgaya oluyor hatta cinayet oluyor; sandık önlerinde oy kullanırken insanlar birbirlerini öldürüyorlar.

Değerli milletvekilleri, bu ülkede muhalif siyasetçiler, yazarlar, doktorlar veyahut da vatandaşlarımız sürekli olarak susturulmak isteniyorlar ve diyorum ki ben: Gelin, hep beraber birbirimizin konuşmalarından rahatsızlık duymayalım. Fikirlerin çarpışmasından hakikat şimşegi doğar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Ama birileri şöyle söylüyor... "Konuştuklarımızda hikmet arayın." diyorlar ve "Siz, ne söylüyorsak tasdik edin." diyorlar. Biz tasdik etmeyeceğiz, fikrimiz hür, vicdanımız hür ve irfanımız hür diyeceğiz. Bu duygular içerisinde bu kanuna yani bu torba yasaya hayır diyoruz.

Saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Özdağ, teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci söz Mersin Milletvekili Perihan Koca'ya ait.

Sayın Koca, buyurun. (DEM PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

PERİHAN KOCA (Mersin) - Teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen değerli halkımızı bir kez daha saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, malumunuz, bu Meclisten iktidar oylarıyla geçirilmiş nur topu gibi bir cinayet yasası, katliam yasası garabetimiz var. Hiçbir mantıksal, bilimsel, insani, vicdani, yaşamsal karşılığı olmayan bu katliam fermanı hepinizin bildiği gibi, saraydan gelen talimatla son derece dayatmacı bir şekilde tüm itirazlara rağmen geçirildi. İktidar vekilleri ülke tarihinin en büyük utançlarından bir tanesine yol açan bir yasaya, bir katliam yasasına temmuz ayında bu Mecliste imza attılar ve o günden bu yana Meclisten sıçrayan kan ülkenin dört bir yanını deyim yerindeyse bir cinayet mahalline çevirdi, yaşam alanlarını toplu hayvan mezarlarına dönüştürdü ve yasa kılıfına bürünmüş bu ölüm fermanı bir cinayet aleti, bir suç aleti işlevini görerek her yerde potansiyel katiller yaratıverdi; şiddeti, nefreti, kanı, katliamları, katmerledi. Bu yasadan güç alarak, kimseye zararı olmayan hayvanları işkenceyle, hayvan başına 10 lira ödül koyarak işkenceyle sokaklardan toplattılar. Kürekle hayvanların kafasına vura vura köpekleri öldürdüler. Hayvanları istismar edenler, işkence edenler bu yasaya dayanarak cezasızlıkla ne yazık ki ödüllendirildiler ve ödüllendirilmeye devam ediliyorlar. Ölüm kampı olan barınaklarda toplu infazlar gerçekleştiriliyor ne yazık ki bugün ve ama bunun karşındaysa hayvanların önüne bir kap su, bir kap mama koyanlar, bir gariban hayvanın başını okşayanlar çeşitli mecralarda hedef gösteriliyorlar, zalimlere karşı çıkıp hayvanlara kol kanat gerenler linç ediliyorlar hatta şüpheli bir şekilde ölen insanlarımız oldu bu memlekette ve bugün acaba hukukun bir kırıntısı kalmış mıdır diye Anayasa Mahkemesinden bir karar beklerken, birileri talimatla

değil de vicdanıyla, mantığıyla, bilimle karar alabilir mi acaba bu Anayasa Mahkemesinden diye umarken katliam yasası bugün Anayasa Mahkemesinde görüşüldü ve ne yazık ki tüm hukuk normlarını hiçe sayan bir şekilde, tüm yaşam ilkelerini hiçe sayan bir şekilde, tüm teamülleri çiğneyen bir şekilde hukuk yok sayıldı ve açılan iptal davası reddedilmiş oldu. Yani katliam yasasına AYM'den de onay çıkmış oldu ve bu kararlar birlikte AYM de tıpkı Mecliste iktidar vekillerinin yaptığı gibi ellerini bir kez daha kana bulamış oldu. Bugüne kadar sorumluluklarını yerine getirmeyen, bile isteye var olan yasaları, düzenlemeleri uygulamayan, hukuka uymayanlar, hayvan üretimini, ticaretini yasaklamak için herhangi bir adım atmayanlar, hayvana yönelik şiddeti cezalandırmayanlar, hayvan kısırlaştırmaları için ayrılan bütçeleri iç edenler, hayvan ticareti yapan, üretim yapan, tüm bunlara göz yumanlar biliyoruz ki bir grup insandan oluşuyordu, bir grup insan kümesinden oluşuyordu. Ama değerli arkadaşlar, bu insan kümesi alelade bir küme değildi; bakanlıklar, merkezî yönetim, yerel yönetim, bürokratlar, memurlar, hepsi buna icabet etmişti. Belli bir kesimin sorumsuzluğunun bedelini ise bugün canlar ödüyor, çeşitli türler ödüyor, hayvanlar ödüyor ve bu sorumsuzluk ne yazık ki hayvanların canına mal ediliyor. Oysa yaşamın ilkesi bellidir, bir kez daha hatırlatalım buradan: Hiçbir tür bir diğer türün sağlık endişesi nedeniyle yok edilemez; hiçbir tür bir başka türün ihmalinin bedelini canıyla ödeyemez; hiçbir tür birileri istedi diye kitlesel bir şekilde hapsedilemez ve ölüme terk edilemez; hiçbir tür, birileri talimat veriyor diye, soykırıma uğratılamaz; hiçbir türün yaşam hakkı dar, marjinal, kana susamış bir avuç azınlığın ihtirasları yüzünden, sapkın düşünceleri yüzünden, gerçekleri eğip bükükleri için yok sayılamaz.

Sokakta saldırıya uğrayan insanlardan bahsediliyor, hepimiz biliyoruz ki sokakta saldırılar istisnadır, istenseydi böyle durumların üstesinden de çoktan gelinirdi, birçok çözüm mekanizması yaratılabilirdi ama bu istenmedi. Kısırlaştır, aşıla, yerinde yaşat ilkesiyle, maksimum iki yılda yapılacak bir yaşam seferberliğiyle, tüm canların yararı ilkesiyle, bir yaşam ilkesiyle bu sorunu çözebilirdik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Koca, lütfen tamamlayın.

PERİHAN KOCA (Devamla) - Meclisin yetkisi, sorumluluğu yaşatmaktır ama ne yazık ki bu istenmedi. O yüzden bir kez daha ifade edelim: Katliam hiçbir şeyi çözmeyecek, hiçbir sorunu çözmeyecek. Katliamlar, daha büyük katliamları doğuracaklar ve katliam yasası merhametsiz, vicdansız, acımasız, gaddar kuşaklar yetiştirecek ama zaten siz gaddar bir toplum yaratmak istiyorsunuz çünkü faşizmin ihtiyaçları bugün bunu gerektiriyor. Kimseyle, hiçbir canlıyla özdeşim kurmayan, merhametsiz, vicdansız bir nesil yaratmak istiyorsunuz; biz yaşam savunucuları ise yaşamdan yanayız, yaşatmaktan yanayız, yaşam hakkının tartışmasız olduğunu savunuyoruz. Bilinsin ki bu yasayı tasarlayanlar, neşe içinde getirenler ve uygulayanlar lanetlenenlerdir. Masum hayvanların lanetinden kaçamayacaksınız, diri diri ölümü reva gördüğünüz masum canların lanetinden kaçamayacaksınız ve tarih sizi asla ve asla affetmeyecek. (DEM PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Koca, teşekkür ediyorum.

Şimdi, aynı mahiyetteki önergeleri birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

""MADDE 12- 4688 sayılı Kanunun 34 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (d) ve (e) bentleri ile ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde, dokuzuncu fıkrasında yer alan "Devlet Personel Başkanlığınca" ibaresi "Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca" ve "Devlet Personel Başkanlığı" ibaresi "Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı" şeklinde değiştirilmiştir.

"a) Yargıtay, Danıştay ve Sayıştay Başkan, Başkanvekili, Başkan Yardımcısı veya Daire Başkanları arasından Türkiye Büyük Millet Meclisince Başkan olarak seçilecek bir üye,

b) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ile Cumhurbaşkanlığınca belirlenen bakanlık ve kamu kurum ve kuruluşlarından dört üye,"

"d) Üniversitelerin kamu yönetimi, iş hukuku, kamu maliyesi, çalışma ekonomisi, iktisat ve işletme bilim dallarında en az Doçent ünvanını taşıyanlar arasından Türkiye Büyük Millet Meclisince seçilecek bir üye,

e) Bağlı sendikaların üye sayısı itibarıyla en fazla üyeye sahip konfederasyon tarafından üç, bağlı sendikaların üye sayısı açısından ikinci ve üçüncü sırada bulunan konfederasyonlar tarafından ikişer olmak üzere (d) bendinde belirtilen bilim dallarından en az Doçent ünvanını taşımak kaydıyla, önerilecek toplam toplam yedi öğretim üyesi arasından Türkiye Büyük Millet Meclisince seçilecek bir üye,"

"Birinci fıkranın (b) bendi gereğince belirlenen üyeler, konfederasyonlarca belirlenen üyeler ile öğretim üyeleri, toplu sözleşme görüşmelerinin başlamasından iki hafta önce Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun sekretaryasına bildirilir. Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun Başkan ve diğer üyeleri, toplu sözleşme görüşmeleri başlamadan önce belirlenir. Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Başkanı ve her bir üyesi için aynı usul ve esaslar çerçevesinde birer yedek üye görevlendirilir.""

Rahmi Aşkın Türeli

İzmir

Cevdet Akay

Karabük

Mustafa Erdem

Antalya

Umut Akdoğan

Ankara

Nurhayat Altaca Kayışoğlu

Bursa

Aliye Timisi Ersever

Ankara

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AHMET KILIÇ (Bursa) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'na söz veriyorum.

Sayın Altaca Kayışoğlu, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizi izleyen değerli yurttaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yine bir torba yasa görüşüyoruz ve bu kafayla gidersek daha çok torba yasa görüşmeye devam edeceğimiz anlaşılıyor. Özellikle son sekiz yıldır Meclisi yazboz tahtası gibi çalıştırarak, vatandaşın vergisini, emeğini, kaynaklarını, bütün yetkileri tek bir adama verme hevesiyle heba eden bir anlayışla karşı karşıyayız. Bu kanunun genelinde 2017 OHAL koşullarında gerçekleştirilen referandumla millete ballandıra ballandıra anlattıkları "Ekonomimiz uçacak." "İşler çok hızlı ilerleyecek." "Bürokratik engeller kalkacak." dedikleri ucube rejimin sekiz yılda oturmayan taşlarını yeniden yerine oturtmaya çalışıyorsunuz. Mesela, Adalet Bakanlığı Müsteşarı Anayasa'da dururken bir KHK'yle kaldırıp şimdi yeniden getiriyorsunuz. Mesela, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği bir KHK'yle kaldırılıp geçen sekiz yıl içerisinde sonunda yeniden getiriliyor. Beğenmediğiniz yüzlerce yıllık geleneğimizle oluşmuş sistemin kurumlarına yeniden muhtaç hâle gelmişsiniz. Anayasa değişikliğinden sonra altı ay içerisinde uyum yasaları çıkacaktı; değil altı ay, değil altı yıl, sekiz yıl geçti, hâlâ uyumu sağlayamamışsınız. Yüzlerce mevzuatı taratıp, yüzlerce kişiyi çalıştırıp günlerce Meclisin yetkisini bir kişiye verdiniz, çıkardığınız KHK'leri Anayasa Mahkemesi yıllarca inceleyip iptal etti. Yine dönüp dolaşıp Anayasa değişikliği öncesinin düzenlemelerini getirmek için bugün burada çalışıyoruz, çalışmaya devam edeceğiz. Yazık değil mi diyorum bu milletin yanan parasına, harcanan zamanına? Bir yenilik yapacaksanız mesela Hâkimler ve Savcılar Kurulundan Adalet Bakanını ve Müsteşarını çıkarabilirsiniz Anayasa değişikliğinde veya bu şekilde Hâkimler Savcılar Kurulunu bağımsız hâle getirerek yargıyı bağımsızlaştırabilirsiniz ama maalesef sizler darbe anayasasının bu tür kalıntılarını kullanmak için sonuna kadar muhafaza ediyorsunuz, o da yetmezmiş gibi, bağımsız ve özerk olması gereken bütün kurulların atamalarını doğrudan ya da dolaylı olarak tek bir kişiye veriyorsunuz. Ülkede bir tek sınıf başkanlarını atama yetkiniz yok.

Üzerinde konuştuğum 12'nci maddede de Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nda değişiklik yapılıyor. Burada Kamu Görevlileri Hakem Kurulu üyelerinin atanması da aynı eleştirilere tabidir. Tarafsız olması gereken bu kurul, maalesef, yine atamalarla bir kişinin tahakkümüne bırakılıyor ve bu şekilde sendika hakkının da mümkün olmadığı açıktır ve sendika hakkı fiilen kısıtlanmıştır.

Aslında ülkemizde hemen hemen bütün haklar 19 Mart sivil darbesinden sonra kısıtlanmıştır, fiiliyatta ortadan kaldırılmıştır. Mesela, ülkede eğitim hakkı yoktur çünkü otuz beş yıl sonra aldığınız diploma iptal edilebilir. Mesela, ülkede mülkiyet hakkı yoktur; atanızın, dedenizin biriktirdiği mal varlığına yalancı tanıklarla bir gecede el konulabilir. Bu ülkede seçme, seçilme hakkı yoktur; seçtiğiniz kişi yine yalancı tanıklarla tutuklanabilir. Bu ülkede özgürlük, güvenlik hakkı yoktur; eğer yapılan yanlış protesto etmek için toplantı, gösteri yürüyüşü yaparsanız özgürlüğünüzden mahrum bırakılıp günlerce, aylarca tutuklu kalabilirsiniz. Bu ülkede işkence yasağı ihlal ediliyor. Maalesef, Saraçhane'den sonra gençlerin maruz kaldıkları muamelelere hepimiz şahitlik etmek zorunda kaldık. Bu ülkede basın özgürlüğü yoktur; eğer iktidarın hoşuna gitmeyen eylemleri yayınlayan bir kanalsa ekran karartılabilir. Bu ülkede savunma hakkı yoktur; avukatlar savunma yaptıkları konular nedeniyle, hatta avukatların avukatları gözaltına alınıyorlar, tedbir kararları verilebiliyor. Bu ülkede doğal hâkim ilkesi yok. Örneğin, İstanbul'da 4. Sulh Ceza Hâkimi istenen tutuklama kararını vermediği için o hâkim alınır, yerine kullanışlı bir hâkim atanır ve o tutuklama kararları illaki çıkarılır. Bu ülkede masumiyet karinesi yoktur, adil yargılanma hakkı yoktur. Hepimizin vergileriyle yayın yapan TRT günlerce başta Ekrem İmamoğlu Başkanımız olmak üzere bütün yol arkadaşlarımızı suçluymuş gibi yayınlarıyla mahkûm eder, masumiyet karinesi ihlal edilir.

Kısaca, bu ülkede demokrasi yok, bu ülkede adalet yok. Bu ucube rejimi de bu adaletsiz düzeni de değiştirmek için tek bir şeye ihtiyacımız vardır, o da sandıktır. Sandığı önümüzde, adayı yanımızda görmek istiyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Altaca Kayışoğlu, teşekkür ediyorum.

Şimdi, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Selcan Taşcı

İstanbul

Tekirdağ

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AHMET KILIÇ (Bursa) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerenin gerekçesini açıklamak üzere Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'ya söz veriyorum.

Sayın Taşcı, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanını hedef alan çirkin saldırıdan bu yana -geçmiş olsun tekrar- en sık duyduğumuz söz kalıbı, "evlat katili". Saldırganı da her açıklama -çok da haklı olarak- bu sıfatlandırmayla yapıyor. Neden böyle peki? Çünkü evlat katili. Çünkü ancak ne menem bir profil olduğu, nasıl bir tiyette meşrebi olduğu toplumsal hafızaya kazınırsa doğru tahlil imkânı bulabilir kamuoyu.

Şimdi, ey Genel Kurulun kıymetli üyeleri, ey günlerdir evlat katili sıfatlandırmasına destek veren ama aylardır biz burada bebek katiline "bebek katili" diyoruz diye uğradığımız türlü hakarete de kayıtsız kalanlar; ne yapalım şimdi, katile "katil" diyelim mi, demeyelim mi? Katiller ellerini kollarını sallaya sallaya çıksınlar mı, çıkmasınlar mı; yoksa bütün bunlar konjonktüre, kişiye göre mi? İki evladını öldüren katilin layığı elbette "evlat katili" olarak anılmaktır. Anılmaktır da Türk milletinin binlerce evladını katleden katilin, karakol basan, okul tarayan, yol kesen, patlayıcı tuzaklayan, pusu kuran, asker katleden, polis katleden, öğretmen katleden, doktor, hemşire, mühendis katleden, beşikteki bebeği katleden, anne karnındaki doğmamış bebeği katleden bir katilin layığı "bebek katili" değil midir, "cani" değil midir, "alçak" değil midir? Bu çirkin saldırının affedilemezliği ile saldırganın profili arasında kurulan ilişki dilerim ki bir büyük hatadan dönülmesine vesile olur; dilerim ki kime barış, kimi demokratikleşme atfedildiğiyle yüzleşilmesine vesile

olur. Vesile olur da biz de burada sanki dünyanın en masum, en naif kişisine iftira atıyormuşuz, haksızlık yapıyormuşuz muamelesi görmeyiz artık bu kürsüde her "bebek katili" sıfatlandırmamızda.

Geçtiğimiz hafta, biliyorsunuz, bu bebek katilinin, PKK terör örgütünün döşediği mayının patlaması sonucunda bir şehit verdik. TSK'nin İstihkam Uzman Çavuş Önder Özen'in şehadet haberini nasıl verdiğini okuyacağım: "Arama tarama faaliyeti sırasında mayın/EYP'ye basması sonucu ağır yaralanan kahraman silah arkadaşımız şehit olmuştur." Millî Savunma Bakanının taziye mesajı bu da: "Kahraman silah arkadaşımız 3 Mayıs 2025 tarihinde şehit olmuştur." Afyon Valiliğinkini okuyorum: "Görevi esnasında mayın patlaması sonucu yaralanan Uzman Çavuş Önder Özen şehit oldu." Bu 3 resmî açıklamada ne yok biliyor musunuz? Evladımızı kimin şehit ettiği yok. Buradaki evlat katili kim? Saklıyorlar; milletten evladını kimin öldürdüğünü saklıyorlar çünkü millet bunların katil olduğunu unutsun, "demokrasi kahramanı" diye alkışlasın istiyorlar. Neyse ki bu arada "Mayın çarptı." dememişler çünkü buna da teşekkürler. Daha yeni Piyade Uzman Onbaşı Berat Mecit Day'ın şehadetini bu arada "'Drone' çarptı." diye duyurdu Millî Savunma Bakanı. Unutmadık "Mermiye kafa attı." başlıklarını. Bu kafa maalesef o kafadır arkadaşlar. Siz evlatlarımızı katleden "drone"ları kimin uçurduğunu sakladıkça biz tekrar tekrar açıklayacağız; Öcalan'ın PKK'sı. Siz evlatlarımızı katleden mayınları kimin döşediğini unutturmaya çalıştıkça biz tekrar tekrar hatırlatacağız; Öcalan'ın PKK'sı. Velhasıl, size... Ki bu "siz"in muhatabı tek bir siyasi parti değildir, bu "siz"in muhatabı PKK terör örgütünün, YPG'nin, PYD'nin, uyuşturucudan insan kaçakçılığına, silah kaçakçılığından fuhşa her nevi suç organizasyonunun içinde bulunan Türkiye Cumhuriyeti devletinin bölünmez bütünlüğüne kastetmek üzere semirtilmiş, burada 10 binlerce evladımızın kanına girmiş bir terör örgütü olduğu gerçeğini karartan her kim varsa tamamı dâhildir bu "siz"e. Biz size Gazi Meclisin tutanaklarında bugünlere dair yalan, yanlış, eksik bir tarih yazma fırsatı vermeyeceğiz. Her yalanı her defasında bıkmadan, usanmadan düzelteceğiz.

Ve çok enteresan bir gündü bugün aslında. Bugün burada Adana Milletvekilimiz Ayyüce Türkeş'in maruz kaldığı rezaleti karartmaya, sanki hafifletmeye dönük, görünmez, gizli bir ittifak var gibiydi maalesef.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELCAN TAŞCI (Devamla) - Bitiriyorum.

BAŞKAN - Sayın Taşcı, lütfen tamamlayın.

SELCAN TAŞCI (Devamla) - Artık kronikleşmiş bir çifte standart bu bizim için. Oysa tıpkı Sayın Özel'in uğradığı saldırı gibi Ayyüce Vekilimizin babası merhum Başbuğ'umuz Alparslan Türkeş'in kabrinde maruz kaldığı densizlik, danışmanlarının uğradığı fiziki linç -ki, öyle bir yumruk vesaire değil, tekme tokat dövülmüşlerdir 2 danışmanı da- bu saldırılar da Meclisin şahsına sayılmalıydı güçlü bir şekilde. Orada bir milletvekili kuşatıldı, devletin polisi de buna mani olmadı ve bu vahamet burada bu açıklığıyla hiç ifade edilmedi maalesef. Ankara'nın göbeğinde yaşanan bu kepazeliği güçlü bir tepkiye değer görmeyen, hafifletmeye çalışan, bu ülkede bir grubun suç işleme imtiyazı olduğu inancını pekiştiren herkesi ben bugünkü riyakârlıklarıyla baş başa bırakıyorum Genel Kurulu saygıyla selamlamadan önce çünkü gerçekten görülmemiş bir çifte standart var. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Taşcı, teşekkür ediyorum.

Şimdi, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 12'nci madde kabul edilmiştir.

13'üncü madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Mersin

Necmettin Çalışkan

Hatay

İdris Şahin

Ankara

Selçuk Özdağ

Muğla

Medeni Yılmaz

İstanbul

İrfan Karatutlu

Kahramanmaraş

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AHMET KILIÇ (Bursa) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu'ya söz veriyorum.

Sayın Karatutlu, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Vefat eden merhum Sırrı Süreyya Önder'e Allah rahmet etsin, mekânı cennet olsun diyorum.

13'üncü madde asılsız 112 aramalarındaki cezai sistem hakkındaydı. Hüküm yerinde, ilk defa bu maddede doğru bir hüküm alınmış. Biliyorsunuz, eskiden 112 sadece acil sağlık hizmetleri için aranıyordu, şimdi her türlü acil hizmetler için aranıyor. Kırk yıldır sağlık sisteminin içerisindeyim; Sağlık Bakanlığımız her zaman sayılarla uğraşmıştır, hiçbir zaman kaliteyi artırmak için çaba göstermemiştir. Örneğin, 112 ambulans sayısını artırmıştır, binalarını artırmıştır ama buraya aldığı sağlık personelinin bilgisi, tecrübesi yeterli midir diye herhangi bir sınav ya da ölçüm yapmamıştır. Düşünün, on yıl önce mezun olmuş bir ATT, bir paramedik, bir fizyoterapist, bir diyetisyen Sağlık Bakanlığına atanıyor. On yıldır bu insan nerede çalışmış, ne yapmış, tecrübesi yeterli mi, bilgisi yeterli midir diye herhangi bir sınav yapmıyor; insan sağlığı bu kadar ucuz. Hekim dâhil tüm sağlık personeline yeterlilik sınavı getirilmelidir. Hukukçulara getirildi, çok da iyi oldu.

Geçenlerde yine Sağlık Bakanlığı, 420 bin atanmamış "sağlık meslek mensubu" dediğimiz hekim dışı sağlık personeli için özelde klinik açma yetkisi verdiği bir yönetmelik yayınladı. Yine, Sağlık Bakanlığı on yıldır, on beş yıldır bu personelin nerede, nasıl çalıştığını veya bilgisi, görgüsü, tecrübesi yerinde midir diye bir ölçümü bile düşünmedi. Maalesef bu insanları "iş verme" adı altında piyasaya saldılar. Bu meslek mensubunun sayıları sadece 10'du, diğer 30'unu da dâhil ettiğimizde sayı milyonları buluyor. Sağlık Bakanlığı YÖK'le anlaşıp sayılarını, kontenjanlarını düşürebilirdi ama yapmadı.

Bu arada, Sağlık Bakanlığının memleketim Kahramanmaraş'la ilgili iki yılda yaptığı Acil Durum Hastanesi 400 yataklı; onlarla ilgili birkaç bilgi vermek istiyorum. Beş aydır bu hastaneye doğru düzgün bir doktor atayamadı, yardımcı sağlık personeli atayamadı. En son geçen haftaki mecburi hizmet kurasında da 15-20 doktor ataması yapılmış. Siz de biliyorsunuz ki 400 yataklı bir hastanenin dönebilmesi için her branşta en az 4-5 uzmanın olması gerekiyor. Sağlık Bakanlığı, Kahramanmaraşlıları 3-5 personel atayarak uyutmaya çalışıyor.

Yine, bu hastanede 800 olması gereken hekim dışı sağlık personeli, şu anda 300 personelle hizmet vermeye çalışıyor. Sağlık Bakanı ne yapıyor? Bir haftadır baktım, Hıdırellez'imizi kutladı, Kıbrıs'a kendisi gibi Rizeli olan hemşehrisi Sağlık Bakan Yardımcısıyla birlikte gittiler, TEKNOFEST pozunu verdiler. Onun dışında, erkeklerin olduğu bir maçta "Normal doğum yapın." diye pankart açtılar. Hâlbuki, Sağlık Bakanı, sekiz yıldır Sağlık Müdürlüğünü yaptığı İstanbul'da, sekiz yıldır yüzde 40'tan yüzde 64'e sezaryen oranlarının niye arttığını araştırabilirdi ama bunu yapma yerine, dediğim gibi, medyaya, kamuoyuna oynayan durumlarda. Hâlbuki, yaptığı araştırmaların da şaibesi var. Örneğin, yenidoğan araştırmasında gerçekten -Komisyondaydık- sonuçlarını göreceğiz. Nasıl bazı hastanelerin dışarı çıkarıldığı, nasıl bazı insanların işin içerisine sokulduğu, nasıl sadece yenidoğan bölümünün kapatılması gerekirken hastanelerin hepsinin kapatıldığı, altındaki yatan nedenleri inşallah rapor çıktığında konuşacağız.

Deprem ili Kahramanmaraş şehrimde havaalanı yetersiz diyorum. Ne yaptılar? Uçaklar inerken sorun yaşıyor. ILS cihazı olması gerekiyordu. Kahramanmaraş'a ILS cihazının üçte 1 potansiyeliyle çalışan lokalizer cihazı taktılar, geçiştirdiler bizi. On gün önce Kahramanmaraş'tan Ankara'ya gelen uçağa kuş çarptı, pilot teknisyen istedi. Teknisyen nereden geldi? Gaziantep'ten. Antep'te var, Adana'da var, Adıyaman'da var, Türk Hava Yollarının teknisyeni Maraş'ta yok. Ne oldu? Türk Hava Yolları CEO'su, Müdürü, AJet Müdürü ertesi hafta Maraş'a geldiler, dondurma kestiler ve çok güzel akıl verdiler: "Yahu, siz Antep'le, Kayseri'yle, Karadeniz'le kendinizi kıyaslamayın, Maraş ayrı bir yer; size biraz para verelim, onunla yetinin." deyip Maraş'ı terk ettiler ama dondurmalarını kestiler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Karatutlu, lütfen tamamlayın.

İRFAN KARATUTLU (Devamla) - Sayın Başkan, akıl vereceğine Kahramanmaraş'ta olmayan Sabiha Gökçen-Kahramanmaraş seferlerini inşallah yaparsa bize daha faydalı olur.

Stadyum müjdesi verildi geçen hafta. Yaklaşık olarak beş yıldır stadyumumuz yoktu bizim, 10 bin, 15 bin, 17.500 kapasite verdiler; çevre illeri 35 bin, 30 bin, 25 bin kapasiteli. Biz de otuz beş yıl önce Süper Lig'de oynamıştık ama kum sahada oynamıştık, hâlen de kum sahada oynamaya devam ediyoruz.

Bu arada, Sayın Ulaştırma Bakanını da Kahramanmaraş'a davet ediyorum, gelirken Adana-Antep otoyolunu kullanıp Türkoğlu-Nurdağı üzerinden girsin, ilkel şartlarda, köy asfaltında bir 15 kilometredeki o yolun zevkini yaşasın, sonra Kahramanmaraş'a girsin. Depremden sonra bir çile olan şehir içi trafiği de yaşasın. Bu zevki Kahramanmaraşlılar depremden sonra yaşıyorlar.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Karatutlu, teşekkür ediyorum.

Şimdi, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra numaralı Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz

MADDE 13- 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununda bulunan 42/A maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Asılsız çağrı ve asılsız ihbar

MADDE 42/A (1) 112 Acil Çağrı Merkezini meşgul etmek amacıyla arayarak görevlilerle konuşan veya ısrarla çağrı bırakan kişiye, il valileri tarafından binbeşyüz Türk lirası idari para cezası verilir.

(2) 112 Acil Çağrı Merkezine yapılan ihbarın asılsız olduğunun olay yerine giden ekiplerce tutanakla tespit edilmesi hâlinde kişiye, il valileri tarafından onbeşbin Türk lirası idari para cezası verilir.

(3) Bu maddede yazılı fiillerin bir yıl içinde tekrarı hâlinde idari para cezası iki katı olarak uygulanır."

Rahmi Aşkın Türeli
İzmir

Aliye Timisi Ersever
Ankara

Mustafa Erdem
Antalya

Eylem Ertuğ Ertuğrul
Zonguldak

Cevdet Akay
Karabük

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AHMET KILIÇ (Bursa) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'a söz veriyorum.

Sayın Ertuğrul, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu kürsü milletin kürsüsüdür ve milletin gerçek gündeminden kaçanlara, perde arkasına sığınanlara inat, biz burada gerçekleri söylemeye devam edeceğiz. Ülkenin yığınla çözümsüz kalan dağlar kadar sorunları varken Anayasa'ya aykırı olduğunu bile bile çıkarttığınız kanunlarla toplumu da Meclisi de boş yere meşgul ediyorsunuz. Bugün geldiğimiz noktada, pazara çıkan vatandaş fileyi değil umudu boş getirip götürüyor. Emekliler torunlarına harçlık verememenin mahcubiyetini yaşıyorlar. Üniversite mezunları diplomalarını duvara değil umutsuzluğa asıyorlar, o

da eğer diplomaları iptal edilmezse. Gençlerimiz bu topraklarda değil başka ülkelerde bir hayat kurmanın hayallerini kuruyorlar. Ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek şöyle diyor: "Benden mucize bekleyenler olabilir ama gerçek hayatta mucize yok." Sayın Bakan, zaten kimsenin sizden mucize filan beklediği yoktu ama açıkçası bu kadar büyük bir başarısızlığa imza atacağınızı da düşünmemiştik. Uyguladığınız yerli ve millî IMF programı çoktan iflas etti. Yarattığınız ekonomik krizi çözmek için dış dünyadan kaynak arıyorsunuz ama altüst ettiğiniz demokrasi, yok saydığınız hukuk ve etik dışı yürüttüğünüz siyasetiniz ayağınıza dolaştı, artık kaynak da bulamıyorsunuz. Bakan Şimşek her fırsatta "Tasarruf paketi uyguluyoruz." diyor ama iki yılda elle tutulur bir tedbir gören de maalesef olmadı. İktidar yine vergi, ceza peşine düştü. "Bütün organize sanayi bölgelerinin giriş ve çıkışlarına, bütün hallerin giriş ve çıkışlarına vergi memurları koyacağız." diyor, "Bütün büyük şehirlerin giriş ve çıkışlarına kalıcı maliyeciler koyacağız." diyor. Herhâlde, Deli Dumrul gibi vergi salan bir ekonomi yönetiminin bir sonraki hamlesi her hanenin kapısına bir maliyeci yerleştirmek olacak.

Sayın milletvekilleri, bu iktidar yirmi üç yıl önce "Yolsuzlukla, yasaklarla ve yoksullukla mücadele edeceğiz." diyerek yola çıktı ve iktidar oldu. Peki ne oldu? Bugün, ülkemiz, işte, tam bu üç başlık altında âdeta eziliyor. Yoksulluk diz boyu. Siz millete "Türkiye Yüzyılı", "Emekli Yılı", "Aile Yılı" diye masallar okuyadurun, bu tarafta millet yatağa aç giriyor, çocukların bir bölümü okullara aç gitmek zorunda kalıyor. Yolsuzluk deseniz Türkiye'yi kara para cennetine çevirenler sırtarak pıshınlıkla ortalıkta dolaşmaya devam ediyorlar. Yasak deseniz; düşünmek yasak, konuşmak yasak, muhalefet siyaseti yasak, Cumhurbaşkanının karşısına aday olmak yasak. İktidar sıkıştıkça geçmişe sarılıyor ama geçmişten ders almayan bir yönetim anlayışıyla maalesef karşı karşıyayız.

Değerli milletvekilleri, Osmanlı'nın son dönemlerinde de halk ekmeğe ulaşamazken sarayda balolar düzenleniyordu, şimdi de vatandaş kredi kartıyla ekme alabilirken saray bütçeleri maalesef milyarlarla ölçülüyor. Tarih tekerrür etmesin diye vardır ama ders alınmadığında da maalesef kaçınılmaz olur ve iktidarın ibret almadığını da hep beraber görüyoruz; Kıbrıs'ta açtığınız yavru külliyeyle, bu açılışa götürdüğünüz vatandaşlarla iç politikaya malzeme şovuna dönüştürdüğünüz açılışa bunu maalesef gördük. Vatandaş yoksulluktan kırılırken milletin cebinden çıkan parayla Kıbrıs'ta saray yapmanın, üstelik onu da bir propaganda şenliğini çevirmenin hiçbir meşruiyeti yoktur, olamaz. Ekonomi çöktü ama saraylar büyümeye devam ediyor. Yandaş müteahhitlere verilen milyarlarca lira çiftçiye, esnafa, emekçiye verilmedi. Sadece 5 müteahhit gurubuna verilen kamu ihale bedellerine bir bakın, cumhuriyet tarihinde görülmemiş bir kamu kaynağı transferi yaşandı ve bu düzen maalesef hâlâ sürüyor.

Sayın milletvekilleri, markette üç kalem ürün alan vatandaş kasaya geldiğinde ayın sonunu nasıl getireceğini düşünüyor. Neden? Çünkü sizin TÜİK'inizin fiyat listeleri özgün eser, devlet sırrı ve sizin bu özgün eserinize göre 4 kişilik bir ailenin aylık ortalama yaşam maliyeti 90.032 lira. Söyler misiniz Allah aşkına, kaç ailenin böyle bir bütçesi var?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ertuğrul, lütfen tamamlayın.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Devamla) - Bitiriyorum Sayın Başkan.

Yalnızca ekonomi değil adalet sistemi de büyük bir çöküş içerisinde. Hatırlayın, 2010 referandumunda "Yetmez ama evet." denilerek yargı bağımsızlığı yok edildi ve bugün toplumumuzda adalet sistemine güven oranı yüzde 20'lere kadar geriledi.

Sayın milletvekilleri, bugün AKP iktidarı millet iradesini değil kendi iradesini esas alan bir anlayışla ülkeyi yönetiyor. Geçmişte ileri demokrasi vaadiyle yola çıkanlar, bugün seçimle gelen belediye başkanlarını görevden alıyor, kayyum atıyor, Meclis iradesini yok sayıyor. Meclis bir formalite hâline gelmiş durumda. Oysa, bu çatı Gazi Meclistir ve halkın iradesiyle şekillenmelidir. Unutmayalım ki tarih yapılan her hatayı kaydeder ve sayın milletvekilleri, bu halk, günü geldiğinde sandıkta bunun hesabını mutlaka ve mutlaka sizden soracaktır diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Ertuğrul, teşekkür ediyorum.

Şimdi, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesiyle değiştirilmesi öngörülen 5326 sayılı Kanun'un 42/A maddesinin birinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"(1) 112 Acil Çağrı Merkezini acil bir durum olmaksızın bilgi alma, şaka yapma, rahatsız etme, iletişimi kesintiye uğratma ve benzeri sebeplerle gereksiz yere arayarak çağrı merkezi personelinin görev yapmasını engelleyen kişiye, il valileri tarafından binbeşyüz Türk Lirası idari para cezası verilir."

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

İstanbul

Yasin Öztürk

Denizli

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AHMET KILIÇ (Bursa) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerenin gerekçesini açıklamak üzere Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'e söz veriyorum.

Sayın Öztürk, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu teklif, AK PARTİ'si iktidarının son yıllarda izlediği idari ve hukuki yönelimi açıkça gözler önüne sermektedir. Teklifte yer alan maddelerin çoğu daha önce 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle düzenlenmiş ancak Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmişti. Şimdi, bu düzenlemeler neredeyse aynı hâliyle yeniden yasalaştırılmak istenmektedir. Bu yaklaşım yalnızca hukuka ve yargı kararlarına saygı eksikliğini değil aynı zamanda iktidarın devlet yönetimini nasıl şekillendirmek istediğine dair derin ipuçları sunmaktadır. Öncelikle, teklifin hazırlanışına ve yasama sürecine bakıldığında, tali komisyonların sürece katılmaması, Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmesine rağmen birçok teklifin dikkate alınmaması demokratik hukuk devletinde olması gereken şeffaf ve katılımcı yasa yapma sürecinden uzaklaştığını

göstermektedir. Bu yaklaşım, AK PARTİ'sinin son yıllarda gösterdiği "ben yaptım oldu" anlayışının bir tezahürüdür. Oysa anayasal hukuk devleti, özellikle böylesi temel değişikliklerle ilgili toplumun farklı kesimlerinin görüşlerini alma, eleştirilere kulak verme ve yargı kararlarına saygı gösterme sorumluluğunu taşır.

Teklifin içeriğine bakıldığında ise temel olarak üç ana eksenle toplandığı görülmektedir. Bir, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine uyum gereğiyle yapılan idari değişiklikler, yapı düzenlemeleri. İki, kamu personel rejimine dair yeni yetki ve istihdam modelleri. Üç, Cumhurbaşkanlığı ve bağlı kurumlarına geniş muafiyet ve yetkiler tanınması. Bu üç ana başlık aslında AK PARTİ'sinin Türkiye'de inşa etmeye çalıştığı yeni devlet modelinin ana hatlarını ortaya koymaktadır. Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığının "Genel Sekreterlik" olarak yeniden adlandırılması ve birçok kanunda ibarenin bu doğrultuda değiştirilmesi yüzeyde bir isim düzenlenmesi gibi dursa da aslında daha derin bir dönüşümün parçasıdır. Devletin kurumsal hafızası yok edilmekte, eski yapılar yeni isimlerle örtülmektedir. Bu bağlamda, müsteşarlık makamının tamamen kaldırılması ve yerine getirilen bakan yardımcılıklarıyla aynı düzeyde temsil edilmesi teknik bir değişiklik değil yürütmenin siyasi kadroları eliyle daha da merkezileştirilmesi anlamına gelmektedir. Bu değişim liyakat ilkelerinin aşındırılması ve siyasetin bürokrasi üzerindeki tahakkümünün artırılması anlamına gelmektedir. AK PARTİ'sinin bu yasa teklifiyle yapmaya çalıştığı şey aslında yıllardır sürdürdüğü bir sürecin devamıdır; kuvvetler ayrılığının zayıflatılması, yürütmenin merkezileştirilmesi, denge ve denetim mekanizmalarının etkisizleştirilmesi. Teklifin hemen her maddesi Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemini daha da tahkim etmeye, yargı kararlarını bertaraf etmeye ve kurumsal özelliklerini ortadan kaldırmaya yöneliktir. Bu yaklaşımın temelinde ise demokrasiye değil otoriterliğe yakın bir devlet tasavvuru yatmaktadır. Yirmi üç yıllık AK PARTİ'si iktidarının geldiği nokta kamu gücünün tek merkezde toplanması, eleştiriye kapalı, denetimden uzak, şeffaflıktan yoksun bir yönetim anlayışıdır. İktidarın başlangıç yıllarında vadettiği ileri demokrasi yerini yargı kararlarını yok sayan, kanun yapma yetkisini yürütmenin eline veren, siyasi sadakati liyakatin önüne koyan bir düzenlemeye bırakmıştır. Böyle bir sistemin toplumun tüm kesimleri için adalet, refah ve özgürlük üretemeyeceği ortadadır.

Sonuç olarak, bu kanun teklifi yalnızca teknik bir düzenleme değil aynı zamanda AK PARTİ'sinin devlet ve toplum tasavvurunun bir yansımasıdır. Bu teklif, yargı kararlarına saygıyı değil onları etkisizleştirmeyi, liyakati değil sadakati, şeffaflığı değil keyfiliği esas almaktadır. Bu anlayışla inşa edilen bir devletin vatandaşlarına adalet, güvenlik ve eşitlik sunması mümkün değildir. Türkiye'nin geleceği için bu düzenlemelere karşı çıkmak, demokratik değerleri savunma artık yalnızca bir tercih değil bir zorunluluktur.

Bu teklif hukuk devleti ilkesinin ve anayasal düzenin açık bir ihlalidir ve reddedilmelidir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Öztürk, teşekkür ediyorum.

Şimdi, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinde yer alan "aşağıdaki" ibaresinin "aşağıda bulunan" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Gülderen Varlı
Van
Sevilay Çelenk
Diyarbakır

Nejla Demir
Ağrı
Öznur Bartin
Hakkâri
Mehmet Zeki İrmez
Şırnak

Hüseyin Olan
Bitlis
Nevroz Uysal Aslan
Şırnak

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AHMET KILIÇ (Bursa) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'e söz veriyorum.

Sayın İrmez, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Kayıpların ardından konuşmak, onları anlatmak, duygularımızı dile getirmek, anılarımızı aktarmak her zaman zordur. Fakat konu Sırrı ağabey, keke Sırrı olunca durum daha da çetrefil bir hâl alıyor, duygularımızın içinde boğulabiliyoruz, içimizi rahatlıkla dökemiyoruz, sözcükler bir yumru gibi düğümleniyor boğazımızda, kelimeler şekilsiz göstergelere dönüşebiliyor. O herkes tarafından çok sevildi, çok saygı gördü. Meclis kürsüsünde konuşurken de alanlarda, meydanlarda seslenirken de hep heyecan uyandırır, bilge bir duruşu vardı. Üstün mizah kabiliyeti, kuvvetli belagati, inandırıcılığı, samimiyeti ve içtenliği öyle etkileyiciydi ki onu hiç tanımamış olsanız bile hep dostmuşsunuz gibi hissedebilirdiniz; bu, çok az insanda bulunan bir özelliktir, çok az insana bahşedilmiştir. İşte, böyle bir şahsiyetin yoldaşlığını yapmak, birlikte mücadele etmek, aynı değerlerin savunucusu olmak bizlere kalan yegâne teselli oldu. "Barışın emekçisiyiz." diyordu, "Barış ve demokrasi için mücadele ediyoruz." diyordu. O, ezilenlerin, sömürülenlerin, emekçilerin, ötekilerin, tutsakların, köyü yakılanların, çocuğunu yitirenlerin, bedel ödeyenlerin ve bedel ödemeye devam edenlerin Sırrı ağabeyiydi. Zaman geçecek, hakkında yeni hikâyeler duyacağız; mücadelesinin büyüklüğü, devrimciliği giderek daha da anlamlı hâle gelecek ve adı geçtiğinde yüzler hep hüznle, hüznle karışık bir gülümsemeyle bezenecek. Barış mücadelesi onsuz daha da buruk geçecek olsa da tıpkı rahmetli Volkan Konak için kaleme aldığı yazıda söylediği gibi, barışın son mührü için Karadeniz'e gideceğiz ve ekleyelim: Marmara'ya gideceğiz, Akdeniz'e gideceğiz, Anadolu'yu karış karış gezeceğiz, onun barış mücadelesini asla ama asla yerde bırakmayacağız. Ve yine onun sözleriyle onun için söylüyorum: Şerefle girdi hayatımıza, şerefle yaşadı, şerefiyle tamamladı zamanını ve şerefiyle de hasrolunacaktır inşallah.

Değerli milletvekilleri, şimdi söz almış bulunduğum 13'üncü maddeden sizlere bahsetmek istiyorum. Düzenleme, 112 Acil Çağrı Merkezlerine gelen asılsız çağrı ve ihbarlarla ilgilidir. Bakınız, 112'ye yapılan asılsız ihbarlar büyük bir toplumsal soruna işaret ediyor. İstatistiklere baktığımızda, yıllık yapılan toplam çağrıların neredeyse yarısının asılsız olduğu ortaya çıkmaktadır, bazı illerde bu oran yüzde 60'ları hatta yüzde 70'leri bulabilmektedir. Öncelikle, bu sorunun neden kaynaklandığını iyi tespit etmemiz gerekiyor.

Hangi yaş grubunda bu aramalar gerçekleştiriliyor? Aramaları yapan kişilerin psikolojik ve sosyolojik problemleri nelerdir? Yaşanan ekonomik krizin bu toplumsal anomalide nasıl bir etkisi söz konusudur? Fakat kanun teklifinde önümüze getirilen husus, asılsız ihbarlara verilen para cezalarının artırılmasıdır; bu durum "112'yi meşgul eden aramalar" şeklinde ifadelendirilmiştir. Burada iki problemlilik durum söz konusudur. İlki, "meşgul etme" ifadesindeki muğlaklıktır. İkincisi ise bu sorunun para cezalarının artırılmasıyla çözülebileceği inancıdır. Şunun farkında olmamız gerekiyor: Para cezası gibi yöntemler 112'ye yapılan asılsız ihbarlar gibi bireysel değil toplumsal bir soruna işaret eden olguların çözümüne çare değildir. Bir problemin çözümünde para cezası verilmesi ve bu yasa teklifinde olduğu gibi cezaların yükseltilmesi çözüm için yeterli adımlar değildir. Cezaların artırılmasının elbette caydırıcı bir yönü olabilir ancak eğer çözüm olsaydı bu konu bugün bu kadar büyüyen önümüze gelmezdi. Bu, bir ceza meselesi değil eğitim ve bilinçlendirme meselesidir. Toplum temelli çözüm yolları geliştirilmelidir, okullarda zorunlu "acil çağrı eğitimi" verilmeli ve bu tür bilinçlendirme çalışmaları yaygınlaştırılmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın İrmez, lütfen tamamlayın.

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Devamla) - Şunun farkında olmalıyız: İçinde bulunduğumuz dünyadan ve toplumdan hepimiz sorumluyuz. Bu asılsız ihbarlar hepimizin yaşamına değmekte ve olumsuz sonuçlara yol açmaktadır. Bu problemin toplumsal boyutunu elbette ki asla ama asla göz ardı etmemeliyiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın İrmez, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 13'üncü madde kabul edilmiştir.

14'üncü madde üzerinde 4 önerge vardır, aykırılık sırasına göre işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Mersin

Necmettin Çalıışkan

Hatay

İdris Şahin

Ankara

Selçuk Özdağ

Muğla

Medeni Yılmaz

İstanbul

Mustafa Kaya

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AHMET KILIÇ (Bursa) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya'ya söz veriyorum.

Sayın Kaya, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; 14'üncü madde üzerinde grubumuz adına söz almış bulunuyorum.

14'üncü madde, Dışişleri Bakanlığı Diploması Akademisi Başkanlığında yeni göreve başlayanların eğitimlerinin yürütülmesi, yabancı akademilerle nasıl bir ilişki içine girileceğine dair değerlendirme ve eğitimcilere ödenecek ücretin düzenlenmesiyle alakalı, Anayasa Mahkemesinin geri göndermesi üzerine tekrar buraya getirildi. Dolayısıyla Dışişleri Bakanlığının Diploması Akademisi maddesinin dışında ben yine aslında dış politikayla alakalı bir konuyu gündeme getirmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, geçtiğimiz ekim ayında, Avrupa'da yaşayan vatandaşlarımızı ilgilendiren bedelli askerlik ücretinin bir sefere mahsus bin euroya düşürülmesiyle ilgili bir kanun teklifi verdim. Aslında, bu kanun teklifinin buraya hiç gelmesine gerek kalmadan -AK PARTİ sıraları içerisinde oturan, Avrupa'yı çok iyi bilen, Avrupa'da uzun yıllar yaşayan önemli isimler, şu anda da partide yetkili olan isimler var- hiç buraya getirmeme gerek kalmadan bu sorunun çözülmesi gerekiyordu. Neden? Çünkü onlara gelen taleplerin, bu noktada onların ısrarla aramalarının haddi hesabı yok; belki on binlerce insan şu anda onlardan cevap bekliyor. Peki, nedir buradaki talep? Talep şu: Yani buradan baktığımızda "Avrupa'da euro kazanıyorlar, euro kazanıyorlarsa ödesinler canım memlekete 7.000 euro, 6.500 euro." diye bakılabilir ama Avrupa'da yaşayan bir gencin 6.500-7.000 euro gibi Avrupa şartlarında bile yüksek olan bir bedeli, hiç böyle -kendince, tırnak içinde- gereği yokken, zaten Alman vatandaşı olmuşken, zaten Avusturya vatandaşı olmuşken, Fransa, Belçika vatandaşı olmuşken "Hadi sen Türk vatandaşı ol." dediğinde Türk vatandaşlığına kabul edilme şartı olarak askerlik bedelini, 7 bin euroyu ödemeyi istemiyor. İstemediği için de bir süre sonra bu gencin Türkiye'ye olan aidiyet bağı zayıflıyor, kültürel olarak kendisini uzakta hissetmeye başlıyor.

Bazı haberleri sizlere göstermek istiyorum. Mesela Hürriyet gazetesinin haberi, diyor ki: "Askerlik bedeli düşürülsün." Mesela Millî Gazete'nin haberi, diyor ki: "Gençler çifteye ilgisiz." Mesela, yine Hürriyet gazetesinin internet sayfasından: "Gurbetçi çifte vatandaşlığa ilgisiz kaldı." Post Aktüel diye bir gazete "Çözün artık şu işi." diye bunu gündemine taşımış Avrupa'da. Yani bin euronun bir sefere mahsus düşürülmesi, oradaki gençlerimizin ilgisinin doğrudan vatandaşlığa yönelmesine ve netice itibarıyla onların ana vatanına olan bağlarını güçlendirmesine katkı sağlayacak.

Değerli milletvekilleri, tabii, bunu söylerken hani sanki hiç kamuoyundan haberim yokmuş, sanki bu bir risk değilmiş gibi yani "Görmüyor musun Türkiye'deki ekonomik koşulları, insanlar zaten zor geçiniyor, zor geçinirken bir de Avrupa'dakilere bu indirim yapılır mı?" gibi eleştirilerin gelebileceğini görüyorum ama bunu göğüslemek zorundayız. Başta iktidar partisi bunu göğüslemek zorunda. Neden? Çünkü şu anda yüz binlerce insanımız çifte vatandaşlık hakkı Almanya'da verildiği hâlde bu yasaya ilgisiz bir şekilde tamamen ana vatandan kopmak üzereler. Sorunuz Dışişleri Bakanlığına, sorun Dışişleri Bakanlığının oradaki elçiliklerine, konsolosluklarına; ne kadar rahat bir şekilde bu çifte vatandaşlık sürecinin geçtiğini hep beraber göreceksiniz. Bu, tamam, bir risk ama bu riski üstlenmeden, bunu doğru düzgün bir şekilde kamuoyuna açıklamadan, bunun gerekçesini açıklamadan biz bu süreçleri yönetebilir miyiz? Torba kanun geldi, torba kanun içerisinde, eminim birçoğunuz, bilenleri tenzih ederek söylüyorum... Ben mesela, Dışişleri Bakanlığının Eğitim Akademisi diyorum, bir madde "Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu" diyor, bir başkası başka bir

şey söylüyor. Her birisi aslında başlı başına çok önemli olmasına rağmen biz sadece burada bir madde içerisinde "Anayasa Mahkemesinin bir değerlendirmesi" diyerek geçiştiriyoruz ama işte, böyle bedelli askerlikle ilgili önemli bir konu üzerinde maalesef bu değerlendirmeleri tam anlamıyla yapamıyoruz. Bazı milletvekili arkadaşlarımız, geçmişte bakanlık yapanlar, Avrupa'ya gittiklerinde tabii, gazeteciler, halk kesimleri kendilerine bu talepleri ısrarla dile getirdiğinde onların cevabı şu oldu, diyorlar ki: "Bu bir vatan hizmetidir, burada üç beş kuruşun hesabını yapmamak lazım."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kaya, lütfen tamamlayın.

MUSTAFA KAYA (Devamla) - Tamam, doğru, hesabını yapmayalım da o zaman bedelli askerliği niye koyuyoruz? Türkiye'de bedelli askerlik niye var? Yani yirmi sekiz gün burada 240-250 bin lira ödeyen insan, gencimiz yirmi sekiz gün askerlik hizmetini yerine getiriyor, para ödeyemeyenler altı ay askerlik yapıyor; peki, buradaki adaletsizlik değil mi? Yani hiç parasal anlamda bir karşılığı yoksa neden bunu yapıyoruz?

Değerli arkadaşlar, bu bedelli askerlik meselesi öyle sadece 3-5 kuruş veya bu şekilde bir değerlendirmeyle geçiştirilecek bir mesele değil. Bakınız, Avrupa'daki gençlerimiz yarın bir gün çok büyük bir sorun olarak önümüze gelirse, onlarla ilgili sıkıntıların çözümü için bizden destek istenirse maalesef bunu yerine getiremeyiz.

Ben istirham ediyorum, rica ediyorum, bu işi bir an önce çözelim ve Almanya'daki, Avrupa'daki gençlerimizin bu taleplerine kulak verelim diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra numaralı Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 14- 7/7/2010 tarihli ve 6004 sayılı Dışişleri Bakanlığı Personeline İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunda bulunan 8. madde başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

'Ders ücreti

MADDE 8- (1) Diploması Akademisi Başkanlığında ücret karşılığı ders vermek üzere görevlendirilen Bakanlık personeli ve diğer kişilere, haftada yirmi, bir takvim yılında üç yüz altmış saati aşmamak ve 11/10/1983 tarihli ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 11 inci maddesinde öngörülen azami ek ders ücretlerini geçmemek üzere, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Dışişleri Bakanlığı tarafından belirlenen miktar, esas ve usuller çerçevesinde ders ücreti ödenir."

Rahmi Aşkın Türeli
İzmir
Mustafa Erdem
Antalya

Cevdet Akay
Karabük
Aliye Timisi Ersever
Ankara

Umut Akdoğan
Ankara
Evrin Karakoz
Aydın

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AHMET KILIÇ (Bursa) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Aydın Milletvekili Evrim Karakoz'a söz veriyorum.

Sayın Karakoz, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

EVİRİM KARAKOZ (Aydın) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Genel Kurulu ve bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Meclis Başkan Vekilimiz Sırrı Süreyya Önder'i rahmetle anıyorum, sevenlerine sabır ve başsağlığı diliyorum.

Öte yandan, Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel'e yapılan alçak saldırıyı bir kez daha lanetliyorum. Hiçbir saldırının bizi hukuk, demokrasi ve adalet mücadelemizden vazgeçiremeyeceğinin bir kez daha altını çizmek istiyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, torba yasa artık bir istisna değil kural hâline gelmiş, yürütmenin yasama üzerindeki tahakkümü her geçen gün artmış ve kaliteli ve doğru bir yasama faaliyeti yapılamaz hâle gelmiştir. Komisyonlarda ve Genel Kurulda tartışılmadan, muhalefetin uyarıları dikkate alınmadan ve hatta Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu kararlara uyulmadan çıkartılan yasalar sonrasında yine iptal edilmekte ve tekrar tekrar aynı içerikte konular görüşülmekte, bir anlamda sürekli aynı yere gelinmektedir. "Sayısal çoğunluk bende, dolayısıyla her istediğimi yapma hakkım var ve bu yolda ne yasa tanırım ne Anayasa tanırım." diyen bir iktidarla karşı karşıyayız. Bu çerçevede, örneğin, daha geçenlerde Resmî Gazete'de bir Cumhurbaşkanlığı kararı yayımlandı. İki ay süresince 1 milyon ton mısır yüzde 130 yerine sıfır vergiyle, sıfır gümrükle ithal edilecek. Bir gecede "Ben yaptım." anlayışıyla gümrük vergileri sıfırlanıyor, yandaş yine kazanıyor ve yine vatandaş kaybediyor. Oysa "İthalat yerine çiftçimize destek versek, üret desek, çiftçimiz üretse, çiftçimiz kazansa, paramız cebimizde kalsın." diyen bir anlayış maalesef göremiyoruz. Girdi maliyetleri çok yüksek, çiftçilerimiz, hayvancılarımız sürekli olarak zarar ediyorlar, üstüne üstlük bu sene ciddi bir kuraklık var ve zirai donla da karşı karşıyalar. Çiftçilerimiz, hayvancılarımız bankalara, kooperatiflere olan borçlarını ödeyemez duruma geldiler. Zarar inanılmaz boyutlara ulaştı ancak çiftçimizin, hayvancımızın sesini duyan yok; çiftçimizin, hayvancımızın sesini duyan yok.

Şimdi, bu ülkede çiftçilik ve hayvancılık bitme noktasına geldi. Yirmi üç yıldan beri AKP bu ülkeyi yönetiyor. "Bu iş niye böyle oldu?" desek, "Bu çiftçilik, hayvancılık nasıl bitme noktasına geldi?" desek iktidar bize şunu söyleyecek kendini aklama cümleleriyle: "Vay efendim, dış güçler var. Vay efendim, dolar lobisi var, faiz lobisi var, soğan lobisi var." Oysa bu ülkede ne var, biliyor musunuz? Bu ülkede tarımda ithalat lobisi var. Bu ülkede hayvancılıkta ithalat lobisi var. Bu ülkede tarım ve hayvancılıkla ithalatla milyonlarca dolar kazananlar var, milyonlarca dolar kazandırılanlar var.

Ey iktidar partisi milletvekilleri, bilmiyorum farkında mısınız; bu ülkede zarar etmesine rağmen üretmeye devam etmek isteyen çiftçiler var, hayvancılar var ve tarımdan anlamayan Tarım Bakanına seslenmek istiyorum: Sayın Tarım Bakanı, sen millettin

yana mısın, ithalatçılardan yana mısın? Sen çiftçiden, hayvancıdan yana mısın yoksa ithalat lobisinden yana mısın? Gel, milletten yana ol ve bir an önce istifa et. Geldiğimiz noktada yirmi üç yıldan beri ülkeyi AKP yönetiyor. Diğer taraftan, bu ülkede yokluk var, yoksulluk var, hukuksuzluk var, adaletsizlik var ama bir şey yok, AKP iktidarına göre kendisinde hiç kusur yok ama hep söylüyoruz ve söylemeye devam edeceğiz, yokluğun, yoksulluğun, yolsuzluğun, adaletsizliğin, hukuksuzluğun var bir çaresi, o da Cumhuriyet Halk Partisi.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Karakoz, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

İstanbul

Ömer Karakaş

Aydın

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AHMET KILIÇ (Bursa) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Aydın Milletvekili Ömer Karakaş'a söz veriyorum.

Sayın Karakaş, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun teklifinin 14'üncü maddesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Tüm Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Emniyet teşkilatımızın, polislerimizin kangren hâline gelmiş sorunları bitmek bilmiyor ancak bundan daha önemlisi de maalesef, henüz polis olamadan bu çile başlıyor. Nasıl bir çiledir? Bu çileden buradaki birçok milletvekili arkadaşımızın haberi yok. Şimdi ben sizlere anlatayım, hem bilgilenmiş olun hem de buna mutlak surette bir çözüm bulalım. Şimdi, polis okullarına alınırken -biliyorsunuz- KPSS, arkasından, işte, mülakat, ön sağlık vesaire, spor eğitimi, bunlar eğitime başlıyor; eğitime başladıktan sonra bunlar dokuz ile on bir ay arasında değişen bir eğitim görüyorlar ve eğitimin bitmesine bir hafta kala bu çocukları hiçbir kamera kaydının olmadığı, otuz kırk saniyelik bir mülakata tabi tutuyorlar, sonra bu mülakatta birçok öğrenciyi eliyorlar. Şimdi, arkadaşlar, madem mülakat yapacaksınız, bu gençlerimize on bir ay niye eğitim veriyorsunuz? Yani bunu baştan yapıyorsunuz zaten. Yani bu gençlerimizin on bir ay eğitimine, zamanına, vaktine yazık değil mi? Veya başka bir açıdan bakarsak devletimize yazık değil mi? Bu gençlere on bir ay eğitim veriyor, sonra bir mülakat, eleniyor. Yani eğitim süresince notlar alıyor, bu notlarda başarısız oluyorsa tabii ki elenebilir ama otuz saniyelik bir sınav, sonra bunu eliyorsunuz. Şimdi, aileler seviniyor, çocuk seviniyor "Ben polis oluyorum, on bir ay eğitim gördüm." diyor.

Daha acısı ne biliyor musunuz arkadaşlar? Daha kötü bir tarafı daha var. Şimdi, yine başka bir boyut: Bu gençleri polis okuluna aldıktan sonra bir sağlık raporu istiyorlar. Sağlık raporunda bazılarının kan değerlerinde demir eksikliği çıkıyor, şu çıkıyor, bu çıkıyor; sonra işte itiraz hakları var, itiraz ediyorlar, yürütmeyi durdurma alıyorlar. Eğitimleri bitiyor bunların, polis olarak atanıyorlar; üç yıl, dört yıl, beş yıl polislik yapıyor bu çocuklar. Sonra ne oluyor biliyor musunuz? Sonra mahkeme kararı geliyor, diyorlar ki: "Siz geçmişte girdiğiniz o sağlık raporundan elendiniz." Yahu, dört sene polislik yapmış çocuk, gencimiz meslekten menediliyor. Ya, bu genç, ailesine nasıl anlatacak bunu? Yani ailesine dört yıl sonra "Ben okula devam ettiğim sürede sağlık raporuna girmiştim, işte, itiraz etmiştim, mahkemeden sonuç geldi, ben şimdi elendim." dese sizin evladınız olsa inanır mısınız? Ve ailesi, eşi dostu bu defa diyecek ki: "Ya bu yolsuzluk yaptı ya bir usulsüzlük yaptı, bunu polislikten attılar." Peki, bu gençlerin hayallerini çalmaya, emeklerini çalmaya hiç utanmıyor musunuz arkadaşlar? Böyle bir şey olur mu ya? Ya, bunlar bizim gencimiz ya! Yani madem mülakat yapacaksın, işin başında yaparsın; madem tam teşekküllü sağlık raporu istiyorsun, bunu okula almadan önce yaparsın, sonra okula alırsın, mezun edersin; o insanların da hayallerini çalmazsın, emeğini çalmazsın. Ya, böyle bir saçmalık olur mu? Böyle bir saçmalığa hanginizin vicdanı elveriyor?

O yüzden, değerli milletvekilleri, bir an önce, POMEM mağdurları için geçici 11'inci madde derhâl uygulanmalıdır. Yine, sağlık değerlendirmeleri eğitiminden önce verilmeli, eğitim sonrası yapılan sözlü mülakat mutlak surette kaldırılmalıdır. Bunlar bizim gençlerimiz, bu gençlere yazık etmeyelim; yazıktır, günahtır.

Tüm Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Karakaş, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinde yer alan "aşağıdaki" ibaresinin "aşağıda bulunan" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Gülderen Varlı

Van

Sevilay Çelenk

Diyarbakır

Nejla Demir

Ağrı

Öznur Bartin

Hakkâri

Vezir Coşkun Parlak

Hüseyin Olan

Bitlis

Nevroz Uysal Aslan

Şırnak

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AHMET KILIÇ (Bursa) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Hakkâri Milletvekili Vezir Coşkun Parlak'a söz veriyorum.

Sayın Parlak, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

VEZİR COŞKUN PARLAK (Hakkâri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli halkımız; değerli yoldaşımız Sırrı Süreyya Önder arkadaşımızı kaybetmenin üzüntüsünü yaşıyoruz. Doğrusu, bir daha bu Mecliste olmayacağını bilmek ve bu kürsüye çıkıp konuşmak bizim için bundan böyle oldukça zordur. Kendisi, verdiği son demeçlerden birinde şunu söylemişti: "Umarım, yaşamı yeterince anlamlandırabilmişimdir." Biz bu yaşamı nasıl anlamlandırdığına, milyonlarca insanın yaşamına nasıl bir anlam kattığına kendisini son yolculuğuna uğurlarken tanıklık ettik. Kendisini saygıyla minnetle anıyorum, tekrardan Allah rahmet eylesin; anılarını da mücadelemizde yaşatacağız.

Değerli milletvekilleri, değerli halklarımız; son aylarda Hakkâri-Van yolunda meydana gelen kazalarda çok sayıda insanımız yaşamını yitirdi. Yaşamını yitiren insanlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılara da acil şifalar diliyorum. Yollarda kazaların yaşanmaması için yetkililere bir kez daha gerekli tedbirlerin alınması için de çağrıda bulunuyorum.

Hakkâri birçok ekonomik, siyasal, toplumsal sorunla mücadele etmek zorunda olan bir kent. Hakkâri her zaman sadece güvenlik harcamaları yapılırken akla geliyor, maalesef başka durumlarda akla bile gelmiyor. Bu sorunların bir iki tanesinden sizlere söz etmek istiyorum. Son yıllarda İŞKUR'un uyguladığı bir program var, adı "İş Gücü Uyum Programı" Bu program kapsamında insanlar geçici olarak işe alınıyor, yevmiye usulü çalıştırılıyor; kalıcı istihdam alanları yaratmak yerine güvencesiz ve düşük maaşlı bir istihdam rejimi yaratılmış. Bu program yapısal olarak sorunlu olduğu gibi Hakkâri ilimiz için de vahim, toplumsal sorunlara neden olmaktadır. İnsanlar dokuz aylığına işe alınsa da kendilerine her ay sadece 13 bin lira ödeme yapılıyor. Bir aile insanca yaşamak istese dokuz aylık toplam tutarla ancak bir ay geçimini sağlayabilir ancak Hakkâri'de işsizlik ve yoksulluk o kadar fazla ki on binlerce insan güvencesiz, geçici ve düşük ücretli bu işlere başvurmak durumunda kalıyor.

İşgücü Uyum Programı iktidar tarafından da aynı zamanda siyasi amaçlar için kullanılıyor. İşgücü Uyum Programı âdeta yoksul Hakkâri halkını ekmeğiyle terbiye etme aracı hâline getirilmiş durumdadır. Hakkâri'deki kamu otoriteleri bu programı kullanarak toplumun farklı kesimlerini ne yazık ki birbirine düşman ederek toplumsal dayanışmayı da yok etmek istiyor; alımlar yapılırken neredeyse aynı aileden bireyler, yurttaşlar birbirine düşürülüyor.

Devletin atanmış mülki idare amirleri devletin ekonomik kaynaklarını siyasi amaçlarla kullanmaktan vazgeçmelidir; kanunların emrettiği gibi tarafsız, adil ve hakkaniyetli olunmalıdır. İşgücü Uyum Programı iktidarın Uyum Programı olmaktan çıkarılmalıdır.

Değerli milletvekilleri, Hakkâri halkı sağlık alanında da oldukça büyük sorunlar yaşıyor. Hakkâri, kişi başına düşen hastane yatağı sayısında bütün şehirler arasında en alt sıralarda yer alıyor. Hakkâri merkez ve ilçe hastanelerinde de birçok branşta uzman doktor ne yazık ki bulunmuyor. Hakkâri'deki hastaneler başta MR ve tomografi gibi görüntüleme cihazları olmak üzere birçok tıbbi ekipmandan da yoksun durumdadır.

Mecliste daha önce defalarca gündeme getirmemize rağmen Hakkâri'de kadın doğum hastanesi hâlâ yapılmış değildir. Sağlıklı doğum hizmetine erişemeyen Hakkâri kadınlar ve bebekleri ciddi risk altında kalmaya devam ediyor.

Yüksekova, Türkiye'nin birçok il merkezinden daha kalabalık bir nüfusa sahip olsa da Yüksekova Devlet Hastanesinde anjiyo ünitesi dahi bulunmuyor. Kalp krizi geçiren vatandaşlar başka yerlere sevk ediliyor ve maalesef birçoğu da yolda yaşamını yitiriyor. Hakkâri halkı sağlığa erişim hakkını, sağlık personeli ise yeterli teknik ve hijyenik ortamda çalışma hakkını kullanamıyor. Sağlığına kavuşmak isteyen Hakkâri halkı başta Van olmak üzere çevre illere, hatta Ankara ve İstanbul gibi uzak şehirlere gitmek durumunda kalıyor. Ankara'daki herhangi büyük bir hastaneye gitseniz ve orada gelen hastalara bakarsanız en çok Hakkâri hastaları orada görürsünüz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VEZİR COŞKUN PARLAK (Devamla) - Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Parlak, lütfen tamamlayın.

VEZİR COŞKUN PARLAK (Devamla) - Anayasa'nın 56'ncı maddesinde sağlığa erişim hakkı güvence altına alınmış olsa da ancak Hakkâri halkına bu hak reva görülüyor. Hakkâri halkı seçme ve seçilme, çalışma, düşünce ve ifade özgürlüğü gibi birçok haktan mahrum edildiği gibi sağlık hakkından da ne yazık ki mahrum edilmiş durumdadır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Parlak, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

14'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 14'üncü madde kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma saati: 22.43

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 22.44

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

----- 0 -----

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 84'üncü Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

2'nci sırada yer alan 96 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlıyoruz.

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Malta Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1648) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 96)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

3'üncü sırada yer alan 43 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlıyoruz.

3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Romanya Hükümeti Arasında Uygun Görülen Alanlarda Gerçekleştirilecek Projelerin Finansmanı Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/70) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 43)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir iş bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 8 Mayıs 2025 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.45